

EUROJYVÄ

Maatilat Suomessa ja EU:ssa

Lantbrukslägenheter i Finland och EU
Farms in Finland and EU

SVT

Maa-, metsä- ja kalatalous 2005:54

Jord- och skogsbruk samt fiske

Agriculture, forestry and fishery

EUROJYVÄ

Maatilat Suomessa ja EU:ssa

Lantbrukslägenheter i Finland och EU

Farms in Finland and EU

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus
Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral
Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry

Helsinki 2005

TILASTOKIRJASTO

136 015 2892

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tiedustelut - Förfrågningar - *Inquiries:*

Tike, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus

Puh. 020 77 2005, fax 020 77 21204

Tel. + 358 20 77 2005, fax +358 20 77 21204

www.mmmtike.fi

ISSN 1456-8268 = Maa-, metsä- ja kalatalous
ISSN 1795-3898

Kartat - Kartor - *Maps:* (c) Maanmittauslaitos, lupa nro 676/MYY/05
Painettu - Tryckt hos - *Printed by:* Strålfors Information Logistics Oy, 2005

Alkusanat

Maatalouden rakennemuutos on ollut viime vuosien aikana voimakasta Suomen lisäksi myös muissa EU-maissa. Tilojen lukumäärä on useimmissa maissa vähentynyt kokorakenteen samalla kehittyessä kohti suurempia yksikkökojoja. Muutoksia on havaittavissa niin ikään kotieläinten lukumäärässä, yleisessä tuotantorakenteessa sekä muun muassa viljelijöiden ikä- ja sukupuolirakenteessa.

Tässä Eurojyvä-nimisessä kirjajulkaisussa esitetään vertailutietoa eurooppalaisen maatalouden rakenteesta. Tiedot on kerätty maatalouden rakennetutkimuksen avulla. Rakennetutkimus perustuu Neuvoston asetukseen, ja se suoritetaan kaikissa EU- ja Euroopan talousalueen maissa 2 - 3 vuoden välein. Tutkimuksen tietosisältö on sama kaikissa rakennetutkimukseen osallistuvissa maissa lukuun ottamatta kansallisia lisäkysymyksiä. Kaikkiaan tutkimukseen sisältyy lähes 200 muuttujaa. Näitä ovat muun muassa tiedot maatalon omistusmuodosta, pellonkäytöstä, kotieläinten lukumäärästä, työvoimasta ja muusta yritystoiminnasta.

Maatalouden rakennetutkimus pyrkii nimensä mukaisesti kuvaamaan maatalouden rakenteen kehitystä. Tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluvat maatala- ja puutarhayritykset, joilla on vähintään hehtaari käytössä olevaa maatalousmaata tai joiden taloudellinen koko on vähintään 1 ESU (1 200 euroa). Vuoden 2003 rakennetutkimuksen tietojen merkittävyyttä lisää se, että tutkimus oli viimeinen ennen uusien jäsenmaiden liittymistä unioniin.

Suomessa vuoden 2003 rakennetutkimuksen teki Tike (Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus). Tilastotutkimuksena rakennetutkimus on maatalouslaskennan jälkeen toiseksi suurin Tiken maataloilille suorittamista kyselyistä. Tutkimuksessa oli mukana 75 000 maatilaa ja puutarhayritystä.

Suurin osa tutkimuksen tiedoista saatiin suoraan maataloushallinnon ja tilastoryhmän omista rekistereistä. Lisäksi tietoja kysyttiin suoraan tiloilta syksyllä 2003 tehdyillä puhelinhaastatteluilla. Puhelinhaastattelun yhteydessä kerättiin muiden muassa työvoimaa ja muuta yritystoimintaa koskevia tietoja noin 35 000 maatilalta ja puutarhayritykseltä.

Tässä julkaisussa keskitytään vuoden 2003 rakennetutkimuksen tietoihin. Lisäksi julkaisussa esitetään aikasarjoja vuotta 2003 edeltäviin rakennetutkimuksiin pohjautuen. Julkaisussa esitetään tilastotietoja myös unioniin liittyneistä uusista jäsenmaista.

Julkaisun laadinnasta ovat vastanneet tutkijat Irene Mustalahti ja Esa Katajamäki.

Helsingissä, lokakuussa 2005

Mika Tuikkanen
Johtaja

Förord

Jordbrukets strukturomvandling har under de senaste åren varit kraftig förutom i Finland även i andra EU-länder. Antalet gårdar har minskat i de flesta länder medan storleksstrukturen samtidigt har utvecklats mot större enhetsstorlekar. Man kan liksom konstatera förändringar i antalet husdjur, den allmänna produktionsstrukturen samt bland annat odlarnas ålders- och könsstruktur.

I den här publikationen som heter Eurojyvä finns det jämförelseinformation om det europeiska jordbrukets struktur. Uppgifterna har insamlats med hjälp av undersökningen av jordbrukets struktur. Strukturundersökningen baserar sig på Rådets förordning, och den utförs i alla EU-länder och länder som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med 2 - 3 års mellanrum. Med undantag av nationella tillägsfrågor är undersökningens datainnehåll detsamma i alla länder som deltar i strukturundersökningen. I undersökningen ingår allt som allt nästan 200 variabler, bland annat uppgifter om lantgårdens ägarform, åkeranvändning, antalen husdjur, arbetskraften och annan företagsverksamhet.

Enligt sitt namn strävar undersökningen av jordbrukets struktur efter att beskriva utvecklingen av jordbrukets struktur. Till målgruppen för undersökningen hör jordbruks- och trädgårdsföretag som har minst en hektar utnyttjad jordbruksareal eller vilkas ekonomiska storlek är minst 1 ESU (1 200 euro). Betydelsen av uppgifterna i undersökningen av jordbrukets struktur från år 2003 ökas av att undersökningen var den sista innan de nya medlemsländerna anslöt sig till unionen.

I Finland utfördes undersökningen av jordbrukets struktur för 2003 av Tike (Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral). Som statistisk undersökning är strukturundersökningen efter lantbruksräkningen den näst största enkäten som Tike utfört på lantgårdarna. Undersökningen omfattade 75 000 lantgårdar och trädgårdsföretag.

Största delen av uppgifterna i undersökningen fick man direkt från lantbruksförvaltningens och statistik-gruppens egna register. Dessutom bad man om uppgifter direkt av gårdarna med telefonintervjuer hösten 2003. I samband med telefonintervjun insamlades bland annat uppgifter om arbetskraft och annan företagsverksamhet från cirka 35 000 lantbrukslägenheter och trädgårdsföretag.

Denna publikation koncentreras på uppgifterna från årets 2003 strukturundersökning. Dessutom presenteras i publikationen tidsserier som baserar sig på strukturundersökningarna före år 2003. I publikationen presenteras även statistikuppgifter om de nya medlemsländer som anslutit sig till unionen

För utarbetandet av publikationen har ansvarat forskarna Irene Mustalahti och Esa Katajamäki.

Helsingfors, oktober 2005

Mika Tuikkanen
Direktör

Foreword

During the last few years, structural change in agriculture has been dynamic not only in Finland but in other EU countries as well. The number of farms in most of these countries has decreased while the size structure has developed towards larger unit sizes. Changes are perceptible in the number of livestock and general structure of production as well as in the age and gender compositions of the farmers, among others.

In this publication entitled Eurojyvä, comparative data on the structure of European agriculture is presented. The information has been gathered by means of the Farm Structure Survey. The Farm Structure Survey is based on a Council Regulation and it is conducted in all EU countries and the countries belonging to the European Economic Area every 2 – 3 years. The information content of the survey is the same in all countries taking part in the Farm Structure Survey with the exception of additional national queries. As a whole, the survey consists of almost 200 variables. These are, inter alia, information on forms of farm ownership, field use, livestock numbers, labour force and other types of entrepreneurial activity.

As indicated by its name, the objective of the Farm Structure Survey is to describe the development of the structure of agriculture. The target group for the study is comprised of agricultural and horticultural enterprises that have a minimum of one hectare of utilised agricultural area or whose economic size is at least 1 ESU (1,200 euros). The significance of the 2003 Farm Structure Survey is augmented by the fact that the survey was the last one before the new member states joined the Union.

In Finland, the Farm Structure Survey for 2003 was conducted by the Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry (Tike). As a statistical survey, the structure survey is the second largest survey after the agricultural census undertaken by Tike with respect to farms. A total of 75,000 farms and horticultural enterprises were involved in the survey.

Most of the research data was obtained directly from the registers of the agricultural administration and statistics group. In addition, information was requested directly from the farms through telephone interviews conducted in autumn 2003. In connection with the telephone interviews, information on labour force and other types of entrepreneurial activity was gathered from approx. 35,000 farms and horticultural enterprises.

In this publication, the focus is on the data in the 2003 Farm Structure Survey. In addition, time series based on farm structure surveys conducted before 2003 are presented. Statistical data on the new member states that have recently joined the European Union is also presented in the publication.

Researchers Irene Mustalahti and Esa Katajamäki have been responsible for the preparation of this publication.

Helsinki, October 2005

*Mika Tuikkanen
Director*

Sisällys

Alkusanat	3
Symbolit ja lyhenteet	18
Käsitteet ja määritelmät	19
Laatuseloste	25
I Maatalouden rakenne Suomessa	36
1. Maatilojen lukumäärä	38
2. Maatilojen keskimääräinen peltoala	41
3. Maatilojen tuotantosuunta	43
4. Kasvinviljely	47
5. Kotieläintuotannon rakenne	53
6. Luomutuotanto	59
7. Maatilojen muu yritystoiminta	65
8. Viljelijäväestö ja vakinaisesti palkatut	72
9. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen työaika	85
10. Maatilän ulkopuolinen työssäkäynti	91
Taulut	
1.1. Maatilojen lukumäärä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuosina 1997- 2003	39
2.1. Maatilojen keskimääräinen peltoala (ha) työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuosina 2000-2003	42
4.1. Maatalousmaan käyttö Suomessa vuonna 2003	48
5.1. Kotieläinten lukumäärä 1.5.2003	53
6.1. Maatilojen lukumäärä viljelytavan mukaan 2000-2003	59
6.2. Maatilojen lukumäärä viljelytavan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	61
6.3. Maatilojen keskimääräinen eläinyksikkömäärä viljelytavan mukaan vuosina 2000-2003	62
6.4. Maatilojen lukumäärä viljelytavan ja omistusmuodon mukaan vuonna 2003	63
6.5. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä sukupuolen mukaan luomutiloilla kesällä 2003	64
7.1. Monialaisten maatilojen lukumäärä ja osuus kaikista maataloista työvoima ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003	66
7.2. Monialaisten tilojen työllistyvyys henkilövuosina työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003	67
7.3. Maatilojen lukumäärä maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan liikevaihdon mukaan monialaisilla tiloilla TE-keskuksittain vuonna 2003	70
7.4. Monialaisten maatilojen lukumäärä maatalouden ulkopuolisesta yritystoiminnasta saatujen viljelijäperheen nettotulojen %-osuuden mukaan vuonna 2000 ja 2003	71
8.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä sukupuolen mukaan kesällä 2003	72
8.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä kesällä 2000 ja 2003	74
8.3. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	76
8.4. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä ja osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	77
8.5. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä ja keski-ikä sukupuolen mukaan tuotantosuunnittain kesällä 2003	78
8.6. Viljelijäväestön ja vakituisesti palkattujen lukumäärä ja keski-ikä sukupuolen mukaan peltosuuruusluokittain kesällä 2003	80
8.7. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden ikäjakama ja keski-ikä kesällä 2000 ja 2003	80
8.8. Viljelijöiden, yhtymien osakkaiden ja tilanhoitajien lukumäärä maatalousalan koulutuksen mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	83

8.9. Perheviljelmien lukumäärä isännättömyyden ja emännättömyyden mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	84
9.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikaluokan mukaan vuonna 2003.....	86
9.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikaluokan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003.....	87
9.3. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen ja lyhytaikaisen työvoiman työaika henkilötyövuosina työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003	89
10.1. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärä tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	91
10.2. Viljelijöiden puolisoitten lukumäärä tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	93

Kuviot

1.1. Maatilojen lukumäärä Suomessa vuosina 1997 ja 2003	38
2.1. Maatilojen keskimääräinen peltoala (ha) työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuosina 2000 ja 2003	41
2.2. Maatilojen keskimääräinen peltoala viljelytavan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	42
3.1. Maatilojen lukumäärä tuotantosuunnittain Suomessa vuosina 1990-2003	43
6.1. Luomutilojen lukumäärä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain 2000-2003	61
6.2. Keskimääräiset eläinyksikömäärät viljelytavan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003	63
7.1. Monialaisten maatilojen osuus alueen kaikista maatiloista työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003	65
7.2. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maatiloista tuotantosuunnittain vuonna 2003.....	67
7.3. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maatiloista peltosuuruusluokittain vuonna 2003	68
7.4. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maatiloista viljelijän iän mukaan vuonna 2003	69
7.5. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maatiloista viljelijän maatalousalan koulutuksen mukaan vuonna 2003	71
8.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä tuotantosuunnittain kesällä 2003.....	73
8.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä peltosuuruusluokittain kesällä 2003	75
8.3. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärän %-osuudet sukupuolen mukaan tuotantosuunnittain kesällä 2003.....	79
8.4. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden maatalousalan koulutuksen %-osuudet sukupuolen mukaan kesällä 2003.....	81
8.5. Perheviljelmien lukumäärän %-osuudet isännättömyyden ja emännättömyyden mukaan tuotantosuunnittain kesällä 2003.....	82
8.6. Perheviljelmien lukumäärän %-osuudet emännättömyyden ja isännän iän mukaan luokiteltuna kesällä kesällä 2003	84
9.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen jakautuminen työaikaluokkiin (h/v) vuonna 2003	85
9.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärän %-osuudet työaikaluokan mukaan tuotantosuunnittain vuonna 2003	88
9.3. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärän %-osuudet työaikaluokan ja peltosuuruusluokan mukaan vuonna 2003	89
10.1. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003	92
10.2. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan peltosuuruusluokittain kesällä 2003	93
10.3. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan ikäryhmittäin kesällä 2003	94
10.4. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin ja sukupuolen mukaan kesällä 2003	94
10.5. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin ja koulutuksen mukaan kesällä 2003	95

Kartat

I Työvoima- ja elinkeinokeskukset Suomessa vuonna 2003	37
4.1. Kevätvehnän viljelyalan osuus alueen käytössä olevasta maatalousmaasta TE-keskuksittain vuonna 2003	50
4.2. Ohran viljelyalan osuus alueen käytössä olevasta maatalousmaasta TE-keskuksittain vuonna 2003	51
5.1. Nautaeläinten lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003	54
5.2. Lypsylehmien lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003	54
5.3. Lihasikojen lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003	55
5.4. Kanojen lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003	55
6.1. Luomutilojen lukumäärä Suomessa TE-keskuksittain vuonna 2003	60

II Maatalouden rakenne EU-maissa 96

Johdanto.....	100
1. Maatilojen lukumäärä	102
2. Maatalousmaa	106
3. Taloudellinen koko	111
4. Maatilojen tuotantosuunnat	114
5. Kasvinviljely	119
6. Kotieläintuotannon rakenne.....	122
7. Työvoima	132
8. Muu yritystoiminta	136

Taulukot

1.1. Maatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990-2003	102
2.1. Maatilojen keskimääräinen maatalousmaan ala EU- maissa vuosina 1990-2003	106
2.2. Käytössä oleva maatalousmaa suuruusluokittain (ha) EU-maissa vuonna 2000.....	108
2.3. Käytössä oleva maatalousmaa suuruusluokittain (ha) EU-maissa vuonna 2003.....	108
3.1. Tilojen lukumäärä taloudellisen koon mukaan EU-maissa vuonna 2000	112
3.2. Tilojen lukumäärä taloudellisen koon mukaan EU-maissa vuonna 2003	113
4.1. Tilojen lukumäärä tuotantosuunnan mukaan EU-maissa vuonna 2000	117
4.2. Tilojen lukumäärä tuotantosuunnan mukaan EU-maissa vuonna 2003	117
6.1. Nautaeläinten ja nautaeläintilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003	124
6.2. Lypsylehmien ja lypsylehmätilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003	127
6.3. Sikojen ja sikatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003	128
6.4. Siipikarjan ja siipikarjatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003.....	129
6.5. Lampaiden ja lammastilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003.....	130
6.6. Vuohien ja vuohitilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003.....	131
7.1. Viljelijöiden ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikalukittain EU-maissa vuonna 2000	135
7.2. Viljelijöiden ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikalukittain EU-maissa vuonna 2003	135

Kuviot

1.1. Maatilojen lukumäärän muutokset EU-maissa vuosina 1995 - 2003	104
1.2. Maatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 2000 ja 2003	105
2.1. Käytössä oleva maatalousmaa EU-maissa vuosina 1995 - 2003	109
2.2. Keskimääräinen maatalousmaan ala (ha) EU-maissa vuosina 1995 - 2003.....	110
3.1. Maatilojen taloudellinen koko EU-maissa vuosina 1995, 1997, 2000 ja 2003	111
4.1. Maatilojen lukumäärä tuotantosuunnittain EU-maissa 1995 - 2003	114
4.2. Peltoviljelytilat tuotantosuunnittain EU-maissa vuonna 2003	115
4.3. Kotieläintilat tuotantosuunnittain EU-maissa vuonna 2003	116

5.1. Maatalousmaan käyttö EU-maissa vuosina 1995-2003	119
5.2. Maatalousmaan käyttö EU-maissa vuonna 2003	120
6.1. Kotieläintilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1995-2003	122
6.2. Eläinyksiköitä/kotieläintila EU-maissa vuosina 1995-2003	123
7.1. Maataloustöihin osallistuvien henkilöiden lukumäärä maatilaa kohti EU-maissa vuonna 2003	132
7.2. Maataloustöihin osallistuvien henkilöihin osuus väestöstä (15-64 vuotiaat) EU-maissa vuonna 2003	133
7.3. Maataloustöihin käytetyt henkilötyövuodet (AWU) maatilaa kohti EU-maissa vuonna 2003	134
8.1. Maatilojen toimintaan liittyvää muuta yritystoimintaa harjoittavien tilojen lukumäärän %-osuudet kaikista maatiloista EU-maissa vuonna 2003	137

Kartat

I EU-12	97
II EU-15	98
III Uudet EU-maat	99
1.1. Maatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990, 1995, 2000 ja 2003	103
2.1. Keskimääräinen maatalousmaa suuruusluokittain (%) EU-maissa vuosina 1990, 1995, 2000 ja 2003	107

III Maatalouden rakenne uusissa jäsenmaissa

1. Johdanto	139
2. Uusien jäsenmaiden maatalouden rakenne ja ominaispiirteet	140

Taulukot

1.1. Maatilojen lukumäärä uusissa EU-maissa vuonna 2003	139
2.1. Maatilojen keskimääräinen käytössä oleva maatalousmaa uusissa EU-maissa vuonna 2003	140
2.2. Käytössä oleva maatalousmaa (%) suuruusluokittain uusissa EU-maissa vuonna 2003	141

Kuviot

2.1. Maatilojen lukumäärä tuotantosunnittain uusissa EU-maissa vuonna 2003	142
2.2. Kotieläinyksikköjen lukumäärä/maatila uusissa EU-maissa vuonna 2003	144

Innehåll

Förord	4
Symboler och förkortningar.....	18
Begrepp och definitioner.....	21
Kvalitetsdeklaration	28

I Lantbrukets struktur i Finland	36
1. Antal lantbrukslägenheter.....	38
2. Lantbrukslägenheternas medelåkerareal	41
3. Lantbrukslägenheternas produktionsinriktning	44
4. Växtodling.....	47
5. Husdjursproduktionens struktur.....	56
6. Ekologisk jordbruksproduktion	59
7. Annan företagsverksamhet på lantgårdarna	66
8. Jordbruksbefolkning och fast anställda	75
9. Jordbruksbefolkning och de fast anställdas arbetstid.....	87
10. Arbete utanför lantgården.....	91

Tabeller

1.1. Antal lantbrukslägenheter enligt arbetskrafts- och näringscentral år 1997- 2003	39
2.1. Lantbrukslägenheternas medelåkerareal (ha) enligt arbetskrafts- och näringscentral år 2000 – 2003	42
4.1. Disponering av jordbruksmark i Finland år 2003	48
5.1. Antal husdjur 1.5.2003.....	53
6.1. Antal lantbrukslägenheter enligt odlingsmetod 2000 - 2003.....	59
6.2. Antal lantbrukslägenheter enligt odlingsmetod och arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003.....	61
6.3. Genomsnittligt antal djurenheter på gårdarna enligt odlingsmetod under åren 2000-2003	62
6.4. Antal lantbrukslägenheter enligt odlingsmetod och ägoförhållande 2003	63
6.5. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön på ekogårdarna sommaren 2003.....	64
7.1. Antal och andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt arbetskrafts- och näringscentral 2003	66
7.2. Arbetskraftsenheter i gårdar som idkar övrig företagsverksamhet enligt arbetskrafts- och näringscentralen 2003.....	67
7.3. Antal lantbrukslägenheter enligt omsättningen av annan företagsamhet och TE-central år 2003	70
7.4. Antal flerbranschgårdar enligt hur många procent av odlarfamiljens nettoinkomster kommer från företagsverksamhet utanför gården under åren 2000 och 2003	71
8.1. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön sommaren 2003.....	72
8.2. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda sommaren 2000 och 2003	74
8.3. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003	76
8.4. Antal och andel jordbruksbefolkning och fast anställda av områdets 15 årig befolkning enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003	77
8.5. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön och produktionsinriktning sommaren 2003	78
8.6. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt åkerstorleksgrupper sommaren 2003.....	80
8.7. Jordbrukarnas och delägarnas åldersfördelning och medelålder sommaren 2000 och 2003.....	80
8.8. Antal jordbrukare och delägare enligt utbildning inom lantbrukssektorn och TE-central sommaren 2003.....	83
8.9. Antal familjeodlingar utan maka/make enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003.....	84
9.1. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket 2003	86
9.2. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket och arbetskrafts- och näringscentral 2003	87

9.3. Jordbruksbefolkning, fast anställda och den kortvariga arbetskraften enligt arbetskraftsenheter och arbetskrafts- och näringscentral år 2003	89
10.1. Antal jordbrukare och delägare som förvärvsarbetar utanför gården enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003	91
10.2. Antal jordbrukares maka/make som förvärvsarbetar utanför gården enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003	93

Figurer

1.1. Antal lantbrukslägenheter i Finland år 1997 och 2003	38
2.1. Lantbrukslägenheternas medelåkerareal (ha) enligt arbetskrafts- och näringscentral år 2000 och 2003	41
2.2. Area i medeltal per gård enligt odlingsmetod och arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003	42
3.1. Antal lantbrukslägenheterna enligt produktionsinriktning i Finland år 1990 - 2003	43
6.1. Antal ekogårdar enligt arbetskrafts- och näringscentral 2000 - 2003	61
6.2. Genomsnittlig djurenheter enligt odlingsmetod och Te-central år 2003	63
7.1. Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet av områdets antal enligt arbetskrafts- och näringscentral 2003	65
7.2. Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt produktionsinriktning år 2003	67
7.3. Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt åkerstorleksgrupper år 2003	68
7.4. Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt odlarens ålder år 2003	69
7.5. Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet av områdets antal enligt utbildning inom lantbrukssektorn 2003	71
8.1. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt produktionsinriktning sommaren 2003	73
8.2. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt åkerstorleksgrupper sommaren 2003	75
8.3. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön och produktionsinriktning sommaren 2003	79
8.4. Jordbrukarnas och delägarnas utbildning (%) inom lantbrukssektorn enligt kön sommaren 2003	81
8.5. Procentandelar för familjejordbruk utan maka/make enligt produktionsinriktning sommaren 2003	82
8.6. Procentandelar för familjejordbruk utan bondhustru samt procentandelarna för gårdar enligt husbondens ålder på sommaren 2003	84
9.1. Fördelning av jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar i jordbruket år 2003	85
9.2. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket och produktionsinriktning år 2003	88
9.3. Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket och åkerstorleksgrupper år 2003	89
10.1. Antal jordbrukare och delägare (%) enligt förvärvsarbete utanför gården och arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003	92
10.2. Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt åkerstorleksgrupper sommaren 2003	93
10.3. Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt åldersgrupper sommaren 2003	94
10.4. Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt kön sommaren 2003	94
10.5. Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt utbildning inom lantbrukssektorn sommaren 2003	95

Kartor

I Arbetskrafts- och näringscentraler år 2003	37
4.1. Andel värveteodling av områdets utnyttjad jordbruksareal enligt TE-central år 2003	50
4.2. Andel kornodling av områdets utnyttjad jordbruksareal enligt TE-central år 2003	51
5.1. Antal nötkreatur enligt TE-central år 2003	54
5.2. Antal mjölkkor enligt TE-central år 2003	54
5.3. Antal gödsvin enligt TE-central år 2003	55

5.4. Antal värphöns enligt TE-central 2003.....	55
6.1. Antal ekologårdar i Finland enligt TE-centralen år 2003	60

II Jordbrukets struktur i EU-länderna.....	96
Inledning	100
1. Antalet lantgårdar	102
2. Jordbruksareal.....	106
3. Ekonomiska storlek	111
4. Lantgårdarnas produktionsinriktningar	114
5. Växtodling.....	120
6. Husdjursproduktionens struktur.....	123
7. Arbetskraft	132
8. Annan företagsverksamhet.....	136

Tabeller

1.1. Antal lantbrukslägenheter och lantbruksarealen i EU-länderna år 1990-2000	102
2.1. Medeljordbruksareal i EU-länderna år 1990-2003	106
2.2. Den utnyttjade jordbruksareal (ha) enligt storleksgrupper i EU-länderna år 2000	108
2.3. Den utnyttjade jordbruksareal (ha) enligt storleksgrupper i EU-länderna år 2003	108
3.1. Antal lantbrukslägenheter enligt ekonomiska storleksgrupper i EU-länderna år 1995, 1997, 2000 och 2003	112
3.2. Antal lantbrukslägenheter enligt ekonomiska storleksgrupper i EU-länderna år 2003	113
4.1. Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktningar i EU-länderna år 2000.....	117
4.2. Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktningar i EU-länderna år 2003.....	117
6.1. Antal nötkreatur och lägenheter med nötkreatur i EU-länderna år 1990-2003.....	124
6.2. Antal mjölkkor och antal lägenheter med mjölkkor i EU-länderna år 1990-2003.....	127
6.3. Antal svin och lägenheter med svin i EU-länderna år 1990-2003	128
6.4. Antal fjäderfän och lägenheter med fjäderfän i EU-länderna år 1990-2003	129
6.5. Antal får och lägenheter med får i EU-länderna år 1990-2003.....	130
6.6. Antal getter och lägenheter med getter i EU-länderna år 1990-2003.....	131
7.1. Arbetstid för jordbruksbefolkning och fast anställda i EU-länderna enligt arbetstids år 2000.....	135
7.2. Arbetstid för jordbruksbefolkning och fast anställda i EU-länderna enligt arbetstids år 2003.....	135

Figurer

1.1. Antal lantbrukslägenheter (ändring %) i EU-länderna år 1995-2003.....	104
1.2. Antal lantbrukslägenheter i EU-länderna år 2000 och 2003	105
2.1. Utnyttjad jordbruksareal i EU-länderna år 1995-2003	109
2.2. Medeljordbruksareal (ha) i EU-länderna år 1995-2003	110
3.1. Ekonomisk storlek i EU-länderna år 2003	111
4.1. Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktning i EU-länderna 1995-2003	114
4.2. Antal lägenheter med åker enligt produktionsinriktningar i EU-länderna år 2003	115
4.3. Antal lägenheter med djur enligt produktionsinriktningar i EU-länderna år 2003	116
5.1. Åkerareal i EU-länderna år 1995-2003.....	119
5.2. Disponering av jordbruksmark i EU-länder år 2003	120
6.1. Antal lantbrukslägenheter med husdjur i EU-länderna år 1995-2003.....	122
6.2. Antal djurenheter/lägenhet med djur i EU-länderna år 1995-2003	123
7.1. Antal personer som deltar i jordbruksarbete/lägenhet i EU-länderna år 2003.....	132
7.2. Andel personer som deltar i jordbruksarbete (15-64 åriga) i EU-länderna år 2003.....	133
7.3. Antal arbetskraftsenheter (AWU) per lantbrukslägenhet i EU-länderna år 2003	134

8.1. Procentandelar för gårdar som idkar annan lantbruksanknuten företagsverksamhet av alla gårdar i EU-länderna år 2003	137
--	-----

Kartor

I EU 12	97
II EU 15	98
III Nya EU-länder	99
1.1. Antal lantbrukslägenheter i EU-länderna år 1990, 1995, 2000 och 2003	103
2.1. Medeljordbruksareal (ha) i EU-länderna år 1990, 1995, 2000 och 2003	107

III Jordbrukets struktur i de nya medlemsländerna 138

1. Inledning	139
2. Lantbrukets struktur och särdragen i de nya medlemsländerna	143

Tabeller

1.1. Antal lantbrukslägenheter i de nya medlemsländerna år 2003	139
2.1. Medelåkerareal i de nya medlemsländerna år 2003	140
2.2. Den utnyttjade jordbruksarealens procentandelar enligt gårdens jordbruksareal i de nya EU-länderna år 2003 ...	141

Figurer

2.1. Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktning i de nya EU-länder år 2003	142
2.2. Antal djurenheter/ lägenhet i de nya EU-länderna år 2003	144

Contents

Foreword	5
Symbols and abbreviations	18
Concepts and definitions	23
Quality description	32
I The structure of agriculture in Finland	36
1. Number of farms.....	39
2. Average arable area of farms.....	41
3. Production sector in farms.....	45
4. Crop production.....	49
5. Structure of animal production.....	57
6. Organic production.....	62
7. Other entrepreneurial activity on farms.....	69
8. Farm population and workers in permanent employment.....	78
9. Farm population and working time of workers in permanent employment.....	88
10. Working outside the farm.....	92
Tables	
1.1. Number of farms by Employment and Economic Development Centre, 1997-2003.....	39
2.1. Average arable area of farms (ha) by Employment and Economic Development Centre, 2000-2003.....	42
4.1. Use of agricultural area, 2003.....	48
5.1. Number of livestock on 1.5.2003.....	53
6.1. Number of farms by cultivation method, 2000-2003.....	59
6.2. Number of farms by cultivation method and Employment and Economic Development Centre, summer 2003.....	61
6.3. Average number of animal units on farms analysed by farming method in 2000-2003.....	62
6.4. Number of farms by farming method and ownership, 2003.....	63
6.5. Farming population and regular labour force by sex in organic farms, summer 2003.....	64
7.1. Number and proportion of diversified farms by Employment and Economic Development Centre, 2003.....	66
7.2. Annual work units (AWU) used for off-farm non-agricultural activity by Employment and Economic Development Centre, 2003.....	67
7.3. Number of farms analysed by turnover of business activity external to farming on diversified farms by Employment and Economic Development Centre in 2003.....	70
7.4. Number of diversified farms analysed by percentage of farming families' net income obtained from business activity external to farming in 2000 and 2003.....	71
8.1. Farming population and regular labour force by sex, summer 2003.....	72
8.2. Farming population and regular labour force, summer 2000 and 2003.....	74
8.3. Farming population and regular labour force by Employment and Economic Development Centre, summer 2003..	76
8.4. Farming population and regular labour force and proportion of at least 15 years old population by Employment and Economic Development Centre, summer 2003.....	77
8.5. Farming population and regular labour force and average age by sex and production sector, summer 2003.....	78
8.6. Farming population and regular labour force and average age by field area group, summer 2003.....	80
8.7. Age distribution and average age of farmers and joint owners, summer 2000 and 2003.....	80
8.8. Number of farmers and joint owners by agricultural qualifications and TE Centre, summer 2003.....	83
8.9. Number of family farms lacking farmer or farmer's wife analysed by Employment and Economic Development Centre, summer 2003.....	84
9.1. Farming population and regular labour force by work class, 2003.....	86
9.2. Farming population and regular labour force by work class and Employment and	

<i>Economic Development Centre, 2003</i>	87
9.3. <i>Farming population, regular labour force and short-term workers by annual work units (AWU) and Employment and Economic Development Centre, 2003</i>	89
10.1. <i>Number of farmers and joint owners employed off the farm by Employment and Economic Development Centre, summer 2003</i>	91
10.2. <i>Number of farmers' spouses employed off the farm by Employment and Economic Development Centre, summer 2003</i>	93

Figures

1.1. <i>Number of farms in Finland in 1997 and 2003</i>	38
2.1. <i>Average arable area of farms (ha) by Employment and Economic Development Centre, 2000 and 2003</i>	41
2.2. <i>Average arable land area of farms by cultivation method and Employment and Economic Development Centre, summer 2003</i>	42
3.1. <i>Number of farms by production sector of farms in Finland, 1990-2003</i>	43
6.1. <i>Number of organic farms by Employment and Economic Development Centre, 2000-2003</i>	61
6.2. <i>Average animal unit quantity by cultivation method and TE-centre, 2003</i>	63
7.1. <i>Diversified farms as proportion of number of farms by Employment and Economic Development Centre, 2003</i>	65
7.2. <i>Diversified farms as proportion of number of farms by production sector, 2003</i>	67
7.3. <i>Diversified farms as proportion of number of farms by field area group, 2003</i>	68
7.4. <i>Diversified farms as proportion of number of farms by farmer's age, 2003</i>	69
7.5. <i>Diversified farms as proportion of number of farms by agricultural qualifications, 2003</i>	71
8.1. <i>Farming population and regular labour force by production sector, summer 2003</i>	73
8.2. <i>Farming population and regular labour force by field area group, summer 2003</i>	75
8.3. <i>Farming population and regular labour force by sex and production sector, summer 2003</i>	79
8.4. <i>Agricultural qualifications of farmers and joint owners (%) by sex, summer 2003</i>	81
8.5. <i>Percentages of family farms classified by lack of farmer's wife and farmer by production sector, summer 2003</i>	82
8.6. <i>Percentages of family farms classified by lack of farmer's wife and farmer and by farmer's age, summer 2003</i>	84
9.1. <i>Distribution of farming population and regular labour force by work class, hours/year, 2003</i>	85
9.2. <i>Farming population and regular labour force by work class and production sector, 2003</i>	88
9.3. <i>Farming population and regular labour force by work class and field area group, 2003</i>	89
10.1. <i>Number of farmers and joint owners (%) by off-farm employment and Employment and Economic Development Centre, summer 2003</i>	92
10.2. <i>Off-farm employment of farmers and joint owners by field area group, summer 2003</i>	93
10.3. <i>Off-farm employment of farmers and joint owners by age group, summer 2003</i>	94
10.4. <i>Off-farm employment of farmers and joint owners by sex, summer 2003</i>	94
10.5. <i>Off-farm employment of farmers and joint owners by agricultural qualifications, summer 2003</i>	95

Maps

I <i>Employment and Economic Development Centres in Finland, 2003</i>	37
4.1. <i>Proportion of production of springwheat of utilised agricultural area by TE-centre, 2003</i>	50
4.2. <i>Proportion of production of barley of utilised agricultural area by TE-centre, 2003</i>	51
5.1. <i>Number of cattle by TE-centre, 2003</i>	54
5.2. <i>Number of dairy cows by TE-centre, 2003</i>	54
5.3. <i>Number of fattening pigs by TE-centre, 2003</i>	55
5.4. <i>Number of laying hens by TE-centre, 2003</i>	55
6.1. <i>Number of organic farms by TE-centre, 2003</i>	60

II Agricultural structure in EU countries	96
Introduction.....	100
1. Number of farms.....	104
2. Agricultural area.....	109
3. Economic size.....	112
4. Line of farm production.....	115
5. Crop production.....	121
6. Structure of livestock production.....	125
7. Labour force.....	133
8. Other types of entrepreneurial activity.....	136

Tables

1.1. Number of agricultural holdings in EU countries, 1990-2000.....	102
2.1. Average agricultural area in EU countries, 1990-2003.....	106
2.2. Utilised agricultural area by area group in EU countries, 2000.....	108
2.3. Utilised agricultural area by area group in EU countries, 2003.....	108
3.1. Holdings by economic size classes of the agricultural area in EU countries, 2000.....	112
3.2. Holdings by economic size classes of the agricultural area in EU countries, 2003.....	113
4.1. Number of farms by production sector in EU countries, 2000.....	117
4.2. Number of farms by production sector in EU countries, 2003.....	118
6.1. Number of cattle and farms with cattle in EU countries, 1990-2003.....	124
6.2. Number of farms with dairy cows and number of dairy cows in EU countries, 1990-2003.....	127
6.3. Number of pigs and farms with pigs in EU countries, 1990-2003.....	128
6.4. Number of poultry and farms with poultry in EU countries, 1990-2003.....	129
6.5. Number of sheeps and farms with sheeps in EU countries, 1990-2003.....	130
6.6. Number of goats and farms with goats in EU countries, 1990-2003.....	131
7.1. Working hours of farming population and regular workers in EU countries by worktime, 2000.....	135
7.2. Working hours of farming population and regular workers in EU countries by worktime, 2003.....	135

Figures

1.1. Number of farms (change %) in EU countries, 1995-2003.....	104
1.2. Number of farms in EU countries, 2000 and 2003.....	105
2.1. Utilised agricultural area in EU countries, 1995-2003.....	109
2.2. Average agricultural area (ha) in EU countries, 1995-2003.....	110
3.1. Economic size in EU countries, 1995-2003.....	111
4.1. Number of farms by line of farm production in EU countries, 1995-2003.....	114
4.2. Number of farms with field cropping by production sector in EU countries year 2003.....	115
4.3. Number of farms with livestock by production sectors in EU countries, 2003.....	116
5.1. Use of agricultural area in EU countries, 1995-2003.....	119
5.2. Use of agricultural area in EU countries, 2003.....	120
6.1. Number of farms with livestock in EU countries, 1995-2003.....	122
6.2. Number of livestock-units/farm with livestock in EU countries, 1995-2003.....	123
7.1. Number of persons/farm who work in agriculture in EU countries, 2003.....	132
7.2. Proportion of persons working in the farm (15-64 years old) of the population in EU countries, 2003.....	133
7.3. Number of annual work units (AWU)/farm in EU countries, 2003.....	134
8.1. Percentages of farms engaged in other business activity related to operation of farm, of all farms in EU countries, 2003.....	137

Maps

I	EU 12	97
II	EU 15	98
III	New EU countries	99
1.1.	Number of farms in EU countries, 1990, 1995, 2000 and 2003	103
2.1.	Average agricultural area (ha) in EU countries, 1990, 1995, 2000 and 2003	107

III Agricultural structure in new member states

1.	Introduction	139
2.	Farm structure and characteristics in new EU countries	145

Tables

1.1.	Number of farms in new EU countries, 2003	139
2.1.	Average agricultural area in new EU countries, 2003	140
2.2.	Utilised agricultural area (%) by area group in new EU countries, 2003	141

Figures

2.1.	Number of farms by production sector in new EU countries, 2003	142
2.2.	Animal units (farms with minimum 1 ESU) in new EU countries, 2003	144

Symbolit ja lyhenteet

Symboler och förkortningar

Symbols and abbreviations

-	Ei yhtään - Värdet noll - <i>Magnitude nil</i>
...	Tietoa ei julkaista - Uppgift offentliggörs inte - <i>Data not published</i>
..	Tietoa ei ole saatu - Uppgift ej tillgänglig - <i>Data not available</i>
0,0	Suure on pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - <i>Magnitude less than half of unit employed</i>
AWU	Henkilötyövuosi - Arbetskraftsenhet - <i>Annual work unit</i>
CAP	Yhteinen maatalouspolitiikka - Gemensam jordbrukspolitik - <i>Common Agricultural Policy</i>
EU	Euroopan unioni - Europeiska unionen - <i>European Union</i>
ESU	Eurooppalainen kokoyksikkö - Europeisk storleksenhet - <i>European size unit</i>
Ha	Hehtaari - Hektar - <i>Hectare</i>
Ha/tila	Hehtaaria/tila - Hektar/gård - <i>Hectare/farm</i>
IACS	Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä - Integrerade administrations- och kontroll-systemet - <i>Integrated Administration and Control System</i>
Kpl	Kappale - Stycke - <i>Number</i>
KTTK	Kasvintuotannon tarkastuskeskus - Kontrollcentralen för växtproduktion - <i>Plant Production Inspection Centre</i>
SGM	Vakioitu kate - Standardbruttomarginal - <i>Standard gross margin</i>
TE-keskus TE-centralen TE centre	Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentralen <i>Employment and Economic Development Centre</i>
NL	Alankomaat - Nederländerna - <i>Netherlands</i>
B	Belgia - Belgien - <i>Belgium</i>
E	Espanja - Spanien - <i>Spain</i>
IRL	Irlanti - Irland - <i>Ireland</i>
UK	Iso-Britannia - Storbritannien - <i>United Kingdom</i>
I	Italia - Italien - <i>Italy</i>
A	Itävalta - Österrike - <i>Austria</i>
EL	Kreikka - Grekland - <i>Greece</i>
L	Luxemburg - Luxemburg - <i>Luxembourg</i>
P	Portugali - Portugal - <i>Portugal</i>
F	Ranska - Frankrike - <i>France</i>
S	Ruotsi - Sverige - <i>Sweden</i>
D	Saksa - Tyskland - <i>Germany</i>
FIN	Suomi - Finland - <i>Finland</i>
DK	Tanska - Danmark - <i>Denmark</i>
CZ	Tshekki - Tjeckien - <i>Czech Republic</i>
EE	Viro - Estland - <i>Estonia</i>
CY	Kypros - Cyprien - <i>Cyprus</i>
LV	Latvia - Lettland - <i>Latvia</i>
LT	Liettua - Litauen - <i>Lithuania</i>
HU	Unkari - Ungern - <i>Hungary</i>
MT	Malta - Malta - <i>Malta</i>
PL	Puola - Polen - <i>Poland</i>
SL	Slovenia - Slovenien - <i>Slovenia</i>
SK	Slovakia - Slovakien - <i>Slovakia</i>

Käsitteet ja määritelmät

Aktiivitala

Katso maatala

Eläinyksikkö

Eläinyksikkö on eri kotieläinten lukumäärien ja niitä vastaavien kertoimien avulla laskettu kotieläintilojen kokoa kuvaava luku. Eri kotieläinten kertoimet on esitetty alla olevassa taulukossa. Esimerkiksi lypsylehmän kerroin on 1, joten yksi lypsylehmä vastaa yhtä kotieläinyksikköä.

Kertoimet kotieläinyksikköiden laskemista varten:

Kotieläin	Eläinyksikkökerroin
J01 Hevoset	0,8
J02 Naudat, alle 1 vuotta	0,4
J03 Sonnit 1-2 vuotta	0,7
J04 Hiehot 1- 2 vuotta	0,7
J05 Sonnit 2 vuotta ja yli	1,0
J06 Hiehot 2 vuotta ja yli	0,8
J07 Lypsylehmät	1,0
J08 Muut lehmät	0,8
J09 Lampaat	0,1
J10 Vuohet	0,1
J11 Porsaet alle 20 kg	0,027
J12 Siitosemakot 50 kg tai yli	0,5
J13 Muut siat	0,3
J14 Broilerit	0,007
J15 Munivat kanat	0,014
J16 Muu siipikarja	0,03

Henkilötyövuosi

Henkilötyövuodella (AWU) tarkoitetaan yhden työntekijän vuodessa tekemiä, maataloustöihin käytettyjä työtunteja. Suomessa yksi henkilötyövuosi on 1 800 työtuntia vuodessa eli 8 tuntia päivässä, 5 päivänä viikossa 11 kuukauden ajan. Yhtä henkilöä kohti lasketaan enintään yksi henkilötyövuosi vuodessa, vaikka tehty tuntimäärä ylittäisi 1 800 tuntia. Henkilötyövuoden määritelmä vaihtelee hie man eri EU-jäsenmaissa riippuen kunkin maan normaalista työajasta. Jokaisessa jäsenmaassa yksi henkilötyövuosi vastaa ko. jäsenmaan normaalia vuosityöaikaa.

Käytössä oleva maatalousmaa

Käytössä olevan maatalousmaan käyttö -taulun pinta-ala, joka sisältää viljellyn alan, kesannon, vähintään viiden vuoden ikäiset nurmet, monivuotiset puutarhakasvit, kasvihuoneviljelyn ja kotitarvepuutarhan. Kun käytössä olevan maatalousmaan alasta vähennetään kasvihuoneviljelyyn käytetty ala ja vähintään viiden vuoden ikäisiin nurmiin sisältyvä, käytössä olevan luonnonniityn ja -laitumen sekä hakamaiden ala, saadaan maankäyttölajitaulun peltoa viljeltynä.

Luomuhyväksytty ala

Luonnonmukaisesti viljelty ala, jolta korjattu sato voidaan markkinoida luonnonmukaisesti tuotettuna.

Luomutila

Luonnonmukaisen maataloustuotannon valvontajärjestelmään kuuluva maatala.

Luomuviljelty ala

Luomuhyväksytty ala ja siirtymävaiheala yhteensä.

Luonnonniitty ja -laidun

Tällä maankäyttölajilla tarkoitetaan käytössä olevaa luonnonniittyä ja -laidunta sekä laidunnettua hakamaata.

Maatalouden perustuki

Maatalouden perustukia ovat CAP-peltoaluetuet, tuotantopalkkiot, luonnonhaittakorvaukset, ympäristötuet, pohjoiset tuet, Etelä-Suomen erityistuet, siirtymäkauden tuet ja muut kansalliset tuet.

Maatalousalan koulutus

Koulutuksella tarkoitetaan maatalous- tai puutarhaalan koulutusta. Maatalousalan peruskoulutukseen kuuluu muun muassa maatalousoppilaitoksessa käyty maatilatalouden peruslinja. Ylempään maatalousalan koulutukseen kuuluvat muun muassa agrologin ja agronomin tutkinnot. Koulutustieto kysyttiin perheviljelmillä tilan pääasiallisesta hoidosta vastaavalta henkilöltä, yhtymissä yhtymän osakailta ja oikeushenkilöiden omistamilla tiloilla tilanhoitajilta.

Maatalousmaa

Maatalousmaan pinta-ala, joka sisältää käytössä olevan maatalousmaan ja muun maatalousmaan. Kun maatalousmaan alasta vähennetään kasvihuoneviljelyyn käytetty ala ja vähintään viiden vuoden ikäisiin nurmiin sisältyvä, käytössä olevan luonnonniityn ja -laitumen sekä hakamaiden ala, saadaan pelto ja puutarha.

Maataloustyö

Maatilalla tai puutarhayrityksessä tehdyt, tuotantoon liittyvät työt. Maataloustöitä ovat kasvinviljely ja kotieläintyöt, maa- ja puutarhatalouden kirjanpito-, johto- ja suunnittelutyöt, koneiden korjaus-, kunnossapito- ja huoltotyöt, maa- ja puutarhatalouden uudisrakentaminen, peruskorjaaminen ja perusparannustyöt, puutarha- ja kasvihuonetyöt (myyntiin tarkoitettussa puutarhatuotannossa), mehiläistenhoito sekä maatalous- ja puutarhatuotteiden varastointiin ja markkinointiin liittyvät työt. Maataloustöiksi ei lueta kotitaloustöitä, metsästäystä, kalastusta ja kalanviljelyä, poronhoitoa eikä turkistarhausta.

Maatala

- Maatilarekisterin mukainen maatala

Maatilalla tarkoitetaan ns. aktiivitalaa, jolla on käytössä olevaa maatalousmaata vähintään yksi hehtaari ja joka harjoittaa maataloustuotantoa. Myös alle yhden hehtaarin tila luetaan aktiivitalaksi, mikäli tilalla on kotieläimiä. Ennen vuotta 2000 aktiivitalak-

si määriteltiin tila, jolla on hallinnassaan vähintään yksi hehtaari peltoa tai puutarhaa ja jolla on maataloustuotantoa tai muuta yritystoimintaa. Vuodesta 1995 lähtien aktiivituloihin on luettu metsätaloutta tai muuta yritystoimintaa harjoittavista tiloista vain ne, joilla on peltoa viljelyksessä. Tämän julkaisun osassa I tulokset on esitetty kohdejoukkona maatilarekisterin mukainen maatila.

- Maatalouden rakennetutkimuksen mukainen maatila

Maatalouden rakennetutkimuksessa maatalon määritelmänä käytetään kaikissa EU-maissa käytössä olevaa yhtenäistä määritelmää. Maatalouden rakennetutkimuksessa myös puutarhayritykset luokitellaan maataloiksi. Maatalon alaraja on määritelty kaikissa EU-maissa siten, että rajan ylittävien maatalon tuotanto kattaa 99 prosenttia kunkin maatalon tuotannosta. Suomessa maatalouden rakennetutkimuksen kohdejoukkona ovat maatalon ja puutarhayritykset, joiden käytössä oleva maatalon pinta-ala on vähintään yksi hehtaari tai joiden taloudellinen koko on vähintään 1 ESU eli 1 200 euroa. Maatalon alaraja poikkeaa hieman eri EU-maissa. Tämän julkaisun II ja III osassa tulokset on esitetty kohdejoukkona maatalouden rakennetutkimuksen mukaiset maatalon.

Metsämaa

Maankäyttölajitaulun metsämaalla tarkoitetaan metsää sekä metsitettyjä ja metsitystä varten esikäsiteltyjä peltoja.

Muu maa

Muun maan ala sisältää tie-, kitu- ja joutomaan, tonttimaan, muun maan ja hallinnassa olevan luonnonniityn ja -laitumen poisluettuna käytössä oleva luonnonniity ja -laidun sekä laidunnettu hakamaa.

Muu maatalousmaa

Muu maatalousmaa sisältää tilapäisesti viljelemättömän peltoalan sekä muun viljelemättömän peltoalan.

Pelto ja puutarha

Pellolla ja puutarhalla tarkoitetaan maatalon kokonaisalaa, josta on vähennetty kasvihuoneviljelyyn käytetty ala ja käytössä olevan luonnonniityn ja -laitumen sekä laidunnetun hakamaan ala. Katso Maatalousmaa

Peltoa viljeltynä

Peltoa viljeltynä tarkoittaa pellon ja puutarhan alaa, josta on vähennetty muun maatalon ala. Katso Käytössä oleva maatalousmaa.

Puutarhayritys

Yritys, joka harjoittaa puutarhatuotantoa myyntiä varten. Puutarhatuotannolla tarkoitetaan vihannesten, koristekasvien, marjojen, hedelmien, taimien ja sienten tuotantoa.

Taloudellinen koko

Taloudellinen koko on EU:n typologiassa käytetty käsite, joka määrittää maatalon laskennallisen taloudellisen koon tuotannon ja vakioitujen katteiden (SGM) perusteella.

Tavanomainen tila

Maatalon, jolla harjoitetaan tavanomaisten viljelymenetelmien mukaista maatalon tuotantoa. Käsitettä käytetään, kun verrataan luomutiloja ja tavanomaista maatalon tuotantoa harjoittavien tilojen keskenään.

Tilanhoitaja

Tilanhoitaja vastaa maatalon tavanomaiseen, päivittäiseen toimintaan liittyvien taloudellisten ja tuotannollisten tehtävien hoidosta. Tilanhoitaja luetaan vakinaisesti palkattuihin henkilöihin.

Tuotantosuunta

- Maatilarekisterin mukainen tuotantosuunta

Tuotantosuunnalla tarkoitetaan maatalon päätuotantosuuntaa eli taloudellisesti merkittävintä maatalon tuotantosuuntaa, joka määräytyy vuoden aikana normaalioloissa saatujen bruttotulojen perusteella. Tieto saadaan vuosittain tukia hakaneilta tiloilta maatalon tukihakemuslomakkeilla ja on tällöin viljelijän itsensä ilmoittama. Tukea hakemattomien tilojen tieto selvitetään syksyllä tapahtuvan täyennyskyselyn avulla.

- Maatalouden rakennetutkimuksessa käytettävät EU:n laskennalliset tuotantosuunnat

Maatalon luokitellaan maatalon rakennetutkimuksessa EU-tuotantosuuntiin, joka määräytyy tilan vakioitujen kokonaiskatteen koostumuksen perusteella ts. sen perusteella, millainen suhteellinen osuus tilan eri fyysisistä ominaisuuksista koostuvilla katteilla on tilan vakioitujen kokonaiskatteesta. Tuotantosuunnat jaetaan typologiassa neljään hierarkiseen tasoon. Yleisimmällä tasolla tuotantosuuntia on yhdeksän.

Työaikaluokka

Työaikaluokissa 1 800 tuntia vastaa normaalia vuosityöaikaa eli töitä tehdään 11 kk vuodessa, 5 päivää viikossa ja 8 h päivässä. Jos työntekijä esimerkiksi tekee hieman yli puolet työstä maatalon töitä tilalla, kuuluu työntekijä luokkaan 900-1349 tuntia. Yli 3000 työtuntia vuodessa vastaa työntekijä 8 h päivässä vuoden jokaisena päivänä. Luokka 0 sisältää ne viljelijät tai viljelijän puoliset jotka eivät ole tehneet maatalon töitä omalla tilallaan.

Viljelijäväestö

Viljelijäväestöön kuuluvat viljelijät sekä maatalon maatalon töitä tekevät viljelijöiden puoliset, muut viljelijäperheen jäsenet, maatalon yritysten osakkaat sekä osakkaiden perheenjäsenet.

Begrepp och definitioner

Aktiv lantbrukslägenhet

Se Lantbrukslägenhet

Arbetskraftsenheten

Arbetskraftsenheter (AWU) i jordbruket innebär anhet för årligt arbete och motsvarar utförda arbetstimmar under ett år av en fullt sysselsatt person. En arbetskraftsenhet är 1800 timmar arbete per år, dvs. 8 timmar arbete per dag, 5 dagar per vecka och 11 månader per år. Person kan inte utföra mer än en arbetskraftsenhet per år trots att timantalet skulle överstiga 1800 timmar. Definitionen av ett årsverke varierar litet i olika EU-medlemsländer beroende på den normala arbetstiden i de enskilda länderna. I varje medlemsland motsvarar ett årsverke den normala årsarbetstiden i medlemslandet i fråga.

Djurenhet

En djurenhet är ett tal som beskriver husdjursgårdarnas storlek och som kalkylerats på basis av antalet olika husdjur och de koefficienter som motsvarar dem. Koefficienterna för olika husdjur har presenterats i den nedanstående tabellen. Till exempel koefficienten för en mjölkko är 1, vilket innebär att en mjölkko motsvarar en husdjursenhet.

Koefficienter för beräkning av husdjursenheter:

Husdjur	Husdjursenhetskoefficient
J01 Hästar	0,8
J02 Nötkreaturen, under 1 år	0,4
J03 Tjurar 1-2 år	0,7
J04 Kvigor 1- 2 år	0,7
J05 Tjurar 2 år och över	1,0
J06 Kvigor 2 år och över	0,8
J07 Mjölkkor	1,0
J08 Andra kor	0,8
J09 Få	0,1
J10 Getter	0,1
J11 Grisar under 20 kg	0,027
J12 Suggor 50 kg eller över	0,5
J13 Andra svin	0,3
J14 Broilrar	0,007
J15 Hönor	0,014
J16 Andra Fjäderfä	0,03

Ekogodkänd areal

Ekologiskt odlad areal på vilken skörden får marknadsföras som ekologiskt producerad.

Ekogård

En gård som omfattas av kontrollsystemet för ekologisk jordbruksproduktion.

Ekonomisk storlek

Med ekonomisk storlek avses ett inom EU:s typologi använt begrepp, som definierar lantbrukslägen-

heternas beräknade ekonomiska storlek enligt produktion och standardiserad täckning (SGM).

Eko-odlingsareal

Ekogodkänd areal och omlägningskedesareal sammanlagt.

Jordbrukare

Med jordbrukaren på en lantbrukslägenhet som ägs av en privat person, avses den person som huvudsakligen svarar för skötseln av uppgifter relaterade till lantbrukslägenheten. Antal jordbrukare inkluderar inte eventuella övriga jordbrukare på lantbrukslägenheten. På så sätt överensstämmer antalet jordbrukare med antalet lantbrukslägenheter ägda av privat person.

Jordbruksmark

Areal i tabellen Disponering av jordbruksmark som inkluderar utnyttjad jordbruksareal och övrig jordbruksareal. När man drar av den jordbruksmarken areal för växthusodling och areal av i bruk varande naturäng och -bete samt hagmark inbegreps i areal för minst 5 årig vall, får man areal åker och trädgård i jorddisponeringstabellen.

Konventionell lantbrukslägenhet

En lantbrukslägenhet på vilken man idkar jordbruksproduktion enligt konventionella odlingsmetoder. Begreppet används vid inbördes jämförelser mellan ekogårdar och gårdar med konventionell jordbruksproduktion.

Lantbrukets basstöd

Lantbrukets basstöd inkluderar CAP-stöd, produktionsbidrag, kompensationsbidrag, miljöstöd, nordligt stöd, speciella stöd för södra Finland, övergångsperiodens stöd och övriga nationella stöd.

Lantbrukslägenhet

- En lantbrukslägenhet enligt lantbruksregistret

Med en lantbrukslägenhet avses s.k. aktiva gårdar som i sin besittning har minst en hektar utnyttjad jordbruksareal och som idkar jordbruksproduktion. Även de lantbrukslägenheter som har mindre än en hektar utnyttjad jordbruksareal har inkluderats om de har husdjur. Före år 2000 definierades som aktiva gårdar de lantbrukslägenheter som i sin besittning hade minst en hektar åker eller trädgård och som idkade jordbruksproduktion eller annan företagsverksamhet. Från och med år 1995 har man av gårdar som idkar skogsbruk eller övrig företagsverksamhet, såsom aktiva gårdar klassificerat endast de som har åkerareal i odling. I del I i denna publikation har resultaten presenterats så att man använt sig av en målgrupp bestående av lantbrukslägenheter enligt lantbruksregistret.

- En lantbrukslägenhet enligt undersökningen av jordbrukets struktur

I undersökningen av jordbrukets struktur använder man en enhetlig definition på en lantgård i alla EU-länder. I undersökningen av jordbrukets struktur klassificeras även trädgårdsföretag som lantgårdar. I alla EU-länder har den nedre gränsen för en lantgård definierats så att produktionen på de lantgårdar som överskrider gränsen utgör 99 procent av jordbruksproduktionen i varje land. I Finland är målgruppen för undersökningen av jordbrukets struktur de lantgårdar och trädgårdsföretag vars utnyttjade jordbruksareal är minst en hektar eller vars ekonomiska storlek är minst 1 ESU (=1200 euro). Lantgårdens nedre gränser är en aning avvikande i olika EU-länder. I del I i denna publikation har resultaten presenterats så att man använt sig av en målgrupp bestående av lantbrukslägenheter enligt undersökningen av jordbrukets struktur.

Naturäng och -bete

Med denna jorddisponering avses i bruk varande naturängar och -bete samt betesbruk av hagmark.

Odlad areal

Odlad areal i tabellen Disponering av jordbruksmark, inkluderar areal som använts för odling av spannmålsväxter, vall (under 5 år), ärtor, potatis, sockerbeta, ryps och raps, olje- och spånadslin och trädgårdsväxter på friland samt odling av övriga växter. En noggrannare specificering av odlingsväxterna finns på Internet, under adressen <http://matilda.mmm.fi>.

Omläggningsskedesareal

En areal som läggs om till ekologisk produktion. Enligt reglerna för ekologisk jordbruksproduktion avses med omläggningsskede två karensår (i fråga om mångåriga växter tre år med undantag av vallväxter), under vilka åkern skall odlas enligt reglerna för ekologisk produktion, men skörden inte ännu får marknadsföras som ekologiskt producerad.

Produktionsinriktning

- Produktionsinriktning enligt lantbruksregister

Med produktionsinriktning avses lantbrukslägenhetens huvudsakliga produktionsinriktning, dvs. den ekonomiskt mest betydande produktionsinriktningen som bestäms enligt influten bruttoinkomst under normala förhållanden under året. För de gårdars del som ansökt om stöd, fås uppgiften årligen ur lantbrukets stödansöknings-blanketter, och är alltså uppgett av odlaren själv. För de gårdars del som inte ansökt om stöd, uträknas uppgiften med hjälp av produktions-branscher och standardiserade täckningar.

- Produktionsinriktning enligt jordbrukets strukturundersökning

I undersökningarna av jordbrukets struktur indelas gårdarna i EU-produktionsinriktningar som bestäms enligt sammansättningen av gårdens standardiserade totala täckning, dvs. på basis av hur stor andel

den täckning som består av gårdens olika fysiska egenskaper utgör av gårdens standardiserade totala täckning. I typologin indelas produktionsinriktningarna i fyra hierarkiska nivåer. På den allmänaste nivån finns det nio produktionsinriktningar.

Skogsmark

Med skogsmark i jorddisponeringstabellen avses skog och beskogad åker samt för beskogning förbehandlad åker.

Trädgårdsföretag

Till trädgårdsföretag räknas alla företag som odlar trädgårdsväxter för försäljning. Med trädgårdsproduktion avses odling av grönsaker, prydnadsväxter, bär, frukt, plantor och svamp.

Utbildning inom jordbrukssektorn

Med utbildning avses utbildning inom jordbruks- eller trädgårdsektorn. Om personen inte als har erhållit utbildning eller om personen erhållit utbildning inom något övrigt område än inom jordbruks- eller trädgårdssektor, anses det att personen har praktisk erfarenhet. Till grundutbildning inom jordbrukssektor hör bl.a. lantbruksekonomisk baslinje vid lantbruksskola. Till högre utbildning inom jordbrukssektor räknas bl.a. agrolog- och agronomexamen.

Utnyttjad jordbruksareal

Utnyttjad jordbruksareal i tabellen Disponering av jordbruksmark, inkluderar odlad areal, areal för träda, areal för minst 5 årig vall och mångåriga trädgårdsväxter samt areal för husbehovsodling av trädgårds-växter. När man drar av den utnyttjad jordbruksarealen areal för växthusodling, bruk varande naturäng och -bete samt hagmark inbegrep i areal för minst 5 årig vall, får man areal åker i odling i jorddisponeringstabellen.

Åkerareal i odling

Åker i odling i jorddisponeringstabellen avser åker- och trädgårdsareal exklusive areal för övrig jordbruksmark. Jmf. Utnyttjad jordbruksareal

Åker och trädgård

Med andel åker och trädgård i jorddisponeringstabellen avses den totala arealen jordbruksmark, exklusive areal för växthusodling och areal för i bruk varande naturäng och -bete samt betesbruk av hagmark.

Övrig jordbruksareal

Övrig jordbruksareal i tabellen Disponering av jordbruksmark inkluderar tillfälligt icke odlad åkerareal och icke odlad åkerareal.

Övrig mark

Övrig mark i jorddisponeringstabellen inkluderar väg- och tvinmark, impediment, tomtmark, övrig mark samt i besittning varande naturäng och -bete, exklusive i bruk varande naturäng och -bete samt betesbruk av hagmark.

Concepts and definitions

Active farm

See Farm

Agricultural area

In the table giving use of agricultural land, the agricultural area includes the utilized agricultural area and other agricultural area. Subtracting the area used for cultivation in greenhouses and area for natural meadows, pastures and grazing grounds in use which is included in the area of grasslands at least 5 years old from the agricultural area, gives the area of arable and horticultural land in the land use table.

Agricultural qualifications

Qualifications refer to those obtained as a result of training in agriculture or horticulture. If persons have no qualifications at all or are trained in some sector other than agriculture or horticulture, they are considered to have practical experience of farming. Basic agricultural training includes completion of a basic course in agriculture at an agricultural institution. Higher agricultural qualifications include those of agrologist or agronomist.

Animal unit

An animal unit is a figure describing the size of livestock farms calculated by means of the numbers live-stock varieties and their corresponding coefficients. The coefficients for the livestock varieties are presented in the Table below. For example, the coefficient for a dairy cow is 1: thus, one dairy cow corresponds to one animal unit.

Coefficients for the calculation of livestock units:

Livestock	Animal unit coefficient
J01 Horses	0,8
J02 Bovine, under 1 year	0,4
J03 Bulls 1-2 year	0,7
J04 Heifers 1- 2 years	0,7
J05 Bulls 2 year and over	1,0
J06 Heifers 2 year and over	0,8
J07 Milk cows	1,0
J08 Other cows	0,8
J09 Sheeps	0,1
J10 Goats	0,1
J11 Pigs under 20 kg	0,027
J12 Sows 50 kg and over	0,5
J13 Other pigs	0,3
J14 Broilers	0,007
J15 Hens	0,014
J16 Other poultry	0,03

Annual work unit

One annual work unit (AWU) is equivalent to the working hours of one full-time employee during one year. One annual work unit is 1800 hours of work per year which equals 8 hours a day, 5 days a week

and 11 months a year. One person is able to do only one annual work unit a year even if working hours exceed 1800 hours.

The definition of a man-year varies slightly from one EU member state to another, depending on the normal number of working hours in each country. In each member state, one man-year corresponds to the annual total of normal working hours in the country concerned.

Arable and horticultural land

In the land use table, arable and horticultural land refers to the total agricultural area less the area used for cultivation in greenhouses and that under natural meadows, pastures and rough grazing. See Agricultural area.

Arable land under cultivation

In the land use table, arable land under cultivation refers to the arable and horticultural area less other agricultural land. See Utilized agricultural area

Basic agricultural aid

Basic agricultural aid includes CAP supports, production premiums, aids for less favoured areas, environmental aids, northern aids, special aids for southern Finland, transitional aids and other national aids.

Certified organic area

An area farmed organically, the crop of which can be marketed as organically produced.

Conventional farm

A conventional farm is one that uses conventional cultivation methods for agricultural production. The term is used in comparisons of organic farms and farms engaging in conventional agriculture.

Cultivated area

In the table giving use of agricultural land, the cultivated area includes the total area under cereals, grasslands (under 5 years), peas, potatoes, sugar-beet, turnip rape and rape, linseed and flax, horticultural crops in the open, and other crops. A detailed list of crops can be accessed on the Internet at <http://matilda.mmm.fi>.

Economic size

Economic size is a term used in EU typology to define the computational economic size of a farm on the basis of production and standard gross margins (SGMs)

Farm

- A farm as defined in the Farm Register

A farm is defined as an active farm with at least one hectare of utilised agricultural area and which

engages in agricultural production. Farms with less than one hectare of utilised agricultural area are also included, if they have livestock. Before 2000, an active farm was defined as a farm which holds at least one hectare arable or horticultural land and has agricultural production or other entrepreneurship. Since 1995, farms with forestry or other entrepreneurship as their main activity are only considered active farms if they have agricultural areas under cultivation. In section I of this publication, the results have been presented so that the target population used has consisted of farms as defined in the Farm Register.

- A farm as defined in the Farm Structure Survey

For the purposes of the Farm Structure Survey, all EU member states use a uniform definition of a farm. In the Farm Structure Survey, horticultural enterprises are also classified as farms. In all EU member states, the lower limit of a farm has been defined so that the production of the farms exceeding the lower limit accounts for 99 percent of the agricultural production of each country. In Finland, the target population of the Farm Structure Survey comprises the farms and horticultural enterprises that have at least one hectare of utilised agricultural area or exceed the economic size of at least 1 ESU (=1,200 euros). The lower limit of farms varies slightly from one EU member state to another. In sections II and III of this publication, the results have been presented so that target population used has consisted of farms as defined in the Farm Structure Survey.

Farmer

The farmer of a farm owned by a private individual denotes the person who carries the primary responsibility for running the farm. The number of farmers does not include other possible farmers working on the farm. Therefore, the number of farmers coincides with the number of farms in private ownership.

Forestland

Forests, afforested land and arable land prepared for afforestation. The area is given in the land use table.

Horticultural enterprise

A horticultural enterprise is one that produces horticultural crops for sale. Horticultural crops comprise vegetables, ornamental plants, berries, fruit, seedlings and mushrooms.

In-conversion area

An area being converted to organic production. Under the provisions governing organic farming, conversion means the 2-year qualifying period (for permanent crops, with the exception of grassland, 3-year period) in the course of which a field must be cultivated as stipulated for organic farming but the crop cannot yet be marketed as organically produced.

Natural meadows and pastures

Natural meadows, pastures and grazing grounds in use.

Organically farmed area

The certified organic area and in-conversion area combined.

Organic farm

A farm covered by the organic production monitoring scheme.

Other agricultural area

In the table giving use of agricultural land, the other agricultural area includes temporarily uncultivated arable land and uncultivated areas.

Other land

In the land use table, other land is obtained by summing the area used for roads, scrubland, wasteland, land for development, other land, and natural meadows and pastures in possession excluding natural meadows, pastures and grazing grounds in use.

Production sector

-Production sector by farm register

The main production sector of a farm is the economically most important agricultural sector as determined by gross returns under normal conditions in the course of the year. The information is obtained from the agricultural aid application forms completed by farms applying for aid and is therefore provided by the farmers themselves. For farms not applying for aid, the production sector is determined by means of lines of production and standardized profit margins.

-Production sector by farm structure survey

Farms are classified in farm structure surveys into EU production sectors which are determined by structure of the farm's standard gross margin, i.e. by the relative proportions of margins consisting of the farm's various physical attributes of the farm's standard gross margin. In the typology, production sectors are classified into four hierarchical levels. The most common level comprises nine production sectors.

Utilized agricultural area

In the table giving use of agricultural land, the utilized agricultural area includes the total cultivated area, the area used for fallows, grasslands at least 5 years old, permanent horticultural crops and kitchen gardens. Subtracting the area used for cultivation in greenhouses and area for natural meadows, pastures and grazing grounds in use which is included in the area of grasslands at least 5 years old from the utilized agricultural area, gives the arable land under cultivation in the land use table.

Laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Eurojyvä-julkaisuun sisältyvät tiedot antavat kokonaiskuvan Suomen ja EU-maiden maatalojen rakenteesta. Julkaisun tiedot perustuvat pääosin EU-laajuiseen maatalouden rakennetutkimukseen. Suomen osalta julkaisussa on esitetty myös maatilarekisterin tietoja.

Julkaisun tärkein tietolähde on vuoden 2003 maatalouden rakennetutkimus. Suomen osalta tiedot eri lähteistä kokoaa Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen (Tike) tilastoryhmä. Suurin osa tiedoista saadaan maatilarekisteristä ja puutarhayritysrekisteristä. Kolmas merkittävä tietolähde on noin 35 000 maatilalle ja puutarhayritykselle suunnattu tilastokysely. Tässä laatuselosteessa kuvataan pääosin edellä mainittua tilastokyselyä.

Maatalouden rakennetutkimus on kaikissa EU- ja Euroopan talousalueen maissa 2-3 vuoden välein tehtävä maatalojen ja puutarhayrityksiä koskeva tilastotutkimus. Koska maatalouden rakennetutkimuksen tietosisältö on sama kaikissa EU-maissa, saadaan tutkimuksesta vertailukelpoista aineistoa koko EU:n maataloudesta. Tässä julkaisussa esitettävät tiedot perustuvat pääosin vuoden 2003 maatalouden rakennetutkimukseen.

Julkaisun ensimmäinen osa sisältää tietoja suomalaisten maatalojen rakenteesta. Maatalouden rakennetutkimuksen lisäksi tietolähteenä on käytetty tilastollista maatilarekisteriä. Tämä osa sisältää tietoja maatalojen lukumäärästä, tuotantosuunnasta, maankäytöstä, kasvinviljelystä, kotieläintuotannosta, viljelijöistä ja maatalojen muusta työvoimasta, maataloustöihin käytetystä työajasta, maatalon ulkopuolisesta työssäkäynnistä, maatalojen muusta yritystoiminnasta ja luomutuotannosta koko maan tasolla ja työvoima- ja elinkeinokeskuksittain. Suurin osa julkaisun ensimmäisen osan tiedoista on luokiteltu myös tuotantosuunnan ja peltosuuruusluokan mukaan.

Julkaisun ensimmäisessä osassa kohdejoukkona ovat maatilarekisteriin kuuluvat maatilat, joita vuonna 2003 oli 73 714. Näin tiedot ovat vertailukelpoisia Maatilarekisteri -julkaisun ja Maatalouslaskenta 2000 – julkaisun kanssa. Puhtaat kasvihuoneyritykset on rajattu tämän osan ulkopuolelle. Puutarhayritysten rakennetietoja ilmestyy Puutarhayritysrekisteri 2004 –julkaisussa kesällä 2005.

Julkaisun toinen osa sisältää pääosin samoja tietoja EU-maiden maatalojen rakenteesta kuin ensimmäinen osa suomalaisista maataloista. Tässä osassa verrataan suomalaisia maataloja muiden EU-maiden maataloihin. Maatalan määritelmänä on käytetty EU-laajuisia määritelmiä, jonka mukaan myös puhtaat kasvihuoneyritykset luokitellaan maataloik-

si. Suomessa maatalouden rakennetutkimuksen kohdejoukkona on maatilat ja puutarhayritykset, joiden käytössä oleva peltoala on vähintään yksi hehtaari ja maatalan taloudellinen koko on vähintään 1 Esu (=1 200€).

EU-maiden tiedot on saatu Eurostatin ylläpitämästä NewCronos –tietokannasta ja Eurostatin julkaisuisista. NewCronoksen tiedot perustuvat kunkin maan toimittamiin tilakohtaisiin tietoihin, jotka Eurostat on tarkistanut ja koonnut yhteen tietokantaan.

Julkaisun kolmanteen osaan on koottu tilastoja kymmenen uuden EU-maan maatalouden rakenteesta. Koska nämä 10 uutta jäsenmaata liittyivät Euroopan unioniin vasta vuonna 2004, näillä ei ollut lakisääteistä velvoitetta tehdä EU-määritelmien mukaista maatalouden rakennetutkimusta vuonna 2003. Kuitenkin suuri osa uusista jäsenmaista teki maatalouden rakennetutkimuksen vapaaehtoisesti vuonna 2003. Näiden maiden osalta tietoja on saatavissa NewCronos tietokannasta. Pääosin uusien jäsenmaiden tiedot perustuvat kuitenkin komission teettämään erillistutkimukseen, jonka tulokset on esitetty julkaisussa 'Farm Structure in the European Union Accession Countries and Comparisons with the Member States' (LANDSIS). Tämän julkaisun tiedot ovat pääosin vuodelta 2003.

Keskeiset käsitteet ja määritelmät on esitetty luvussa "Käsitteet ja määritelmät". Alueelliset luokitukset perustuvat maatalon talouskeskuksen sijaintikunnan perusteella määräytyviin alueisiin.

Tiken tilastotuotanto perustuu lakiin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta (1200/1992), lakiin maaseutuelinkeinotilastoista (1197/1996) ja lakiin maaseutuelinkeinorekisteristä (1515/1994). Maatalouden rakennetutkimus on EU:n rahoittama tutkimus, joka perustuu Neuvoston asetukseen (ETY) N:o 571/88.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tämä menetelmäkuvaus kattaa maatalouden rakennetutkimuksen 2003 sitä osaa, jossa tiedot kerättiin otantatutkimuksella. Otantatutkimuksessa kerättiin tietoja maatalojen ja puutarhayritysten työvoimasta, muusta yritystoiminnasta, lantaloista ja kasteltavissa olevasta pinta-alasta.

Maatalouden rakennetutkimuksen kohdejoukkoon kuuluvat kaikki maataloustuotantoa tai myyntiin tarkoitettua puutarhatuotantoa harjoittavat aktiivitalat. Aktiivisella maatilalla tai puutarhayrityksellä tarkoitetaan tilaa tai yritystä, jonka viljelyksessä oleva peltoala on vähintään yksi hehtaari. Aktiivitaloja ovat lisäksi ne alle yhden peltuhehtaarin tilat, joilla

on kotieläimiä, sekä ne alle yhden pellohehtaarin tilat, jotka harjoittavat myyntiin tarkoitettua puutarhantuotantoa (esim. kasvihuoneyritykset). Kotitarveviljelyä ei lueta aktiiviseksi toiminnanharjoittamiseksi.

Poimintakehikossa oli mukana kaikki vuoden 2002 maatilarekisterin mukaan aktiiviset maatilat (75 474 maatilaa), vuoden 2002 puutarhayritysrekisteriin kuuluvat puutarhayritykset (7 349 puutarhayritystä) sekä uudet vuonna 2003 maataloustukia hakeneet maatilat (493 maatilaa). Suuri osa puutarhayritysrekisteriin kuuluvista puutarhayrityksistä on myös maatiloja. Poimintakehikossa oli kaikkiaan 76 761 maatilaa tai puutarhayritystä.

Otoksen poimintaa varten poimintakehikko ositettiin kolmen muuttujan avulla: maatilijan sijainti (20 maakuntaa), maatilijan tuotantosuunta (7 luokkaa) ja maatilijan taloudellinen koko (4-6 luokkaa, riippuen tuotantosuunnasta). Perusosituksen jälkeen pienet ositteet, joissa oli vähemmän kuin 30 maatilaa yhdistettiin. Ositteiden lukumäärä oli yhteensä 565.

Otos allokoitiin suhteellisen ja optimaalisen kiintiöintimenetelmän (Neymann-kiintiöinti) keskiarvona. Allokointimuuttujana käytettiin vuoden 2002 rekisteritietoihin perustuvaa maatilijan taloudellista kokoa. Maatilijan taloudellinen koko vuodelle 2002 laskettiin vuoden 1997 katetietojen perusteella.

Otokseen valittiin kaikki maatilat, joiden käytössä oleva peltoala vuoden 2002 tietojen mukaan oli vähintään 100 hehtaaria tai taloudellinen koko vähintään 100 Esua. Myös kaikki maatilat, joilla oli vähintään 10 000 broileria vuonna 2002, valittiin otokseen. Aivan pienimpien maatilojen, joilla kasvatettiin vain nurmikasveja, poimintasuhde oli 5 prosenttia. Allokointimenetelmä johti otokseen, johon tilat on poimittu satunnaisotoksena tasaisesti ympäri Suomea, kuitenkin siten että poimintasuhde kasvaa tilakoon mukaisesti. Kotieläintiloilla poimintasuhde oli kasvinviljelytiloja suurempi, koska maatilijan taloudellisen koon varianssi kotieläintiloilla oli suurempi. Estimointivaiheessa poimintakehikko päivitettiin ja jälkiositettiin vuoden 2003 päivitettyillä rekisteritiedoilla.

Tiedot kerättiin tietokoneavusteisena puhelinhaastatteluna (CATI). Tilastokeskuksen haastatteluorganisaatio vastasi puhelinhaastatteluista. Varsinaiset kenttähaastattelut alkoivat 25.8.2003 ja ne saatiin päätökseen marraskuun 2003 loppuun mennessä. Muutama päivä ennen haastattelujen alkua kyselylomakkeet postitettiin viljelijöille. Lomakkeet postitettiin keskitetysti kaikkiaan kolmessa erässä. Lomakkeiden postituksen jälkeen haastattelijat soittivat viljelijöille ja tallensivat tiedot haastattelun yhteydessä tietokoneelle BLAISE-ohjelmistolla. Mikäli viljelijä ei ollut vielä täyttänyt lomaketta, usein sovittiin uusi haastattelu-aika. Mikäli viljelijä ei syystä tai toisesta ollut saanut lomaketta tai oli sen kadottanut, niin haastattelijat lähettivät sellaisen erikseen.

Viljelijöillä oli mahdollisuus antaa haastattelutiedot myös suoraan päivystyspuhelimeseen.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maatilojen lukumäärä on vähentynyt melko tasaisesti jo useita vuosia. Koska poimintakehikko oli muodostettu pääosin tutkimusvuotta edeltävän vuoden rekisteritiedoista, poimintakehikossa oli hieman ylipeittoa. Haastatteluhetkellä 609 maatilaa tai puutarhayritystä luokiteltiin ylipeitoksi. Tulosten estimointivaiheessa poimintakehikko päivitettiin ja ositettiin uusien rekisteritietojen avulla.

Puhelinhaastattelut onnistuivat hyvin, vastauskato oli lähes olematonta ja tietojen laatu oli hyvä. Otokseen valituista tiloista vain 647:ltä (1,9 %) tiedot jäivät saamatta. Vastausprosentit eivät eronneet merkittävästi alueittain, tuotantosuunnittain eivätkä kokoluokittain. Puhelinhaastattelulla saatiin kerättyä kaikkiaan 33 474 maatilijan ja puutarhayrityksen tiedot. Koska kyseessä on otantatutkimus, lopulliset tulokset estimointiin painokertoimien avulla. Ositekohtainen painokerroin laskettiin jakamalla poimintakehikossa olevien tilojen määrä otokseen vastanneiden tilojen lukumäärällä.

Maatalouden työvoimakyselyn tulosten estimointi tehtiin SAS-ohjelmistolla. Virhevariانسsit estimointiin SAS-ohjelman CLAN-makrolla. Koko maan tasolla keskeisten muuttujien estimaattien suhteelliset keskivirheet vaihtelevat prosentin molemmin puolin. Suuresta otoskoosta johtuen myös alueittaiset tiedot ovat varsin luotettavia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Eurojyvä –julkaisu ilmestyy tässä laajuudessa nyt ensimmäistä kertaa. Jatkossa julkaisu ilmestyy aina kun maatalouden rakennetutkimuksen tiedot ovat valmiina. Maatalouden rakennetutkimus tehdään noin 10 vuoden välein totaalitytöksi (maatalouslaskenta, edellinen tehtiin vuonna 2000). Totaalitytösten välillä maatalouden rakennetutkimus tehdään 2-3 vuoden välein otantatutkimuksena. Seuraavat maatalouden rakennetutkimukset tehdään vuosien 2005 ja 2007 syksyllä. Eurojyvä-julkaisu pyritään julkaisemaan jatkossa tutkimusvuotta seuraavana vuonna.

Eurojyvä –julkaisun tiedot ovat lopullisia. Peltalojen osalta tiedot kuvaavat kesän 2003 tilannetta. Kotieläintuotannon rakennetiedot kuvaavat tilannetta 1.5.2003. Työvoimatiedot kuvaavat maatilalla vuoden aikana tehtyä työmäärää aikavälillä 1.9.2002 – 31.8.2003. Muuta yritystoimintaa koskevat tiedot kuvaavat syksyn 2003 tilannetta.

EU-maiden osalta tuorein tieto on pääsääntöisesti vuoden 2003 maatalouden rakennetutkimuksen tieto. Muutaman jäsenmaan tiedot vuodelta 2003

eivät olleet vielä saatavilla tätä julkaisua tehtäessä. Näiden maiden osalta tuorein tieto on vuodelta 2000.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maatalouden rakennetutkimuksen 2003 keskeisimmät tiedot on koottu Eurojyvä-julkaisuun, joka sisältää taulukoiden lisäksi graafisia kuvioita ja teema-karttoja. Mukana on myös yhteenveto ja lyhyt kuvaus kussakin osiossa käsiteltävästä aihepiiristä. Tässä muodossa Eurojyvä-julkaisua ei ole ilmestynyt aikaisemmin. Vuoden 1997 maatalouden rakennetutkimuksen tulokset julkaistiin nyt käsillä olevaa suppeammassa Eurojyvä-julkaisussa. Vuoden 2000 maatalouslaskennan tiedot julkaistiin Maatalouslaskenta 2000 –julkaisussa.

Eurojyvä-julkaisun lisäksi maatalouden rakennetutkimuksen 2003 ja maatalouslaskennan 2000 tietoja on saatavilla Internetistä MATILDA-tietopalvelusta (matilda.mmm.fi). Osa julkaisun tiedoista on saatavilla Maatilarekisteri-julkaisusta ja puutarhayrityskisteri-julkaisusta. Puutarhojen rakennetta kuvaavia tietoja julkaistaan Puutarhayrityskisteri 2004 julkaisussa.

Muiden EU-maiden tiedot on julkaistu Eurostatin NewCronos tietokannassa. Lisäksi Eurostatissa on tehty useita maatalouden rakennetutkimukseen liittyviä paperijulkaisuja, joista tärkeimmät on mainittu lähdeluettelossa.

Julkaisuun liittyvän tietopalvelua tuottavan yksikön yhteystiedot:

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus (Tike), Tilastoryhmä.
PL 310, 00023 Valtioneuvosto.
Puhelin (vaihe) 020 77 2005.
Faksi 020 77 21395.
Sähköposti:tietopalvelukeskus@mmmtike.fi

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2003 maatalouden rakennetutkimuksen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia sekä Suomessa tehtyjen aikaisempien vuosien (1995, 1997, 2000 ja 2003) rakennetutkimusten että muiden EU- ja Eu-

roopan talousalueen maiden maatalouden rakennetutkimusten kanssa. Merkittävin muutos vuosien 2000 ja 2003 välillä on, että työvoimaosuudessa kysyttiin vuonna 2003 ensimmäistä kertaa maataloustöihin osallistumattomien viljelijän puolison tiedot. Suomen osalta muuta yritystoimintaa koskevassa osiossa vuoden 2003 toimialaluokitus oli kattavampi kuin vuonna 2003. Uusina toimialoina vuonna 2003 lomakkeelle lisättiin porotalous, kalastus, rakentaminen ja ohjelmalvelut. Alueellisesti erityisesti porotalouden mukaan ottaminen paransi kyselyn kattavuutta, mutta samalla hieman vaikeutti vuosien 2000 ja 2003 tilastojen vertailua

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomen osalta maatalouden rakennetutkimuksen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia maatilarekisterin ja puutarhayrityskisterin tietojen kanssa. Maatalouden rakennetutkimuksessa on käytetty edellä mainittuja rekistereitä tietolähteenä päällekkäisen tiedonkeruun välttämiseksi. Merkittävin ero se, että maatalouden rakennetutkimuksessa ja maatilarekisterissä. Suomen maatilarekisterissä puhtaita kasvihuoneyrityksiä ei luokitella maatilaksi, kun taas EU-lajuisessa maatalouden rakennetutkimuksessa myös nämä kasvihuoneyritykset luokitellaan maatilaksi. Maatalouden rakennetutkimuksen määritelmän mukaisia maatiloja oli 1 238 enemmän kuin maatiloja kansallisessa maatilarekisterissä vuonna 2003.

Eurojyvä-julkaisussa Suomen tulokset osassa 1 esitetään kansallisen maatalouden määritelmän mukaisesti. Täten tiedot ovat vertailukelpoisia maatilarekisterin tietojen kanssa. EU-osiossa myös Suomen tilastot esitetään EU-määritelmän mukaisesti. Tässä osassa Suomen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia muiden EU-maiden tietojen kanssa. Maatalouden rakennetutkimuksessa maatalouden määritelmä samojen periaatteiden mukaan kaikissa EU-maissa. Kuitenkin maatalouden alaraja vaihtelee hieman riippuen jäsenmaan maatalouden rakenteesta. Alaraja on määritelty siten, että alarajaa pienempien maatalojen osuus maataloustuotannosta saa olla korkeintaan yksi prosentti. Esimerkiksi Tanskassa maatalouden alaraja on 5 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata tai vastaava.

Kvalitetsdeklaration

1. Statistikuppgifternas relevans

De uppgifter som ingår i Eurokorn-publikationen ger en helhetsbild av lantgårdarnas struktur i Finland och EU-länderna. Uppgifterna i publikationen baserar sig i huvudsak på en EU-omfattande undersökning av jordbrukets struktur. För Finlands del har även uppgifter från lantbruksregistret presenterats i publikationen.

Den viktigaste informationskällan för publikationen är undersökningen av jordbrukets struktur år 2003. För Finlands del insamlas uppgifterna från olika källor av statistikgruppen på Jord- och skogsbruksministeriets informationscentral (Tike). Största delen av uppgifterna fås från lantbruksregistret och trädgårdsföretagsregistret. Den tredje viktiga källan är den till 35 000 gårdar och trädgårdsföretag riktade statistikenkäten. I denna undersökning av jordbrukets struktur beskrivs i huvudsak den ovannämnda statistikenkäten.

Undersökningen av jordbrukets struktur är en statistisk undersökning som utförs med 2 - 3 års mellanrum och som gäller lantbruk och trädgårdsföretag i alla EU-länder och de länder som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Eftersom datainnehållet i undersökningen av jordbrukets struktur är detsamma i alla EU-länder, ger undersökningen jämförbart material om jordbruket inom hela EU. Uppgifterna i denna publikation baserar sig i huvudsak på årets 2003 undersökning av jordbrukets struktur.

Publikationens första del innehåller information om de finländska lantgårdarnas struktur. Förutom undersökningen av jordbrukets struktur har det statistiska lantbruksregistret använts som källa. Denna del innehåller uppgifter om antalet lantgårdar, produktionsinriktningar, markanvändning, växtodling, husdjursuppfödning, odlare och annan arbetskraft på lantgårdarna, arbetstid som använts för lantbruksarbeten, förvärvsarbete utanför lantgården, annan företagsverksamhet på lantgårdarna och ekologisk produktion på hela landets nivå och klassificerade enligt arbetskrafts- och näringscentral. Största delen av uppgifterna i publikationens första del har även klassificerats enligt produktionsinriktning och åkerarealklass.

I publikationens första del är målgruppen de lantgårdar som hör till lantbruksregistret. År 2003 fanns det 73 714 dylika gårdar. Således är uppgifterna jämförbara med publikationerna Maatilarekisteri (Lantbruksregistret) och Maatalouslaskenta 2000 (Lantbruksräkningen 2000). Rena växthusföretag har lämnats utanför denna del. Strukturuppgifter om trädgårdsföretag publiceras i publikationen

Puutarhayritysrekisteri 2004 (Trädgårdsföretagsregistret 2004) våren 2005.

I publikationens andra del finns i huvudsak samma uppgifter om lantgårdarnas struktur i EU-länderna som fanns i den första delen för de finländska lantgårdarnas del. I den här delen jämförs finländska lantgårdar med lantgårdar i de andra EU-länderna. Som definition av lantgård har använts den EU-omfattande definitionen, enligt vilken även rena växthusföretag klassificeras som lantgårdar. I Finland är målgruppen för undersökningen av jordbrukets struktur de lantgårdar och trädgårdsföretag vars utnyttjade åkerareal är minst en hektar och vars ekonomiska storlek är minst 1 Esu (= 1 200 €).

EU-ländernas uppgifter har erhållits från den Eurostat-drivna NewCronos-databasen och Eurostats publikationer. Uppgifterna i NewCronos baserar sig på gårdsspecifika uppgifter som de enskilda länderna har tillställt och som Eurostat har kontrollerat och samlat i en databas.

I publikationens tredje del har samlats statistiker om jordbrukets struktur i de tio nya EU-länderna. Eftersom dessa 10 nya medlemsländer anslöt sig till Europeiska Unionen först år 2004, hade dessa inte en lagstadgad förpliktelse att göra en undersökning av jordbrukets struktur i enlighet med EU-definitionerna år 2003. En stor del av de nya medlemsländerna gjorde emellertid undersökningen av jordbrukets struktur frivilligt år 2003. För dessa länders del finns det uppgifter tillgängliga i NewCronos-databasen. Uppgifterna från de nya medlemsländerna baserar sig emellertid huvudsakligen på en separat undersökning som kommissionen låtit göra och vars resultat har presenterats i publikationen 'Farm Structure in the European Union Accession Countries and Comparisons with the Member States' (LANDSIS). Publikationens uppgifter är i huvudsak från år 2003.

De centrala begreppen och definitionerna presenteras på "Begrepp och definitioner". Områdesklassificeringen bestäms enligt den kommun inom vars område lantbrukets driftscentrum är beläget.

Statistikproduktionen vid Tike är baserad på lagen om jord- och skogsbruksministeriets informations-tjänstcentral (1200/1992), lagen om landsbygdsnäringsstatistik (1197/1996), och lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994). Undersökningen av jordbrukets struktur är en EU-finansierad undersökning som baserar sig på Rådets förordning (EEG) Nr 571/88.

2. Beskrivning av den statistiska forskningsmetoden

Denna metodbeskrivning omfattar den del av undersökningen av jordbrukets struktur 2003 där uppgifter insamlades med sampelundersökning. I sampelundersökningen insamlades uppgifter om lantgårdarnas och trädgårdsföretagens arbetskraft, annan företagsverksamhet, gödselstäder och bevattningsbara areal.

Till målgruppen för undersökningen av jordbrukets struktur hör alla företag som idkar lantbruksproduktion eller producerar trädgårdsprodukter för försäljning. Med ett aktivt lantbruk eller trädgårdsföretag avses en gård eller ett företag, vars odlade åkerareal är minst en hektar. Därutöver är aktiva gårdar de gårdar som har mindre än en hektar åker och som har husdjur eller som bedriver trädgårdsproduktion till försäljning (t.ex. växthusföretag). Odling till husbehov räknas inte som aktiv verksamhetsutövning.

I urvalsramen fanns alla lantgårdar som var aktiva lantgårdar (75 474 lantgårdar) enligt lantbruksregistret år 2002, alla trädgårdsföretag i trädgårdsföretagsregistret år 2002 (7 349 trädgårdsföretag) samt alla nya lantgårdar som sökt jordbruksstöd år 2003 (493 lantgårdar). En stor del av de trädgårdsföretag som finns i trädgårdsföretagsregistret är även lantgårdar. I urvalsramen fanns sammanlagt 76 761 lantgårdar eller trädgårdsföretag.

För sampling indelades urvalsramen med hjälp av tre variabler: lantgårdens läge (20 landskap), lantgårdens produktionsinriktning (7 klasser) och lantgårdens ekonomiska storlek (4-6 klasser, beroende på produktionsinriktning). Efter grundindelningen förenades små indelningar som hade mindre än 30 lantgårdar. Det fanns sammanlagt 565 indelningar.

Urvalet allokerades som ett medeltal av en relativ och optimal kvoteringsmetod (Neymann-kvoteringsmetod). Som allokeringsvariabel användes lantgårdens ekonomiska storlek som baserar sig på registeruppgifter från år 2002. Lantgårdens ekonomiska storlek för hela året 2002 beräknades på basis av täckningsuppgifterna för år 1997.

I urvalet inkluderades alla lantgårdar vars utnyttjade jordbruksareal var minst 100 hektar enligt uppgifterna från år 2002 eller vars ekonomiska storlek var minst 100 Esu. Även alla lantgårdar som hade minst 10 000 broilrar år 2002 inkluderades i urvalet. För de allra minsta lantgårdarna på vilka odlades enbart vallväxter var urvalsandelen 5 procent. Allokeringsmetoden ledde till ett urval vars gårdar hade plockats som slumpmässigt urval jämnt över hela Finland, men så att urvalsandelen ökade i takt med gårdsstorleken. För husdjursgårdar var urvalsandelen större än för jordbruksgårdar, eftersom variansen i lantgårdens ekonomiska storlek var större på

husdjursgårdarna. Vid estimeringsskedet uppdaterades urvalsramen, som delades upp på efterhand med hjälp av årets 2003 uppdaterade registeruppgifter.

Uppgifterna samlades in med hjälp av datorstödda telefonintervjuer (CATI). Statistikcentralens intervjuorganisation svarade för telefonintervjuerna. De egentliga fältintervjuerna inleddes 25.8.2003 och avslutades i slutet av november 2003. Ett par dagar före intervjuerna postades frågeformulären till odlarna. Formulären postades centraliserat i tre omgångar. När formulärena hade postats, ringde intervjuarna till odlarna och lagrade uppgifterna i samband med intervjun på datorn med BLAISE-programvaran. Ifall odlaren inte ännu hade fyllt i formuläret, kom man ofta överens om en ny tid för intervjun. Ifall odlaren av en eller annan orsak inte hade fått formuläret eller hade förlorat det, skickade intervjuarna det separat. Odlarna hade en möjlighet att ge intervjuuppgifter även direkt till jourtelefonen.

3. Uppgifternas riktighet och precision

Antalet lantgårdar har minskat ganska jämnt redan under flera år. Eftersom urvalsramen baserade sig i huvudsak på registeruppgifter som föregick undersökningens år, fanns det litet övertäckning i urvalsramen. Vid intervjuögonblicket klassificerades 609 lantgårdar eller trädgårdsföretag som övertäckning. Vid estimering av resultaten uppdaterades och fördelades urvalsramen med hjälp av de nya registeruppgifterna.

Telefonintervjuerna lyckades bra, bortfallet av svar var nästan obefintligt och uppgifternas kvalitet var god. Antalet gårdar från vilka man inte lyckades få uppgifter var 647 (1,9 % av de gårdar som inkluderats i urvalet). Svarsprocenterna berodde inte nämnvärt på region, produktionsinriktning eller storleksklass. Med telefonintervjuer insamlades uppgifter om sammanlagt 33 474 gårdar och trädgårdsföretag. Eftersom det är frågan om sampelundersökning, estimerades de slutliga resultaten med hjälp av viktcoefficienter. En indelningsspecifik viktcoefficiënt räknades genom att dividera antalet gårdar i urvalsramen med antalet de gårdar i urvalet som svarat.

Estimeringen av resultaten från lantbrukets arbetskraftsenkät utfördes med SAS-programmet. Felvarianserna estimerades med SAS-programmets CLAN-makro. På hela landets nivå varierar de relativa medelfelen i de centrala variablernas estimat med en procent åt vardera hållen. På grund av den stora urvalsstorleken är även regionala uppgifter relativt pålitliga.

4. De publicerade uppgifternas tidsrelevans och rättidighet

Detta är första gången som Eurojyvä-publikationen utkommer i den här omfattningen. I fortsättningen utkommer publikationen alltid när uppgifterna om undersökningen av jordbrukets struktur är färdiga. Undersökningen av jordbrukets struktur utförs med cirka 10 års mellanrum som totalundersökning (lantbruksräkning, den föregående utfördes år 2000). Mellan totalundersökningarna utförs undersökningen av jordbrukets struktur med 2-3 års mellanrum som sampelundersökning. De följande undersökningarna av jordbrukets struktur utförs under åren 2005 och 2007 på hösten. Avsikten är att publicera Eurojyvä-publikationen i fortsättningen året efter undersökningens år.

Eurojyvä-publikationens uppgifter är slutgiltiga. För åkerarealernas del beskriver uppgifterna situationen sommaren 2003. Husdjursproduktionens strukturuppgifter beskriver situationen 1.5.2003. Arbetskraftsuppgifterna beskriver den arbetsmängd som utförts på lantgården mellan 1.9.2002 – 31.8.2003. Uppgifterna om annan företagsverksamhet beskriver situationen hösten 2003.

För EU-ländernas del är de färskaste uppgifterna från undersökningen av jordbrukets struktur från år 2003. Uppgifterna från ett par medlemsländer från år 2003 fanns inte ännu tillgängliga när denna publikation skrevs. För dessa länders del är den färskaste uppgiften i regel från år 2000.

5. Uppgifternas tillgänglighet och genomskådlighet/klarhet

De viktigaste uppgifterna i undersökningen av jordbrukets struktur 2003 har samlats i Eurojyvä-publikationen, som innehåller förutom tabeller även grafiska figurer och tematiska kartor. I publikationen finns även sammandrag och korta beskrivningar av de ämnesområden som behandlas i de enskilda delarna. Eurojyvä-publikationen har inte utkommit tidigare. Resultaten av undersökningen av jordbrukets struktur 1997 publicerades i en Eurojyvä-publikation som är mera kortfattad än den för handen varande publikationen. Uppgifterna från årets 2000 lantbruksräkning publicerades i publikationen Maa-talouslaskenta 2000 (Lantbruksräkningen 2000).

Förutom undersökningen av jordbrukets struktur 2003 finns Eurojyvä-publikationens och lantbruksräkningens 2000 uppgifter tillgängliga på internet på informationstjänsten MATILDA (matilda.mmm.fi). En del av publikationens uppgifter är tillgängliga i publikationerna Maatilarekisteri (Lantbruksregistret) och Puutarhayritysrekisteri (Trädgårdsföretagsregistret). Uppgifter som beskriver trädgårdarnas struktur publiceras i publikationen Puutarhayritysrekisteri 2004 (Trädgårdsföretagsregistret 2004).

De andra EU-ländernas uppgifter har publicerats i Eurostats NewCronos-databas. Därutöver har Eurostat gett ut flera papperspublikationer i anslutning till undersökningen av jordbrukets struktur; de viktigaste av dessa har nämnts i källförteckningen.

Kontaktuppgifter för den medverkande informationstjänstenheten:

Jord- och skogsbruksministeriets informations-tjänstcentral (Tike),
Statistikgruppen
PB 310, 00023 Statsrådet.
Telefon (växel) 020 77 2005
Fax 020 77 21395.
E-post:tietopalvelukeskus@mmmtike.fi

6. De statistiska uppgifternas jämförbarhet

Uppgifterna i undersökningen av jordbrukets struktur från år 2003 är i huvudsak jämförbara både med i Finland utförda tidigare strukturundersökningar (år 1995, 1997, 2000 och 2003) och med undersökningar av jordbrukets struktur i andra EU-länder och länder i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Den påtagligaste förändringen mellan åren 2000 och 2003 är att man i arbetskraftsdelen år 2003 för första gången bad om uppgifter om jordbrukarnas som inte deltog i lantbruksarbeten.

För Finlands del var årets 2003 näringsgrensindelning i den del som gäller annan företagsverksamhet mera täckande än år 2003. År 2003 utökades formuläret med följande nya näringsgrenar: renskötsel, fiske, byggande och programtjänster. Regionalt förbättrades enkätens täckning i synnerhet med medtagandet av rennäringen, men samtidigt försvårade det en aning jämförelsen mellan statistiken från år 2000 och statistiken från år 2003.

7. Klarhet och helhet/enhetlighet

För Finlands del är uppgifterna i undersökningen av jordbrukets struktur i huvudsak jämförbara med uppgifterna i lantbruksregistret och trädgårdsföretagsregistret. I undersökningen av jordbrukets struktur har använts ovannämnda register som informationskällor för att undvika överlappningar. Den viktigaste skillnaden är den att en lantgård har definierats på litet olika sätt i undersökningen av jordbrukets struktur och i lantbruksregistret. I Finlands lantbruksregister klassificeras rena växthusföretag inte som lantgård, medan även dessa växthusföretag klassificeras som lantgård i den EU-omfattande undersökningen av jordbrukets struktur. Enligt den definition som används i undersökningen av jordbrukets struktur fanns det 1 238 mera lantgårdar än i det nationella lantbruksregistret år 2003.

I Eurojyvä-publikationen presenteras Finlands resultat i del 1 utgående från den nationella lantgårdsdefinitionen. Således är uppgifterna jämför-

bara med lantbruksregistrets uppgifter. I EU-sektionen presenteras även finländska statistiker i enlighet med EU-definitionen. I den här delen är Finlands uppgifter till största delen jämförbara med de andra EU-ländernas uppgifter. I undersökningen av jordbrukets struktur har en lantgård definierats enligt samma principer i alla EU-länder. Nedre gränsen för en lantgård varierar emellertid något bero-

ende på lantgårdarnas struktur i medlemslandet. Nedre gränsen har definierats så att de lantgårdars andel som är mindre än nedre gränsen får vara högst en procent av jordbruksproduktionen. Till exempel i Danmark är lantgårdens nedre gräns 5 hektar utnyttjad jordbruksareal eller motsvarande mängd husdjur.

Quality description

1. Relevance of statistical data

The information contained in this Eurojyvä publication provides a comprehensive picture of the structure of farms in Finland as well as in the countries of the European Union. The data in the publication is mainly based on European Union-wide Farm Structure Survey. On Finland's part, data respective to the Farm Register is also presented.

The most important information source for the publication is the Farm Structure Survey for 2003. With respect to Finland, information from various sources is gathered by the statistics group for the Tike Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry. Most of the data is obtained from the Farm Register and the Horticultural Enterprise Register. The third significant information source is the statistical questionnaire study directed towards 35 000 farms and horticultural enterprises. This quality report mainly describes the statistical research study mentioned above. The quality reports for the Farm Register and Horticultural Enterprise Register can be found on the following Internet websites: [\[links\]](#).

The Farm Structure Survey is a statistical survey of farms and horticultural enterprises conducted in all EU and European Economic Area countries at 2–3 year intervals. Since the content of data is the same in all EU countries, the survey provides comparable material on agriculture in the European Union as a whole. The details presented in this publication are mainly obtained from the Farm Structure Survey for 2003.

The first section of the publication contains data on the structure of Finnish farms. In addition to the Farm Structure Survey, the statistical farm register has been utilised as an information source. This section contains information on the number of farms, line of production, land use, crop production, animal production, farmers and other labour force on the farm, working hours used in farming, work engaged in outside the farm, other entrepreneurial activity on the farm and organic production, on the national level and with respect to each employment and economic development centre (TE centre). The largest share of the first section of the publication is also classified in accordance with the line of production and field area group.

In the first section of the publication, the target group is the farms included in the Farm Register, which totalled 73,714 in 2003. As such, the data is suitable for comparison with the Farm Register and Agricultural Census 2000 publications. Businesses which are exclusively engaged in greenhouse operations are excluded from this section. Structural informa-

tion on horticultural enterprises appears in the 2004 Horticultural Enterprise Register in summer 2005.

The second section of the publication contains, for the most part, the same information on the structure of farms in the EU countries as in the first section concerning Finnish farms. In this section, Finnish farms are compared with those in the EU countries. The definition of a farm used is based on the EU-wide definition, by which businesses which are exclusively greenhouses are also classified as farms. In Finland, the target group for Farm Structure Survey is farms and horticultural enterprises whose utilised arable area is at least one hectare and the economic size of the farm is at minimum 1 Esu (= € 1 200).

Information on the EU countries has been obtained from the NewCronos database maintained by Eurostat as well as from Eurostat publications. The data from NewCronos is based on the farm-based details supplied by each nation, which Eurostat has checked and collected into one database.

In the third section to the publication, statistics on the agricultural structure of the ten new EU countries have been collected. Since these 10 new member nations did not join the European Union until 2004, they did not have any obligation under the law to carry out the Farm Structure Survey in accordance with EU specifications in 2003. Nevertheless, a large number of these new member states completed this Farm Structure Survey voluntarily for that year. Information is available with respect to these countries in the NewCronos database. For the most part, however, the data on the new member states are based on the separate study carried out for the Commission, whose findings are presented in the publication 'Farm Structure in the European Union Accession Countries and Comparisons with the Member States' (LANDSIS). The details in the publication are primarily from 2003.

The pivotal concepts and specifications are presented on chapter "Concepts and definitions". The regional classifications are based on the regions specified in accordance with the municipalities in which the farms' economic centres are located.

Tike's statistical output rests legislatively on the Act on the Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry (1200/1992), the Act on Rural Industries Statistics (1197/1996) and the Act on the Rural Industries Register (1515/1994). Farm Structure Survey is an EU-funded study established on the basis of Council Regulation No. 571/88/EC.

2. Methodological description

This method description applies to that part of the 2003 Farm Structure Survey in which the data was accumulated by means of sample surveying. In this sample survey, information was gathered in regard to the labour force on farms and in horticultural enterprises as well as other entrepreneurial activity, manure yards and areas under irrigation.

The target group for Farm Structure Survey is comprised of all active farms practising agricultural production or garden production intended for sale. By active farm or horticultural enterprise is meant a farm or business whose arable area under cultivation is at least one hectare. Active farms are, in addition, those below one field hectare which have livestock or engage in horticultural production intended for sale (e.g., greenhouse enterprises). Farming for personal use is not listed as active practice.

All active farms (75,474) in the Farm Register for 2002 were included in the sampling framework as well as the horticultural enterprises (7,349) in the Horticultural Enterprise Register in 2002 and the new farms (493) which had applied for aid to agriculture in 2003. A large proportion of the horticultural enterprises in the Horticultural Enterprise Register are also farms. Altogether, there were 76,761 farms or horticultural enterprises in the sampling framework.

For the purpose of the sample, the sampling framework was partitioned by means of three variables: farm location (20 provinces), farms' lines of production (7 classes) and the farm's economic size (4–6 classes depending on line of production). After basic partitioning, the small partitions in which there were fewer than 30 farms were combined. The number of partitions was 565.

The sample was allocated as a mean value of relative and optimal allocation (Neymann allocation). As the allocation variable, the economic size of the farm based on details in the 2002 register was utilised. The economic size of the farm for 2002 was calculated on the foundation of coverage-based data from 1997.

All farms whose utilised arable area was, according to the data for 2002, at least 100 hectares or the economic size a minimum of 100 ESU were selected for the sample. Also, all farms which had at least 10,000 broilers in 2002 were chosen for the sample. The sampling ratio was 5 percent for the very smallest farms where only grasses were cultivated. The allocation method led to a sample for which the farms have been evenly sampled throughout Finland as a random sample: however, in such a way that the sampling ratio grows in

accordance with farm size. The sampling ratio on animal farms was greater than on farms cultivating crops, as variance in the economic size of the farm with respect to animal farms was greater. At the estimation stage, the sampling framework was updated and post-partitioned with the register data that was updated in 2003.

The information was gathered by means of computer-aided telephone interview (CATI). The interviewing organisation of Statistics Finland was responsible for these phone interviews. The actual field interviews began on 25 August 2003 and were completed by the end of November 2003. A few days before the start of the interviews, questionnaire forms had been posted to the farmers. The forms were posted concentratedly in a total of three instalments.

After posting the forms, the interviewers telephoned the farmers and recorded the data in connection with the interview on a computer by means of the BLAISE software program. In the event that the farmer had not yet filled in the form, a new interview time was frequently arranged. In the event that the farmer had not, for one reason or another, received the form or had lost it, the interviewers sent the same under separate cover. The farmers had the opportunity to provide the interview information directly by recorded telephone message as well.

3. Correctness and accuracy of data

Already for several years, the number of farms has decreased rather steadily. Since the sampling framework consisted primarily of register data from the year previous to the actual survey year, there was slight overlapping in the sampling framework. At the time of interviewing, 609 farms or horticultural enterprises were classified as overlapping. During the estimation stage of the results, the sampling framework was updated and partitioned by means of new register information.

The telephone interviews succeeded well: non-response was virtually non-existent and the quality of the data was good. Of the farms selected for the sample, information from only 647 (1.9 %) remained non-obtained. The response percentages did not deviate substantially from region to region or by reference to line of production or size class. Information from a total of 33,474 farms and horticultural enterprises was successfully gathered by telephone interviews. Since this was a sample survey, the final results were estimated by means of weighting factors. The partition-based weighting factor was calculated by dividing the number of farms in the sampling framework with the total number of farms which had responded to the sample.

Estimation of the results of the agricultural labour

force questionnaire was carried out with the SAS program. Error variances were estimated by means of the CLAN macro in the SAS program. On the level of the country as a whole, the relative mean errors in the estimates of the central variables fluctuate one percent on both sides. Due to the large sampling size, the regional data is also quite reliable.

4. Timeliness and promptness of the published data

The Eurojyvä publication now appears in this scope for the first time. In the future, this publication will always appear when the data from Farm Structure Survey is ready. Farm Structure Survey is undertaken about every ten years as a total survey (agricultural census: the previous one was completed in 2000). Between the total surveys, Farm Structure Survey is completed at an interval of 2–3 years as a sample survey. The following Farm Structure Surveys will be carried out in 2005 and 2007. There will be an attempt to release the Eurojyvä publication in the future during the year following the actual survey year.

The data in the Eurojyvä publication is final. With respect to arable areas, the information describes the situation in the summer of 2003. The structural data on animal production describes the situation on 1 May 2003. The labour force data characterises the amount of work carried out on the farm during the year, i.e. between 1 September 2002 and 31 August 2003. The details on other entrepreneurial activities describe the situation in autumn 2003.

On the part of the EU countries, the most recent information is, as a rule, the data included in the Farm Structure Survey for 2003. Information on 2003 was not yet available from a few member states when this publication was prepared. For these countries, the latest information is from the year 2000.

5. Accessibility and transparency/clarity of the data

The most pivotal information in the Farm Structure Survey for 2003 has been collected in this Eurojyvä publication, which includes graphic diagrams and theme maps in addition to tables. A summary is also included as well as a short description of the subject area treated in each section. The Eurojyvä publication has not previously been released in this form. The findings of the Farm Structure Survey for 1997 were printed in an Eurojyvä publication which was more compact than the publication now in hand. The information on the agricultural census for 2000 was published in the Agricultural Census 2000 report.

In addition to the Eurojyvä publication, the Farm

Structure Survey 2003 and Agricultural Census 2000 data is accessible on the Internet from the MATILDA Information Service (matilda.mmm.fi). Part of the information in the publication is available from the Farm Register and Horticultural Enterprise Register publications. Data characterising the structure of horticultural enterprises is released in the Horticultural Enterprise Register 2004.

Information on other EU countries is published in Eurostat's NewCronos database. Moreover, several publications on paper concerning the Farm Structure Survey have been completed, of which the most important are mentioned in the list of references.

Contact information for the unit providing the information service connected with the publication:

Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry (Tike), Statistics.
P.O. Box 310, FI-00023 GOVERNMENT.
Telephone (exchange) +358-2-0772005.
Fax +358-2-07721395.
E-mail: tietopalvelukeskus@mmmtike.fi

6. Comparability of statistics

The data from the Farm Structure Survey for 2003 is primarily comparable with the Farm Structure Surveys conducted in Finland in past years (1995, 1997, 2000 and 2003) as well as with those carried out in the other EU and European Economic Area countries. The most significant change between 2000 and 2003 is the fact that in 2003 information in the labour force section concerning a farmer's spouse not participating in the work of the farm was queried for the first time.

With respect to Finland, the standard industrial classification of 2003 used in the section on entrepreneurial activity was more comprehensive than the one used in 2003. As new fields of activity, reindeer husbandry, fishing, building and programme services were added to the form in 2003. Regionally speaking, the inclusion of reindeer husbandry in particular improved the exhaustiveness of the questionnaire, but slightly hindered comparison with the statistics for the years 2000 and 2003 at the same time.

7. Clarity and completeness/uniformity

In regard to Finland, the data included in the Farm Structure Survey is, for the most part, comparable with the information included in the Farm Register and Horticultural Enterprise Register. These registers have been utilised as sources of information in the Farm Structure Survey in order to avoid overlapping in data collection. The most important difference is the fact that farms are defined in a slightly different way in the Farm Structure Survey and in the Farm Register. In Finland's Farm Register,

businesses exclusively operating as greenhouses are not classified as farms, whereas in the EU-wide Farm Structure Survey these greenhouse-based enterprises are also classified as farms. The farms conforming to the specification in the Farm Structure Survey totalled 1,238 more than those in the national Farm Register in 2003.

In this Eurojyvä publication, Finland's results in section 1 are presented in accordance with the nationally-defined farm specification. This way the data is comparable with the information in the Farm Register. In the EU section, the Finnish statistics are presented in accordance with the EU specification. In this section, the information on Finland is,

in the main, comparable with the data on the other EU countries. In the Farm Structure Survey, a farm is defined according to the same principles in all EU countries. However, the lower limit varies slightly, depending on the structure of farms in the member state in question. The lower limit is specified so that the proportion of farms whose agricultural production is smaller than the lower limit can, at most, be one percent. For example, in Denmark the lower limit for a farm is 5 hectares of utilised agricultural area or the equivalent number of livestock.

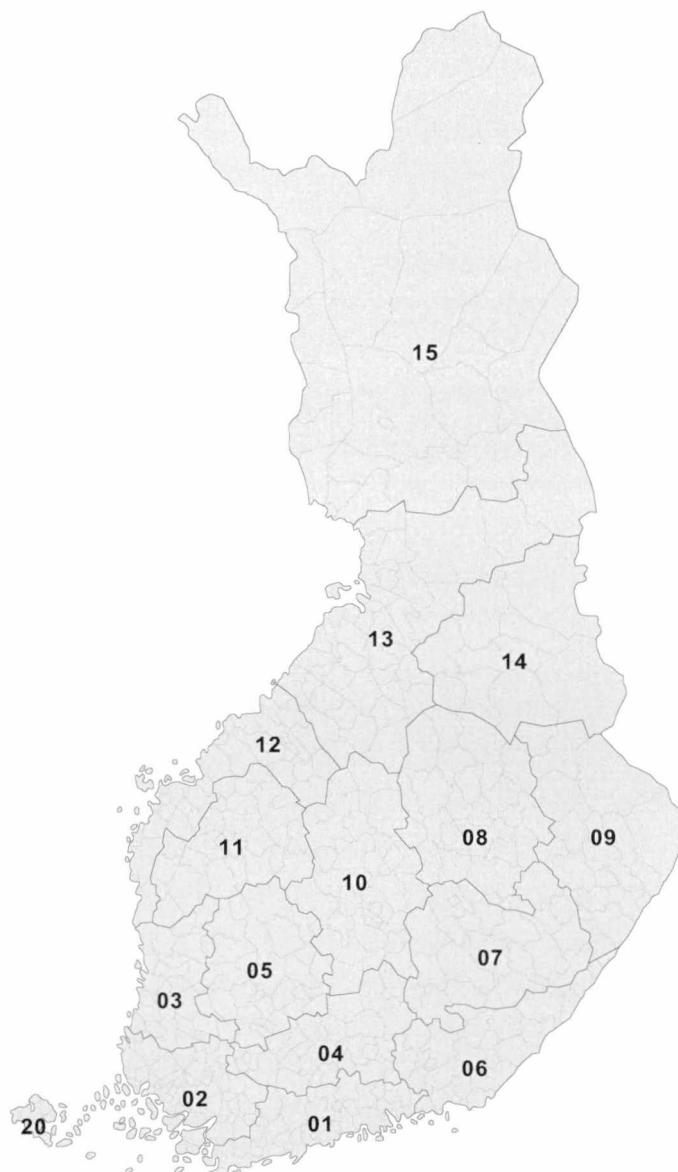
I

Maatalouden rakenne Suomessa

Lantbrukets struktur i Finland

The structure of agriculture in Finland

I Työvoima- ja elinkeinokeskukset Suomessa vuonna 2003
Arbetskrafts- och näringscentraler i Finland år 2003
Employment and Economic Development Centres in Finland, 2003

01. Uudenmaan - Nylands - *Uusimaa*
02. Varsinais-Suomen - Egentliga Finlands - *Varsinais-Suomi*
03. Satakunnan - Satakunta - *Satakunta*
04. Hämeen - Tavastlands - *Häme*
05. Pirkanmaan - Birkalands - *Pirkanmaa*
06. Kaakkois-Suomen - Sydöstra Finlands - *Southeastern Finland*
07. Etelä-Savon - Södra Savolax - *South Savo*
08. Pohjois-Savon - Norra Savolax - *North Savo*
09. Pohjois-Karjalan - Norra Karelen - *North Karelia*
10. Keski-Suomen - Mellersta Finlands - *Central Finland*
11. Etelä-Pohjanmaan - Södra Österbottens - *South Ostrobothnia*
12. Pohjanmaan - Österbottens - *Swedish Ostrobothnia*
13. Pohjois-Pohjanmaan - Norra Österbottens - *Northern Ostrobothnia*
14. Kainuun - Kajanalands - *Kainuu*
15. Lapin - Lapplands - *Lapland*
20. Ahvenanmaa - Åland - *Åland*

1. Maatilojen lukumäärä

Maatilojen lukumäärä on vuosien 1990 ja 2003 välillä laskenut Suomessa 129 114 tilasta 73 714 tilaan. EU-jäsenyyden alusta laskien vähennystä on ollut vuoteen 2003 mennessä 26 000 tilan verran. Lukumäärän pieneneminen on kuitenkin hidastunut viime vuosina. Vuodesta 1997 vuoteen 2003 tilojen lukumäärä laski keskimäärin noin 3 300 tilalla vuodessa, kun vuosien 2003 ja 2002 välillä laskua oli enää 1 800 tilan eli noin 2 prosentin verran.

Määrällisesti laskien Suomen maatilat ovat keskittyneet Etelä-Pohjanmaalle, Varsinais-Suomeen ja Pohjanmaalle. Kaikista Suomen maatiloista noin 10 prosenttia sijaitsee Etelä-Pohjanmaan, ja noin 9 prosenttia Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskuksen alueella. Alueittain tarkasteltuna maatilojen lukumäärä on vähentynyt eniten Kainuun ja Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskusten alueella, joissa kummassakin oli vuosien 1997 ja 2003 välillä vähennystä noin 28 prosentin verran. Vähiten maatiloja lopetti Ahvenanmaalla, jossa tilojen lukumäärä laski samana ajanjaksona vajaan 19 prosentin verran.

Tuotantonsa lopettaneille tiloille on tunnusomaista pieni koko. Vuonna 2003 lopettaneiden tilojen kes-

kimääräinen peltoala oli 10,93 hehtaaria. Tuotantoon jatkaneet tilat kuuluivat pääsääntöisesti isompiin peltosuuruusluokkiin, ja hakivat maatalouden perustukia. Samaan aikaan kun pienet tilat ovat lopettaneet on isompien, yli 40 hehtaarin peltosuuruusluokassa olevien tilojen määrä kasvanut. Myös uusia maatiloja on perustettu viime vuosina, mutta niiden määrä on vähäinen. Vuosien 2002 ja 2003 välisenä aikana uusia maatiloja perustettiin kaikkiaan 564, mikä oli alle prosentti tilojen kokonaismäärästä samana vuonna.

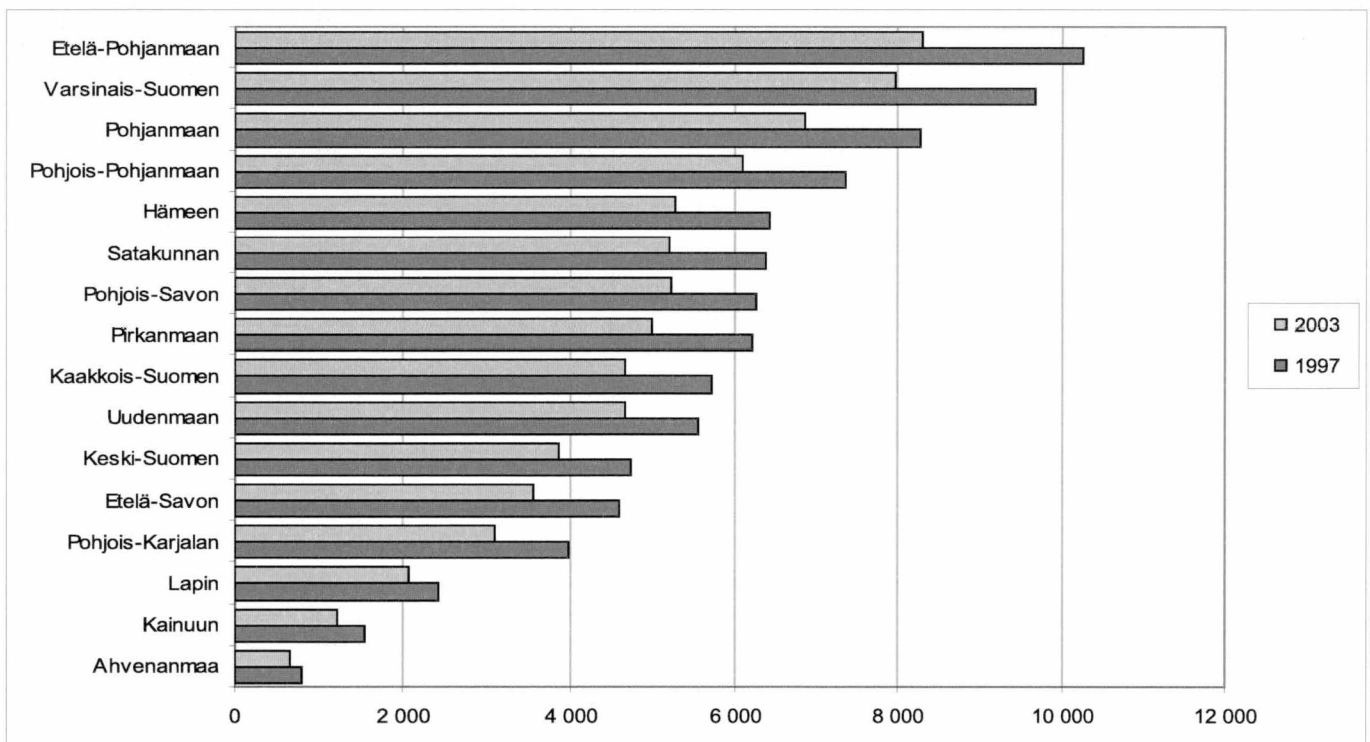
* * *

Antal lantbrukslägenheter

Mellan åren 1990 och 2003 har antalet lantbrukslägenheter i Finland minskat från 129 114 lägenheter till 73 714 lägenheter. Räknat från EU-medlemskapets början har det skett en minskning på 26 000 lägenheter till år 2003. Minskningen har emellertid blivit långsammare under de senaste åren. Från år 1997 till år 2003 minskade antalet lägenheter med i genomsnitt 3 300 lägenheter per år, när det skedde en minskning på 1 800 lägenheter, cirka 2 procent, mellan åren 2003 och 2002.

Kuvio 1.1. Maatilojen lukumäärä Suomessa vuosina 1997 ja 2003

Antal lantbrukslägenheter i Finland år 1997 ja 2003
Number of farms in Finland in 1997 and 2003

Kvantitativt sett har Finlands lantbrukslägenheter koncentrerats till Sydösterbotten, Egentliga Finland och Österbotten. Av alla Finlands lantgårdar befinner sig cirka 10 procent i området för Sydösterbottens arbetskrafts- och näringscentral och cirka 9 procent i området för Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentral. Enligt region betraktat har antalet lantbrukslägenheter minskat mest i områdena för Kajanalands och Södra Savolax arbetskrafts- och näringscentraler i vilka minskningen var cirka 28 procent mellan åren 1997 och 2003. Antalet nedläggningar var minst på Åland, där antalet gårdar minskade under samma tidsperiod med knappt 19 procent.

Kännetecknande för gårdar som upphört med sin produktion är liten storlek. Medelåkerarealen för gårdar som lades ned år 2003 var 10,93 hektar. Gårdar som fortsatte med sin produktion hörde i regel till större åkerarealklasser, och de ansökte om lantbrukets grundstöd. Samtidigt som små gårdar har lagts ner, har antalet större gårdar med över 40 hektar åker ökat en aning. Det har även grundats nya gårdar under de senaste åren, men de är få till antalet. Mellan åren 2002 och 2003 grundades

sammanlagt 564 nya gårdar, vilket var mindre än en procent av det totala antalet gårdar samma år.

* * *

Number of farms

The number of farms declined in Finland from 129,114 to 73,714 between the years 1990 and 2003. By the year 2003, the reduction in the number of farms from the beginning of EU membership was approx. 26,000. The decrease in the total number has, however, slowed down in recent years. From 1997 to 2003, the number of farms dropped on average by about 3,300 farms per year, while between the years 2003 and 2002, the decline remained at 1,800 farms, i.e., at approx. 2 percent.

When calculated in terms of quantity, Finland's farms have been concentrated in South Ostrobothnia, Varsinais-Suomi and Ostrobothnia. Of all Finland's farms, approx. 10 percent are situated in South Ostrobothnia, with approx. 9 percent in the area of the Varsinais-Suomi Employment and Economic Development Centre.

1.1. Maatilojen lukumäärä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuosina 1997 - 2003

Antal lantbrukslägenheter enligt arbetskrafts- och näringscentral år 1997 - 2003
Number of farms by Employment and Economic Development Centre, 1997- 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	1997	2000	2001	2002	2003
Uudenmaan	5 554	5 031	4 885	4 764	4 666
Varsinais-Suomen	9 690	8 635	8 358	8 125	7 966
Satakunnan	6 386	5 643	5 452	5 316	5 195
Hämeen	6 421	5 733	5 545	5 400	5 275
Pirkanmaan	6 211	5 466	5 233	5 094	4 994
Kaakkois-Suomen	5 728	5 029	4 876	4 757	4 659
Etelä-Savon	4 590	3 993	3 853	3 694	3 569
Pohjois-Savon	6 259	5 596	5 416	5 372	5 223
Pohjois-Karjalan	3 982	3 417	3 265	3 184	3 090
Keski-Suomen	4 730	4 133	4 049	3 966	3 857
Etelä-Pohjanmaan	10 274	8 963	8 704	8 482	8 301
Pohjanmaan	8 264	7 360	7 177	7 020	6 862
Pohjois-Pohjanmaan	7 353	6 534	6 368	6 235	6 100
Kainuun	1 555	1 342	1 291	1 262	1 218
Lapin	2 413	2 195	2 161	2 125	2 072
Ahvenanmaa	793	713	687	678	667
Koko maa - Hela landet - Whole country	90 203	79 783	77 320	75 474	73 714

When examined by region, the number of farms has declined the most in the area of the Employment and Economic Development Centres of Kainuu and South Savo, in which a reduction of approx. 28 percent has occurred between 1997 and 2003. Farms ceased their operations the least on Åland, where the number of farms declined by just under 19 percent during the same period.

The farms that have ceased production are typically small in size. In 2003, the average size of the closed farms was 10.93 hectares. The farms which contin-

ued production primarily belonged to larger field size classes, and they applied for basic agricultural aids. At the same time as small farms have closed down, the number of larger farms in the field size class of over 40 hectares has slightly increased.

New farms have also been established in recent years, but their quantity is minimal. Between 2002 and 2003, a total of 564 new farms were founded, which was under one percent of the total number of farms during the same year.

2. Maatilojen keskimääräinen peltoala

Suomalaisen maatilankeskipeltoala vuonna 2003 oli 30,52 hehtaaria, missä oli vuoden 2000 tilanteeseen verrattuna kasvua noin 2,5 hehtaaria. Tämä tarkoittaa keskimäärin noin 0,85 hehtaarin kasvua vuotta kohden. Vielä muutama vuosi sitten keskipeltoalan kasvu oli tätäkin suurempaa, noin hehtaarin tasoa vuodessa. Nopein keskipeltoalan kasvu ajoittuu 1990-luvun loppupuolelle. Peltoalaltaan suurten tilojen lukumäärä on kasvanut koko 1990-luvun ajan.

Keskikooltaan suurimmat tilat löytyvät Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen alueelta, jossa keskipeltoala oli vuonna 2003 noin 40 hehtaaria. Suhteellisesti eniten keskimääräinen peltoala on kasvanut Pohjois-Karjalassa. Siellä maatilojen keskikoko oli vuonna 2003 noin 3 % suurempi kuin vuonna 2002. Vähiten maatilojen keskimääräinen peltoala kasvoi samana ajanjaksona Ahvenanmaalla, missä kasvu jäi alle puoleen prosenttiin.

Lantbrukslägenheternas medelåkerareal

År 2003 var den finländska lantbrukslägenhetens medelåkerareal 30,52 hektar, vilket var en ökning på cirka 2,5 hektar jämfört med situationen år 2000.

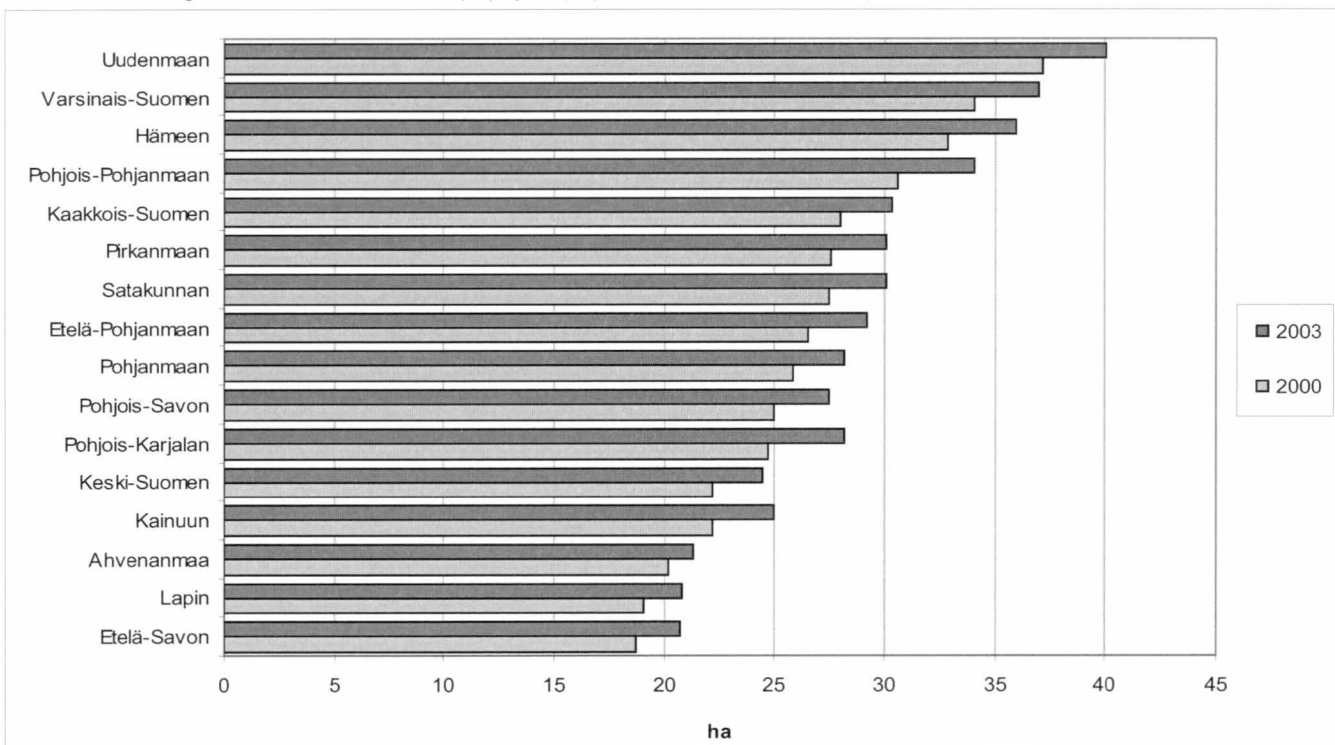
Detta innebär en genomsnittlig ökning på cirka 0,85 hektar per år. Ännu för ett par år sedan ökade medelåkerarealen ännu snabbare, med cirka en hektar per år. Den snabbaste ökningen av medelåkerarealen infaller i slutet av 1990-talet. Antalet gårdar med stora åkerarealer har ökat under hela 1990-talet.

De genomsnittligt största lantbrukslägenheterna finns i Nylands arbetskrafts- och näringscentral, där medelåkerarealen var cirka 40 hektar år 2003. Relativt sett mest har medelåkerarealen ökat i Norra Karelen. Där var lantbrukslägenheternas medelstorlek cirka 3 % större år 2003 än år 2002. Minst ökade lantbrukslägenheternas medelåkerareal under samma tidsperiod på Åland, där ökningen var under en halv procent.

Average arable area of farms

The average arable area of a Finnish farm in 2003 was 30.52 hectares, which represents a growth of approx. 2.5 hectares compared to the situation in 2000. This means, on average, an annual increase of 0.85 hectares. Still a few years ago, growth in the average arable area was larger than this — on the level of approx. one hectare per year. The timeframe for the fastest increase in average arable

Kuvio 2.1. Maatilojen keskimääräinen peltoala (ha) työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuosina 2000 ja 2003
Lantbrukslägenheternas medelåkerareal (ha) enligt arbetskrafts- och näringscentral år 2000 och 2003
Average arable land area of farms (ha) by Employment and Economic Development Centre, 2000 and 2003

area was the late 1990s. The number of farms that have large arable areas grew during the entire period of the 1990s. In terms of average size, the largest farms are found in the area of the Uusimaa Employment and Economic Development Centre (TE-Centre), where the average arable area was

approx. 40 hectares in 2003. The average arable area has grown the most in North Karelia. In 2003, the average size of farms there was 3% larger than in 2002. During the same period, the average arable area of farm increased the least on Åland, where growth remained at below one percent.

2.1. Maatilojen keskimääräinen peltoala (ha) työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuosina 2000 - 2003

Lantbrukslägenheternas medelåkerareal (ha) enligt arbetskrafts- och näringscentral år 2000 - 2003

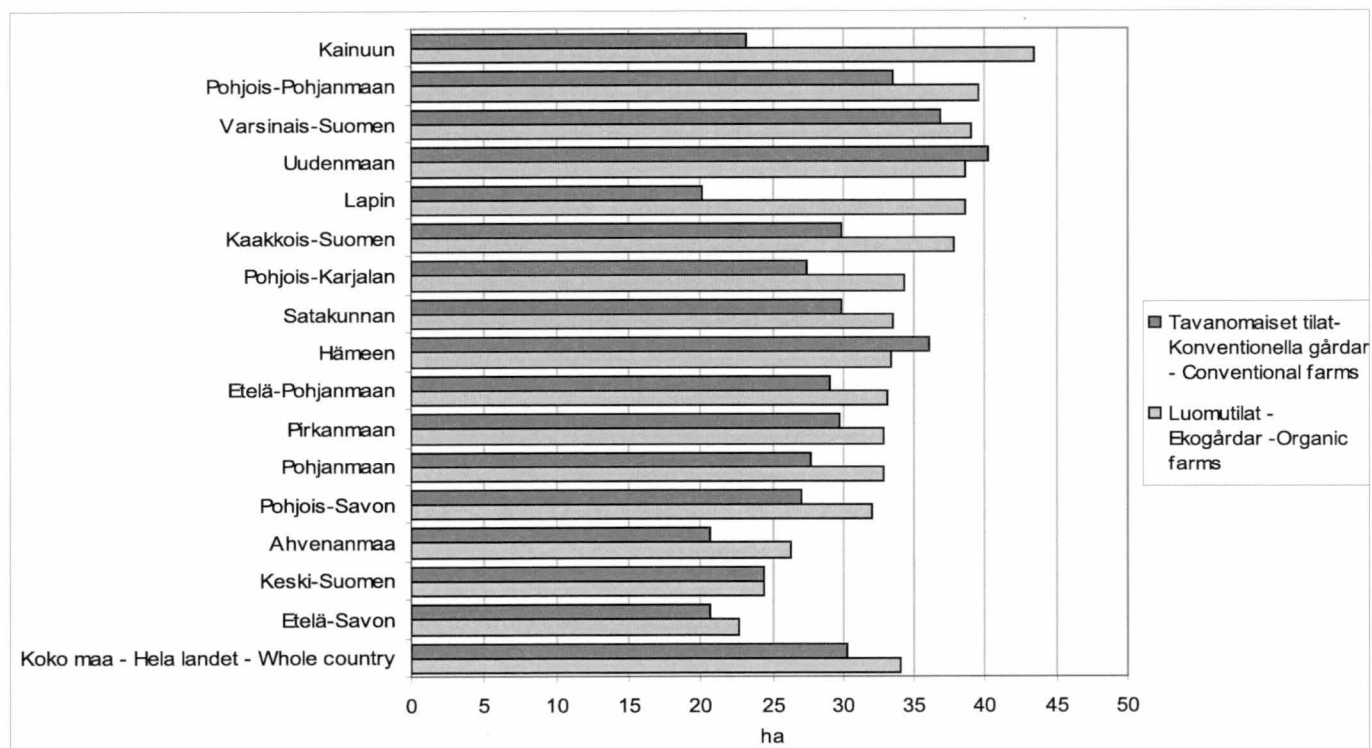
Average arable land area of farms (ha) by Employment and Economic Development Centre, years 2000 - 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment- and economic development centre	2000	2001	2002	2003
Uudenmaan	37,21	38,37	39,39	40,06
Varsinais-Suomen	34,09	35,34	36,41	37,02
Satakunnan	27,49	28,57	29,47	30,09
Hämeen	32,90	34,17	35,37	36,02
Pirkanmaan	27,61	28,69	29,63	30,10
Kaakkois-Suomen	27,97	28,85	29,82	30,32
Etelä-Savon	18,77	19,50	20,18	20,74
Pohjois-Savon	24,93	25,90	26,81	27,50
Pohjois-Karjalan	24,74	26,04	27,23	28,19
Keski-Suomen	22,23	23,07	23,87	24,41
Etelä-Pohjanmaan	26,53	27,58	28,63	29,20
Pohjanmaan	25,83	26,71	27,54	28,16
Pohjois-Pohjanmaan	30,60	31,97	33,26	34,04
Kainuun	22,22	23,18	24,42	24,93
Lapin	19,11	19,65	20,23	20,80
Ahvenanmaa	20,23	21,23	21,23	21,31
Yhteensä - Sammanlagt - Total	27,97	28,91	29,90	30,52

Kuvio 2.2. Maatilojen keskimääräinen peltoala viljelytavan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003

Area i medeltal per gård enligt odlingsmetod och arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003

Average arable land area of farms by cultivation method and Employment and Economic Development Centre, summer 2003

3. Maatilojen tuotantosuunta

Maatalouden tuotantorakenne on muuttunut huomattavasti viime vuosien aikana. Kotieläintuotantoa harjoittavien tilojen osuus on vähentynyt ja samalla kasvinviljelytilojen osuus on kasvanut.

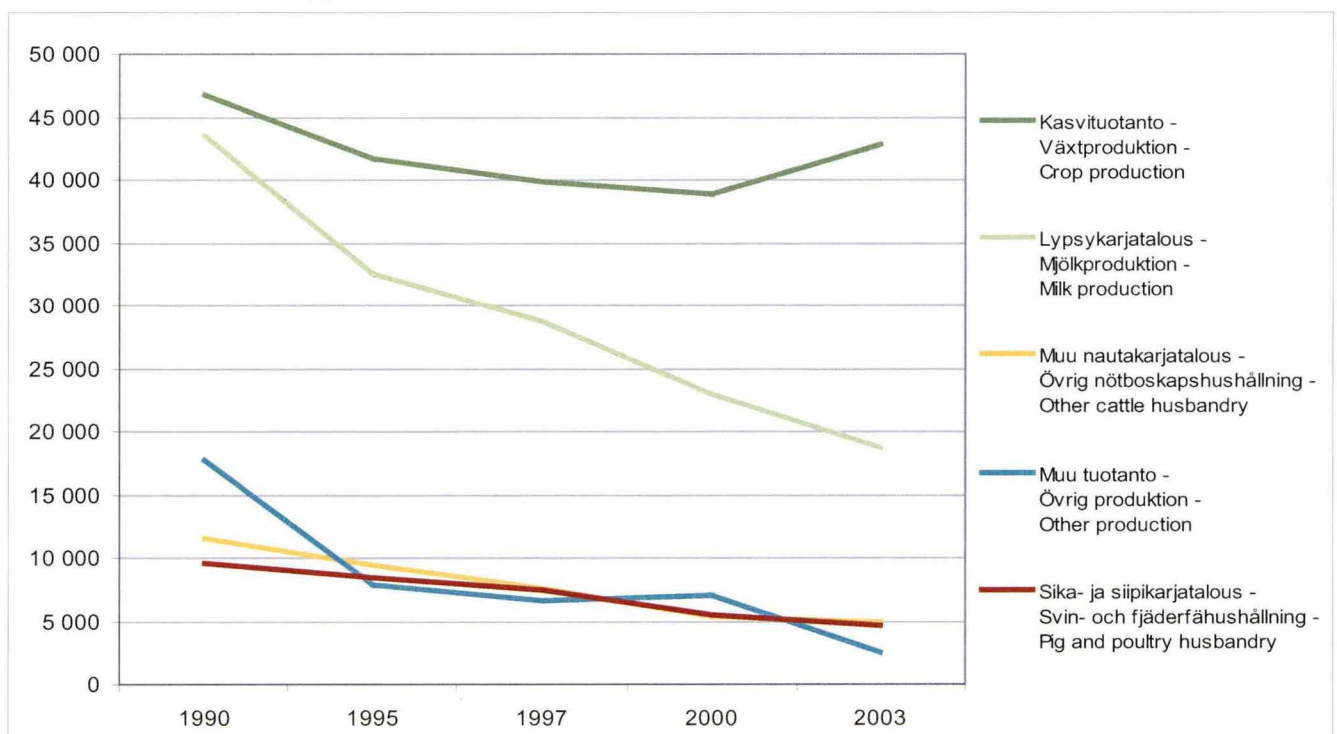
Yleisin tuotantosuunta vuonna 2003 oli viljanviljely. Viljelijöistä noin 39 prosenttia ilmoitti vuonna 2003 viljanviljelyn tilansa tuotantosuunnaksi. Noin 17 prosenttia vuoden 2003 viljailoista oli uusia viljailoita, eli näiden tilojen tuotantosuunta on vaihtunut vuoden 2000 jälkeen. Viljailoiksi siirtyneiden maatilojen tuotantosuunta vuonna 2000 oli useimmiten lypsykarjatalous, muu tuotanto, muu nautakarjatalous tai sikatalous.

Viljanviljelytilojen määrän kasvusta ja suhteellisen osuuden lisääntymisestä huolimatta juuri viljailoilta maataloustuotannon lopettaminen oli keskimääräistä yleisempää. Vuonna 2000 viljanviljelyä harjoittavista tiloista noin 11 prosenttia lopetti maataloustuotannon vuoteen 2003 mennessä, kun vastaava osuus kaikista maatiloista oli 9,4 prosenttia. Viljailojen määrän kasvu perustuu siis uusien viljailojen suureen määrään, ei lopettaneiden tilojen pienen määrään. Maataloustuotannon lopettaminen tapahtuukin usein asteittain siten, että tilalla lopetetaan ensin kotieläintuotanto ja siirrytään viljan viljelyyn ennen tuotannon lopettamista.

Muuta kasvituotantoa (erikoiskasvit tuotanto, puutarhakasvien viljely, muu kasvituotanto) harjoittavien tilojen määrä on pysynyt samalla tasolla 2000-luvulla. Näihin tuotantosuuntiin on siirtynyt sekä kotieläintuotantoon että viljanviljelyyn aikaisemmin erikoistuneita tiloja. Erikoiskasvit tuotannon lopettavat tilat siirtyvät useimmiten viljanviljelytiloiksi tai lopettavat maataloustuotannon kokonaan. Puutarhakasvien tuotannon tai muun kasvit tuotannon lopettavista tiloista suurin osa lopetti maataloustuotannon ja näistä tuotantosuunnista siirtyminen johonkin toiseen tuotantosuuntaan oli melko harvinaista vuosien 2000 ja 2003 välillä.

Viljanviljelyn jälkeen toiseksi yleisin tuotantosuunta on lypsykarjatalous. Vuonna 2003 lypsykarjailoita oli 18 737, mikä on 18 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Tuotantosuunnista lypsykarjailojen määrä on vähentynyt suhteellisesti ja määrällisesti eniten 2000-luvulla. Lypsykarjailojen määrän muuta tuotantosuuntia nopeampi väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että lypsykarjailat lopettaisivat maataloustuotannon muita maatiloja useammin, vaan tämä on seurausta karjan hävittämisestä ja sitä seuranneesta tuotantosuunnan vaihtamisesta sekä uusien lypsykarjailojen pienestä määrästä. Vuonna 2003 lypsykarjataloutta harjoittavista tiloista peräti 99,2 prosenttia oli lypsykarjailoita jo vuon-

Kuvio 3.1. Maatilojen lukumäärä tuotantosuunnittain Suomessa vuosina 1990 - 2003
Antal lantbrukslägenheterna enligt produktionsinriktning i Finland år 1990 - 2003
Number of farms by production sector of farms in Finland, 1990 - 2003

na 2000. Uusia lypsykarjatilojen osuus oli siis vain 0,8 prosenttia kaikista lypsykarjataloista.

Muuta nautakarjataloutta harjoittavien tilojen määrä on vähentynyt 2000-luvulla vähemmän kuin lypsykarjatilojen määrä. Vuoden 2003 tilamäärä (4 888) on 8,6 prosenttia pienempi kuin vuonna 2000. Merkittävä osuus muuta nautakarjataloutta harjoittavista tiloista on entisiä lypsykarjataloja. Vuosien 2000 ja 2003 välillä vajaan 8 prosenttia tuotantosuunnan tiloista lopetti maataloustuotannon kokonaan. Suurin syy muiden nautakarjatilojen vähentymiseen on kuitenkin tilan tuotantosuunnan vaihtaminen viljanviljelyyn.

Sikataloutta päätuotantosuuntana harjoitettavia maatiloja oli 3 657 vuonna 2003. Sikatilojen määrä on vähentynyt 2000-luvulla lähes yhtä nopeasti kuin lypsykarjatilojen. Vuoden 2000 sikataloista vain kolme prosenttia lopetti maataloustuotannon kokonaan vuosien 2000 ja 2003 välillä. Sen sijaan noin 15 prosenttia sikataloista vaihtoi tuotantosuuntaa vuoden 2000 ja 2003 välillä. Suurin osa tuotantosuuntaa vaihtaneista sikataloista muuttui viljanviljelytiloiksi. Sikataloudelle näyttää olevan ominaista myös uusien yrittäjien pieni määrä. Vuoden 2003 sikataloista lähes 97 prosenttia oli sikataloja jo vuonna 2000.

Siipikarjatilojen määrän kehitys on lähes identtinen sikatilojen ja lypsykarjatilojen kanssa. Siipikarjatilojen määrä väheni vuosien 2000 ja 2003 välillä noin 15 prosentilla. Vuoden 2000 siipikarjataloista noin 15 prosenttia vaihtoi päätuotantosuunnaksi viljanviljelyn vuoteen 2003 mennessä.

Lammas- ja/tai vuohitaloutta harjoittavien tilojen määrä on vähentynyt hitaammin kuin nauta-, sika- ja siipikarjatilojen määrä. Vuonna 2003 Suomessa oli 844 lammas- ja vuohitilaa. Tilamäärän hillitty väheneminen johtuu siitä, että uusia lammas/vuohitiloja on syntynyt suhteellisen paljon. Tämä uusien tilojen synty voi osittain olla tilastoharhaa, sillä suurin osa uusista lammas- ja/tai vuohitiloista oli vuonna 2000 'muuta tuotantoa' harjoitettavia tiloja. Vuoden 2000 jälkeen tuotantosuuntien tilastointia on tarkennettu ja tuotantosuunnan 'muu tuotanto' käyttöä on tietoisesti vähennetty. Lammas- ja vuohitilat ovat vaihtaneet tuotantosuuntaa suhteellisesti harvemmin kuin muut entiset kotieläintilat ja tilojen määrän väheneminen johtuukin pääosin maataloustuotannon lopettamisesta kokonaan näillä tiloilla.

Hevostaloutta harjoittavien tilojen määrä on ainoana kotieläintuotantosuuntana kasvanut 2000-luvulla. Syynä hevostilojen määrän kasvuun on suhteellisen suuri uusien tilojen määrä. Maatilaräkisterin tietojen mukaan noin 9 prosenttia vuonna 2003 hevostaloutta harjoittavista maatiloista ei harjoittanut maataloutta lainkaan vuonna 2000. Osa näistä uusista hevostiloista ei välttämättä ole uusia yrityksiä,

vaan ne ovat voineet harjoittaa hevostaloutta aikaisemminkin, mutta eivät ole olleet mukana maatilaräkisterissä.

* * *

Lantbrukslägenheternas produktionsinriktning

Jordbrukets produktionsstruktur har förändrats avsevärt under de senaste åren. Husdjursgårdarnas andel av alla gårdar har minskat medan växtodlingsgårdarnas andel har ökat.

År 2003 var spannmålsodlingen den vanligaste produktionsinriktningen. År 2003 uppgav 39 procent av odlarna spannmålsodlingen som gårdens produktionsinriktning. År 2003 var cirka 17 procent av spannmålsgårdarna nya spannmålsgårdar, dvs. dessa gårdar har bytt produktionsinriktning efter år 2000. År 2000 var produktionsinriktningen på de lantgårdar som övergått till spannmålsodling oftast mjölkboskapsskötsel, annan produktion, annan nötkreaturs-skötsel eller svinskötsel.

Trots ökningen i antalet spannmålsodlingsgårdar och deras proportionella andel var upphörandet med jordbruksproduktionen allmänare på spannmålsgårdarna än i genomsnitt. Av de gårdar som bedrev spannmålsodling år 2000 upphörde cirka 11 procent med jordbruksproduktionen före år 2003, medan den motsvarande andelen av alla lantgårdar var 9,4 procent. Ökningen i antalet spannmålsgårdar beror alltså på att det finns många nya spannmålsgårdar, inte på att det inte finns många gårdar som upphört med sin produktion. Upphörandet med jordbruksproduktionen sker ofta gradvis så att man först upphör med husdjursproduktionen och övergår till spannmålsodlingen, som man senare också upphör med.

Antalet gårdar som bedriver annan växtproduktion (specialväxtproduktion, odling av trädgårdsväxter, annan växtproduktion) har hållit sig på samma nivå under 2000-talet. Till dessa produktionsinriktningar har övergått både gårdar som tidigare specialiserat sig på husdjursproduktion och gårdar som tidigare specialiserat sig på spannmålsodling. De gårdar som upphör med specialväxtproduktionen går oftast över till spannmålsodling eller upphört helt med jordbruksproduktionen. Av de gårdar som upphörde med produktionen av trädgårdsväxter eller annan växtproduktion upphörde största delen helt med jordbruksproduktionen. Övergången från dessa produktionsinriktningar till någon annan produktionsinriktning var relativt sällsynt mellan åren 2000 och 2003.

Den näst vanligaste produktionsinriktningen efter spannmålsodlingen är mjölkboskapsskötseln. År 2003 fanns det 18 737 mjölkgårdar, vilket är 18

procent mindre än år 2000. Av de största produktionsinriktningarna har antalet mjölkgårdar minskat mest på 2000-talet, både relativt och absolut. Att antalet mjölkgårdar minskat snabbare än andra produktionsinriktningar innebär emellertid inte att mjölkgårdarna skulle upphöra med lantbruksproduktionen oftare än andra lantgårdar, utan detta är en följd av att man blir av med boskapen och byter produktionsinriktningen och att antalet nya mjölkboskapsgårdar är litet. 99,2 procent av de gårdar som var mjölkgårdar år 2003 hade varit mjölkgårdar redan år 2000. De nya mjölkgårdarnas andel var bara 0,8 procent av alla mjölkgårdar.

På 2000-talet har antalet gårdar som bedriver annan nötkreatursskötsel minskat mindre än antalet mjölkgårdar. År 2003 var antalet gårdar (4 888) 8,6 procent mindre än år 2000. En stor del av de gårdar som bedriver annan nötkreatursskötsel är före detta mjölkgårdar. Mellan åren 2000 och 2003 upphörde knappt 8 procent av nötkreatursgårdarna helt med jordbruksproduktionen. Den viktigaste orsaken till att antalet andra nötkreatursgårdar har minskat är emellertid den att gården har övergått till spannmålsodling.

År 2003 fanns det 3 657 lantgårdar som bedrev svinskötsel som huvudproduktionsinriktning. Antalet svingårdar har minskat på 2000-talet nästan lika snabbt som antalet mjölkgårdar. Bara tre procent av de gårdar som var svingårdar år 2000 upphörde helt med lantbruksproduktionen mellan åren 2000 och 2003. Däremot bytte cirka 15 procent av svingårdarna produktionsinriktning mellan åren 2000 och 2003. Största delen av de svingårdar som bytte produktionsinriktning blev spannmålsgårdar. Det lilla antalet nya företagare tycks även vara kännetecknande för svinskötseln. Nästan 97 procent av de gårdar som var svingårdar år 2003 var svingårdar redan år 2000.

Utvecklingen i antalet fjäderfågårdar är nästan identisk med svingårdarna och mjölkboskapsgårdarna. Antalet fjäderfågårdar minskade med cirka 15 procent mellan åren 2000 och 2003. Cirka 15 procent av de gårdar som var fjäderfågårdar år 2000 bytte sin huvudproduktionsinriktning till spannmålsodling före år 2003.

Antalet gårdar som bedriver får- och/eller getskötsel har minskat långsammare än antalet nöt-, svin- och fjäderfågårdar. År 2003 fanns det 844 får- och getgårdar i Finland. Att minskningen i antalet gårdar är såpass liten beror på att det har grundats relativt många nya får/getgårdar. Denna tillkomst av nya gårdar kan delvis vara en statistisk villa, ty år 2000 var största delen av dessa nya får- och/eller getgårdar 'gårdar som bedrev annan produktion'. Efter år 2000 har statistikföringen av produktionsinriktningarna preciserats och användningen av produktionsinriktningen 'annan produktion' har medve-

tet minskats. Får- och getgårdarna har bytt produktionsinriktningar relativt sett mera sällan än andra tidigare husdjursgårdar och minskningen i antalet gårdar beror i huvudsak på att jordbruksproduktionen avslutas helt på dessa gårdar.

Hästskötseln är den enda husdjursproduktionsinriktning som vuxit på 2000-talet. Orsaken till att antalet hästgårdar har ökat är det relativt stora antalet nya gårdar. Enligt lantbruksregistrets uppgifter idkade cirka 9 procent av de lantgårdar som bedrev hästskötsel år 2003 inte alls lantbruk år 2000. En del av dessa nya hästgårdar är inte nödvändigtvis nya företag, utan de kan ha idkat hästskötsel redan tidigare men har inte varit antecknade i lantbruksregistret.

* * *

Production sector in farms

The structure of production in agriculture has changed considerably during the last few years. The proportion of farms engaged in animal production has decreased, and at the same time the share of those engaged in crop production has risen. The most common line of production in 2003 was grain production. Of the farmers, approx. 39 percent reported grain production as the line of production on their farms in 2003. Approx. 17 percent of the farms in 2003 were new grain farms, i.e., the line of production of these farms changed after the year 2000. The line of production of farms transformed into grain farms in 2000 were for the most part dairy cattle husbandry, other production, other cattle breeding or pig breeding.

Despite the growth in the number of cereal farms and their relative increase in share, the termination of agricultural production on grain farms in particular was more common than the average. In 2000, approx. 11 percent of the farms engaged in grain production ceased agricultural production by 2003, when the corresponding proportion of all farms was 9.4%. The increase in the total number of grain farms is therefore based on the large quantity of new grain farms, not the small number of closed farms. Indeed, the termination of agricultural production often occurs gradually in such a manner that first animal production is replaced by grain production, which is also terminated later.

The quantity of farms practising other crop production (special plant production, cultivation of horticultural crops, other crop production) has remained on the same level during the 2000s. Farms formerly specialised in both animal production and grain production have switched to these lines of production. The farms terminating special plant production become most often cereal farms or stop agricultural production altogether. Of the farms terminating the

production of horticultural crops or other crops, the majority put an end to agricultural production, and with respect to these lines of production, transfer to some other line of production was rather rare in the period 2000- 2003.

After grain production, the second most prevalent line of production is dairy cattle husbandry. In 2003, dairy farms numbered 18,737, which is 18 percent less than in 2000. Of the largest lines of production, the total number of dairy farms has, in relative and quantitative terms, declined the most during the 2000s. A quicker reduction in the other lines of production of dairy farms does not, however, mean that the dairy farms would be terminating agricultural production more frequently than other farms: rather, this is a consequence of the elimination of cattle and the resultant switchover in line of production as well as the small number of new dairy farms. As much as 92.2 percent of the farms practising dairy farming in 2003 were dairy farms already in 2000. The proportion of new dairy farms was therefore only 0.8 percent of all dairy farms.

The fall in the number of other farms practising cattle breeding in the 2000s has been smaller than the drop in the number of dairy farms. The quantity in 2003 (4,888) is 8.6 percent smaller than in 2000. A significant proportion of other farms engaged in cattle breeding are former dairy farms. Between the years 2000 and 2003, slightly less than 8 percent of the farms in this line of production ceased agricultural production altogether. The biggest reason for the reduction in other cattle breeding farms is, however, the switch in the farm's line of production to that of a cereal farm.

Farms engaged in pig farming totalled 3,657 in 2003. The number of pig farms has decreased during the 2000s almost as quickly as that of dairy farms. Of the pig farms existing in 2000, only three percent ceased agricultural production completely between the years 2000 and 2003. Instead, approx. 15 percent of the pig farms changed their line of production between 2000 and 2003. The majority of

the pig farms that switched their line of production became cereal farms. A small number of new entrepreneurs also seems to characterise pig breeding. Of the pig farms in 2003, almost 97 percent were such already in 2000.

The development of poultry farms is virtually identical to that of the pig and dairy farms. The number of poultry farms declined by approx. 15 percent between 2000 and 2003. Of the poultry farms existing in 2000, approx. 15 percent changed their line of production to grain production by 2003.

The number of farms practising sheep and/or goat farming has decreased more slowly than the number of cattle breeding, pig and poultry farms. In 2003, there were 844 sheep and goat farms in Finland. The subdued decline in the number of farms is due to the fact that new sheep/goat farms have come into being to a relatively considerable degree. The startup of new farms may partly reflect a statistical error, as most new sheep and/or goat farms were farms practicing 'other production' in 2000. After 2000, the compilation of statistics has been sharpened and the use of 'other production' for this line has been deliberately reduced. Sheep and goat farms have switched their line of production more rarely in relative terms than the other former animal farms, and the decrease in the number of farms is mainly due to the fact that agricultural production entirely terminated on these farms.

Farms engaged in horse management represent the only animal-related line of production that has grown during the 2000s. The reason for the increase in the number of horse farms is the relatively substantial number of new farms. According to the data from the Statistical Farm Register, approx. 9 percent of the farms engaged in horse management in 2003 did not practice farming at all in 2000. Part of these new horse farms are not necessarily new enterprises: rather, they may have practised horse management previously as well, but have not been included in the Statistical Farm Register.

4. Kasvinviljely

Viime vuosien aikana kasvinviljelytiloille on ollut ominaista tilakoon kasvaminen ja viljanviljelyn yleistyminen nurmikasvien kustannuksella. Peltoalan mukaan tarkasteltuna rakennekehitys on kuitenkin hidastunut 2000-luvulla. Esimerkiksi alle 10 hehtaarin maatilojen väheneminen on hidastunut noin 500 maatalaan vuodessa, kun vielä 2000-luvun vaihteessa tilojen määrä tässä kokoluokassa väheni noin tuhannella vuodessa.

Vielä 1990-luvun jälkipuoliskolla tilamäärä lisääntyi yli 40 peltohehtaarin maatilojen kokoluokassa. 2000-luvulla suuntana on ollut vieläkin suurempi yksikkökoko. Yli 50 hehtaarin tilojen määrä on kasvussa, kun taas alle 50 hehtaarin tilojen määrä vähenee.

Yli puolet käytössä olevasta maatalousmaasta on viljantuotannossa. Vilja-ala on vallannut alaa nurmikasveilta jo toistakymmentä vuotta. Keskimääräinen vilja-ala vuonna 2003 oli noin 20 hehtaaria. Mallasohran keskimääräinen viljelyala on viljoista suurin, hieman yli 20 hehtaaria. Vehnän ja rehuviljojen keskimääräiset pinta-alat vaihtelevat vajaasta 10 hehtaarista noin 15 hehtaariin. Rukiin keskimääräinen viljelyala oli noin 6 hehtaaria.

Viljatiloiilla viljan osuus koko maatalousmaan alasta on lähes 60 prosenttia. Tilakoon kasvaessa erikoistumisaste kasvaa, yli 100 hehtaarin viljatiloiilla kolme neljäsosaa peltoalasta on viljaa. Suurten viljatilojen osuus koko viljantuotannosta on kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2003 noin 38 prosenttia koko vilja-alasta viljeltiin yli 50 hehtaarin viljatiloiilla, kun vastaava osuus vuonna 1995 oli alle 20 %.

Nurmikasveja viljelevien maatilojen määrä sekä nurmikasvien pinta-ala on vähentynyt melko tasaisesti koko EU-jäsenyyden ajan. Tämä on seurausta kotieläintilojen määrän vähenemisestä. Vuonna 2003 nurmikasveja viljeltiin noin 43 700 maatalalla. Nurmikasvien keskimääräinen pinta-ala oli hieman yli 14 hehtaaria vuonna 2003. Nurmikasvutiloilla nurmen osuus koko maatalousmaan alasta on noin 47 prosenttia. Nurmikasveja viljelevillä tiloilla nurmikasvien osuus on pienentynyt tasaisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Muista viljelykasveista pinta-alaltaan suurimmat ovat rypsi, sokerijuurikas ja peruna. Rypsin ja rapsin viljelijöitä oli Suomessa noin 6 200 vuonna 2003. Rypsi- ja rapsitilojen lukumäärä ja pinta-ala kääntyi nousuun vuonna 2002. Rypsin ja rapsin keskimääräinen pinta-ala oli vuonna 2003 keskimäärin noin 12 hehtaaria.

Perunan ja sokerijuurikkaan viljelyala on noin 30 000 hehtaaria. Perunan viljelyala ja perunan vil-

jelijöiden määrä on vähentynyt hitaasti usean vuoden ajan. Perunaa viljeltiin vuonna 2003 hieman yli 22 600 maatalalla, keskimäärin noin 1,3 hehtaarin alalla. Suurin osa perunanviljelijöistä on kotitarveviljelijöitä, 88 prosentilla maatiloista perunan pinta-ala on alle yhden hehtaarin. Perunatilojen määrän väheneminen selittyy pääosin kotitarvetta varten perunaa kasvattavien tilojen määrän vähenemisellä. Ylin 10 perunahehtaarin tilojen määrässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia 2000-luvulla. Suurilla, yli 30 perunahehtaarin tiloilla, keskimäärin 58 prosenttia koko peltoalasta on perunalla.

Sokerijuurikasta viljellään Suomessa noin 2 200 maatalalla. Sokerijuurikkaan keskimääräinen viljelypinta-ala on noin 13 hehtaaria. Yleistä rakennekehitystä noudattaen sokerijuurikkaan keskimääräinen viljelyala on kasvanut tasaisesti usean vuoden ajan. Tämä on seurausta sokerijuurikasta viljelevien pienten tilojen lukumäärän vähenemisestä, ei niinkään sokerijuurikkaan pinta-alan kasvamisesta. Sokerijuurikasta viljelevillä tiloilla sokerijuurikkaan osuus peltoalasta on noin viidennes. Myös sokerijuurikkaan osalta erikoistumisaste kasvaa tilakoon kasvaessa.

* * *

Växtodling

Under de senaste åren har växtodlingsgårdarnas storlek ökat och spannmålsodlingen blivit vanligare på vallväxternas bekostnad. Vad gäller åkerarealen har strukturutvecklingen emellertid saktat av under 2000-talet. Till exempel minskningen i antalet lantgårdar under 10 hektar har saktats av till 500 lantgårdar per år, när antalet gårdar i den här storleksklassen minskade med cirka tusen per år ännu vid övergången till 2000-talet. Ännu under senare hälften av 1990-talet ökade antalet gårdar vars åkerareal var över 40 hektar. Ännu större enhetsstorlekar har blivit allt vanligare under 2000-talet. Antalet gårdar med över 50 hektar håller på att öka medan antalet gårdar med under 50 hektar minskar.

Över hälften av den utnyttjade jordbruksarealen är i spannmålsproduktion. Spannmålsarealen har erövrat mark från vallväxter redan under drygt tio år. År 2003 var den genomsnittliga spannmålsarealen cirka 20 hektar. Den genomsnittliga odlingsarealen för malkorn är störst bland sädesslagen, litet över 20 hektar. De genomsnittliga arealerna för vete och fodersäd varierar från knappt 10 hektar till cirka 15 hektar. Den genomsnittliga odlingsarealen för råg var cirka 6 hektar.

På spannmålsgårdarna är spannmålens andel av hela åkerarealen cirka 60 procent. Specialiseringsgraden ökar i takt med gårdsstorleken; på spann-

4.1. Maatalousmaan käyttö Suomessa vuonna 2003

Disponering av jordbruksmark i Finland 2003
Use of agricultural area in Finland, 2003

Viljelykasvi Odlingsväxt Crop	Tiloja Lägenheter Farms	Hehtaaria Hektar Hectares
Viljakasvit - Sädsväxter - Cereals	60 093	1 195 569
Syysvehnä - Höstvetete - <i>Winter wheat</i>	3 911	34 073
Kevätvehnä - Vårvetete - <i>Spring wheat</i>	10 254	157 458
Ruis - Råg - <i>Rye</i>	4 898	30 745
Ohra - Korn - <i>Barley</i>	37 896	530 695
Kaura - Havre - <i>Oats</i>	42 691	425 478
Seosvilja - Blandsäd - <i>Mixed cereals</i>	1 963	15 869
Muut viljat - Övriga spannmål - <i>Other cereals</i>	293	1 251
Alle 5 v. nurmet - Ängar under 5 år - <i>Grasslands under 5 years1)</i>	43 658	629 393
Herne - Ärtter - <i>Peas</i>	898	4 123
Peruna - Potatis - <i>Potatoes</i>	22 587	28 698
Sokerijuurikas - Sockerbeta - <i>Sugar beet</i>	2 290	28 834
Rypsi ja rapsi - Ryps och raps - <i>Turnip rape and rape</i>	6 194	74 999
Öljy- ja kuitupellava - Oljelin och spånadslin - <i>Linseed and flax</i>	290	2 058
Kumina - Kummin - <i>Caraway</i>	665	7 119
Puutarhakasvit avomaalla - Trädgårdsväxter på friland - <i>Horticultural crops in the open2)</i>	5 289	12 804
Muut kasvit - Övriga växter - <i>Other crops</i>	1 596	8 087
Viljelty ala yhteensä - Odlad areal inalles - <i>Cultivated area, total</i>	72 783	1 991 684
Kesanto - Träda - <i>Fallows3)</i>	36 545	220 371
Viljelty ala ja kesanto yhteensä Odlad areal och träda inalles <i>Cultivated area and fallows, total</i>	72 844	2 212 055
Nurmet 5 v. ja yli - Ängar minst 5 år gamla - <i>Grasslands at least 5 years4)</i>	7 203	27 629
Josta käytössä olevaa luonnonniittyä ja laidunta - Varav i bruk varande naturäng och betesmark - <i>About which rough grazing and pasturage in use</i>	5 038	20 208
Monivuotiset puutarhakasvit - Fleråriga trädgårdsväxter - <i>Permanent horticultural crops5)</i>	2 629	4 163
Kasvihuoneviljely - Växthusodling - <i>Cultivation in greenhouses6)</i>	1 122	154
Kotitarvepuutarha - Trädgård för husbehöv - <i>Kitchen gardens</i>	13 395	1 310
Käytössä oleva maatalousmaa yhteensä - Utnyttjad jordbruksareal inalles - <i>Utilized agricultural area, total</i>	73 184	2 245 312
Muu maatalousmaa - Övrig jordbruksareal - <i>Other agricultural area7)</i>	17 282	10 651
Maatalousmaa yhteensä - Jordbruksareal inalles - <i>Agricultural area, total</i>	73 257	2 255 963
Tilat, joilla ei maatalousmaata - Gårdar utan jordbruksareal - <i>Farms without agricultural area</i>	457	-
Maatilat yhteensä - Lantbrukslägenheter inalles - <i>Farms, total</i>	73 714	2 255 963

1) Kuivaheinän, siemenheinän, tuore- ja säilörehun viljely sekä laitumet - Inkluderar bete, fröodling och odlingen av vallhö, grönfoder och ensilage - *Includes pasture, seed production and cultivation of hay, green fodder and silage*

2) Sisältää myös mansikan viljelyn - Inkluderar också odlingen av jordgubbar - *Includes cultivation of strawberries*

3) Alle 20 -vuotiset kesannot - Träda under 20 år - *Fallows under 20 years*

4) Sisältää myös käytössä olevat luonnonniityt ja -laitumet, hakamaan sekä suojavyöhykenurmet - Inkluderar också naturängar, naturliga betes- och hagmarker i användning och skyddsremsorsvall - *Includes natural meadows, pastures and grazing grounds in use*

5) Hedelmä- ja taimitarhaviljely sekä marjapensaat - Frukt- och plantskolor och bärbuskar - *Orchards, nurseries and berry bushes*

6) Sisältää vain mautiloilla olevat kasvihuoneet - Inkluderar endast växthus på gårdar - *Includes greenhouses only on farms*

7) Tilapäisesti viljelemätön ala ja muu viljelemätön peltoala - Tillfälligt oodlade areal och övrig oodlade areal - *Temporarily uncultivated and other uncultivated area*

målgårdar med över 100 hektar odlas spannmål på tre fjärdedelar av åkerarealen. De stora spannmålgårdarnas andel av hela spannmålsproduktionen har fördubblats under de senaste tio åren. År 2003 odlades cirka 38 procent av hela spannmålsarealen på över 50 hektars spannmålgårdar. År 1995 var den motsvarande andelen under 20 procent.

Vallväxtarealen och antalet gårdar som odlar vallväxter har minskat ganska jämnt under hela EU-medlemskapet. Detta är en följd av att andelen av husdjursgårdar har minskat. År 2003 odlades vallväxter på cirka 43 700 lantgårdar. År 2003 var den genomsnittliga vallväxtarealen litet över 14 hektar. På vallväxtgårdar är vallens andel av hela åkerarealen cirka 47 procent. På gårdar som odlar vallväxter har vallväxternas andel av hela åkerarealen minskat i jämn takt under de senaste tio åren.

Av de andra odlingsväxterna är det ryps, sockerbeta och potatis som odlas på de största arealerna. Det fanns cirka 6 200 odlare av ryps och raps i Finland år 2003. Ryps- och rapsgårdarnas antal och areal började öka år 2002. År 2003 var den genomsnittliga arealen för ryps och raps cirka 12 hektar. Potatis och sockerbeta odlas på cirka 30 000 hektar. Potatisens odlingsareal och antalet potatisodlare har minskat långsamt under flera år. År 2003 odlades potatis på dryga 22 600 gårdar och den genomsnittliga odlingsarealen var cirka 1,3 hektar. Största delen av potatisodlarna är husbehovsodlare. På 88 procent av gårdarna är potatisarealen under en hektar. Minskningen i antalet potatisgårdar kan huvudsakligen förklaras med att antalet gårdar som odlar potatis för husbehov minskar. På 2000-talet har det inte skett stora förändringar i antalet gårdar som odlar potatis på en areal större än 10 hektar. På stora gårdar som odlar potatis på en areal större än 30 hektar används genomsnittligt 58 procent av hela åkerarealen för potatisodling.

I Finland odlas sockerbeta på cirka 2 200 lantgårdar. Den genomsnittliga odlingsarealen för sockerbeta är cirka 13 hektar. Den genomsnittliga odlingsarealen för sockerbeta har ökat i jämn takt med den allmänna strukturutvecklingen under flera år. Detta beror snarare av att antalet sockerbetsodlande gårdar har minskat än att odlingsarealen för sockerbeta har ökat. På gårdar som odlar sockerbeta utgör sockerbetan cirka en femtedel av åkerarealen. Även för sockerbetans del är specialiseringsgraden större när gårdsstorleken växer.

Crop production

During the last few years, crop farms have grown in size and increased their grain production at the expense of grasses. Examined in relation to arable

area, this structural development has, however, slowed during the 2000s. For instance, the reduction in the number of farms below 10 hectares in size has slowed to about 500 farms per year, while the number of farms in this size class was still declining by about one thousand a year at the turn of the millennium. During the latter part of the 1990s, the total number of farms still increased in the 40 field-hectare size class. During the 2000s, the direction has been towards an even larger unit size. The number of farms of over 50 hectares is increasing, while that of farms below 50 hectares in size is decreasing.

Over half of the utilised agricultural area is in grain production. The grain sector has been gaining ground from grasses for about twenty years. In 2003, the average grain area was about 20 hectares. The average area under malt barley is the largest average area under a cereal crop: slightly over 20 hectares. The areas under wheat and feed grains vary from just under 10 hectares to about 15. The average area under rye was approx. 6 hectares. The share of grain on grain farms against arable area as a whole is nearly 60 percent. With the increase in farm size, the level of specialisation grows: on grain farms of over 100 hectares, three-quarters of the arable area is grain. The share of large grain farms of the entire grain production has doubled during the last ten years. In 2003, about 38 percent of the entire grain area was cultivated on grain farms having over 50 hectares, while the corresponding share in 1995 was below 20 percent.

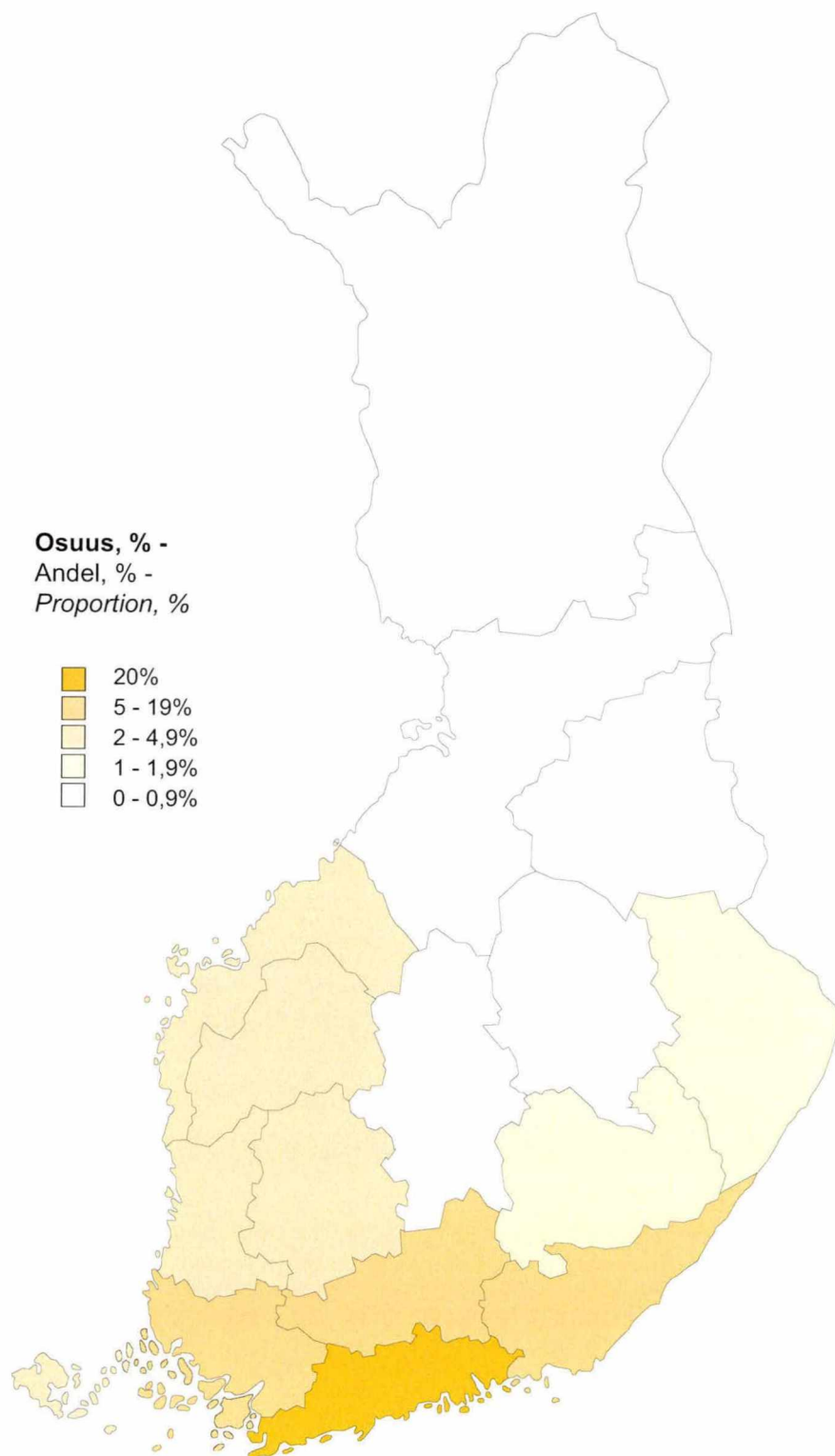
Both the quantity of farms cultivating grasses and the area under grasses has decreased fairly evenly during the entire period of EU membership. This is a consequence of the reduction in the number of animal farms. In 2003, grasses were grown on approx. 43,700 farms. The average area under grasses was slightly over 14 hectares in 2003. On grass farms, the share of grasses of the entire arable area is about 47 percent. On farms cultivating grasses, the proportion of grasses against the entire arable area has decreased evenly during the last ten years.

Of the other cultivated plants, the largest in terms of area are turnip rape, sugar beet and potato. The number of turnip rape and rape farmers in Finland was approx. 6,200 in 2003. The numbers and areas of turnip rape and rape farms began to rise in 2002. The average area under turnip rape and rape was approx. 12 hectares in 2003.

The area under potato and sugar beet is approx. 30,000 hectares. The area under potato as well as the total number of potato farmers has been slowly declining for several years. In 2003, potatoes were grown on slightly over 22,600 farms — on average,

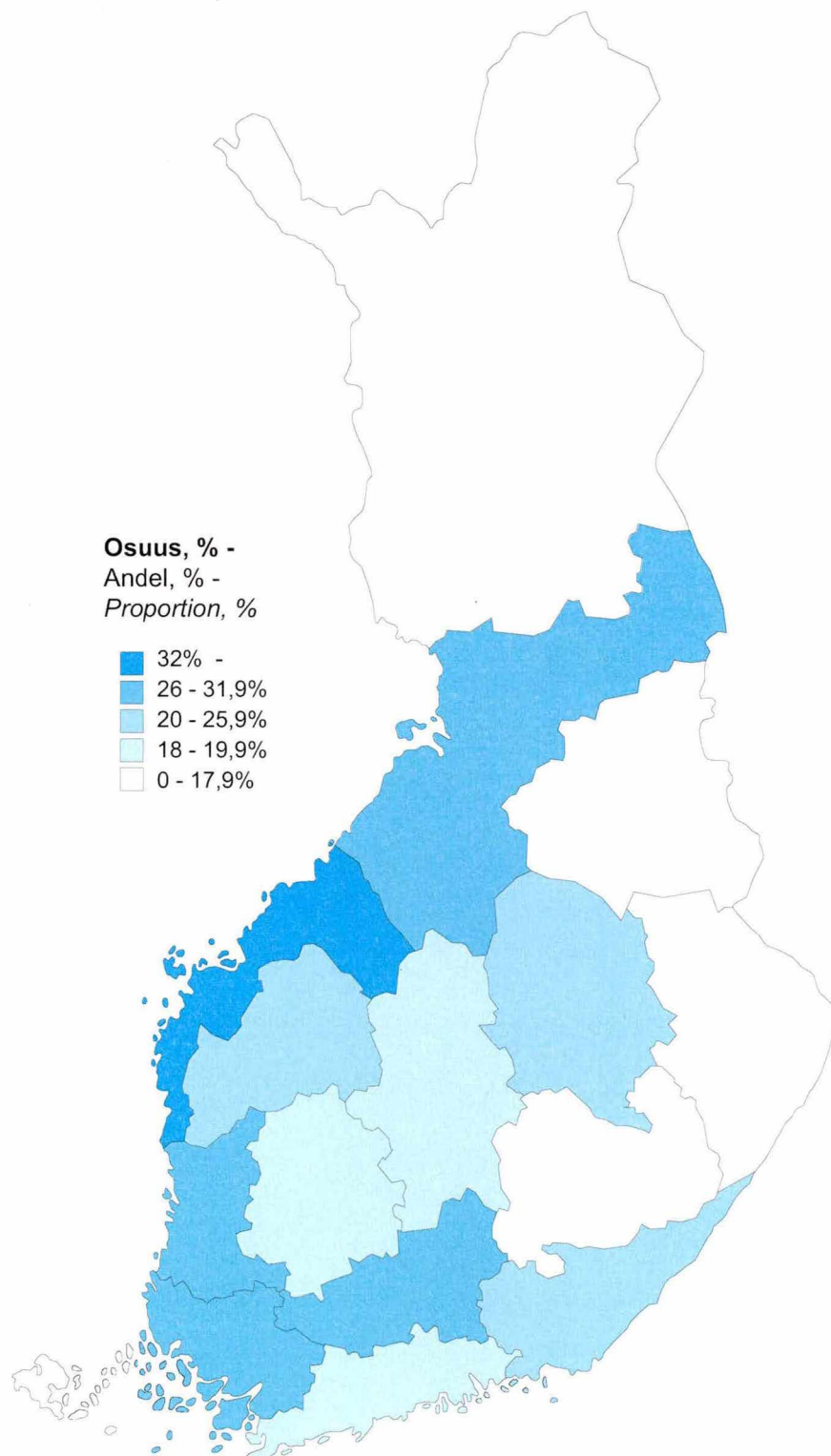
Kartta 4.1. Kevätvehnän viljelyalan osuus alueen käytössä olevasta maatalousmaasta TE-keskuksittain vuonna 2003

Andel vårvetesodling av områdets utnyttjad jordbruksareal enligt TE-central år 2003
Proportion of production of spring wheat of utilised agricultural area by TE-Centre, 2003

Kartta 4.2. Ohran viljelyalan osuus alueen käytössä olevasta maatalousmaasta TE-keskuksittain vuonna 2003

Andel kornodling av områdets utnyttjad jordbruksareal enligt TE-central år 2003
Proportion of production of barley of utilised agricultural area by TE-Centre, 2003

in an area of about 1.3 hectares. The largest proportion of potato farmers are 'personal consumption' farmers: on 88 percent of farms, the potato area is under one hectare. The decrease in the number of potato farms is mainly explained by the reduction in the number of farms growing potatoes for personal consumption. During the 2000s, no great changes have occurred in the number of farms of over 10 potato-hectares. On large farms of over 30 potato-hectares, potatoes account for 58 percent on average of the entire arable area.

Sugar beet is cultivated in Finland on approx. 2,200 farms. The average area under sugar beet is about 13 hectares. Following the general structural development, the mean area under sugar beets has grown steadily for several years. This is a consequence of the reduction in the number of farms growing sugar beet — not of an increase in sugar beet area. On the farms cultivating sugar beets, sugar beets account for approx. one-fifth of the arable area. Also in the case of sugar beets, the level of specialisation grows parallel with the increase in farm size.

5. Kotieläintuotannon rakenne

Kotieläintilojen lukumäärän lasku on jatkunut jo useita vuosia. Vuonna 2003 kotieläimiä oli noin 33 600 maatilalla. Tämä on 16 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Kotieläinten lukumäärä on vähentynyt hitaammin kuin kotieläintilojen määrä. Kotieläinyksiköiden määrällä mitattuna kotieläinten määrä väheni vuosien 2000 ja 2003 välillä vain kolmella prosentilla.

Tilojen määrän eläinmäärää nopeampi väheneminen tarkoittaa käytännössä keskimääräisen karjakkoon kasvua. Tilamäärän väheneminen on 2000-luvulla ollut prosentuaalisesti suurinta nautatiloilla ja sikatiloilla. Vuonna 2003 kotieläintiloilla oli keskimäärin 35,3 eläinyksikköä maatilaa kohden. Keskimääräinen karjakoko kasvoi yli yhdellä eläinyksiköllä vuodessa 2000-luvulla.

5.1. Kotieläinten lukumäärä 1.5.2003

Antal husdjur 1.5.2003

Number of livestock on 1.5.2003

Kotieläin Husdjur Livestock	Maatiloja Lägenheter Farms	Eläimiä Djur Livestock
Nautaeläimet - Nötkreatur - Cattle	24 400	1 000 165
Lypsylehmät - Mjölkkor - Dairy cows	19 395	333 865
Emolehmät - Dikor - Suckler cows	1 827	28 149
Hiehot 2 vuotta ja yli - Kvigor 2 år och över - Heifers 2 years and over	11 783	29 431
Hiehot 1 - 2 vuotta - Kvigor 1 - 2 år - Heifers 1 - 2 years	20 792	149 113
Sonnit 2 vuotta ja yli - Tjurar 2 år och över - Bulls 2 years and over	2 595	8 335
Sonnit 1 - 2 vuotta - Tjurar 1 - 2 år - Bulls 1 - 2 years	10 517	107 124
Vasikat alle 1 vuotta - Kalvar under 1 år - Calves under 1 year	23 177	344 148
Siat - Svin - Pigs	3 629	1 374 864
Karjut 50 kg ja yli - Galtar 50 kg och över - Boars 50 kg and over	2 030	4 972
Emakot 50 kg ja yli - Suggor 50 kg och över - Sows 50 kg and over	2 672	178 131
Lihasiat 50 kg ja yli - Gödsvin 50 kg och över - Fattening pigs 50 kg and over	2 862	443 988
Siat 20 - 50 kg - Svin 20 - 50 kg - Pigs 20 - 50 kg	2 568	297 054
Porsaat alle 20 kg - Grisar under 20 kg - Piglets under 20 kg	2 515	450 719
Lampaat - Får - Sheep	1 911	98 410
Uuhet 12 kk ja yli - Tackor 12 månader och över - Ewes 12 months and over	1 794	48 905
Karitsoineet ja tiinet uuhet alle 12 kk - Tackor som har lammat och drätiga tackor under 12 månader - Lamed ewes and ewes put to the ram under 12 months	182	1 314
Muut lampaat - Övriga får - Other sheep and lambs	1 544	48 191
Vuohet - Getter - Goats	549	6 757
Siipikarja - Fjäderfän - Poultry	2 283	10 996 969
Munivat kanat vähintään 20 viikkoa - Värphöns minst 20 veckor - Laying hens at least 20 weeks	1 815	3 016 155
Kananpoikaset alle 20 viikkoa - Kycklingar under 20 veckor - Chicks under 20 weeks	152	930 851
Kukot vähintään 20 viikkoa - Tuppar minst 20 veckor - Cockerels at least 20 weeks	263	10 072
Broileremot vähintään 18 viikkoa - Broileravelshöns minst 18 veckor - Broiler hens at least 18 weeks	39	346 033
Broilerit - Broilrar - Broilers	158	6 050 277
Kalkkunat - Kalkoner - Turkeys	177	603 354
Muu siipikarja - Övriga fjäderfän - Other poultry	332	40 227
Hevoset - Hästar - Horses¹⁾	5 102	25 829

1)Vain mautilloilla olevat hevoset - Endast hästar på gårdar - Horses on farms only

Keskimääräinen karjakoko on kasvanut selvästi eniten sikatiloilla; eläinyksiköiden määrällä mitattuna karjakoko kasvoi 26 prosenttia vuosien 2000 ja 2003 välillä. Nautatiloilla karjakoon kasvu on jatkunut vakaana (noin eläinyksikkö per vuosi) jo usean vuoden ajan. Samoin hevostiloilla keskimääräinen eläinyksikkömäärä on kasvanut tasaisesti, mutta hitaammin kuin nautatiloilla. Siipikarjatilojen keskikoko näyttää lähteneen hyvään kasvuun vuoden 2002 ja 2003 välillä. Lammas- ja vuohitilojen karjakoko kasvoi reippaasti 2000-luvun alussa, mutta kääntyi pieneen laskuun vuoden 2002 jälkeen.

Nautaeläimet

Suomessa oli 24 400 nautatilaa vuonna 2003. Nautatilojen määrä väheni vuosien 2000 ja 2003 välillä lähes viidenneksellä, keskimäärin yli kuusi prosenttia vuodessa. 1990-luvun loppuun verrattuna tilamäärän väheneminen on hieman tasaantunut. Eläinmäärien väheneminen on ollut selvästi tila-

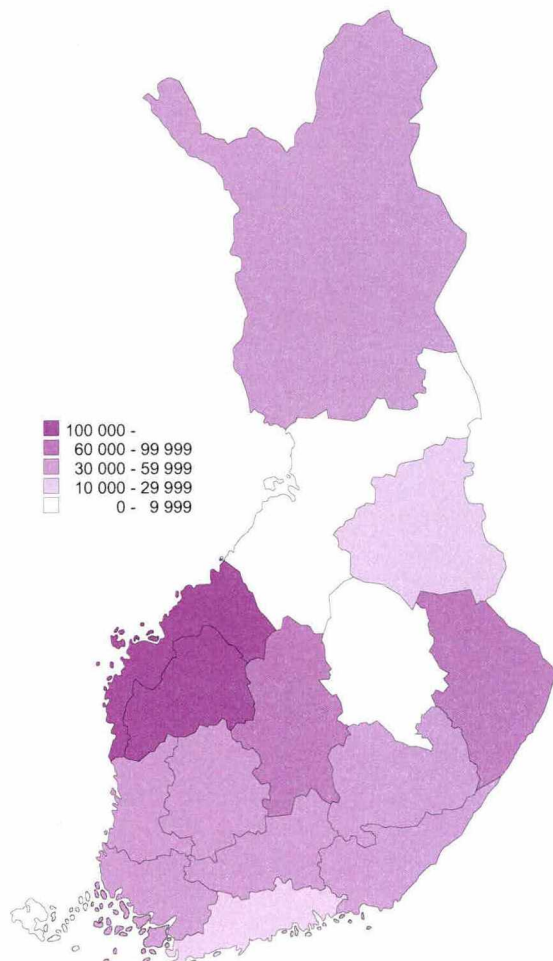
määrän vähenemistä hitaampaa. Nautatilojen keskikoko onkin kasvanut vuoden 2000 noin 35 naudasta yli 40 nautaan vuonna 2003. Vuonna 1990 nautatiloilla oli keskimäärin 23 nautaa.

Nautatilojen karjakoko on kasvanut myös keskimääräisellä peltoalalla mitattuna. Vuosien 2000 ja 2003 välillä keskimääräinen peltoala kasvoi viidellä hehtaarilla noin 32 hehtaarista 37 hehtaariin. Peltoalan ja eläinmäärän kasvu on kulkenut käsi kädessä viimeisen kymmenen vuoden aikana; keskimääräinen eläinmäärä on pitkään ollut noin 1,1 eläintä hehtaaria kohden.

Neljällä viidestä nautatilasta on lypsylehmiä. Lypsylehmätilojen määrä on vähentynyt samaan vauhtia kuin nautatilojen yhteensä. Lypsykarjatilojen keskikoko on hieman yli 17 lehmää tilaa kohti. Keskikoko on kasvanut vajaalla yhdellä lypsylehmällä vuodessa. Tilakoon kasvu johtuu pääosin siitä, että pienet lypsykarjatilat ovat lopettaneet tuotannon. 2000-lu-

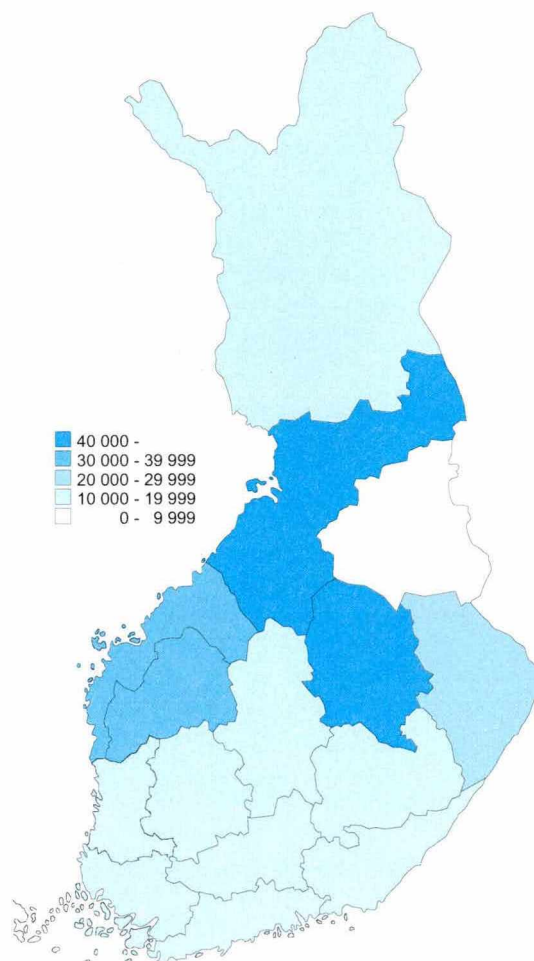
Kartta 5.1. Nautaeläinten lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal nötkreatur enligt TE-central år 2003
Number of cattle by TE-Centre, 2003

Kartta 5.2. Lypsylehmien lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal mjölkkor enligt TE-central år 2003
Number of dairy cows by TE-Centre, 2003

vulla lypsykarjataloutta edelleen jatkavien tilojen keskikoko sen sijaan on kasvanut hyvin vähän. Lypsykarjan pitämisen lopettaneilla maatiloilla on keskimäärin ollut hieman alle 10 lypsylehmää.

Muista naudoista poiketen emolehmien lukumäärä on 2000-luvulla kääntynyt kasvuun. Vuonna 2003 emolehmätilojen määrä oli noin 1900 ja näillä oli noin 28 150 emolehmää. Keskimääräinen karjakoko on kasvanut 2000-luvulla noin kymmenestä emolehmästä 15 emolehmään. Emolehmätilojen keskimääräinen peltoala on selvästi lypsylehmätiloja suurempi, lähes 50 hehtaaria.

Siat

Eläinyksikkömäärällä mitattuna sikatilat ovat yksikkökooltaan kaikkein suurimpia, sikatilojen keskimääräinen tilakoko oli vuonna 2003 noin 90 eläinyksikköä. Toiseksi suurimpia olivat siipikarjatilat (53 eläinyksikköä/tila) ja kolmanneksi suurimpia nautatilat (29 eläinyksikköä/tila).

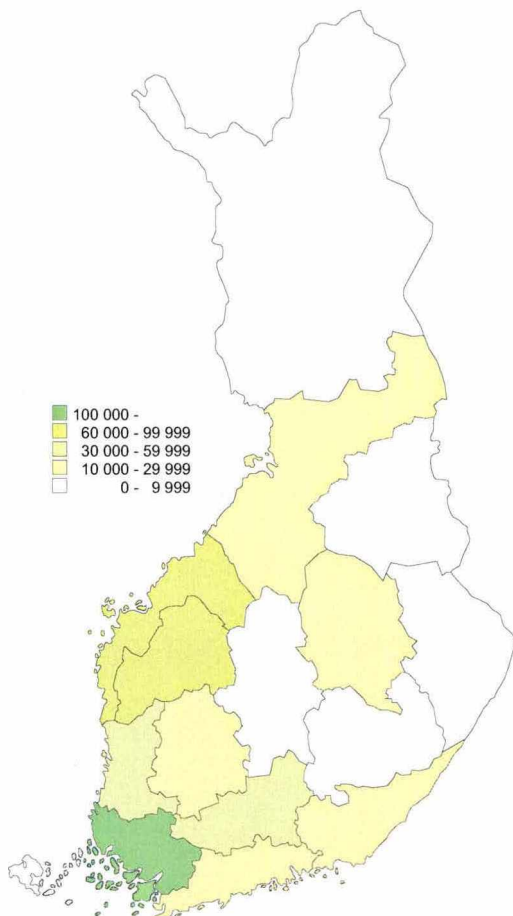
Sikatilojen määrä on vähentynyt lähes samaa vauhtia kuin nautatilojen. Vuonna 2003 Suomessa oli noin 3 630 maatilaa, joilla oli sikoja. Tämä on 17 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Sikojen lukumäärä on 2000-luvulla kääntynyt lievään nousuun. Sikatilojen keskikoko onkin kasvanut nautatiloja nopeammin. Vuonna 2000 sikatilalla oli keskimäärin alle 300 sikaa, kun vuonna 2003 keskiarvo oli jo lähes 400 sikaa. Sikatilojen keskikoon kasvuun on vaikuttanut osittain se, että sikojen pitämisen lopettaneet tilat ovat olleet keskimäärin lähes puolet pienempiä kuin tuotantoa jatkavat tilat.

Siipikarja

Suurin osa siipikarjatilastoista tuottaa kananmunia. Vuonna 2003 munintaikäisiä kanoja oli hieman yli 1 800 maatilalla. Kanatilojen lukumäärä on pienentynyt viime vuosina noin kuuden prosentin vuosivauhtia. Kanojen määrä sen sijaan ei ole paljoakaan muuttunut. Keskimääräinen kanojen lukumäärä

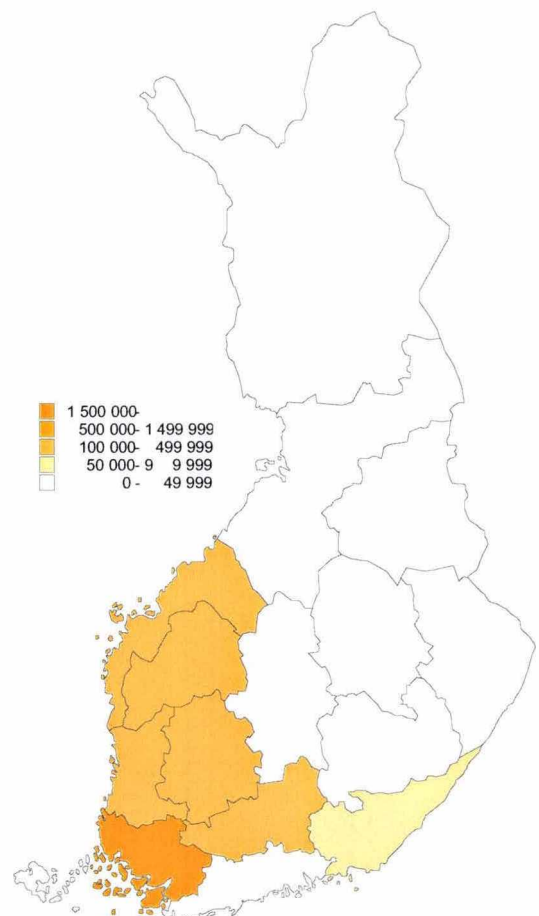
Kartta 5.3. Lihasisikojen lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal gödsvin enligt TE-central år 2003
Number of fattening pigs by TE-Centre, 2003

Kartta 5.4. Kanojen lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal värphons enligt TE-central år 2003
Number of laying hens by TE-Centre, 2003

vulla lypsykarjataloutta edelleen jatkavien tilojen keskikoko sen sijaan on kasvanut hyvin vähän. Lypsykarjan pitämisen lopettaneilla maatiloilla on keskimäärin ollut hieman alle 10 lypsylehmää.

Muista naudoista poiketen emolehmien lukumäärä on 2000-luvulla kääntynyt kasvuun. Vuonna 2003 emolehmätilojen määrä oli noin 1900 ja näillä oli noin 28 150 emolehmää. Keskimääräinen karjakoko on kasvanut 2000-luvulla noin kymmenestä emolehmästä 15 emolehmään. Emolehmätilojen keskimääräinen peltoala on selvästi lypsylehmätiloja suurempi, lähes 50 hehtaaria.

Siat

Eläinyksikkömäärällä mitattuna sikatilat ovat yksikökooltaan kaikkein suurimpia, sikatilojen keskimääräinen tilakoko oli vuonna 2003 noin 90 eläinyksikköä. Toiseksi suurimpia olivat siipikarjatilat (53 eläinyksikköä/tila) ja kolmanneksi suurimpia nautatilat (29 eläinyksikköä/tila).

Sikatilojen määrä on vähentynyt lähes samaa vauhtia kuin nautatilojen. Vuonna 2003 Suomessa oli noin 3 630 maatilaa, joilla oli sikoja. Tämä on 17 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Sikojen lukumäärä on 2000-luvulla kääntynyt lievästi nousuun. Sikatilojen keskikoko onkin kasvanut nautatiloja nopeammin. Vuonna 2000 sikatilalla oli keskimäärin alle 300 sikaa, kun vuonna 2003 keskiarvo oli jo lähes 400 sikaa. Sikatilojen keskikoon kasvuun on vaikuttanut osittain se, että sikojen pitämisen lopettaneet tilat ovat olleet keskimäärin lähes puolet pienempiä kuin tuotantoa jatkavat tilat.

Siipikarja

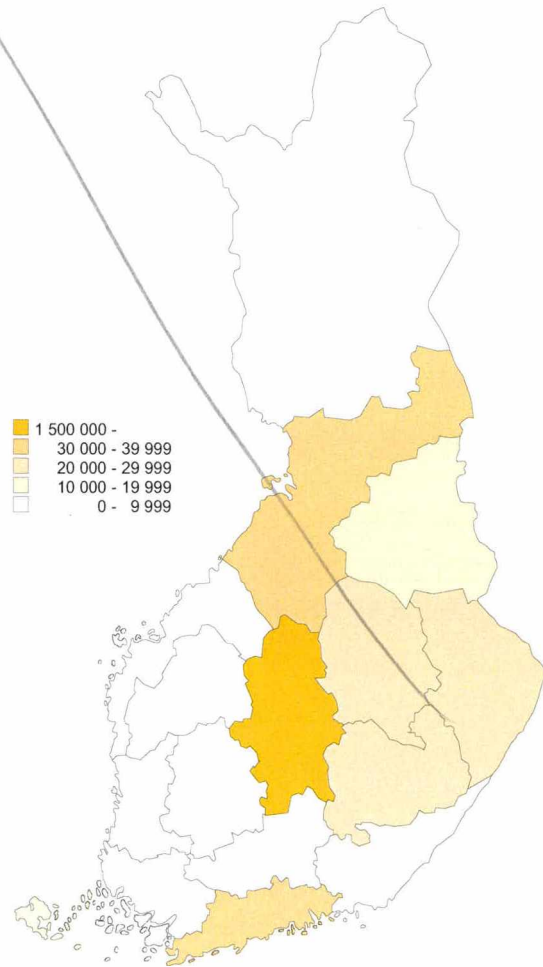
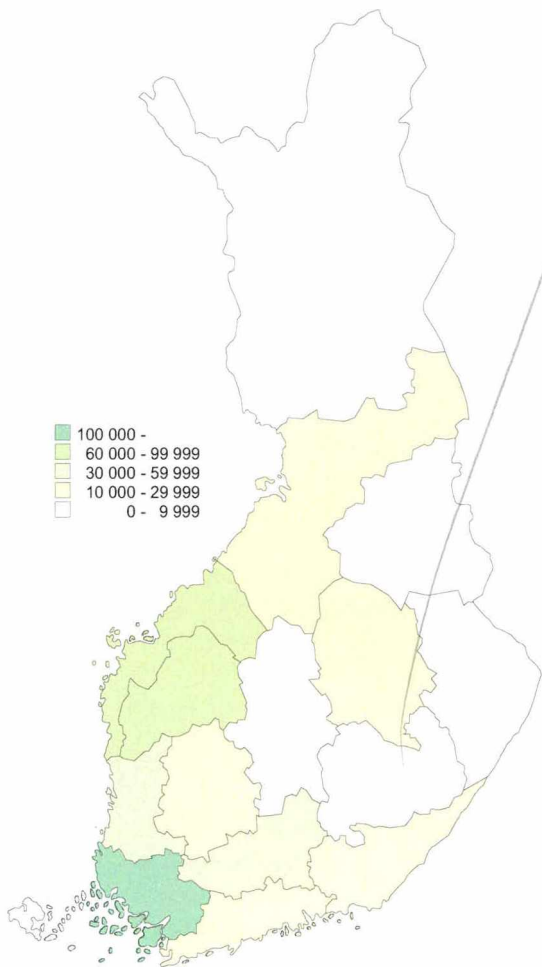
Suurin osa siipikarjatilastoista tuottaa kananmunia. Vuonna 2003 munintaikäisiä kanoja oli hieman yli 1 800 maatilalla. Kanatilojen lukumäärä on pienentynyt viime vuosina noin kuuden prosentin vuosivauhtia. Kanojen määrä sen sijaan ei ole paljoakaan muuttunut. Keskimääräinen kanojen lukumäärä

Kartta 5.3. Lihasisojen lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal gödsvin enligt TE-central år 2003
Number of fattening pigs by TE-Centre, 2003

Kartta 5.4. Kanojen lukumäärä TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal värphons enligt TE-central år 2003
Number of laying hens by TE-Centre, 2003

rä tilaa kohden onkin kasvanut alle 1 500 kanasta yli 1 650 kanaan vuosien 2000 ja 2003 välillä. Toimintaansa jatkaneiden kanatilojen keskikoko ei ole paljoa muuttunut 2000-luvulla. Tilakoon keskimääräinen kasvu perustuu uusien kanatilojen suureen kokoon sekä siihen, että kananmunatuotannon lopettaneet tilat ovat keskimääräistä pienempiä.

Lampaat

Muista kotieläintiloista poiketen sekä lammastilojen että lampaiden määrä on kääntynyt kasvuun vuoden 2002 jälkeen. Osa kasvusta selittyy lampaiden ja vuohien aikaisempaa tarkemmalla tilastoinnilla. Keskimäärin lammastilalla oli noin 52 lammasta vuonna 2003.

* * *

Husdjursproduktionens struktur

Allmänt

Antalet husdjursgårdar har minskat redan under flera år. År 2003 fanns det husdjur på ca 33 600 gårdar. Detta är 16 procent mindre än år 2000. Antalet husdjur har minskat långsammare än antalet husdjursgårdar. Mätt med husdjursenheter minskade antalet husdjur med endast tre procent mellan åren 2000 och 2003.

Att antalet gårdar har minskat snabbare än antalet djur innebär i praktiken att den genomsnittliga gårdsstorleken har ökat. På 2000-talet har minskningen av gårdsantalet varit procentuellt störst på nötkreatursgårdar och svingårdar. År 2003 fanns det i genomsnitt 35,3 djurenheter per gård på husdjursgårdarna. Under 2000-talet ökade den genomsnittliga gårdsstorleken med över en djurenhet per år.

Den genomsnittliga gårdsstorleken har på svingårdarna klart ökat mest; mätt med husdjursenheter nas antal ökade gårdsstorleken med 26 procent mellan åren 2000 och 2003. Nötkreatursgårdarnas storlek har ökat stadigt (med ca en djurenhet per år) redan under flera år. Likaså har det genomsnittliga antalet djurenheter ökat i jämn takt på hästgårdar, även om ökningen har varit långsammare än på nötkreatursgårdar. Fjäderfågårdarnas genomsnittliga storlek verkar ha börjat öka rejält mellan åren 2002 och 2003. Får- och getgårdarnas gårdsstorlek ökade raskt i början av 2000-talet, men en mindre nedgång började efter år 2002.

Nötkreatur

I Finland fanns 24 400 nötkreatursgårdar år 2003. Mellan åren 2000 och 2003 minskade antalet nötkreatursgårdar med nästan en femtedel, i genom-

snitt med över sex procent per år. Jämfört med 1990-talets slut har minskningen i antalet gårdar blivit litet jämnare. Djurmängderna har minskat klart långsammare än antalet gårdar. Nötkreatursgårdarnas genomsnittliga storlek har ökat från ca 35 nötkreatur år 2000 till över 40 nötkreatur år 2003. År 1990 fanns det i genomsnitt ca 23 nötkreatur på en gård.

Nötkreatursgårdarnas gårdsstorlek har vuxit även mätt med den genomsnittliga åkerarealen. Mellan åren 2000 och 2003 ökade den genomsnittliga åkerarealen med fem hektar från ca 32 hektar till 37 hektar. Åkerarealen och djurmängden har ökat i samma takt under de senaste tio åren; det genomsnittliga antalet djur har länge varit ca 1,1 djur per hektar.

Fyra av fem nötkreatursgårdar har mjölkkor. Antalet mjölkgårdar har minskat i nästan samma takt som antalet nötkreatursgårdar sammanlagt. Mjölkboskapsgårdarnas genomsnittliga storlek är en aning över 17 kor per gård. Den genomsnittliga storleken har ökat med knappt en mjölkko per år. Ökningen i gårdsstorleken beror i huvudsak på att små mjölkboskapsgårdar har upphört med produktionen. Däremot har den genomsnittliga storleken ökat mycket litet på de gårdar som fortsatt med mjölkboskap på 2000-talet. De gårdar som upphört med att hålla mjölkboskap har i medeltal haft under 10 mjölkkor.

Till skillnad från andra nötkreatur har antalet dikor vuxit under 2000-talet. År 2003 var antalet dikogårdar ca 1900 och de hade ca 28 150 dikor. Den genomsnittliga gårdsstorleken har ökat snabbt under 2000-talet från ca tio dikor till 15 dikor. Dikogårdarnas genomsnittliga åkerareal är klart större än mjölkgårdarnas, nästan 50 hektar.

Svin

Mätt med antalet djurenheter är enhetsstorleken allra störst hos svingårdarna; svingårdarnas genomsnittliga gårdsstorlek var ca 90 djurenheter år 2003. Näst störst var fjäderfågårdarna (53 djurenheter/gård) och tredje störst nötkreaturgårdarna (29 djurenheter/gård).

Antalet svingårdar har minskat med nästan samma fart som antalet nötkreatursgårdar. År 2003 fanns det ca 3 630 lantgårdar med svin i Finland. Detta är 17 procent mindre än år 2000. Antalet svin har ökat en aning under 2000-talet. Svingårdarnas genomsnittliga storlek har däremot ökat snabbare än nötkreatursgårdarnas. År 2000 fanns det i genomsnitt mindre än 300 svin på en svingård, men år 2003 var genomsnittet redan nästan 400 svin. Ökningen i svingårdarnas genomsnittliga storlek är en följd av ökningen i den genomsnittliga storleken på de gårdar som fortsätter med svinuppfödning. Den ökade genomsnittliga storleken beror delvis på det att de

gårdar som upphört med svinuppfödningen är i genomsnitt nästan hälften mindre än de gårdar som fortsätter med produktionen.

Fjäderfä

Största delen av fjäderfägårdarna producerar höns-ägg. År 2003 fanns det litet över 1 800 hönor i värpningsåldern per gård. Under de senaste åren har antalet hönsgårdar minskat med ca sex procent årligen. Antalet höns har däremot inte ändrats mycket. Det genomsnittliga antalet höns per gård har ökat från 1 500 höns till över 1 650 höns mellan åren 2000 och 2003. De hönsgårdars genomsnittliga storlek som fortsatt med sin verksamhet har inte förändrats mycket under 2000-talet. Den ökade genomsnittliga gårdsstorleken beror på att de nya hönsgårdarna är stora och att de gårdar som upphört med äggproduktionen är mindre än genomsnittet.

Får

Till skillnad från andra husdjursgårdar har både antalet fårgårdar och antalet får ökat sedan år 2002. En del av ökningen förklaras med att statistikföringen av får och getter har varit noggrannare än tidigare. I medeltal fanns det ca 52 får på en fårgård år 2003.

* * *

Structure of animal production

General

The number of animal farms has been declining for several years. In 2003, farm animals totalled 33,600. This is 16 percent less than in the year 2000. The number of farm animals has decreased more slowly than the number of animal farms. Measured by farm animal units, the total number of farm animals declined only by three percent between 2000 and 2003.

The faster reduction in the number of farms means, in practice, growth in the average farm size. During the 2000s, reduction in the quantity of farms has been greatest, percentage-wise, on cattle and pig farms. In 2003, animal farms had, on average, 35,3 animal units per farm. Average farm size grew by approx. one animal unit per year during the 2000s.

The average size of farm has clearly increased the most on pig farms: measured by the total of animal units, farm size grew by 26 percent between 2000 and 2003. On cattle farms, the growth in farm size has already continued on a uniform basis (about one animal unit per year) for several years. Likewise, the average animal unit total has increased evenly on horse farms, but more slowly than on the cattle

farms. The growth of average size of poultry farms appears to have accelerated between 2002 and 2003. The size of sheep and goat farms grew briskly at the beginning of the 2000s, but showed a slight decline after 2002.

Cattle

There were 24,400 cattle farms in Finland in 2003. The total number of cattle farms declined between 2000 and 2003 by almost one-fifth: on average, by over six percent per year. Compared to the end of the 1990s, the reduction in the number of farms has somewhat stabilised. The decline in animal quantities has clearly been slower than that in the number of farms. Indeed, the number of cattle on cattle farms of average size has increased from approx. 35 in the year 2000 to over 40 in 2003. In 1990, the average number of cattle on cattle farms was 23.

The size of cattle farms has also grown as measured by average arable area. Between 2000 and 2003, the average arable area increased by five hectares from about 32 to 37 hectares. The increase in arable area and the number of animals has taken place side by side during the last ten years: the average number of animals has long been approx. 1.1 animals per hectare.

Four out of five cattle farms have dairy cows. The number of dairy farms has declined at the same speed as the cattle farms in general. The average size of dairy farms is slightly over 17 cows per farm. The average size has grown by slightly under one dairy cow per year. The growth in farm size is mainly due to the fact that the small dairy farms have ceased production. During the 2000s, the average size of dairy farms continuing to function has, on the other hand, increased very little. On the farms that have ceased to raise dairy cattle, there have been slightly less than 10 dairy cows on the average.

As an exception to other cattle, the total number of suckler cows has started to increase during the 2000s. In 2003, the quantity of farms with suckler cows was about 1,900 and these had a total of about 28,150 suckler cows. Average farm size has grown rapidly during the 2000s, from about 10 suckler cows to 15. The average arable area of farms with suckler cows is clearly larger than that of dairy farms—almost 50 hectares.

Pigs

Measured by animal unit quantity, pigfarms are, in unit size, the largest of all: average farm size in 2003 was about 90 animal units. The second largest are poultry farms (53 animal units per farm) and the third largest are cattle farms (29 animal units per farm).

The number of pig farms has decreased at almost the same speed as that of cattle farms. In 2003, Finland had approx. 3,630 farms with pigs. This is 17 percent less than in 2000. The number of pigs has begun to rise mildly during the 2000s. The average size of pig farms has actually increased faster than that of the cattle farms.

In 2000, the average number of pigs per pig farm was less than 300, whereas in 2003 the average number of pigs per pig farm was already almost 400. The increase in the average size of pig farms is a consequence of the growth in the size of farms continuing pig-raising. The added average size is also affected by the fact that the farms which have ceased to keep pigs are, on average, almost half the size of the farms continuing production.

Poultry

The majority of poultry farms produce eggs. In 2003, hens of egg-laying age could be found at slight-

ly over 1,800 farms. The total number of chicken farms has declined during the last few years at an annual rate of about 6 percent. On the other hand, the number of chickens has not changed much.

The average number of chickens per farm has indeed grown from under 1,500 chickens to over 1,650 chickens between the years 2000 and 2003. The average size of chicken farms continuing their operations has changed little during the 2000s. The increase in the average farm size is based on the large size of new chicken farms as well as the fact that the farms which have ceased egg production are smaller than the average.

Sheep

Unlike other animal farms, both the number of sheep farms and the total number of sheep have started to grow after 2002. Part of this growth is explained by more precise compilation of statistics on sheep and goats than before. On average, a sheep farm had about 52 sheep in 2003.

6. Luomutuotanto

Vuonna 2003 Suomessa oli 4 691 maatilaa, joilla harjoitettiin luonnonmukaista maataloustuotantoa. Luomutilojen osuus kaikista maataloista oli noin 6,4 prosenttia. Tieto luonnonmukaisesta tuotannosta saadaan Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen (KTTK) ylläpitämästä luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmästä. Vuonna 2003 järjestelmään kuului 4 983 tilaa, mutta niistä kaikkia ei lueta maataloiksi.

Vuosien 2000 ja 2003 välillä luomutilojen lukumäärä väheni noin viidellä prosentilla. Samalla aikavälillä tavanomaisten tilojen määrä väheni lähes kahdeksan prosenttia. Lukumääräisesti eniten luomutiloja on Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen alueella. Luomutilojen osuus kaikista maataloista on suurin Ahvenanmaalla. Suhteessa vähiten luomutiloja on Lapin ja Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskusten alueilla. Vuosien 2000 ja 2003 välisenä ajanjaksona luomutilojen määrä lisääntyi Ahvenanmaalla, Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa. Luomutilojen määrä väheni vastaavana ajanjaksona suhteellisesti eniten Satakunnan, Varsinais-Suomen ja Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskusten alueilla.

Luomutilojen tuotantorakenteen muutos on viime vuosina ollut samansuuntainen kuin tavanomaisilla maataloilla. Kasvinviljelytilojen määrä on hieman kasvanut, kun taas kotieläintilojen määrä on selvässä laskussa. Viljanviljely on yleisin tuotantosuunta sekä luomutiloilla että tavanomaisen viljelytavan maataloilla. Suhteellisesti eniten luomutiloja on lammas- ja vuohitalouteen (17,1 %) ja puutarhakasvien viljelyyn (12,0 %) erikoistuneilla tiloilla. Luomutilojen osuus on pienin sikatiloilla (2,8 %), lypsykarjatiljoilla (4,2 %) ja hevostalouteen (4,5 %) erikoistuneilla maataloilla.

Luomutilat ovat peltopinta-alalla mitattuna keskimäärin hieman tavanomaisia tiloja suurempia. Vuonna 2003 luomutilojen keskimääräinen peltopinta-ala oli noin 34 hehtaaria, kun tavanomaisten tilojen keskipinta-ala oli noin 30,3 hehtaaria. Pinta-alaltaan suurimmat luomutilat löytyvät Ahvenanmaalta ja Pohjois-Suomesta. Eläinyksiköillä mitattuna tavanomaiset sika- ja siipikarjatilat ovat luomutiloja suurempia. Sen sijaan luomutuotantoa harjoittavat lypsykarja-, muu nautakarja-, hevos-, sekä lammas- ja vuohitalouteen erikoistuneet tilat ovat tavanomaisia tiloja suurempia.

Luomutilat työllistivät kokopäiväisesti tai osa-aikaisesti noin 11 000 henkilöä vuonna 2003. Luomutiloilla työskentelevät tekivät maataloustöitä yhteensä noin 6 100 henkilötyövuotta. Luomutiloilla ja tavanomaisilla tiloilla tehtiin keskimäärin yhtä paljon henkilötyövuosia maatilaa kohti. Luomutilan viljelijä on useimmiten mies, mutta naisten osuus (16 %) on hieman suurempi kuin tavanomaisilla tiloilla. Tavanomaisten tilojen viljelijöihin verrattuna pienempi osuus luomutilojen viljelijöistä on vanhimmissa ikäluokissa (yli 60-vuotiaat). Luomutilojen viljelijät ja yhtymien osakkaat ovat keskimäärin paremmin koulutettuja kuin tavanomaisten tilojen viljelijät. Luomutilojen viljelijöistä ja maatalousyhtymien osakkaista noin puolet käy maatalan ulkopuolisissa töissä joko päätoimisesti tai sivutoimisesti. Tavanomaisilla tiloilla vastaava osuus on 44 prosenttia.

* * *

Ekologisk jordbruksproduktion

År 2003 i Finland fanns 4 691 gårdar på vilka det idkades ekologisk jordbruksproduktion. Ekogårdarnas andel av alla gårdar var cirka 6,4 procent. Upp-

6.1. Maatilojen lukumäärä viljelytavan mukaan 2000 - 2003

Antal lantbrukslägenheter enligt odlingsmetod 2000 - 2003
Number of farms by cultivation method, 2000 - 2003

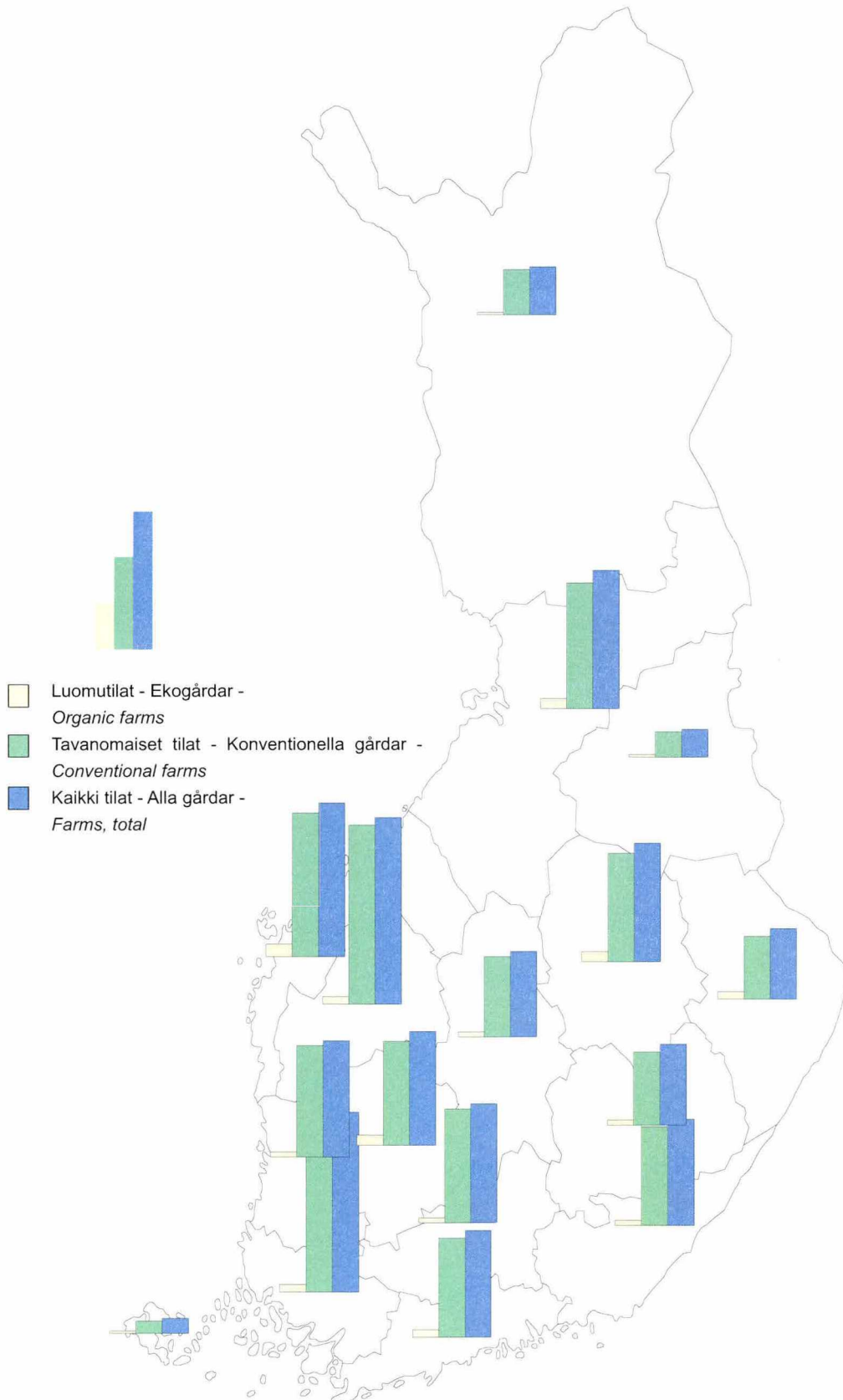
Vuosi År Year	Luomutilat ¹⁾ Ekogårdar ¹⁾ Organic farms ¹⁾	Tavanomaiset tilat Konventionella gårdar Conventional farms	Kaikki tilat Alla gårdar Farms, total	Luomutilojen osuus kaikista tiloista Andel ekogårdar av gårdar inalles Proportion of total number of farms
2000	4 934	74 849	79 783	6,2
2001	4 644	72 676	77 320	6,0
2002	4 735	70 739	75 474	6,3
2003	4 691	69 023	73 714	6,4

¹⁾ Sisältää myös siirtymävaiheessa olevat tilat - Inkluder också gårdar som läggs om till ekologisk produktion - Includes also farms in conversion to organic production

Kartta 6.1. Luomutilojen lukumäärä Suomessa TE-keskuksittain vuonna 2003

Antal ekologårdar i Finland enligt TE-cenralen år 2003

Number of organic farms in Finland by TE- Centre, 2003

6.2. Maatilojen lukumäärä viljelytavan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003

Antal lantbrukslägenheter enligt odlingsmetod och arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003

Number of farms by cultivation method and Employment and Economic Development Centre, summer 2003

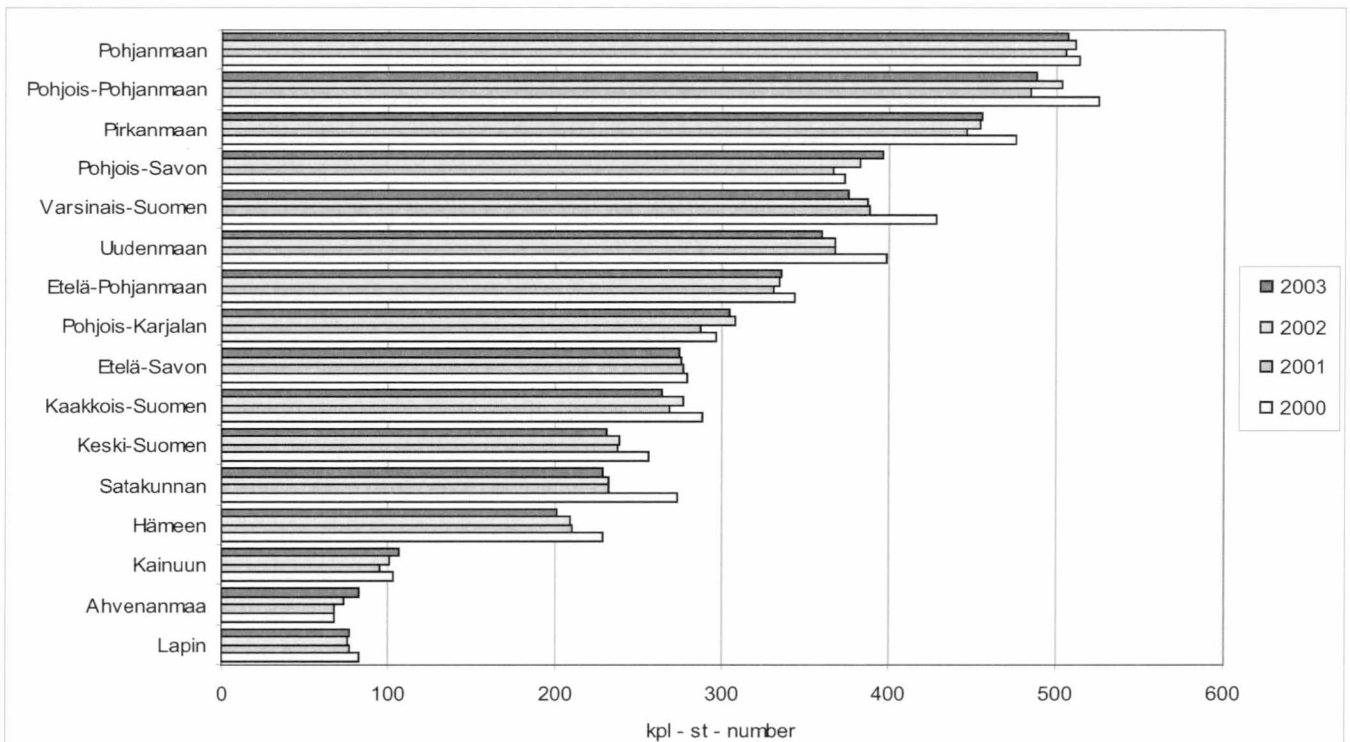
Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Luomutilat ¹⁾ Ekogårdar ¹⁾ Organic farms ¹⁾	Tavanomaiset tilat Konventionella gårdar Conventional farms	Kaikki tilat Alla gårdar Farms, total	Luomutilojen osuus kaikista tiloista Andel ekogårdar av gårdar inalles Proportion of total number of farms
Uudenmaan	359	4 307	4 666	7,7
Varsinais-Suomen	375	7 591	7 966	4,7
Satakunnan	229	4 966	5 195	4,4
Hämeen	202	5 073	5 275	3,8
Pirkanmaan	456	4 538	4 994	9,1
Kaakkois-Suomen	265	4 394	4 659	5,7
Etelä-Savon	275	3 294	3 569	7,7
Pohjois-Savon	396	4 827	5 223	7,6
Pohjois-Karjalan	305	2 785	3 090	9,9
Keski-Suomen	231	3 626	3 857	6,0
Etelä-Pohjanmaan	335	7 966	8 301	4,0
Pohjanmaan	507	6 355	6 862	7,4
Pohjois-Pohjanmaan	489	5 611	6 100	8,0
Kainuun	107	1 111	1 218	8,8
Lapin	77	1 995	2 072	3,7
Ahvenanmaa	83	584	667	12,4
Koko maa - Hela landet - Whole country	4 691	69 023	73 714	6,4

¹⁾ Sisältää myös siirtymävaiheessa olevat tilat - Inkluder också gårdar som läggs om till ekologisk produktion - Includes also farms in conversion to organic production

Kuvio 6.1. Luomutilojen lukumäärä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain 2000-2003

Antal ekogårdar enligt arbetskrafts- och näringscentral 2000 - 2003

Number of organic farms by Employment and Economic Development Centre, 2000 - 2003

gifterna om ekologisk produktion fås från det övervakningssystem för ekologisk produktion som drivs av Kontrollcentralen för växtproduktion (KTTK). År 2003 omfattade systemet 4 983 gårdar men alla dessa räknas inte som jordbrukslägenheter.

Mellan åren 2000 och 2003 minskade antalet ekogårdar med cirka fem procent. Under samma tidsperiod minskade antalet vanliga gårdar med nästan åtta procent. Antalet ekogårdar är störst i området för Österbottens TE-central. Ekogårdarnas andel av alla gårdar är störst på Åland. Relativt sett minst ekogårdar fanns i områdena för Lapplands och Tavastlands TE-centraler. Mellan åren 2000 och 2003 ökade antalet ekogårdar i Kajanaland, Norra Karelen och Norra Savolax samt på Åland. Under samma tid minskade antalet ekogårdar relativt sett mest i områdena för Satakundas, Egentliga Finlands och Tavastlands TE-centraler.

Under de senaste åren har ekogårdarnas produktionsstruktur ändrats i samma riktning som de konventionella lantgårdarnas. Antalet växtodlingsgårdar har ökat en aning, medan antalet husdjursgårdar är i tydlig nedgång. Spannmålsodlingen är den vanligaste produktionsinriktningen både på ekogårdar och på konventionella gårdar. Relativt sett finns det mest ekogårdar bland de gårdar som specialiserat sig på får- och getskötsel (17,1 %) och odling av trädgårdsväxter (12,0 %). Ekogårdarnas andel är minst bland svingårdar (2,8 %), mjölkgårdar (4,2 %) och gårdar som specialiserat sig på hästskötsel (4,5 %).

Mätta med åkerarealen är ekogårdarna i genomsnitt litet större än vanliga gårdar. År 2003 var ekogårdarnas genomsnittliga åkerareal cirka 34 hektar, medan de konventionella gårdarnas genomsnittliga areal var cirka 30,3 hektar. De arealmässigt största ekogårdarna finns på Åland och i Norra Finland. Mätt med djurenheter är konventionella svin- och fjäderfägårdar större än ekogårdar. Däremot är de gårdar som bedriver ekologisk produktion och som specialiserat sig på mjölkboskapsskötsel eller an-

nan nötboskaps-, häst-, får- eller getskötsel större än konventionella gårdar.

År 2003 sysselsatte ekogårdarna cirka 11 000 personer på heltid eller på deltid. De som arbetade på ekogårdarna utförde sammanlagt cirka 6 100 årsverken jordbruksarbete. På ekogårdarna och de konventionella gårdarna utfördes i medeltal lika mycket årsverken per gård. En ekoodlare är oftast en man, men kvinnornas andel (16 %) är litet större än på konventionella gårdar. Jämfört med konventionella odlare hör en mindre andel av ekoodlarna till de äldsta åldersklasserna (över 60-åringar). Ekoodlarna och aktieägarna i sammanslutningar som bedriver ekoodling är i genomsnitt bättre utbildade än odlarna på konventionella gårdar. Omkring hälften av ekoodlarna och aktieägarna i lantbruksföretag som bedriver ekoodling arbetar utanför lantgården antingen på heltid eller på deltid. På konventionella gårdar är den motsvarande andelen 44 procent.

* * *

Organic production

In 2003 there were 4,691 farms in Finland on which organic agricultural production was practised. Such organic farms made up approx. 6.4 percent of all farms. Information regarding organic production is obtained from the organic farms register maintained by the Plant Production Inspection Centre (KTTK). In 2003, the register comprised 4,983 farms, but not all of them are regarded as farms.

Between 2000 and 2003, the number of organic farms declined by about five percent. During the same time period, the number of ordinary farms declined by almost eight percent. Quantitatively, the largest number of organic farms is found in the area of the Employment and Economic Development Centre (TE-Centre) of Ostrobothnia. The share of organic farms among all farms is the largest on Åland. The share of organic farms was

6.3. Maatilojen keskimääräinen eläinyksikkömäärä viljelytavan mukaan vuosina 2000-2003

Genomsnittligt antal djurenheter på gårdarna enligt odlingsmetod under åren 2000-2003
Average number of animal units on farms analysed by farming method in 2000-2003

Vuosi År Year	Luomutilat Ekogårdar Organic farms	Tavanomaiset tilat Konventionella gårdar Conventional farms	Kaikki tilat Alla gårdar Farms, total
2000	28,2	30,3	30,4
2001	28,4	31,7	31,5
2002	29,9	33,7	33,5
2003	31,3	35,5	35,3

the smallest in the areas of the Employment and Economic Development Centres of Lapland and Häme. During the period between 2000 and 2003, the number of organic farms increased on Åland, in Kainuu, North Karelia and North Savo. The number of organic farms decreased during the same time period the most, relatively speaking, in the areas of the Employment and Economic Development Centres of Satakunta, Varsinais-Suomi and Häme.

Over the last few years, the change in the production structure of organic farms has been parallel with that of ordinary farms. The total number of farms engaged in crop production has slightly increased, while the number of animal farms is clearly declining. Grain production is the most prevalent line of production on both organic and ordinary farms. Relatively speaking, most organic farms are found on holdings specialised in sheep and goat farming

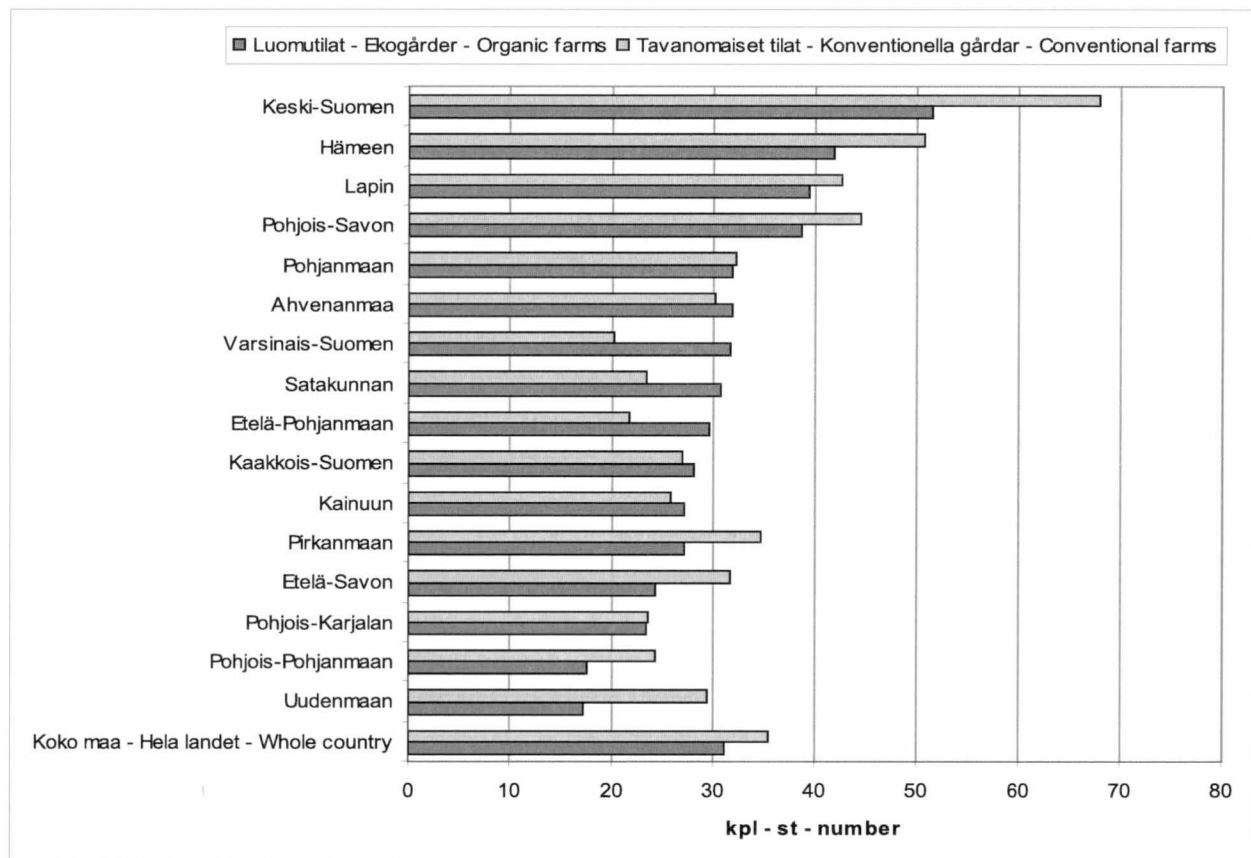
6.4. Maatilojen lukumäärä viljelytavan ja omistusmuodon mukaan vuonna 2003

Antal lantbrukslägenheter enligt odlingsmethod och ägöförhållande 2003
Number of farms by farming method and ownership, 2003

Omistusmuoto Ägöförhållande Ownership	Luomutilat Ekogårdar Organic farms	Tavanomaiset tilat Konventionella gårdar Conventional farms	Kaikki tilat Alla gårdar Farms, total
Perheviljelmät - Familjejordbruk - Family farms	4 446	64 015	68 461
Maatalousyhtymät - Jordbruksammanslutningar - Farming enterprises	169	4 374	4 543
Osakeyhtiöt, valtion, kuntien tms. omistamat maatilat - Aktiebolag, staten och samfund ägda gårdar - Limited companies, farms owned by the state, other corporations etc.	76	634	710
Yhteensä - Sammanlagt - Total	4 691	69 023	73 714

Kuvio 6.2. Keskimääräiset eläinyksikkömäärät viljelytavan mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003

Genomsnittlig djurenheter enligt odlingsmetod och TE-sentral år 2003
Average animal unit quantity by cultivation method and TE-Centre, 2003

(16.1%) as well as horticulture (12.0%). The share of organic farms is the smallest among holdings specialised in pig farming (2.8%), dairy farming (4.2%) and horse keeping (4.5%).

Measured in arable land area, organic farms are slightly larger, on average, than ordinary farms. In 2003, the average arable land area for organic farms was approx. 34 hectares, while the average for ordinary farms was approx. 30.5 hectares. The largest organic farms in terms of total areas are found on Åland and in northern Finland. Measured by animal units, the ordinary pig and poultry farms are larger than organic farms. On the other hand, the farms practising organic production which are specialised in dairy farming and cattle-raising as well as horse, sheep and goat farming are larger than the ordinary farms.

Organic farms employed, either full-time or part-time, approx. 11,000 people in 2003. Those working on organic farms put in a total of about 6,100 man-years. Those working on organic and ordinary farms put in, on average, the same number of man-years per farm. An organic farmer is most often a man, but the share of women (16%) is slightly larger than on ordinary farms. Compared to farmers on ordinary farms, there is a smaller share of organic farmers in the oldest age classes (over 60 years).

Farmers working on organic farms and part-owners of farming enterprises are, on average, better educated than the farmers on ordinary farms. About half of the farmers working on organic farms and part-owners of farming enterprises are employed outside the farm either full-time or as secondary employment. The corresponding proportion for ordinary farms is 44 percent.

6.5. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä sukupuolen mukaan luomutiloilla kesällä 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön på ekogårdarna sommaren 2003

Farming population and regular labour force by sex in organic farms, summer 2003

Maataloustyötä tekevät henkilöt Personer som arbetar på gården Persons working in agriculture	Miehet Män Men	Naiset Kvinnor Women	Yhteensä Sammanlagt Total	Naisten osuus Andel kvinnor Proportion of women
Perheviljelmät - Familjehjordbruk - Family farms	6 319	4 640	10 959	42,3
Viljelijät - Jordbrukare - Farmer	3 702	642	4 344	14,8
Viljelijöiden puoliset (jotka osallistuvat maataloustöihin) - Maka/make (som arbetar på gården) - Spouse (working in agriculture)	494	2 423	2 917	83,1
Viljelijöiden puoliset (jotka eivät osallistu maataloustöihin) - Maka/make (som inte arbetar på gården) - Spouse (not working in agriculture)	51	676	727	93,0
Muut viljelijäperheen jäsenet - Övriga familjemedlemmar - Other family members	1 862	833	2 695	30,9
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	210	66	276	23,9
Maatalousyhtymät - Jordbrukssammanslutningar - Farming enterprises	337	164	501	32,7
Osakkaat - Delägare - Joint owners	270	125	395	31,6
Perheenjäsenet - Familjemedlemmar - Family members	56	33	89	37,1
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	11	6	17	35,3
Osakeyhtiöt, valtion, kuntien tms. omistamat maatilat - Aktiebolag, staten och samfund ägda gårdar - Limited companies, farms owned by the state, other corporations etc.	180	90	270	33,3
Tilanhoitajat - Förvaltare - Manager of a farm	54	19	73	26,0
Muut vakinaisesti palkatut - Övriga fast anställda - Other regular labour force	126	71	197	36,0
Yhteensä - Sammanlagt - Total	6 836	4 894	11 730	41,7
Maataloustöihin osallistuvat henkilöt yhteensä - Personer som arbetar på gården sammanlagt - Persons working in agriculture total	6 785	4 218	11 003	38,3
Maatalouslaskenta 2000 - Lantbruksräkningen 2000 - Agricultural Census 2000	7 033	4 328	11 361	38,1

7. Maatilojen muu yritystoiminta

Monialaisella maatilalla tarkoitetaan sellaista maatilaa, joka maa- ja metsätalouden lisäksi harjoittaa myös muun toimialan yritystoimintaa. Vuonna 2003 monialaisten tilojen määrä oli 23 551 tilaa, mikä on 32 prosenttia kaikista maataloista. Monialaisten tilojen määrä kasvoi vuodesta 2000 kahdeksalla prosentilla. Vuosien 2000 ja 2003 tulokset eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoiset, koska toimialaluokitukset poikkeavat joiltakin osin toisistaan. Uusina toimialoina vuonna 2003 lomakkeelle lisättiin porotalous, kalastus, rakentaminen ja hevostalouden palvelut. Erityisesti Pohjois-Suomessa porotalouden mukaan ottaminen paransi kyselyn kattavuutta, mutta samalla vaikeutti ajallista vertailua.

Suhteellisesti eniten monialaisia tiloja oli Uudellamaalla ja Lapissa. Lapissa monialaisten tilojen määrä on kasvanut suhteellisesti eniten. Kasvu johtuu kuitenkin porotalouden lisäämisestä toimialaluetteloon. Suhteellisesti vähiten monialaisia tiloja oli Pohjois-Pohjanmaalla ja Pohjois-Savossa.

Tuotantosunnittain tarkasteltuna suhteellisesti eniten muuta yritystoimintaa harjoitettiin puutarhatiloilla sekä hevosaloilla; molemmissa noin 45 prosenttia tiloista oli monialaisia. Puutarhatiloilla myydään usein tilan omia tuotteita, ja hevosaloilla luonnollisesti harjoitetaan hevostalouden palveluja sekä rat-

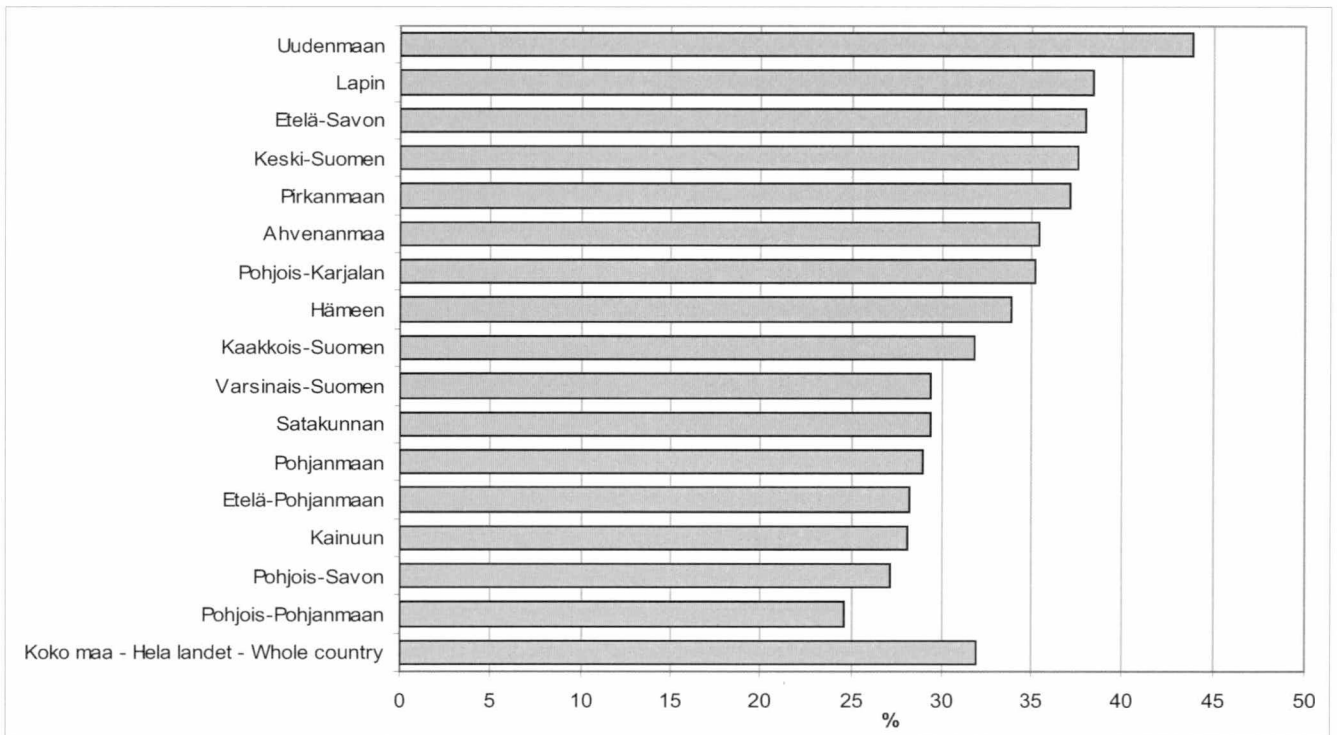
sastustalleja. Lypsykarjataloista vain joka viidennes harjoitti muuta yritystoimintaa vuonna 2003. Myös sikatalouteen ja siipikarjatalouteen erikoistuneilla tiloilla muu yritystoiminta oli muita tuotantosuuntia harvinaisempaa.

Suurilla maataloilla harjoitetaan muuta yritystoimintaa selvästi enemmän kuin pienillä maataloilla. Alle 30 hehtaarin tiloilla monialaisten tilojen osuus on noin 30 prosenttia. Kun tilakoko ylittää 30 hehtaarin, monialaisten tilojen osuus kohoaa tasaisesti tilakoon kasvaessa. Yli 150 hehtaarin tiloista noin puolet on monialaisia.

Nuorten viljelijöiden viljelemillä tiloilla muu yritystoiminta oli vuonna 2003 yleisempää kuin vanhojen viljelijöiden ikäluokassa. 30-34-vuotiaiden viljelijöiden maataloista 37 prosentilla harjoitettiin muuta yritystoimintaa. Yrittäjyysaktiivisuus alkaa laskea selvästi 50 ikävuoden jälkeen. Eläkeikää lähestyvistä 60-64-vuotiaiden viljelijöiden maataloista vain joka neljännes oli monialainen.

Viljelijöiden koulutustaustalla on myös vaikutusta maatalon muuhun yritystoimintaan. Mitä korkeampi maatalousalan koulutus viljelijällä on, sitä todennäköisemmin maatilalla harjoitetaan maatalouden lisäksi muuta yritystoimintaa. Myös sukupuolten vä-

Kuvio 7.1. Monialaisten maatilojen osuus alueen kaikista maataloista työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003
Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet av områdets antal enligt arbetskrafts- och näringscentral år 2003
Diversified farms as proportion of number of farms by Employment and Economic Development Centre, 2003

lillä on pieni ero, miesviljelijät harjoittavat maatalouden ulkopuolista yritystoimintaa suhteellisesti enemmän kuin naispuoliset viljelijät.

Maatiloilla harjoitettava muun yritystoiminnan työllistävyys oli noin 21 400 henkilötyövuotta vuonna 2003. Valtaosan työstä tekivät edelleen viljelijäperheen jäsenet (noin 14 300 henkilötyövuotta). Ulkopuolisten työntekijöiden määrä oli 15 000 henkilöä, joiden työpanos yhteensä oli noin 7 100 henkilötyövuotta.

Monialaiset tilat toimivat usein lukuisilla eri toimialoilla vuonna 2003. Monialaisista tiloista 35 prosenttia harjoitti toimintaa useammalla kuin yhdellä toimialalla. Yleisin yksittäinen toimiala oli koneurakointi, jonka liikevaihdoltaan tärkeimmäksi maatalouden ulkopuoliseksi toimialaksi ilmoitti noin 38 prosenttia monialaisista tiloista.

Maatilojen muu yritystoiminta on suurella osalla tiloista melko pienimuotoista. Vuonna 2003 noin 39 prosentilla monialaisista tiloista muun yritystoiminnan liikevaihto oli alle 10 000 euroa vuodessa. Yli 50 000 euron liikevaihtoon pääsi 22 prosenttia monialaisista tiloista. Muun yritystoiminnan merkitys viljelijäperheen toimentulon kannalta on säilynyt sa-

mansuuruisena kuin vuonna 2000. Lähes puolella (48 %) muun yritystoiminnan osuus viljelijäperheen nettotuloista oli alle 25 prosenttia. Niiden perheiden osuus, joilla muusta yritystoiminnasta tuli yli 75 prosenttia nettotuloista, oli 12 prosenttia.

Lisää tietoja maatilojen muusta yritystoiminnasta ja monialaisista maatiloista kerrotaan julkaisussa 'Maatilojen muu yritystoiminta'.

* * *

Annans företagsverksamhet på lantgårdarna

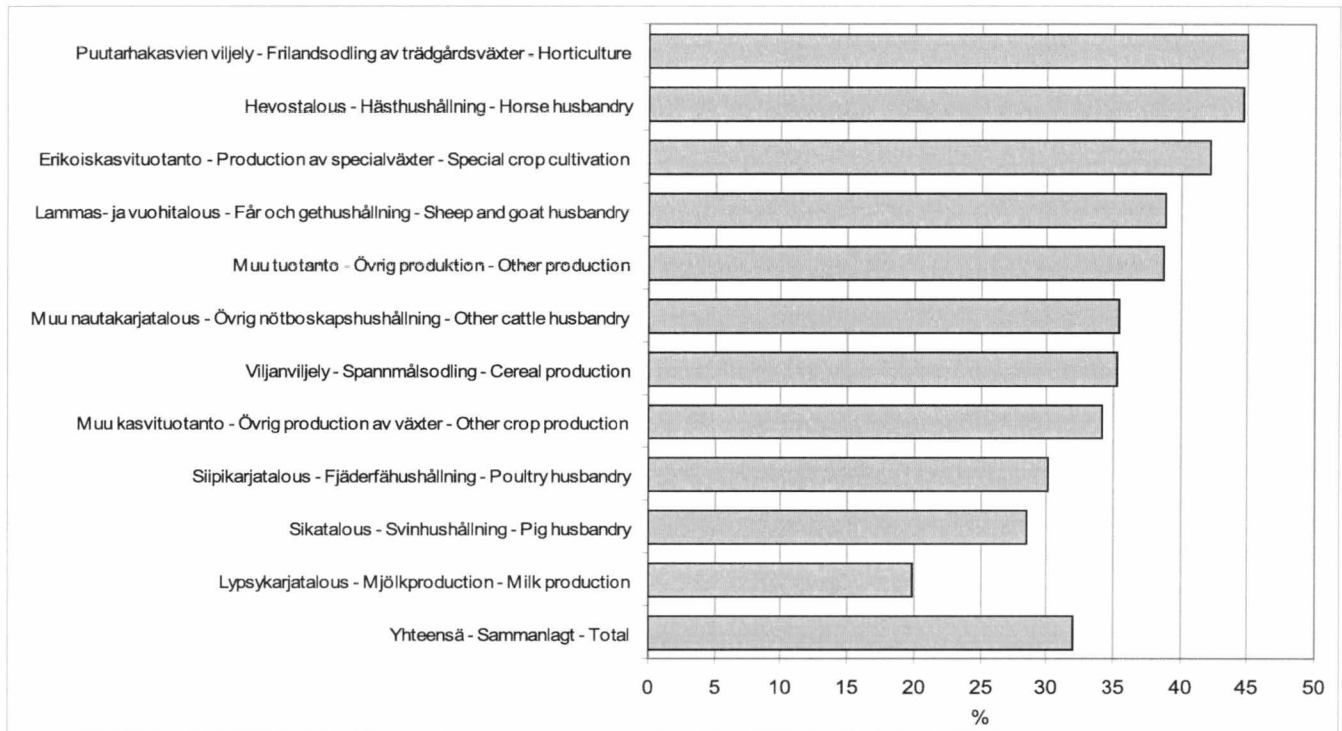
Med flerbranschgård avses en lantgård som förutom jord- och skogsbruk även bedriver företagsverksamhet i någon annan bransch. År 2003 fanns det cirka 23 551 flerbranschgårdar, vilket är 32 procent av alla gårdar. Antalet flerbranschgårdar ökade med cirka åtta procent från år 2000. Resultaten för åren 2000 och 2003 är emellertid inte helt jämförbara, för näringsgrensindelningarna avvek från varandra i vissa avseenden. År 2003 upptogs bl.a. renskötsel, fiskeri, byggande och tjänster inom hästskötseln som nya branscher i formuläret. Speciellt i Norra Finland förbättrade inkluderandet av rennä-

7.1. Monialaisten maatilojen lukumäärä ja osuus kaikista maatiloista työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003

Antal och andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt Arbetskrafts- och näringscentral 2003
Number and proportion of diversified farms by Employment and Economic Development Centre, 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Maatiloja yhteensä Antal gårdar tillsammans Number of farms total	Monialaisia maatiloja Lägenheter med övrig företagsverksamhet Diversified farms	%
Uudenmaan	4 666	2 048	43,9
Varsinais-Suomen	7 966	2 343	29,4
Satakunnan	5 195	1 524	29,3
Hämeen	5 275	1 785	33,8
Pirkanmaan	4 994	1 864	37,1
Kaakkois-Suomen	4 659	1 482	31,8
Etelä-Savon	3 569	1 354	37,9
Pohjois-Savon	5 223	1 417	27,1
Pohjois-Karjalan	3 090	1 087	35,2
Keski-Suomen	3 857	1 437	37,5
Etelä-Pohjanmaan	8 301	2 344	28,2
Pohjanmaan	6 862	1 988	29,0
Pohjois-Pohjanmaan	6 100	1 504	24,7
Kainuun	1 218	343	28,2
Lapin	2 072	795	38,4
Ahvenanmaa	667	236	35,4
Koko maa - Hela landet - Whole country	73 714	23 551	32,0

Kuvio 7.2. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maataloista tuotantosuunnittain vuonna 2003
 Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt produktionsinriktning år 2003
 Diversified farms as proportion of number of farms by production sector, 2003

7.2. Monialaisten tilojen työllistävyys henkilötyövuosina työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003

Arbetskraftsenheter i gårdar som idkar övrig företagsverksamhet enligt arbetskrafts- och näringscentralen 2003
 Annual work units (AWU) used for off-farm non-agricultural activity by Employment and Economic Development Centre, 2003

Henkilötyövuodet - Arbetskraftsenheter - Annual work units

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Henkilötyövuodet yhteensä Arbetskraftsenheter tillsammans Annual work units total	Viljelijäperhe Familjemedlemmar Family members	%	Ulkopuolinen työvoima Utomsående arbetskraft Other labour force	%
Uudenmaan	2 091	1 248	59,7	844	40,3
Varsinais-Suomen	2 217	1 541	69,5	676	30,5
Satakunnan	1 287	935	72,6	352	27,4
Hämeen	1 680	997	59,4	683	40,6
Pirkanmaan	1 591	1 089	68,5	502	31,5
Kaakkois-Suomen	1 113	802	72,1	311	27,9
Etelä-Savon	966	721	74,6	245	25,4
Pohjois-Savon	1 160	802	69,2	358	30,9
Pohjois-Karjalan	1 180	596	50,5	584	49,5
Keski-Suomen	1 137	840	73,9	297	26,1
Etelä-Pohjanmaan	2 344	1 460	62,3	884	37,7
Pohjanmaan	2 288	1 564	68,4	724	31,6
Pohjois-Pohjanmaan	1 357	883	65,1	474	34,9
Kainuun	327	212	64,8	115	35,2
Lapin	524	463	88,4	61	11,6
Ahvenanmaa	145	109	74,9	36	25,1
Koko maa - Hela landet - Whole country	21 406	14 262	66,6	7 144	33,4

ringen enkätens täckning, men samtidigt försvårades den tidsmässiga jämförelsen.

Relativt sett mest flerbranschgårdar fanns i Nyland och Lappland. I Lappland har antalet flerbranschgårdar ökat relativt sett mest. Ökningen beror emellertid på att renskötseln upptagits i branschförteckningen. Relativt sett minst flerbranschgårdar fanns i Norra Österbotten och Norra Savolax.

Produktionsinriktningsvis bedrevs relativt sett mest annan företagsverksamhet på gårdar som bedrev trädgårdsodling eller hästskötsel (inom båda var cirka 45 procent av gårdarna flerbranschgårdar). På gårdar som bedriver trädgårdsodling säljs ofta gårdens egna produkter, och på hästgårdarna bedrivs naturligtvis hästskötsel och där finns ridstall. Bara var femte mjölkboskapsgård idkade annan företagsverksamhet år 2003. Även på gårdar som specialiserat sig på svinuppfödning och fjäderfä-hushållning var annan företagsverksamhet sällsyn-tare än inom andra produktionsinriktningar.

På stora lantgårdar bedrivs annan företagsverksamhet klart mera än på små lantgårdar. Flerbranschgårdarnas andel av gårdar under 30 hektar är cirka 30 procent. När gårdsstorleken överstiger 30 hektar, ökar flerbranschgårdarnas andel i takt med gårdsstorleken. Omkring hälften av gårdar med över 150 hektar är flerbranschgårdar.

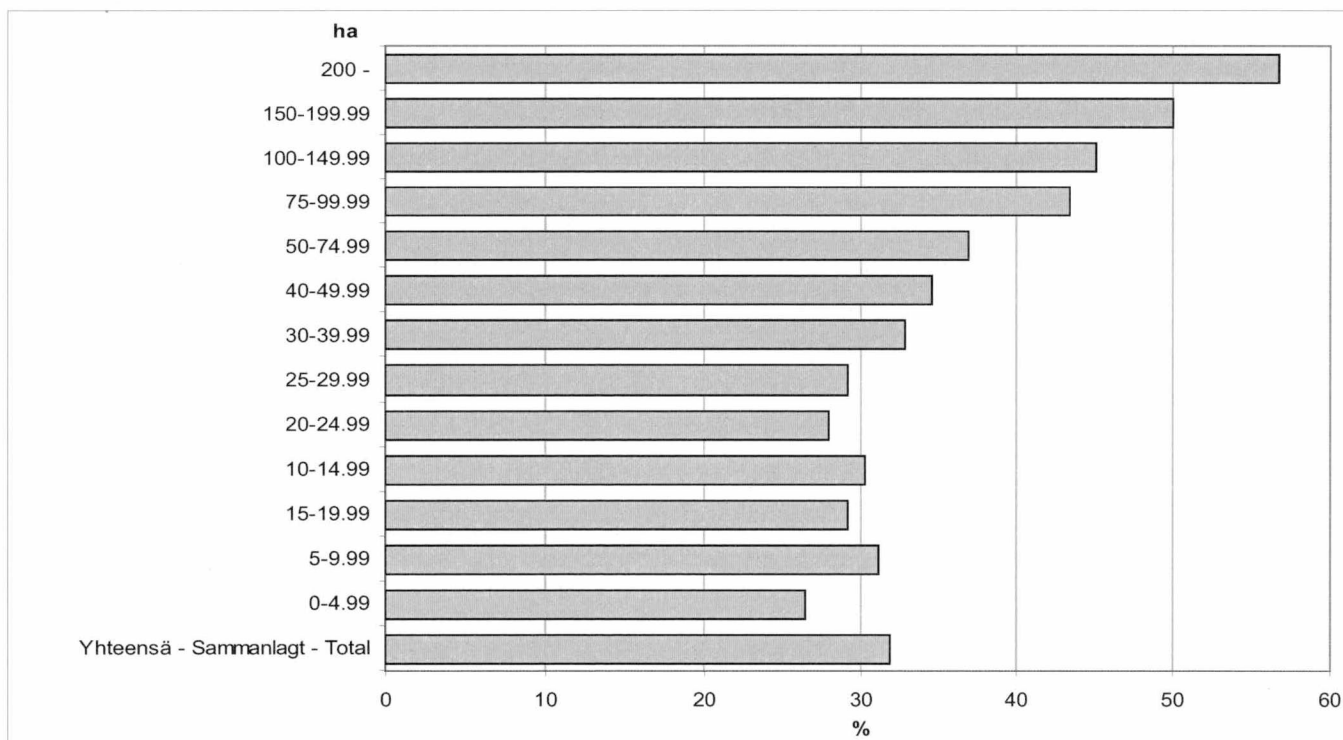
På gårdar som odlas av unga odlare är annan företagsverksamhet vanligare än på gårdar som odlas av gamla odlare. Annan företagsverksamhet bedrevs på 37 procent av 30-34-åriga odlares gårdar. Företagsverksamheten börjar klart minska efter 50-års-åldern. Bara var fjärde lantgård som odlas av 60-64-åriga odlare som närmar sig pensionsåldern var flerbranschgård.

Odlarnas utbildningsbakgrund har också en inverkan på annan företagsverksamhet på gården. Ju högre lantbruksutbildning en odlare har, desto sannolikare bedrivs det förutom lantbruket även annan företagsverksamhet på gården. Det finns även en liten skillnad mellan könen, manliga odlare bedriver företagsverksamhet utanför lantbruket relativt sett mera än kvinnliga odlare.

År 2003 utfördes cirka 21 400 årsverken inom annan företagsverksamhet på gårdarna. Merparten av arbetet utförs fortfarande av odlarfamiljernas medlemmar (cirka 14 300 årsverken). År 2003 fanns det 15 000 utomstående anställda vilkas sammanlagda arbetsinsats uppgick till cirka 7 100 årsverken.

Flerbranschgårdarna bedriver oftast verksamhet inom flera olika branscher. 35 procent av flerbranschgårdarna bedrev verksamhet i flera än en bransch. Den vanligaste enskilda branschen var maskinen-treprenad, som cirka 38 procent av flerbranschgår-

Kuvio 7.3. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maatiloista peltosuuruusluokittain vuonna 2003
Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt åkerstorleksgrupper år 2003
Diversified farms as proportion of number of farms by field area group, 2003

darna uppgav vara den omsättningsmässigt viktigaste branschen utanför lantbruket.

Det finns relativt litet annan företagsverksamhet på en stor del av gårdarna. Omsättningen i annan företagsverksamhet var mindre än 10 000 euro på 39 procent av flerbranschgårdarna. På 22 procent av flerbranschgårdarna var omsättningen större än 50 000 euro. Betydelsen av annan företagsverksamhet för odlarfamiljens utkomst har hållit sig på samma nivå som år 2000. För nästan hälften (48 procent) utgjorde annan företagsverksamhet mindre än 25 procent av odlarfamiljens nettoinkomster. De familjers andel av vars nettoinkomster över 75 procent kom från annan företagsverksamhet var 12 procent.

Ytterligare information om annan företagsverksamhet på gårdarna och om flerbranschgårdarna finns i publikationen 'Maatilojen muu yritystoiminta' ('Annan företagsverksamhet på lantgårdarna').

* * *

Other entrepreneurial activity on farms

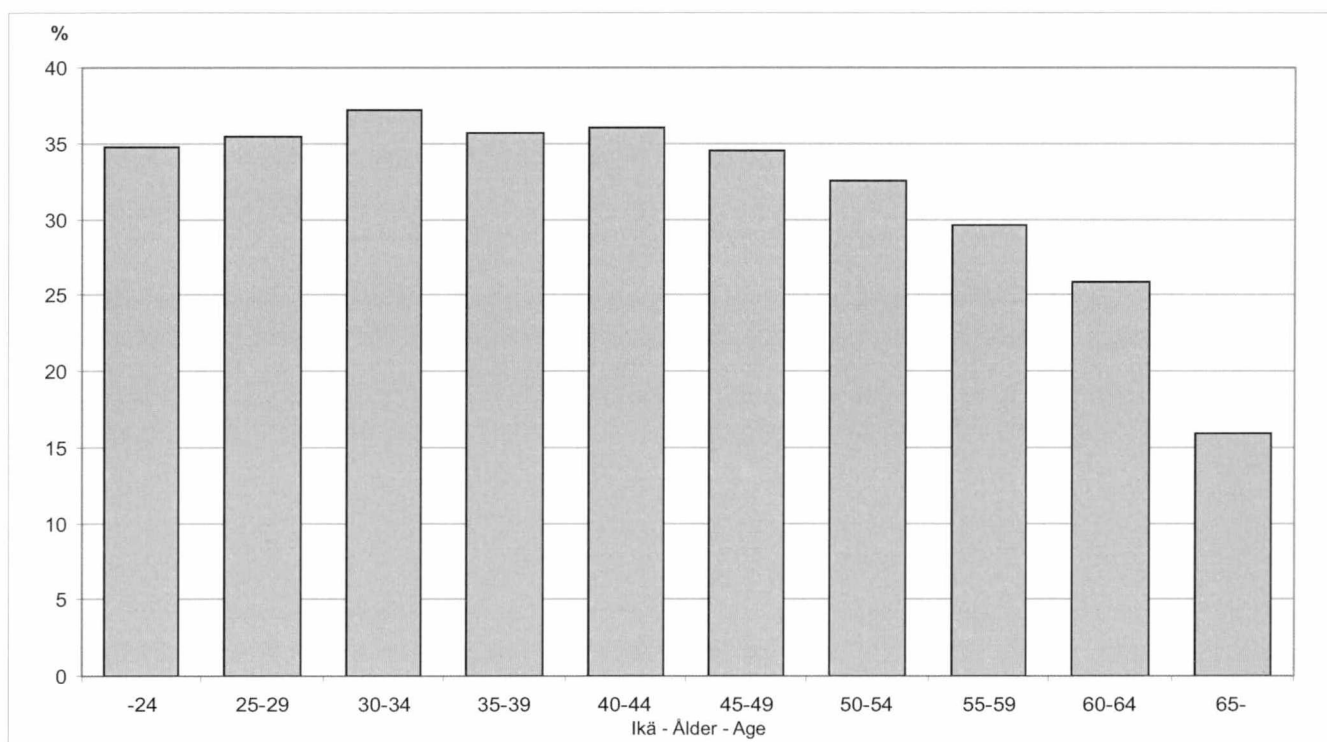
By a diverse farm is meant the sort which, in addition to farming and forestry, is also engaged in some other line of entrepreneurial activity. In 2003, the quantity of diverse farms was 23,551, which is 32 percent of all farms. The quantity of diverse

farms has grown by 8 percent since the year 2000. The results for the years 2000 and 2003 are not, however, fully comparable, since the trade classifications deviated in some respects. As new lines of business in 2003, reindeer husbandry, fishing, construction and horse management services were added. In particular, including reindeer husbandry in northern Finland improved the comprehensiveness of the questionnaire, but at the same time made time-based comparison difficult.

In relative terms, the most diverse farms were in Uusimaa and Lapland. In Lapland, the number of diverse farms has increased the most, relatively speaking. This growth is, however, due to the fact that reindeer husbandry was added to the catalogue of business lines. The smallest relative numbers of diverse farms were in North Ostrobothnia and North Savo.

Examined with respect to line of production, the most business activity, relatively speaking, was practised on garden farms in addition to horse farms (approx. 45 percent of both types of farms were diverse). On garden farms, the farm's own products are frequently sold, and at horse farms services related to horse management and riding stables are naturally provided. Of the dairy farms, only one-fifth engaged in other entrepreneurial activity in 2003. Moreover, on the farms specialised in pig and chicken breeding, other business activity was rarer than other lines of production.

Kuvio 7.4. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maataloista viljelijän iän mukaan vuonna 2003
Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet enligt odlaren's ålder år 2003
Diversified farms as proportion of number of farms by farmer's age, 2003

On the large farms, other entrepreneurial activity was clearly practised more than on the small ones. On farms of less than 30 hectares in size, the share of diverse farms is about 30 percent. When farm size exceeds 30 hectares, the proportion of diverse farms grows evenly with the growth in farm size. Approximately half of the farms over 150 hectares in size are diverse. On farms cultivated by young farmers, other entrepreneurial activity is more common than among the older group of farmers. Of the farms operated by those aged 30–34, 37 percent engaged in other entrepreneurial operations. Active entrepreneurship clearly begins to decline after the age of 50. Of the farms operated by those approaching retirement age (60–64-year olds), only one-fourth were diverse.

The educational background of farmers also exerts an impact on other entrepreneurial activity on a farm. The higher the agricultural education a farmer has, the more likely the farm will additionally practise entrepreneurial operations. There is also a small difference between the sexes: the male farmers

engage in business activity outside the farm to a relatively greater extent than the female ones.

Other business activity practised on the farms provided approx. 21,400 man-years of employment in 2003. The overwhelming share of the work is still performed by the members of the farm family (approx. 14,300 man-years). The number of external employees in 2003 was 15,000 people whose total labour input was approx. 7,100 man-years.

Diverse farms often function in several branches. Of the diverse farms, 35 percent were involved in operations with more than one line of business. The most common individual field, machine contracting, which in terms of turnover was the most important line outside farming, was reported by about 38 percent of the diverse farms.

Other entrepreneurial activity on most of the farms is rather small in scale. On approx. 39 percent of the diverse farms, the turnover for other entrepreneurial operations was below 10,000 euros per year. A

7.3. Maatilojen lukumäärä maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan liikevaihdon mukaan monialaisilla tiloilla TE- keskuksittain vuonna 2003

Antal gårdar enligt omsättningen i företagsverksamheten utanför gården på flerbranschgårdar enligt TE-central år 2003
Number of farms analysed by turnover of business activity external to farming on diversified farms by Employment and Economic Development Centre in 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Liikevaihto (1000 €) - Omsättningen (1000 €) - Turnover (1000 €)						Tieto puuttuu Uppgift ej tillgänglig Data not available	Yhteensä Sammanlagt Total
	-10	10-19	20-49	50-99	100-200	200-		
Uudenmaan	698	399	440	198	150	155	8	2 048
Varsinais-Suomen	889	478	388	164	168	223	33	2 343
Satakunnan	541	327	292	131	102	110	21	1 524
Hämeen	715	318	285	175	120	139	33	1 785
Pirkanmaan	780	387	292	183	87	104	31	1 864
Kaakkois-Suomen	666	269	248	142	67	63	27	1 482
Etelä-Savon	601	276	253	92	69	51	12	1 354
Pohjois-Savon	620	284	269	106	44	86	8	1 417
Pohjois-Karjalan	502	214	194	53	55	69	0	1 087
Keski-Suomen	656	254	245	92	97	72	21	1 437
Etelä-Pohjanmaan	787	411	465	239	195	211	36	2 344
Pohjanmaan	575	312	366	320	214	174	27	1 988
Pohjois-Pohjanmaan	527	266	312	142	93	118	46	1 504
Kainuun	156	55	61	29	19	18	5	343
Lapin	357	215	127	41	23	20	12	795
Ahvenanmaa	120	50	29	13	14	8	2	236
Koko maa - Hela landet - Whole country	9 190	4 515	4 266	2 120	1 517	1 621	322	23 551
%	39	19	18	9	6	7	1	100

turnover of over 50,000 euros was reached by 22 percent of the diverse farms. The significance of other entrepreneurial activity for the income for a farm family has remained the same as in 2000. For about half (48%), the share of other entrepreneurial activity in the net income of a farm family was below 25 percent. The proportion of families for whom

over 75 percent of income was derived from other entrepreneurial operations was 12 percent.

More information on other entrepreneurial activity on farms as well diverse farms is provided in the publication, 'Other entrepreneurial Activity on Farms'.

7.4. Monialaisten maatilojen lukumäärä maatalouden ulkopuolisesta yritystoiminnasta saatujen viljelijäperheen nettotulojen %-osuuden mukaan vuonna 2000 ja 2003

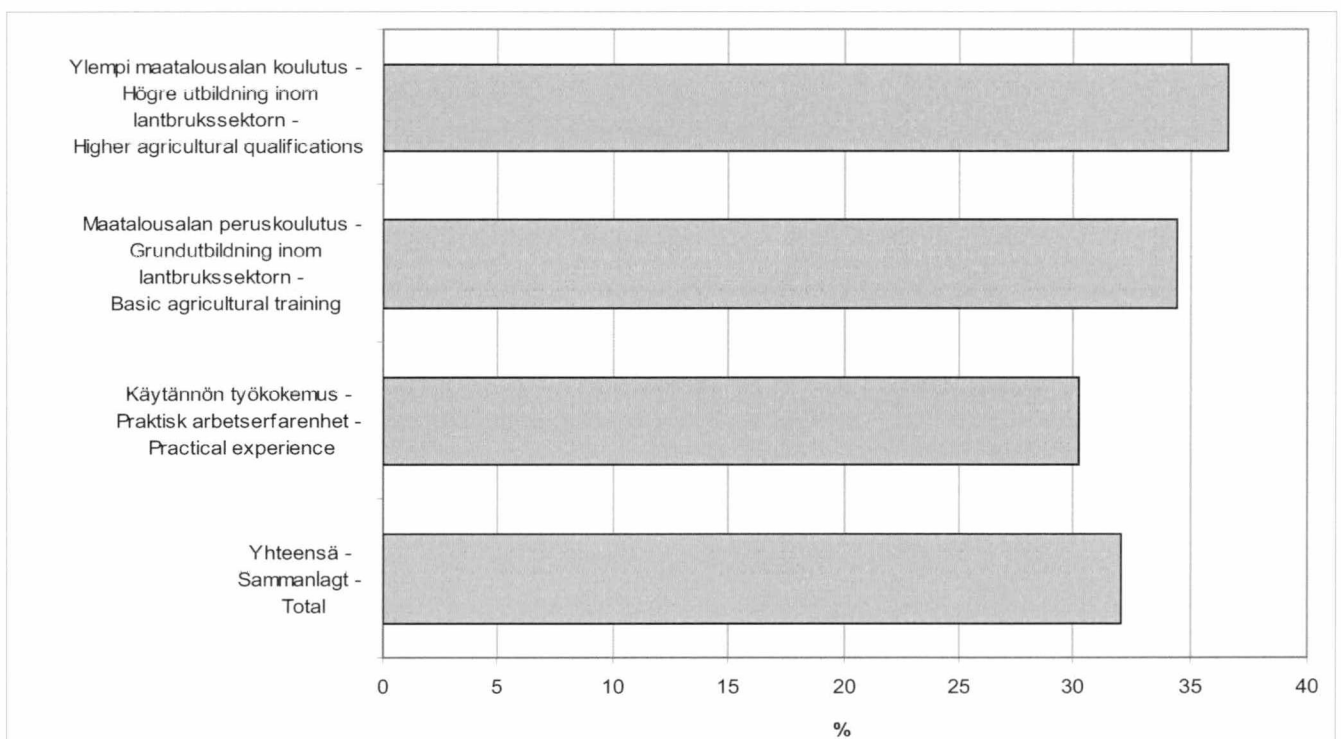
Antal flerbranschgårdar enligt hur många procent av odlarfamiljens nettoinkomster kommer från företagsverksamhet utanför gården under åren 2000 och 2003

Number of diversified farms analysed by percentage of farming families' net income obtained from business activity external to farming in 2000 and 2003

% - osuus viljelijäperheen nettotuloista %- andel av odlarfamiljens nettoinkomster % - value of farming families' net income	2000		2003	
	Tiloja - Lägenheter - Farms	%	Tiloja - Lägenheter - Farms	%
- 25%	10 121	46	11 211	48
25-49%	5 166	24	5 463	23
50-75%	3 474	16	3 838	16
75- %	2 121	10	2 795	12
Tieto puuttuu - Okänt - Not known	956	4	244	1
Yhteensä - Sammanlagt - Total	21 838	100	23 551	100

Kuvio 7.5. Monialaisten maatilojen osuus kaikista maatiloista viljelijän maatalousalan koulutuksen mukaan vuonna 2003

Andel lantbrukslägenheter som idkar övrig företagsverksamhet av områdets antal enligt utbildning inom lantbrukssektorn 2003
Diversified farms as proportion of number of farms agricultural qualifications, 2003

8. Viljelijäväestö ja vakinaisesti palkatut

Vuonna 2003 maataloilla työskenteli noin 171 100 viljelijäperheen jäsentä tai vakituisesti palkattua henkilöä. Maataloustöitä tekevien määrä on vähentynyt hieman yli neljällä prosentilla vuodesta 2000. Vastaavana ajanjaksona maatalojen määrä väheni vajaalla kahdeksalla prosentilla. Maatalojen keskikoon kasvaessa maataloustöihin osallistuvien määrä maataloa kohden on kasvanut 2,24 henkilöstä 2,32 henkilöön.

Maataloustöitä tekevästä henkilöstä noin 91 prosenttia on perhevilmelmän viljelijöitä tai viljelijäperheen jäseniä. Osakeyhtiöissä, valtion ja yhteisöjen omistamilla maataloilla ja maatalousyhtymissä työskentelevien määrä on kuitenkin kasvamassa, samoin kuin palkattujen työntekijöiden määrä perhe-

viljelmillä. Alueittain tarkasteltuna maatilat ovat selvästi merkittävin työllistäjä Etelä-Pohjanmaalla. Alueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä yli 12 prosenttia osallistui maataloustöihin joko kokopäiväisesti tai osa-aikaisesti. Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen alueella vain vajaa prosentti työikäisestä väestöstä osallistui maataloustöihin.

Huolimatta tilakoon kasvusta lähes puolet maatilalla työskentelevistä työskentelee alle 25 peltotehtaan tiloilla. Tuotantosuunnittain tarkasteltuna suurimmat työllistäjät ovat viljanviljelytilat (58 900 henkilöä) ja lypsykarjatilat (49 500 henkilöä). Maatalojen työvoima on miesvaltaista. Maataloustöihin osallistuvista lähes 64 prosenttia on miehiä. Perhevilmelmien viljelijöistä noin 89 prosenttia on miehiä. Tuo-

8.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä sukupuolen mukaan kesällä 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön sommaren 2003
Farming population and regular labour force by sex, summer 2003

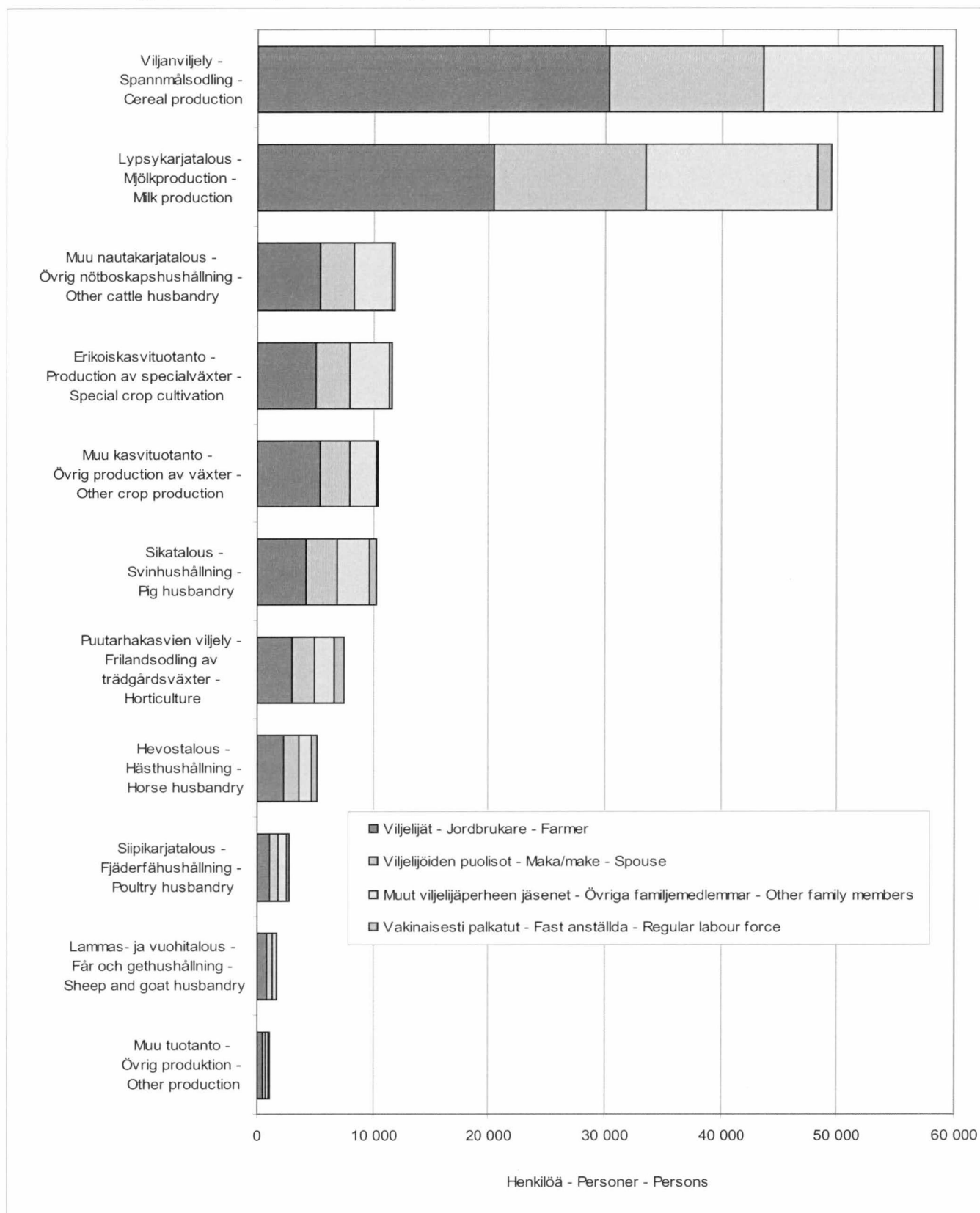
Viljelijäväestö ja vakinaisesti palkatut Jordbruksbefolkning och fast anställda Farming population and regular labour force	Miehet Män Men	Naiset Kvinnor Women	Yhteensä Sammanlagt Total	Naisten osuus Andel kvinnor Proportion of women
Perhevilmelmät - Familjejordbruk - Family farms ¹⁾	98 267	68 740	167 008	41,2
Viljelijät - Jordbrukare - Farmer	61 215	7 245	68 461	10,6
Viljelijöiden puoliset (jotka osallistuvat maataloustöihin) - Maka/make (som arbetar på gården) - Spouse (working in the farm)	4 486	37 275	41 761	89,3
Viljelijöiden puoliset (jotka eivät osallistu maataloustöihin) - Maka/make (som inte arbetar på gården) - Spouse (not working in the farm)	437	10 899	11 336	96,1
Muut viljelijäperheen jäsenet - Övriga familjemedlemmar - Other family members	30 174	12 468	42 642	29,2
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	1 955	853	2 808	30,4
Maatalousyhtymät - Jordbrukssammanslutningar - Farming enterprises	9 720	3 670	13 390	27,4
Osakkaat - Delägare - Joint owners	8 026	2 376	10 402	22,8
Perheenjäsenet - Familjemedlemmar - Family members	1 443	1 180	2 623	45,0
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	251	114	365	31,2
Osakeyhtiöt, valtion, kuntien tms. omistamat maatilat - Aktiebolag, staten och samfund ägda gårdar - Limited companies, farms owned by the state, other corporations etc.	1 241	787	2 027	38,8
Tilanhoitajat - Förvaltare - Manager of a farm	541	170	710	23,9
Muut vakinaisesti palkatut - Övriga fast anställda - Other regular labour force	700	617	1 317	46,8
Yhteensä - Sammanlagt - Total ¹⁾	109 228	73 197	182 425	40,1
Maataloustöihin osallistuvat henkilöt yhteensä - Personer som arbetar på gården sammanlagt - Persons working in agriculture total	108 791	62 298	171 089	36,4
Maatalouslaskenta 2000 - Lantbruksräkningen 2000 - Agricultural Census 2000	115 181	63 597	178 778	35,6

¹⁾ Sisältää maataloustyötä tekemättömät puoliset - Innehåller makar/ makor som inte arbetar på gården -Includes spouses who are not working in the farm

Kuvio 8.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä tuotantosuunnittain kesällä 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt produktionsinriktning sommaren 2003

Farming population and regular labour force by production sector, summer 2003

tantosuunnittain tarkasteltuna naisten osuus työntekijöistä on suurin hevostiloilla (48 %) ja puutarhailoilla (45 %), kun taas viljanviljelytilat ovat miesvaltaisimpia.

Vuonna 2003 viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden keski-ikä (48,5 vuotta) on hieman korkeampi kuin vuonna 2000 (47,7 vuotta). 5-vuotiskäryhmittäin tarkasteltuna suurimmat ikäryhmät ovat 50-54-vuotiaat ja 55-59-vuotiaat. Tulevaisuuden kannalta tärkeä kysymys on, miten suuriin ikäluokkiin kuuluville viljelijöille löytyy jatkajia. Vuoteen 2000 verrattuna yli 55-vuotiaiden viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden määrä on kasvanut, kun taas kaikissa sitä nuoremmassa ikäryhmissä viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden määrä on vähentynyt.

Kun työvoimaan lasketaan viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lisäksi viljelijäperheen jäsenet ja vakituisesti palkattu työvoima, maataloustöihin osallistuvien keski-ikä vuonna 2003 oli 44,5 vuotta. Keski-ikä ei vaihtele paljoakaan tuotantosuunnittain. Sen sijaan pienillä maatiloilla työskentelevät ovat keskimäärin vanhempia kuin suurilla maatiloilla työskentelevät henkilöt.

Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden maatalousalan koulutustaso on paranemassa. Vuonna 2003 käytännön työkokemuksen omaasi 61,8 prosenttia viljelijöistä, kun vuonna 2000 vastaava luku oli 65,8 prosenttia. Jatkossakin voidaan olettaa viljelijöiden maatalousalan koulutustason paranevan, sillä koulutustaso on iäkkäillä, eläkkeelle lähivuosina siirty-

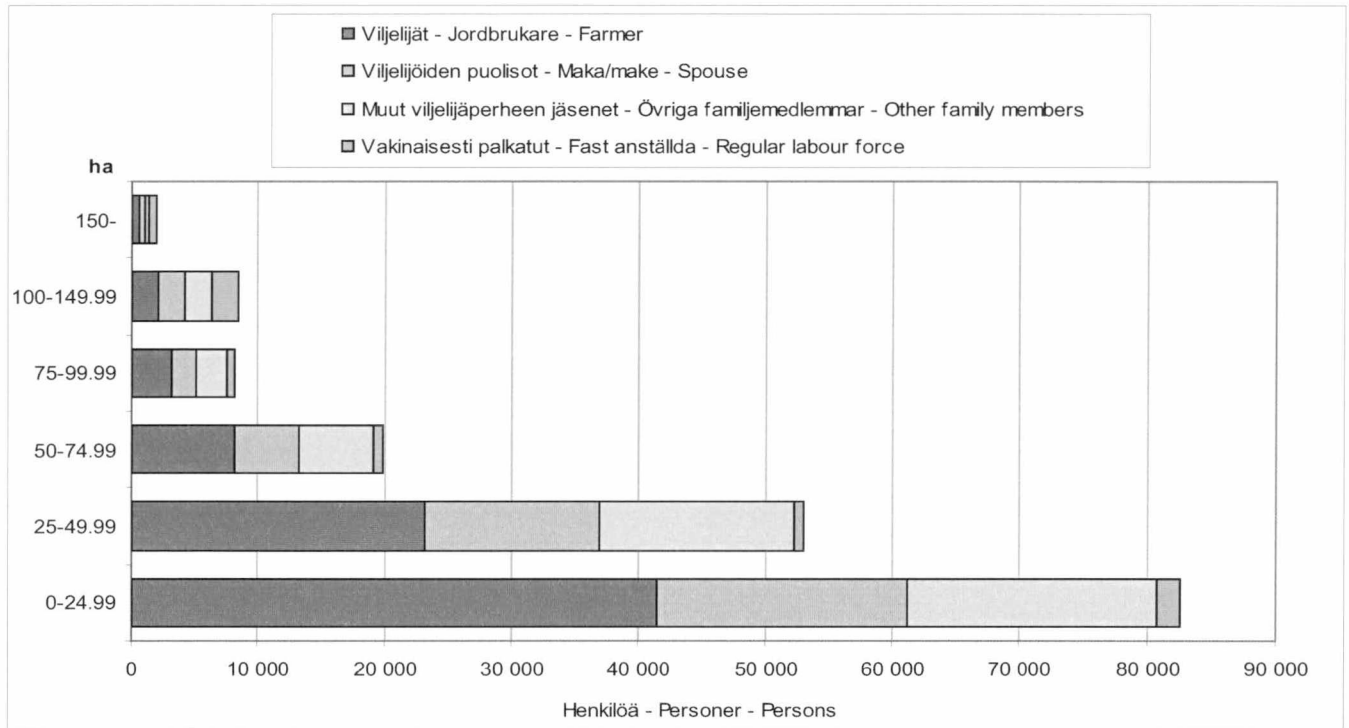
8.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä kesällä 2000 ja 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda sommaren 2000 och 2003
Farming population and regular labour force, summer 2000 and 2003

Maataloustyötä tekevät henkilöt Personer som arbetar på gården Persons working in agriculture	Vuosi - År - Year		Muutos - förändring - Change	
	2000	2003	Henkilöä Personer Persons	%
Perheviljelmät - Familj jordbruk - Family farms ¹⁾	164 389	155 672	-8 717	-5,3
Viljelijät - Jordbrukare - Farmer	74 698	68 461	-6 237	-8,4
Viljelijöiden puoliset (jotka osallistuvat maataloustöihin) - Maka/make (som arbetar på gården) - Spouse (working in agriculture)	42 048	41 761	-287	-0,7
Muut viljelijäperheen jäsenet - Övriga familjemedlemmar - Other family members	45 170	42 642	-2 528	-5,6
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	2 473	2 808	335	13,5
Viljelijöiden puoliset (jotka eivät osallistu maataloustöihin) - Maka/make (som inte arbetar på gården) - Spouse (not working in agriculture)	..	11 336
Maatalousyhtymät - Jordbrukssammanslutningar - Farming enterprises	12 756	13 390	634	5,0
Osakkaat - Delägare - Joint owners	10 036	10 402	366	3,6
Perheenjäsenet - Familjemedlemmar - Family members	2 464	2 623	159	6,5
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	256	365	109	42,6
Osakeyhtiöt, valtion, kuntien tms. omistamat maatilat - Aktiebolag, staten och samfund ägda gårdar - Limited companies, farms owned by the state, other corporations etc.	1 633	2 027	394	24,1
Tilanhoitajat - Förvaltare - Manager of a farm	558	710	152	27,2
Muut vakinaisesti palkatut - Övriga fast anställda - Other regular labour force	1 075	1 317	242	22,5
Yhteensä - Sammanlagt - Total	..	182 425
Maataloustyötä tekevät henkilöt yhteensä - Personer som arbetar på gården sammanlagt - Persons working in agriculture total ¹⁾	178 778	171 089	-7 689	-4,3
Maatiloja - Lägenheter - Farms	79 783	73 714	-6 069	-7,6
Henkilö/maatila - Personer/lägenhet - Persons/farm	2,24	2,32	0,08	3,6

1) Ei sisällä maataloustyötä tekemättömiä puolisoita - Omfattar inte makar/ makor som inte arbetar på gården - Excluding spouses who are not working in the farm

Kuvio 8.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä peltosuuruusluokittain kesällä 2003
 Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt åkerstorleksgrupper sommaren 2003
 Farming population and regular labour force by field area group, summer 2003

villä viljelijöillä ja yhtymän osakkailla selvästi nuorempia ikäluokkia alhaisempi.

Suurilla maataloilla viljelijöiden ja osakkaiden maatalousalan koulutustaso on selvästi parempi kuin pienillä maataloilla. Myös tuotantosunnittain maatalousalan koulutustaso vaihtelee selvästi, viljelijät ovat koulutetumpia sika- ja siipikarjataloilla. Ylempi maatalousalan tutkinto on yleisempi naispuolisilla viljelijöillä ja yhtymän osakkailla kuin miespuolisilla viljelijöillä ja osakkailla. Sen sijaan maatalousalan peruskoulutus on yleisempi miesten koulustaustana. Maatalouden rakennetutkimuksen yhteydessä selvitettiin vain maatalousalan koulutusta. Esimerkiksi pelkän työkokemuksen maatalousalalta omaavalla henkilöllä voi olla ja usein onkin muun alan koulutustausta.

Vuoden 2003 rakennetutkimuksen työvoimaosiossa kysyttiin ensimmäistä kertaa tietoja myös viljelijöiden maataloustoihin osallistumattomista puolisoista. Tämä mahdollistaa tilastojen tekemisen perheellisistä ja perheettömistä viljelijöistä. Vuonna 2003 vajaat 80 prosenttia perhevilmelmästä oli sellaisia, joissa oli sekä isäntä että emäntä. Suhteessa eniten emännättömiä perhevilmelmiä oli Uudenmaan (24 %) ja Kaakkois-Suomen (23 %) työvoima- ja elinkeinokeskusten alueelle. Eniten emän-

nän paikkoja on vapaana lammasta- ja vuohitaloutta, muuta nautakarjataloutta (muu kuin lypsykarja) sekä viljanviljelyä harjoittavilla maataloilla. Suhteessa eniten isännän paikkoja on vapaana lammasta-, vuohi-, ja hevostaloutta harjoittavilla tiloilla. Pienillä maataloilla on suhteessa enemmän sekä emännän että isännän paikkoja vapaana kuin suurilla maataloilla.

Jordbruksbefolkning och fast anställda

År 2003 arbetade ungefär 171 100 medlemmar av odlarfamiljer eller fast anställda personer på lantgårdarna. Antalet personer som utför jordbruksarbete har minskat med litet över fyra procent sedan år 2000. Under motsvarande tid minskade antalet lantgårdar med knappt åtta procent. I och med att lantgårdarnas medelstorlek ökar har antalet personer som deltar i jordbruksarbeten ökat från 2,24 personer till 2,32 personer per gård.

91 procent av de personer som arbetar på lantgården är familjejordbruksodlare eller odlarfamiljens medlemmar. Antalet personer som arbetar i aktie-

bolag, på lantgårdar som ägs av staten eller samfund och i jordbrukssammanslutningar håller emellertid på att öka liksom antalet anställda på familjebordbruk.

Områdesvis betraktat är lantgårdarna den klart viktigaste sysselsättaren i Sydösterbotten. Av den 15 år fyllda befolkningen deltog över 12 procent i jordbruksarbeten antingen på heltid eller på deltid. I området för Nylands arbetskrafts- och näringscentral deltog bara knappt en procent av den arbetsföra befolkningen i jordbruksarbeten.

Trots att gårdsstorleken ökat, arbetar nästan hälften av dem som arbetar på lantgårdar på gårdar som har mindre än 25 hektar åker. Enligt produktionsriktning betraktat finns det mest arbetsplatser på spannmålgårdar (58 900 personer) och mjölkgårdar (49 500 personer).

Största delen av lantgårdarnas arbetskraft är män. 64 procent av dem som deltar i jordbruksarbeten är män. Av familjebordbrukens odlare är cirka 89 procent

män. Enligt produktionsriktning betraktat är kvinnornas andel av de anställda störst på hästgårdar (48 %) och gårdar som bedriver trädgårdsodling (45 %), medan spannmålgårdar är de mest mansdominerade.

Medelåldern hos odlare och delägare i sammanslutningar (48,5 år) är litet högre än år 2000 (47,7 år). Betraktat enligt femårsgrupper är de största åldersgrupperna 50-54-åringarna och 55-59-åringarna. Med tanke på framtiden är det en viktig fråga, hur man finner fortsättare för odlarna i de stora årskullarna. Jämfört med år 2000 har antalet 55-åriga odlare och delägare i sammanslutningar ökat, medan antalet odlare och delägare i sammanslutningar har minskat i alla yngre åldersgrupper.

När man förutom odlare och delägare i sammanslutningar räknar odlarfamiljens medlemmar och den fast anställda personalen i arbetskraften, var de som deltog i jordbruksarbeten år 2003 i genomsnitt 44,5 år gamla. Medelåldern varierar inte nämnvärt enligt produktionsriktning. Däremot är de som ar-

8.3. Viljelijävästön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003

Farming population and regular labour force by Employment and Economic Development Centre, summer 2003

Maataloustyötä tekevät henkilöt - Personer som arbetar på gården - Persons working in agriculture

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral <i>Employment and Economic Development Centre</i>	Viljelijät ja maataloustyöyhtymien osakkaat Jordbrukare och jordbrukssammanslutningarnas delägarna <i>Farmer and joint owners of farming</i>	Viljelijöiden puoliset ¹⁾ Maka/make <i>Spouse ¹⁾</i>	Muut viljelijäperheen jäsenet Övriga familjemedlemmar <i>Other family members</i>	Vakinaisesti palkatut Fast anställda <i>Regular labour force</i>	Yhteensä Sammanlagt <i>Total</i>	Maatiloja Antal gårdar <i>Number of farms</i>	Henkilöä/maatila Person/gård <i>Persons/farm</i>
Uudenmaan	4 983	2 456	2 918	641	10 998	4 666	2,4
Varsinais-Suomen	8 502	4 432	4 742	718	18 394	7 966	2,3
Satakunnan	5 542	3 001	3 341	322	12 206	5 195	2,4
Hämeen	5 681	3 007	3 225	445	12 358	5 275	2,3
Pirkanmaan	5 396	2 656	2 988	464	11 504	4 994	2,3
Kaakkois-Suomen	5 079	2 521	2 793	223	10 616	4 659	2,3
Etelä-Savon	3 697	2 062	1 991	265	8 015	3 569	2,2
Pohjois-Savon	5 502	3 229	3 180	336	12 247	5 223	2,3
Pohjois-Karjalan	3 239	1 852	1 584	236	6 911	3 090	2,2
Keski-Suomen	3 978	2 270	2 473	219	8 940	3 857	2,3
Etelä-Pohjanmaan	8 859	4 802	5 388	435	19 484	8 301	2,3
Pohjanmaan	7 475	3 659	4 368	351	15 853	6 862	2,3
Pohjois-Pohjanmaan	6 709	3 496	3 893	295	14 393	6 100	2,4
Kainuun	1 331	738	879	76	3 024	1 218	2,5
Lapin	2 172	1 166	1 182	124	4 644	2 072	2,2
Ahvenanmaa	718	414	320	50	1 502	667	2,3
Koko maa - Hela landet - Whole country	78 863	41 761	45 265	5 200	171 089	73 714	2,3

¹⁾ Puolisot, jotka osallistuvat maataloustöihin - Maka/make som arbetar på gården - *Spouse who are working in the farm*

betar på små lantgårdar i genomsnitt äldre än de som arbetar på stora lantgårdar.

Utbildningsnivån för odlare och delägare i sammanslutningar inom lantbruksbranschen håller på att bli bättre. År 2003 hade 61,8 procent av odlarna praktisk arbetserfarenhet, när den motsvarande siffran var 65,8 procent år 2000. Man kan anta att odlarnas utbildningsnivå inom lantbrukssektorn förbättras även i fortsättningen, ty utbildningsnivån hos äldre odlare och delägare i sammanslutningar som går i pension inom de närmaste åren är betydligt lägre än bland de yngre åldersklasserna.

På stora lantgårdar är utbildningsnivån för odlare och delägare i sammanslutningar klart högre än på små lantgårdar. Även enligt produktionsinriktning betraktat finns det klara skillnader i utbildningsnivån inom lantbruksbranschen, odlare är bättre utbildade på svin- och fjäderfågårdar.

En större andel av kvinnliga än av manliga odlare och delägare i sammanslutningar har avlagt en högre examen inom lantbruksbranschen. Däremot har männen oftare en grundutbildning inom lantbruksbranschen som utbildningsbakgrund. I samband med undersökningen om lantbrukets strukturomvandling utreddes enbart utbildningen inom lantbruksbranschen. Till exempel en person som har enbart arbetserfarenhet inom lantbruksbranschen kan ofta ha en utbildningsbakgrund i någon annan bransch.

I strukturundersökningen 2003 rörande arbetskraftsandelen bad man för första gången även om uppgifter om odlarnas makar som inte deltar i jordbruksarbeten. På det här sättet blir det möjligt att göra upp en statistik både över odlare som har familj och över odlare som inte har familj. År 2003 hade knappt 80 procent av familjejordbruket både bonde och hustru.

8.4. Viljelijäväestön ja vakituisesti palkattujen lukumäärä ja osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003

Antal och andel jordbruksbefolkning och fast anställda av områdets 15 årig befolkning enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003

Farming population and regular labour force and proportion of at least 15 years old population by Employment and Economic Development Centre, summer 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral <i>Employment and Economic Development Centre</i>	Viljelijäväestö ja vakinaisesti palkatut Jordbruksbefolkning och fast anställda <i>Farming population and regular labour force</i>	15 vuotta täyttänyt väestö yhteensä¹⁾ Befolkning som fyllt 15 år sammanlagt <i>Total population aged 15 and over</i>	Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä % Jordbruksbefolkningens och de fast anställdas andel av den 15 år fyllda befolkningen, % <i>Percentage of farming population and permanent employees of population aged 15 and over</i>
Uudenmaan	10 997	1 169 109	0,9
Varsinais-Suomen	18 394	376 300	4,9
Satakunnan	12 207	196 195	6,2
Hämeen	12 358	302 360	4,1
Pirkanmaan	11 504	379 506	3,0
Kaakkois-Suomen	10 615	270 760	3,9
Etelä-Savon	8 015	137 045	5,8
Pohjois-Savon	12 247	208 795	5,9
Pohjois-Karjalan	6 910	140 731	4,9
Keski-Suomen	8 941	219 585	4,1
Etelä-Pohjanmaan	19 483	158 750	12,3
Pohjanmaan	15 854	198 342	8,0
Pohjois-Pohjanmaan	14 394	293 921	4,9
Kainuun	3 024	72 219	4,2
Lapin	4 643	154 397	3,0
Ahvenanmaa	1 502	21 620	6,9
Koko maa - Hela landet - Whole country	171 089	4 299 635	4,0

1) Lähde: Tilastokeskus - Källa: Statistikcentralen - Source: Statistics Finland

Relativt sett mest familjeodlingar utan lantbrukarhustrur fanns i områdena för Nylands (24 %) och Sydöstra Finlands (23 %) arbetskrafts- och näringscentraler. Mest lediga husmorsplatser finns på gårdar som bedriver får- och getskötsel, annan nötkreaturskötsel (inte mjölkboskap) samt på gårdar som bedriver spannmålsodling. Relativt sett mest husbondesplatser finns lediga på gårdar som bedriver får- och get-, och hästskötsel. På små gårdar finns relativt sett mera lediga husmors- och husbondesplatser än på stora lantgårdar.

* * *

Farm population and workers in permanent employment

In 2003, approx. 171,100 members of farm families or permanently employed persons worked on

farms. The numbers of those carrying out farming work have declined by slightly over 4 percent since the year 2000. During the same period, the number of farms decreased by slightly less than 8 percent. With the growth in the average size of farms, the number of those participating in farm work has risen from 2.24 people to 2.32 people.

Of those who work on farms, approx. 91 percent are farmers cultivating family farms or members of farm families. The number of those working in limited liability firms, on State or community-owned farms or in farming enterprises is, however, increasing as is the number of paid employees on family farms.

Examined by region, farms are clearly the most significant employer in South Ostrobothnia. Of the region's population who have reached the age of 15, over 12 percent took part in farm work either full-time or part-time. In the area of the Uusimaa

8.5. Viljelijäväestön ja vakituisesti palkattujen lukumäärä ja keski-ikä sukupuolen mukaan tuotantosuunnittain kesällä 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön och produktionsinriktning sommaren 2003
Farming population and regular labour force and average age by sex and production sector, summer 2003

Tuotantosuunta Produktionsinriktning Production sector	Miehet Män Men	Keski-ikä Medelålder Average age	Naiset Kvinnor Women	Keski-ikä Medelålder Average age	Yhteensä Sammanlagt Total	Keski-ikä Medelålder Average age
Lypsykarjatalous - Mjölproduktion - <i>Milk production</i>	29 837	42,6	19 649	43,9	49 486	43,2
Muu nautakarjatalous - Övrig nötboskapshushållning - <i>Other cattle husbandry</i>	7 645	43,4	4 258	44,0	11 903	43,6
Sikatalous - Svinhushållning - <i>Pig husbandry</i>	6 358	42,8	3 916	43,6	10 274	43,1
Siipikarjatalous - Fjäderfåhushållning - <i>Poultry husbandry</i>	1 722	42,8	1 101	43,8	2 823	43,2
Lammas- ja vuohitalous - Får och gethushållning - <i>Sheep and goat husbandry</i>	979	44,8	770	46,7	1 749	45,6
Hevostalous - Hästhushållning - <i>Horse husbandry</i>	2 675	46,5	2 519	40,1	5 194	43,4
Viljanviljely - Spannmålsodling - <i>Cereal production</i>	40 424	46,1	18 475	46,3	58 899	46,2
Erikoiskasvituotanto - Produktion av specialväxter - <i>Special crop cultivation</i>	7 402	44,2	4 262	44,5	11 664	44,3
Puutarhakasvien viljely - Frilandsodling av trädgårdsväxter - <i>Horticulture</i>	4 188	44,8	3 372	43,9	7 560	44,4
Muu kasvituotanto - Övrig produktion av växter - <i>Other crop production</i>	6 870	45,4	3 541	45,2	10 411	45,4
Muu tuotanto - Övrig produktion - <i>Other production</i>	691	44,4	435	45,8	1 126	44,9
Yhteensä - Sammanlagt - Total 1)	108 791	44,5	62 298	44,6	171 089	44,5

1) Ei sisällä maataloustöihin osallistumattomia viljelijöiden puolisoita - Summan innehåller inte makar/makor som inte har gjort jordbruksarbete - *Sum includes not those spouses, who have not worked in the farm*

Employment and Economic Development Centre (TE-Centre), only barely 1 percent of the population of working age participated in farm work.

Despite the increase in farm size, nearly half of those employed on farms work on farms with under 25 field hectares. Examined with respect to lines of production, the largest employers are cereal farms (58,900 people) and dairy farms (49,500 people). The labour force on farms is male-dominated. Of those participating in farm work, almost 64 percent are men. In the case of family farms, 89 percent of the farmers are men. Appraised on the basis of lines of production, the share of women among the workers is greatest on horse farms (48 %) and horticultural farms (45 %), while cereal farms are once again more male-dominant.

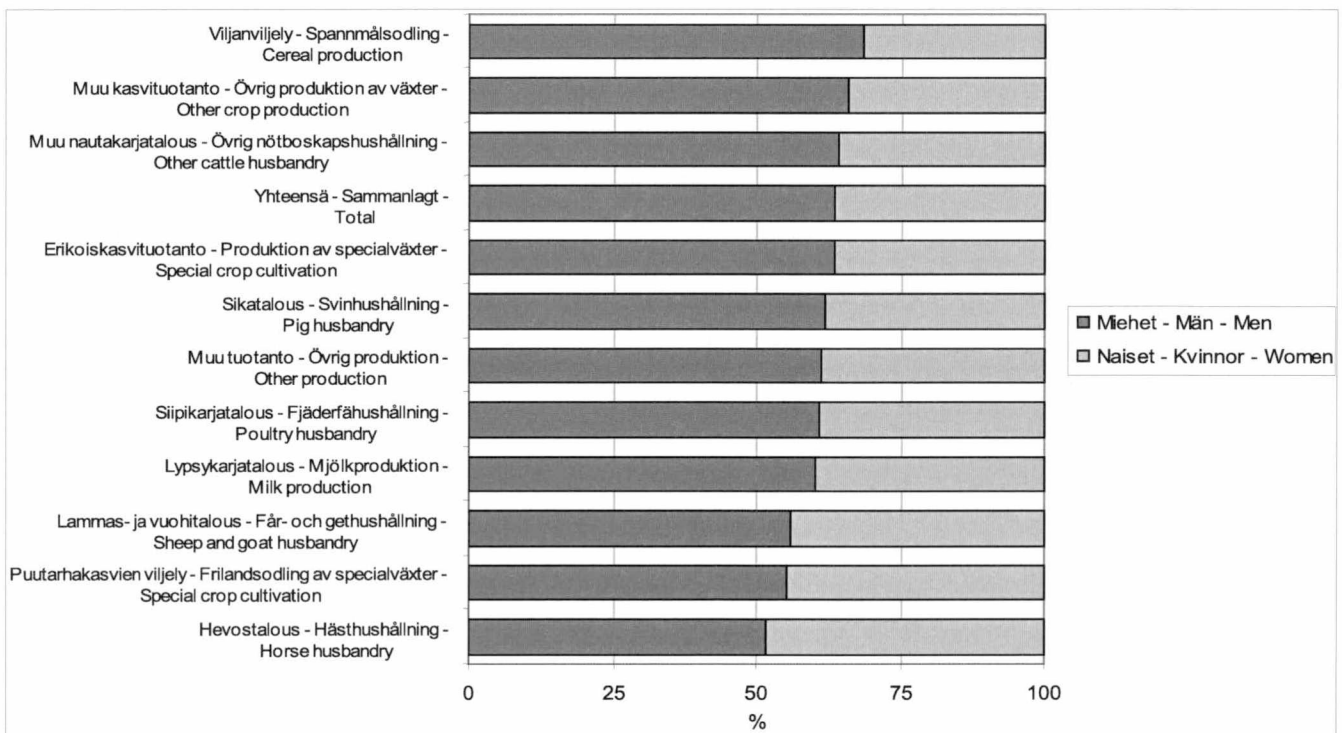
The mean age of farmers and part-owners of farming enterprises (48.5 years) is slightly higher than in 2000 (47.7 years). Examined on the basis of five-year age groups, the largest age groups are 50–54 years and 55–59 years. From the perspective of the future, the important question is how the farmers who belong to the baby-boom generation will find successors. Compared to the year 2000,

the number of farmers and part-owners of farming enterprises over 55 years of age has grown, while in all the younger age groups, the numbers of farmers and part-owners of farming enterprises have fallen.

When, in addition to farmers and part-owners of farming enterprises, the members of farm families and permanently employed workers are counted into the labour force, the mean age of those participating in farm work in 2003 was 44.5 years. This mean age does not show much variation from one line of production to another. On the other hand, those working on small farms are, on average, older than those engaged working on large farms.

The educational level of farmers and part-owners of farming enterprises is improving. In 2003, 61.8 percent of farmers possessed practical work experience, whereas the corresponding figure was 65.8 percent in 2000. In the future as well, it may be presumed that the educational level of farmers will improve, as the standard of education of older farmers who shall be retiring during the next few years is clearly lower than that of farmers and part-owners of farming enterprises belonging to the younger age classes.

Kuvio 8.3. Viljelijäväestön ja vakituisesti palkattujen lukumäärän %-osuudet sukupuolen mukaan tuotantosuunnittain kesällä 2003
Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt kön och produktionsinriktning sommaren 2003
Farming population and regular labour force by sex and production sector, summer 2003

8.6. Viljelijäväestön ja vakituisesti palkattujen lukumäärä ja keski-ikä sukupuolen mukaan peltosuuruusluokittain kesällä 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt åkerstorleksgrupper sommaren 2003

Farming population and regular labour force and average age by field area group, summer 2003

Peltosuuruusluokka (ha) Åkerstorleksgrupp (ha) Field area group (ha)	Miehet Män Men	Keski-ikä Medelålder Average age	Naiset Kvinnor Women	Keski-ikä Medelålder Average age	Yhteensä Sammanlagt Total	Keski-ikä Medelålder Average age
0-4.99	7 051	47,7	4 516	46,4	11 567	47,2
5-9.99	12 285	47,5	6 834	47,2	19 120	47,4
10-14.99	12 637	46,4	6 479	46,9	19 115	46,6
15-19.99	11 247	45,7	6 335	46,1	17 582	45,9
20-24.99	9 635	45,1	5 629	45,1	15 264	45,1
25-29.99	9 271	44,4	5 262	45,0	14 533	44,6
30-39.99	14 542	43,3	8 707	43,7	23 250	43,4
40-49.99	9 608	42,5	5 725	42,8	15 334	42,6
50-74.99	12 550	41,8	7 395	42,1	19 945	41,9
75-99.99	5 148	41,2	2 922	41,6	8 070	41,3
100-149.99	3 423	41,1	1 861	41,1	5 283	41,1
150-199.99	847	41,0	418	40,2	1 265	40,7
200 -	547	41,6	215	41,1	761	41,4
Yhteensä - Sammanlagt - Total ¹⁾	108 791	44,5	62 298	44,6	171 089	44,5

1) Ei sisällä maataloustöihin osallistumattomia viljelijöiden puolisoita - Summan innehåller inte makar/makor som inte har gjort jordbruksarbete - Sum includes not those spouses, who have not worked in the farm

8.7. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden ikäjakauma ja keski-ikä kesällä 2000 ja 2003

Jordbrukarnas och delägarnas åldersfördelning och medelålder sommaren 2000 och 2003

Age distribution and average age of farmers and joint owners, summer 2000 and 2003

Ikä Ålder Age	Henkilöitä - Personer - Persons / Vuosi - År - Year	
	2000	2003
-24	1 125	1 063
25-29	2 707	2 495
30-34	6 543	5 083
35-39	10 483	8 773
40-44	12 272	11 169
45-49	13 518	11 991
50-54	16 366	13 903
55-59	9 980	12 813
60-64	6 171	6 255
65-	5 569	5 318
Yhteensä - Sammanlagt - Total ¹⁾	84 734	78 863
Keski-ikä - Medelålder - Average age	47,7	48,5

1) Ei sisällä tilanhoitajia - Förvaltare ingår inte - Excludes farm managers

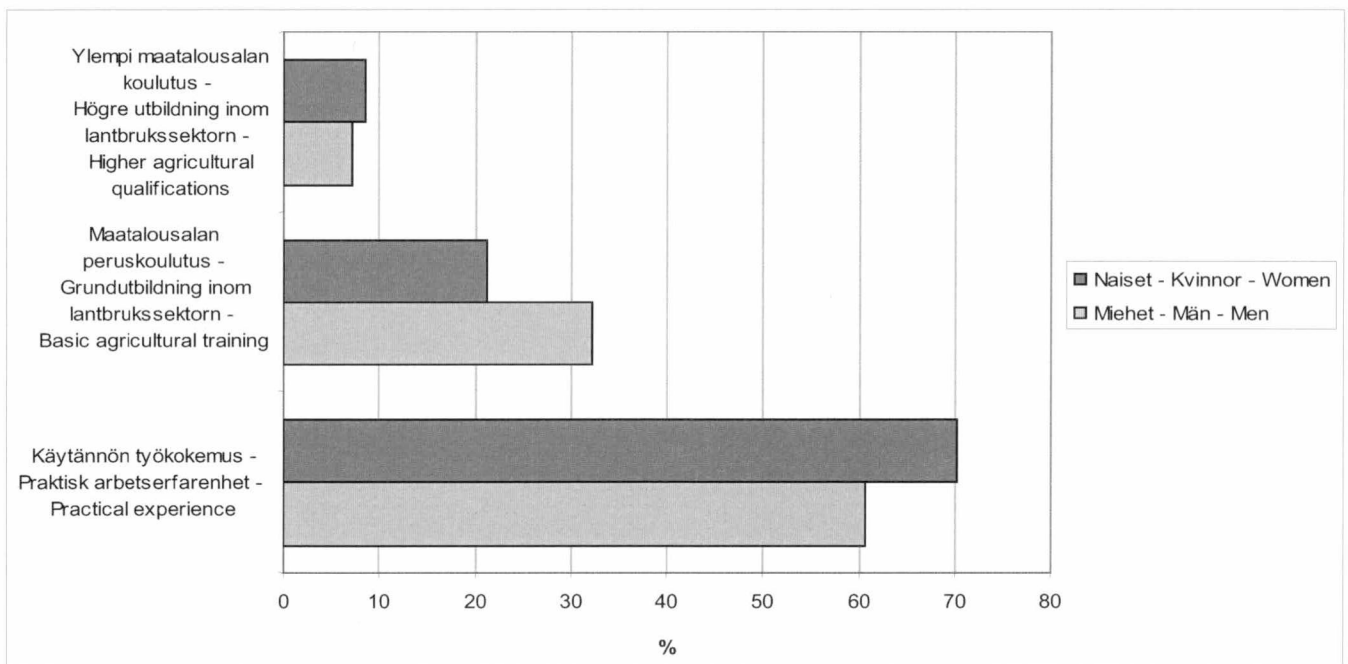
On the large farms, the educational level of farmers and part-owners of farming enterprises is clearly superior to that on the small farms. The standard of education also distinctly varies from one line of production to another: the farmers on the pig and poultry farms are more highly trained. A greater proportion of female farmers and part-owners of farming enterprises have a higher agricultural degree than male farmers and part-owners. On the other hand, basic training in the farming field is more prevalent as the educational background of men.

Only education in the agricultural field was clarified in connection with the research on agricultural structure. For example, a person having work experience in farming alone can have and frequently has, in fact, an educational back-ground in some other area.

In the labour force-related section of the 2003 Farm Structure Survey, there were queries for the first time about farmers' spouses who did not participate in farm work. This enables the compilation of statistics for farmers both with and without families. In 2003, slightly less than 80 percent of family farms were run by a farming couple. Relatively speaking, the largest number of family farms without a wife was found in the areas of the Employment and Economic Development Centres of Uusimaa (24%) and Kaakkois-Suomi (23%).

The largest numbers of available positions for farmers' wives are in sheep and goat farming, cattle farming (other than dairy cattle) and grain production. Most positions for farmers, relatively speaking, are found on sheep, goat and horse farms. Relatively speaking, small farms have more open positions for farmers and farmers' wives than the large ones.

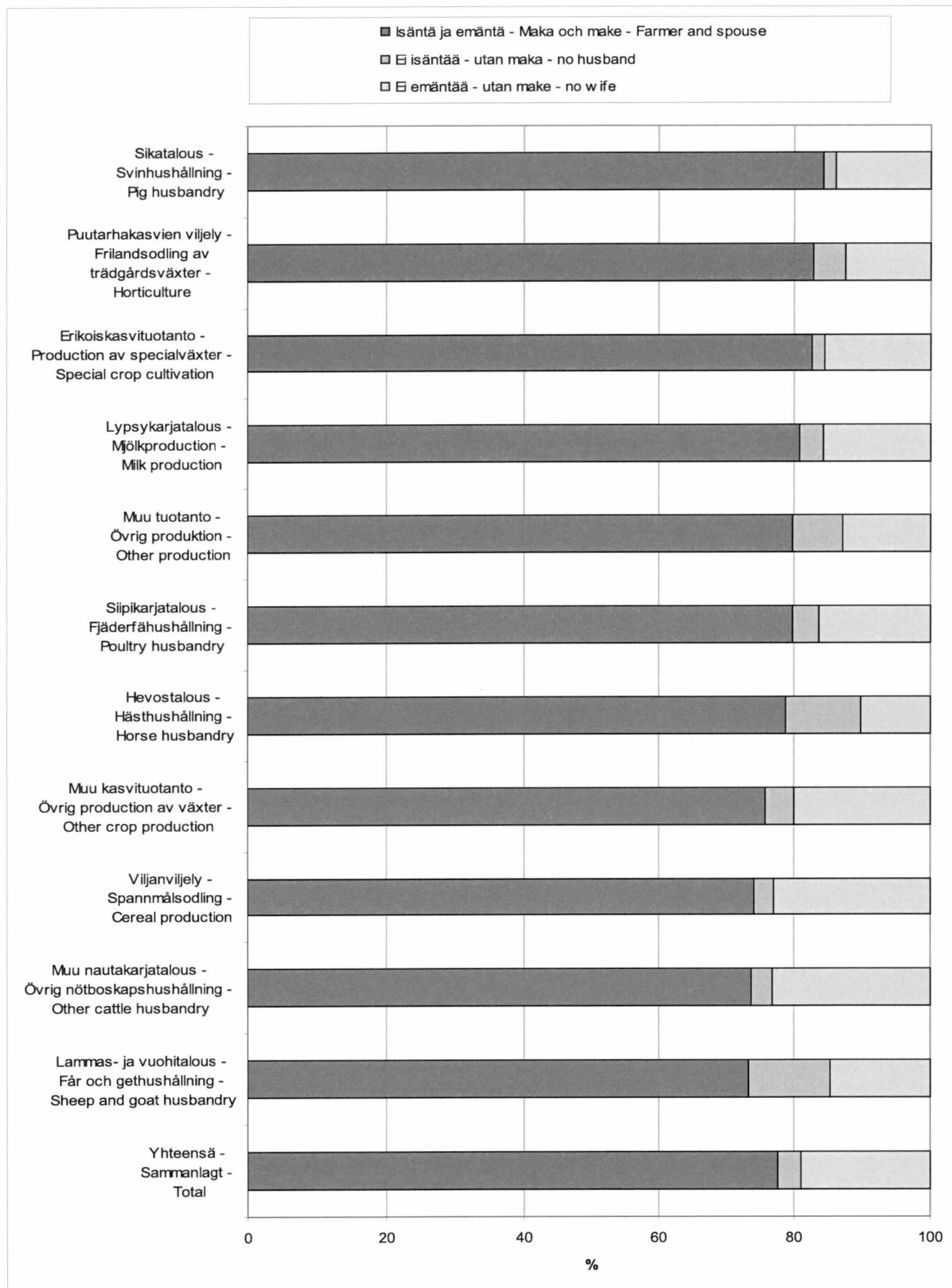
Kuvio 8.4 Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden maatalousalan koulutuksen %-osuudet sukupuolen mukaan kesällä 2003
 Jordbrukarnas och delägarnas utbildning (%) inom lantbrukssektorn enligt kön sommaren 2003
 Agricultural qualifications of farmers and joint owners (%) by sex, summer 2003

Kuvio 8.5. Perheviljelmien lukumäärän %-osuudet isännättömyyden ja emännättömyyden mukaan tuotantosuunnittain kesällä 2003

Procentandelar för familjejordbruk utan maka/ make samt procentandelarna för gårdar på sommaren 2003

Percentages of family farms classified by lack of farmer's wife and farmer by production sector, summer 2003

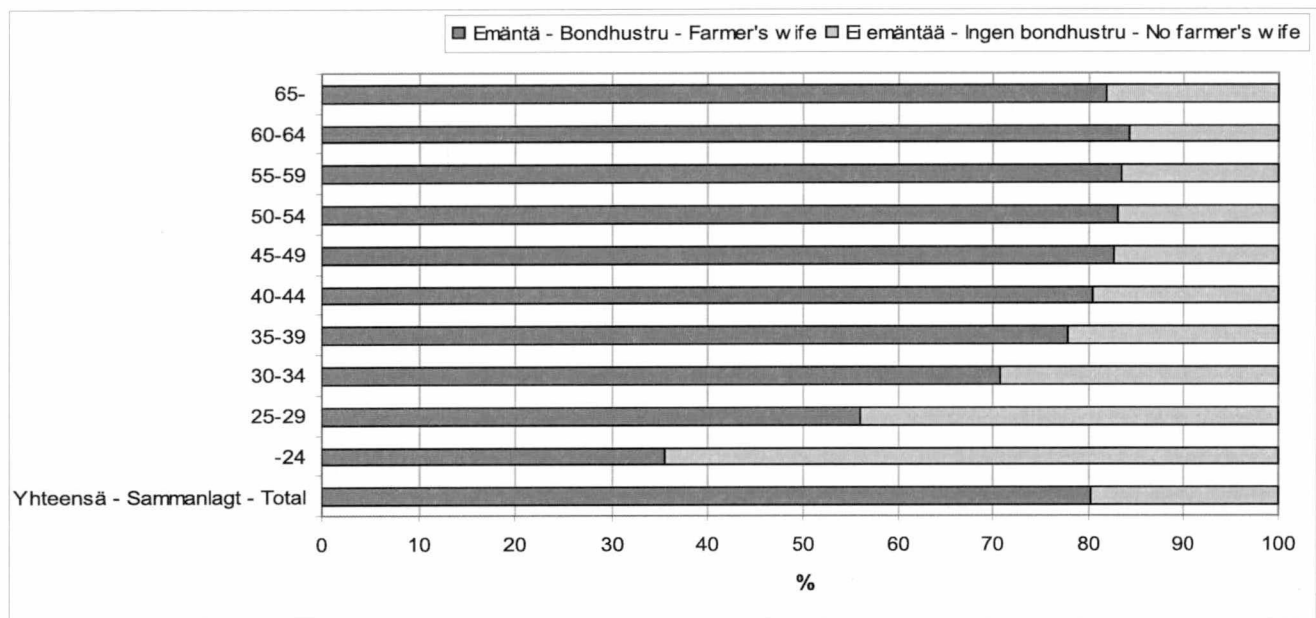

**8.8. Viljelijöiden, yhtymien osakkaiden ja tilanhoitajien lukumäärä maatalousalan koulutuksen mukaan
TE-keskuksittain kesällä 2003**

Antal jordbrukare och delägare enligt utbildning inom lantbrukssektorn och TE-central sommaren 2003
Number of farmers and joint owners by agricultural qualifications and TE Centre, summer 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral <i>Employment and Economic Development Centre</i>	Käytännön työkokemus Praktisk arbetserfarenhet <i>Practical experience</i>	Maatalousalan peruskoulutus Grundutbildning inom lantbrukssektorn <i>Basic agricultural training</i>	Ylempi maatalousalan koulutus Högre utbildning inom lantbrukssektorn <i>Higher agricultural qualifications</i>	Yhteensä Sammanlagt <i>Total</i>
Uudenmaan	2 932	1 516	600	5 048
Varsinais-Suomen	5 036	2 728	850	8 614
Satakunnan	3 806	1 415	376	5 597
Hämeen	3 039	1 950	740	5 729
Pirkanmaan	3 293	1 671	482	5 446
Kaakkois-Suomen	3 142	1 678	273	5 093
Etelä-Savon	2 154	1 361	215	3 730
Pohjois-Savon	3 004	2 180	356	5 540
Pohjois-Karjalan	1 887	1 177	199	3 263
Keski-Suomen	2 413	1 246	351	4 010
Etelä-Pohjanmaan	6 256	2 189	493	8 938
Pohjanmaan	4 963	2 222	364	7 549
Pohjois-Pohjanmaan	4 387	2 088	285	6 760
Kainuun	856	395	86	1 337
Lapin	1 569	541	89	2 199
Ahvenanmaa	440	235	45	720
Koko maa - Hela landet - Whole country	49 177	24 592	5 804	79 573
%				
Uudenmaan	58	30	12	100
Varsinais-Suomen	58	32	10	100
Satakunnan	68	25	7	100
Hämeen	53	34	13	100
Pirkanmaan	60	31	9	100
Kaakkois-Suomen	62	33	5	100
Etelä-Savon	58	36	6	100
Pohjois-Savon	54	39	6	100
Pohjois-Karjalan	58	36	6	100
Keski-Suomen	60	31	9	100
Etelä-Pohjanmaan	70	24	6	100
Pohjanmaan	66	29	5	100
Pohjois-Pohjanmaan	65	31	4	100
Kainuun	64	30	6	100
Lapin	71	25	4	100
Ahvenanmaa	61	33	6	100
Koko maa - Hela landet - Whole country	62	31	7	100

Kuvio 8.6. Perheviljelmien lukumäärän %-osuudet emännättömyyden ja isännän iän mukaan luokiteltuna kesällä 2003
 Procentandelar för familjejordbruk utan bondhustru samt procentandelarna för gårdar enligt husbondens ålder på sommaren 2003
 Percentages of family farms classified by lack of farmer's wife and farmer and by farmer's age in summer 2003

8.9. Perheviljelmien lukumäärä isännättömyyden ja emännättömyyden mukaan työvoima- ja elinkeino-keskuksittain kesällä 2003

Antal familjeodlingar utan maka/make enligt arbetskrafts- och näringscentral på sommaren 2003
 Number of family farms lacking farmer or farmer's wife analysed by Employment and Economic Development Centre in summer 2003

Perheviljelmiä, joissa - Gårdar med - Farms with						
Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Perheviljelmät Familjejordbruk Family farms	Isäntä ja emäntä Maka och make Farmer and spouse	Isäntä Maka Spouse	Ei isäntää inte finns maka No farmer	Emäntä- Make Spouse	Ei emäntää Inte finns make No spouse
Uudenmaan	4 328	3 131	4 167	161	3 292	1 036
Varsinais-Suomen	7 346	5 685	7 086	260	5 946	1 400
Satakunnan	4 866	3 876	4 717	149	4 025	841
Hämeen	4 902	3 754	4 688	213	3 967	935
Pirkanmaan	4 592	3 525	4 402	190	3 715	877
Kaakkois-Suomen	4 295	3 155	4 130	165	3 320	975
Etelä-Savon	3 416	2 630	3 240	176	2 806	610
Pohjois-Savon	4 932	3 955	4 779	153	4 107	825
Pohjois-Karjalan	2 912	2 265	2 797	115	2 380	532
Keski-Suomen	3 628	2 795	3 485	143	2 938	690
Etelä-Pohjanmaan	7 746	6 200	7 553	193	6 393	1 352
Pohjanmaan	6 267	4 843	6 089	178	5 021	1 246
Pohjois-Pohjanmaan	5 562	4 340	5 411	151	4 491	1 070
Kainuun	1 111	905	1 088	23	928	184
Lapin	1 931	1 551	1 891	40	1 592	339
Ahvenanmaa	627	487	615	12	499	128
Koko maa - Hela landet - Whole country	68 460	53 097	66 138	2 322	55 420	13 040

9. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen työaika

Viljelijäväestö ja vakituisesti palkatut tekivät maataloustöitä vuonna 2003 noin 87 860 henkilötyövuotta, eli 1,19 henkilötyövuotta maatilaa kohti. Kun mukaan lasketaan myös lyhytaikainen työvoima, maatalouslomittajat ja urakoijat, keskimääräinen työpanos tilaa kohti oli hieman yli 1,33 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien määrä tilaa kohti laski hieman 1990-luvun jälkipuoliskolla. Huolimatta keskimääräisen tilakoon kasvusta tilaa kohden tehdyt henkilötyövuodet ovat pysyneet samalla tasolla kuin vuonna 2000.

Maatiloille palkattu lyhytaikainen työvoima (työsuhde alle 6 kuukautta tai vähemmän kuin kasvukausi) teki maataloustöitä noin 4 640 henkilötyövuotta vuonna 2003. Maatalouslomittajien ja urakoitsijoiden yhteenlaskettu työpanos vuonna 2003 oli noin 5 440 henkilötyövuotta. Lomittajien ja urakoitsijoiden tekemät henkilötyövuodet ovat kääntyneet selvään nousuun 2000-luvulla. Todennäköisesti tämä johtuu nimenomaan urakoitsijoiden työmäärän kasvusta. Tarkkaa tietoa urakoitsijoiden tekemästä maataloustyön määrästä ei kuitenkaan ole tiedossa, koska urakoitsijoiden ja lomittajien työpäi-

vät on kysytty yhteenlaskettuna. Seuraavassa vuoden 2005 maatalouden rakennetutkimuksessa kysytään urakoitsijoiden tekemät työpäivät eroteltuna lomittajien tekemistä työpäivistä.

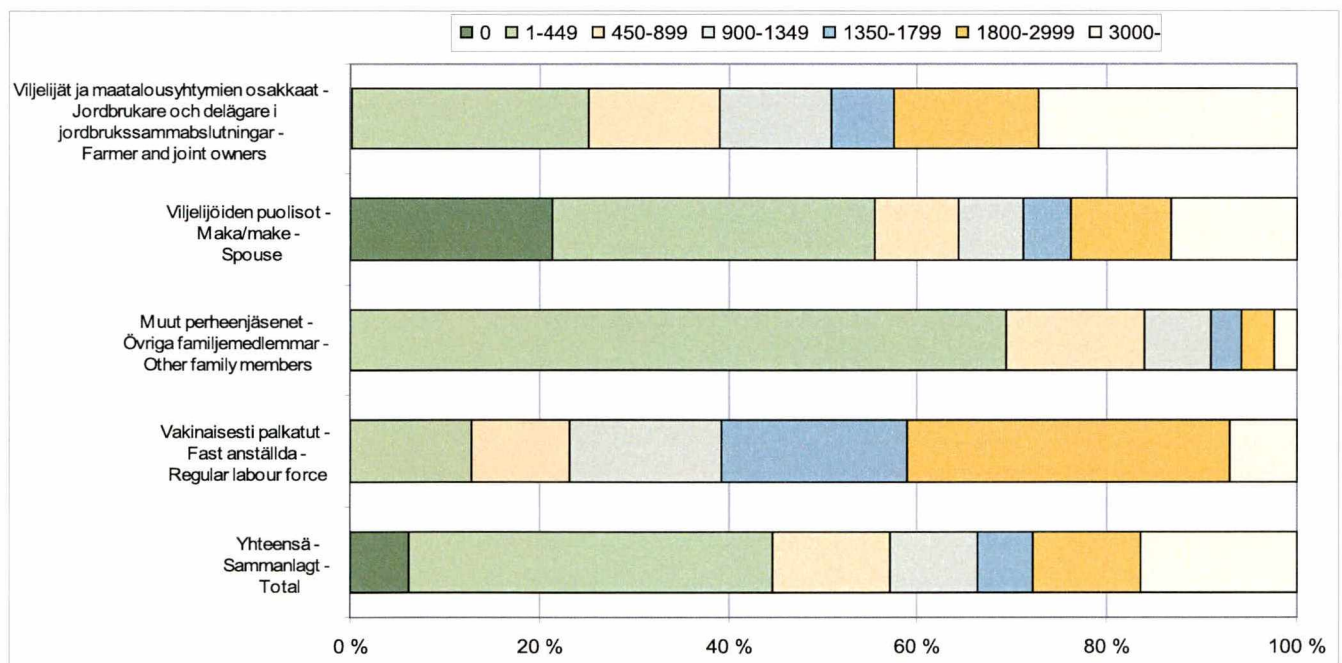
Noin 42 prosenttia viljelijöistä ja maatalousyhtymien osakkaista tekee maataloustöitä kokopäiväisesti, eli vähintään 1 800 tuntia vuodessa. Vastaavasti lähes 40 prosenttia viljelijöistä ja osakkaista tekee maataloustöitä alle puolet normaalista työajasta (alle 900 tuntia vuodessa). Vuoden jokaisena päivänä keskimäärin vähintään 8 tuntia (3 000 työtuntia vuodessa) maataloustöitä tekevien viljelijöiden osuus kaikista viljelijöistä oli 27 prosenttia, mikä on 3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000.

Vuonna 2003 viljelijöiden puolisoista noin viides ei osallistunut lainkaan maataloustöihin. Pääosa puolisoista ja muista perheenjäsenistä teki töitä 1–499 tuntia vuodessa. Vakituisesti palkatuista yli 40 prosenttia teki vähintään 1 800 työtuntia vuodessa, mikä vastaa normaalia vuosityöaikaa. Alueellisesti tarkasteltuna henkilötyövuodet tilaa kohti ovat pienimmät Etelä- ja Länsi-Suomessa. Eniten maa-

Kuvio 9.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen jakautuminen työaikaluokkiin (h/v) vuonna 2003

Fördelning av jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar i jordbruket år 2003

Distribution of farming population and regular labour force by work class, hours/year, 2003

9.1. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikaluokan mukaan vuonna 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket år 2003

Farming population and regular labour force by work class, 2003

Työtunteja maataloudessa/ vuosi-Timmar per år i jordbruket-Working hours in agriculture/ year								
Maataloustyötä tekevät henkilöt Personer som arbetar på gården Persons working in agriculture	0	1-449	450-899	900-1349	1350-1799	1800-2999	3000-	Yhteensä Sammanlagt Total
Perheviljelmät - Familj jordbruk - Family farms	11 506	64 069	20 924	15 189	9 313	18 679	27 328	167 008
Viljelijät - Jordbrukare - Farmer	170	16 001	9 691	8 129	4 683	10 597	19 190	68 461
Viljelijöiden puoliset - Maka/make - Spouse	11 336	18 143	4 686	3 591	2 700	5 671	6 970	53 097
Muut viljelijäperheen jäsenet - Övri- ga familjemedlemmar - Other family members	-	29 603	6 247	2 949	1 354	1 458	1 031	42 642
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	-	322	300	520	576	953	137	2 808
Maatalousyhtymät - Jordbruks- sammanslutningar - Farming en- teprises	-	5 597	1 633	1 282	803	1 695	2 380	13 390
Osakkaat - Delägare - Joint owners	-	3 781	1 236	1 058	640	1 390	2 297	10 402
Perheenjäsenet - Familjemedlem- mar - Family members	-	1 797	376	172	105	107	66	2 623
Vakinaisesti palkatut - Fast anställda - Regular labour force	-	19	21	52	58	198	17	365
Osakeyhtiöt, valtion, kuntien tms. omistamat maatilat - Aktiebolag, staten och samfund ägda gårdar - Limited companies, farms owned by the state, other corporations etc.	-	324	218	268	385	616	216	2 027
Tilanhoitajat - Förvaltare - Manager of a farm	-	194	121	78	62	128	127	710
Muut vakinaisesti palkatut - Övriga fast anställda - Other regular labour force	-	130	97	190	323	488	89	1 317
Yhteensä - Sammanlagt - Total	11 506	69 990	22 775	16 739	10 501	20 990	29 924	182 425
Maataloustöihin osallistuvat henkilöt - Personer som arbetar på gården - Persons working in agriculture	-	69 990	22 775	16 739	10 501	20 990	29 924	170 919
Maatalouslaskenta 2000 - Lantbruk- sräkningen 2000 - Agricultural Cen- sus 2000	-	72 195	21 295	16 242	10 755	22 835	34 968	178 290
Muutos - Förändring - Change 2000- 2003	..	-2 205	1 480	497	-254	-1 845	-5 044	-7 371
Muutos(%) - Förändring(%) - Change(%) 2000-2003	..	-3,1	7,0	3,1	-2,4	-8,1	-14,4	-4,1

taloustöitä tilaa kohti tehdään Itä- ja Pohjois-Suomessa. Tämä on seurausta alueellisesta maatalojen rakenteesta. Itä- ja Pohjois-Suomessa on suhteessa enemmän työpanosta vaativia kotieläintiloja.

Viljanviljelytiloilla maataloustyöt ovat selvästi sesonkiloontoisempia ja kokonaistyömäärä vuodessa jää keskimäärin pienemmäksi kuin kotieläintiloilla. Esimerkiksi lypsykarjatiloihin tehdään maataloustöitä keskimäärin noin kolme kertaa enemmän kuin viljanviljelytiloilla.

Jordbruksbefolkning och de fast anställdas arbetstid

År 2003 utförde jordbrukarbefolkningen och de fast anställda cirka 87 860 årsverken jordbruksarbete, dvs. 1,19 årsverken per gård. När man räknar med den kortvariga arbetskraften, lantbruksavbytarna och entreprenörerna, var den genomsnittliga arbetsinsatsen per gård litet över 1,33 årsverken. Antalet årsverken per gård minskade en aning under den senare hälften av 1990-talet. Trots att den genomsnittliga gårdsstorleken har ökat, har årsverken

per gård hållit sig på samma nivå sedan år 2000. Den kortvariga arbetskraften på lantgårdarna (anställningar som är kortare än 6 månader eller växtperioden) utförde cirka 4 640 årsverken jordbruksarbete år 2003. Lantbruksavbytarnas och entreprenörernas sammanlagda arbetsinsats var cirka 5 440 årsverken år 2003.

Antalet årsverken utförda av lantbruksavbytare och entreprenörer har börjat gå uppåt under 2000-talet. Sannolikt beror detta just på att entreprenörernas arbetsmängd ökar. Det finns emellertid inga exakta uppgifter om den mängd jordbruksarbete som utförs av entreprenörer, eftersom entreprenörernas och lantbruksavbytarnas arbetsdagar räknades ihop i undersökningen. I den följande undersökningen av jordbrukets struktur för år 2007 skall entreprenörernas arbetsdagar uppges skilda från avbytarnas arbetsdagar.

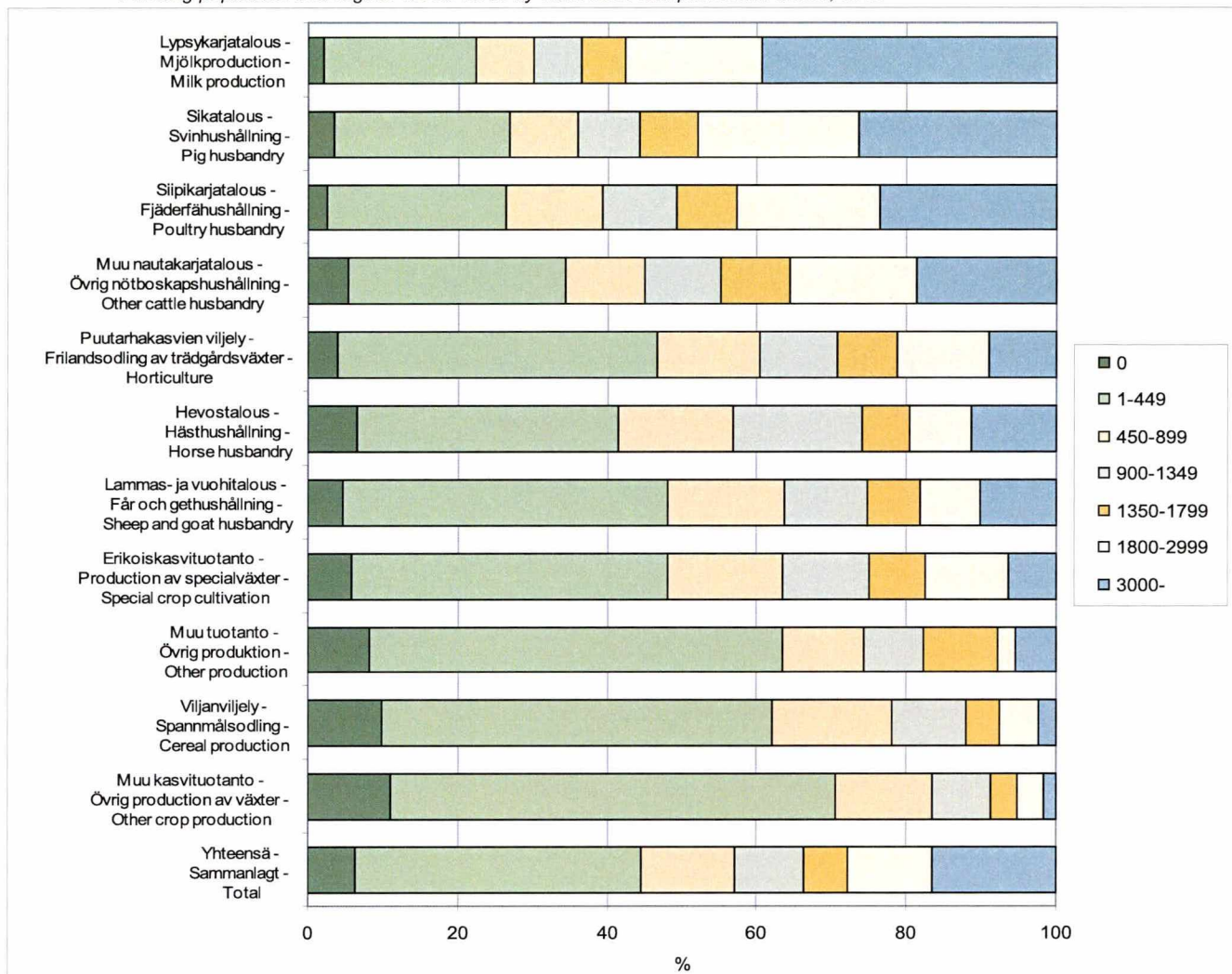
Omkring 42 procent av odlarna och delägarna i jordbrukssammanslutningar utför jordbruksarbete på heltid, dvs. minst 1 800 timmar per år. På motsvarande sätt utför nästan 40 procent av odlarna och delägarna jordbruksarbete mindre än hälften av den normala arbetstiden (under 900 timmar

9.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikaluokan mukaan työvoima- ja elinkeino-keskuksittain vuonna 2003

Antal jordbrukarbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket och arbetskrafts- och näringscentral 2003
Farming population and regular labour force by work class and Employment and Economic Development Centre, 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Työtunteja maataloudessa / vuosi - Timmar per år i jordbruket - Working hours in agriculture / year							Yhteensä Sammanlagt Total
	0	1-449	450-899	900-1349	1350-1799	1800-2999	3000-	
Uudenmaan	682	5 222	1 559	1 215	757	1 223	1 015	11 673
Varsinais-Suomen	1 275	7 635	2 887	2 153	1 220	2 122	2 356	19 647
Satakunnan	882	5 689	1 644	1 261	677	1 162	1 767	13 081
Hämeen	760	5 070	1 666	1 335	882	1 647	1 744	13 104
Pirkanmaan	877	4 802	1 641	1 284	768	1 208	1 793	12 373
Kaakkois-Suomen	655	4 389	1 517	924	649	1 468	1 648	11 249
Etelä-Savon	573	2 989	908	867	595	1 221	1 430	8 583
Pohjois-Savon	737	4 093	1 292	1 183	746	1 773	3 148	12 972
Pohjois-Karjalan	414	2 361	732	626	444	1 014	1 733	7 323
Keski-Suomen	528	3 679	1 239	752	586	1 081	1 600	9 466
Etelä-Pohjanmaan	1 424	8 646	2 647	1 702	1 036	2 010	3 418	20 883
Pohjanmaan	1 208	6 408	2 335	1 451	950	1 918	2 765	17 037
Pohjois-Pohjanmaan	862	5 357	1 696	1 225	704	1 873	3 520	15 238
Kainuun	170	1 081	335	248	192	473	692	3 191
Lapin	386	1 891	469	376	168	618	1 121	5 030
Ahvenanmaa	73	678	208	137	127	179	174	1 575
Koko maa - Hela landet - Whole country	11 506	69 990	22 775	16 739	10 501	20 990	29 924	182 425

Kuvio 9.2. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärän %-osuudet työaikaluokan mukaan tuotantosuunnittain vuonna 2003
 Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket och produktionsinriktning år 2003
 Farming population and regular labour force by work class and production sector, 2003

per år). Andelen av de odlare som utförde i genomsnitt minst 8 timmar jordbruksarbete varje dag under året (3 000 arbetstimmar per år) utgjorde 27 procent av alla odlare, vilket är 3 procent mindre än år 2000.

Cirka en femtedel av jordbrukarnas makor deltog inte alls i jordbruksarbetena. Huvuddelen av makorna och andra familjemedlemmarna utförde 1 – 499 timmar arbete per år. Av de fast anställda utförde över 40 procent minst 1 800 arbetstimmar per år, vilket motsvarar en normal årsarbetstid.

Regionalt betraktat är de genomsnittliga årsverken per gård minst i Södra och Västra Finland. Mest jordbruksarbete per gård utförs i Östra och Norra Finland. Detta är en följd av den regionala gårdsstrukturen. I Östra och Norra Finland finns husdjursgårdar som kräver en förhållandevis större ar-

betsinsats. På spannmåls gårdarna är jordbruksarbetena klart mera säsongbetonade och den totala arbetsmängden per år blir i genomsnitt mindre än på husdjursgårdarna. Till exempel på mjölkgårdarna gör man i genomsnitt cirka tre gånger mera jordbruksarbete än på spannmåls gårdarna.

Farm population and working time of workers in permanent employment

The farm population and the workers in permanent employment worked approx. 87,860 man-years in agriculture in 2003, i.e., 1.19 man-years per farm. When one also includes short-term workers, farm relief workers and contractors in the calculations, the average work input per farm was slightly over

9.3. Viljelijäväestön, vakinaisesti palkattujen ja lyhytaikaisen työvoiman työaika henkilötyövuosina työvoima- ja elinkeinokeskuksittain vuonna 2003

Jordbruksbefolkning, fast anställda och den kortvariga arbetskraften enligt arbetskraftsenheter och arbetskrafts- och näringscentral år 2003

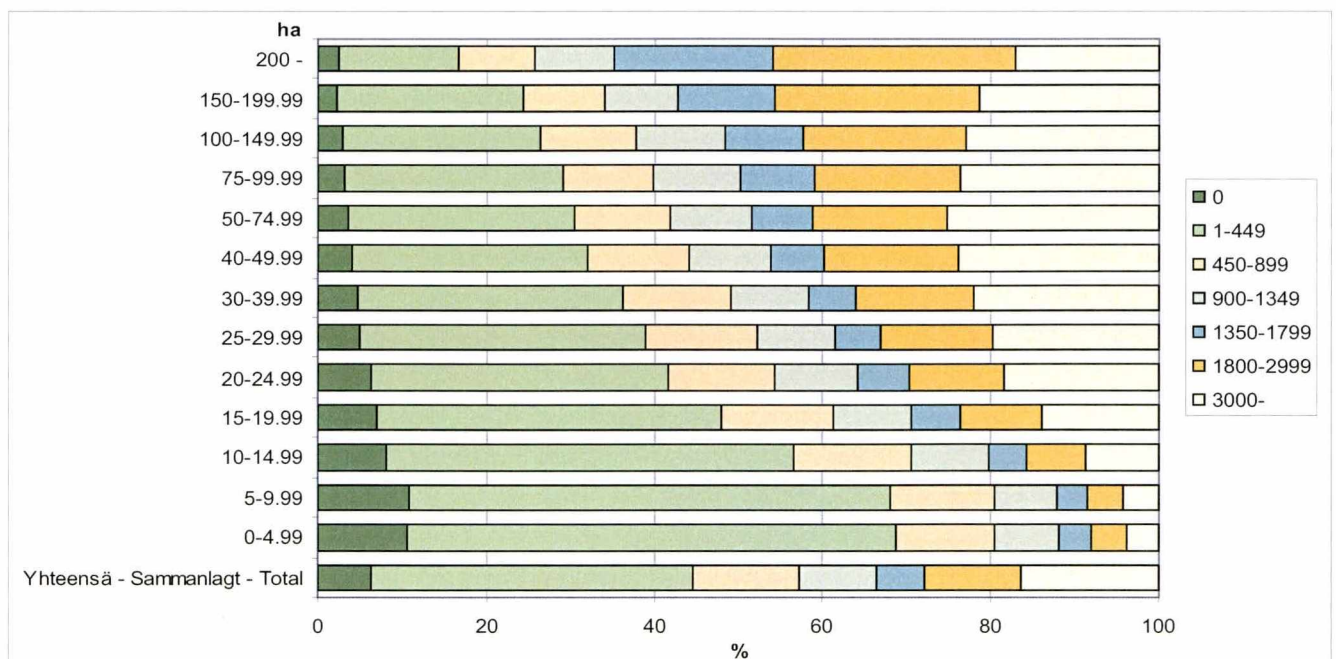
Farming population, regular labour force and short-term workers by annual work units (AWU) and Employment and Economic Development Centre, 2003

Henkilötyövuodet - Arbetskraftsenheter - Annual Work Units (AWU)

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Viljelijäväestö Jordbruks- befolkning Farming population	Vakinaisesti palkatut Fast anställda Regular labour force	Lyhytaikainen työvoima Den kortvariga arbetskraften The short-term workers	Maatalouslomitta- jat ja urakoitsijat Lantbruksavbytare och entreprenörer Release workers and contractors	Yhteensä Sammanlag Total	Maatiloja Antal gårdar Number of farms
Uudenmaan	4 380	517	296	141	5 334	4 666
Varsinais-Suomen	8 393	534	606	333	9 866	7 966
Satakunnan	5 403	235	311	265	6 214	5 195
Hämeen	5 910	347	323	290	6 870	5 275
Pirkanmaan	5 347	344	256	320	6 267	4 994
Kaakkois-Suomen	5 216	163	238	290	5 907	4 659
Etelä-Savon	4 266	162	311	315	5 054	3 569
Pohjois-Savon	7 063	246	691	615	8 615	5 223
Pohjois-Karjalan	3 923	172	292	351	4 738	3 090
Keski-Suomen	4 430	159	187	333	5 109	3 857
Etelä-Pohjanmaan	9 165	307	328	636	10 436	8 301
Pohjanmaan	7 849	250	260	441	8 800	6 862
Pohjois-Pohjanmaan	7 853	228	335	715	9 131	6 100
Kainuun	1 687	62	74	137	1 960	1 218
Lapin	2 457	76	83	242	2 858	2 072
Ahvenanmaa	674	38	52	19	783	667
Koko maa- Hela landet - Whole country	84 016	3 840	4 643	5 443	97 942	73 714

Kuvio 9.3. Viljelijäväestön ja vakinaisesti palkattujen lukumäärän %-osuudet työaikaluokan ja peltosuuruusluokan mukaan vuonna 2003

Antal jordbruksbefolkning och fast anställda enligt timmar per år i jordbruket och åkerstorleksgrupper år 2003
Farming population and regular labour force by work class and field area group, 2003

1.33 man-years. The total number of man-years per farm declined slightly during the latter half of the 1990s. Despite the growth in the average farm size, the man-years worked per farm have remained on the same level since the year 2000.

The short-term workers on farms (employment contract for less than 6 months or less than one growing season) carried out approx. 4,640 man-years of farm work in 2003. The total labour input of farm relief workers and contractors in 2003 was approx. 5,440 man-years.

The man-years put in by farm relief workers and contractors have shown a clear rise during the 2000s. It is probable that this derives specifically from the growth in the workload of contractors. Precise data concerning the amount of farm work carried out by contractors is not known, however, since the workdays of contractors and farm relief workers were obtained as a total sum. During the next Farm Structure Survey in 2007, the queries into the workdays completed by the contractors will be separated from the workdays put in by the farm relief workers.

Approx. 42 percent of farmers and part-owners of farming enterprises carry out farm work on a full-time basis, i.e., at least 1,800 hours per year. Correspondingly, almost 40 percent of farmers and part-

owners engage in farm work in less than half the normal working hours (below 900 hours per year). The share of farmers carrying out farm work every day of the year for an average of at least 8 hours (3,000 working hours / year) relative to all farmers was 27 percent, which is 3 percent less than in 2000.

Of farmers' spouses, about one-fifth did not participate at all in the farm work. The majority of spouses and other family members worked for 1–499 hours per year. Of the permanently employed, over 40 percent put in 1,800 working hours per year, which corresponds to the annual total of normal working hours.

Examined regionally, the man-years per farm are, on average, the smallest in southern and western Finland. The most farm work per farm is done in eastern and northern Finland. This is a consequence of the regional structure of the farms. In eastern and northern Finland, there are more animal farms, requiring relatively more labour input. On cereal farms, the farm work is clearly more seasonal in character and the entire amount of labour per year remains smaller on average than on animal farms. On dairy farms, for example, approximately three times more work is done on average than on cereal farms.

10. Maatilan ulkopuolinen työssäkäynti

Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden tilan ulkopuolinen työssäkäynti on vähitellen yleistynyt. Noin 28 prosenttia viljelijöistä ja yhtymien osakkaista työskenteli täysipäiväisesti tilan ulkopuolella vuonna 2003. Valtaosa (56 %) viljelijöistä ja yhtymien osakkaista ei käynyt lainkaan tilan ulkopuolisissa töissä. Tilan ulkopuolinen työssäkäynti oli yleisintä Ahvenanmaalla, jossa 58 prosenttia viljelijöistä ja yhtymien osakkaista työskenteli tilan ulkopuolella kokopäiväisesti tai osa-aikaisesti. Uudellamaalla vastaava osuus oli lähes yhtä suuri, eli 57 prosenttia. Vähiten tilan ulkopuolisissa töissä kävivät Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan viljelijät ja yhtymien osakkaat.

Tilan ulkopuolisen työssäkäynnin yleisyydessä on suuria eroja sekä tuotantosuunnittain että peltokoluokittain. Kotieläintuotantoon erikoistuneiden tilojen viljelijät ja yhtymien osakkaat käyvät selvästi vähemmän tilan ulkopuolisissa töissä kuin viljanviljelyyn erikoistuneiden tilojen viljelijät ja yhtymien osakkaat. Lypsylehmätiloilla 86 prosenttia viljelijöistä ja yhtymien osakkaista ei käynyt lainkaan tilan ulkopuolisissa töissä vuonna 2003. Vastaava luku viljailoilla oli 38 prosenttia. Peltokoluokittainen tarkastelu osoittaa, että mitä suuremmasta maati-

lasta on kyse, sitä vähemmän viljelijöillä ja yhtymien osakkailla on aikaa tai tarvetta mennä tilan ulkopuolisiin töihin.

Alle 50-vuotiaista viljelijöistä ja yhtymän osakkaista noin puolet työskentelee kokoaikaisesti maatilalla, ja puolet vastaavasti tilan ulkopuolella kokopäiväisesti tai osa-aikaisesti. Viidenkymmenen ikävuo- den jälkeen maatilojen ulkopuolinen työssäkäynti vähenee selvästi. Miehet käyvät tilan ulkopuolella töissä hieman naispuolisia viljelijöitä ja yhtymän osakkaista enemmän. Naisista kuitenkin suurempi osuus työskentelee täysipäiväisesti tilan ulkopuolella. Koulutustaustan mukaan tarkasteltuna maatalousalan peruskoulutuksen saaneet viljelijät ja yhtymien osakkaat käyvät muita vähemmän tilan ulkopuolisissa töissä.

* * *

Arbete utanför lantgården

Det har så småningom blivit allmänare att odla- re och delägare i sammanslutningar arbetar utanför lantgården. Omkring 28 procent av odlarna och delägarna i sammanslutningar arbetade på heltid utan-

10.1. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärä tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003

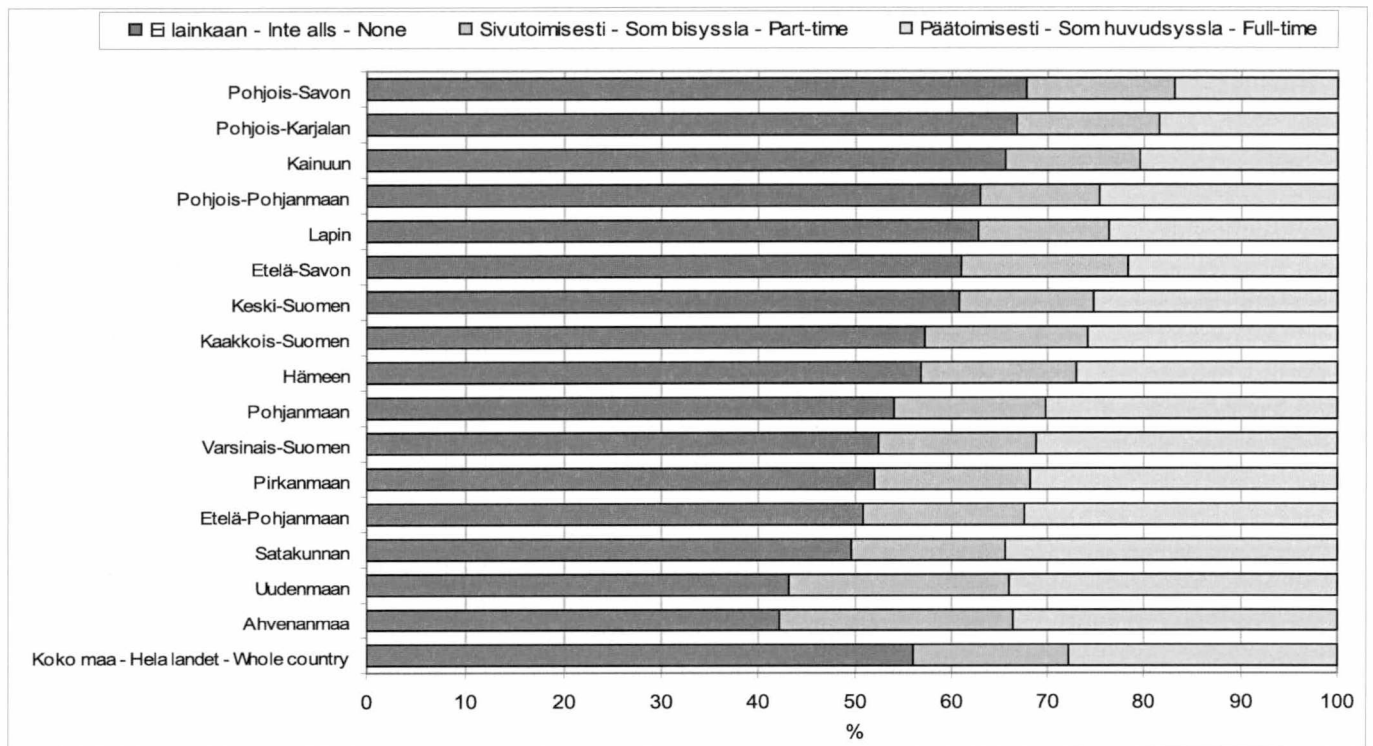
Antal jordbrukare och delägare som förvärvsarbetar utanför gården enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003
Number of farmers and joint owners employed off the farm by Employment and Economic Development Centre, summer 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Ei lainkaan Inte alls None	Sivutoimisesti Som bisyssla Part-time	Päätoimisesti Som huvudsyssla Full-time	Yhteensä Sammanlagt Total
Uudenmaan	2 148	1 139	1 696	4 983
Varsinais-Suomen	4 465	1 391	2 646	8 502
Satakunnan	2 759	877	1 906	5 542
Hämeen	3 230	915	1 536	5 681
Pirkanmaan	2 812	866	1 718	5 396
Kaakkois-Suomen	2 908	863	1 308	5 079
Etelä-Savon	2 259	639	799	3 697
Pohjois-Savon	3 730	841	931	5 502
Pohjois-Karjalan	2 164	478	597	3 239
Keski-Suomen	2 419	555	1 004	3 978
Etelä-Pohjanmaan	4 503	1 481	2 875	8 859
Pohjanmaan	4 044	1 178	2 253	7 475
Pohjois-Pohjanmaan	4 234	815	1 660	6 709
Kainuun	874	184	273	1 331
Lapin	1 366	290	516	2 172
Ahvenanmaa	303	174	241	718
Koko maa - Hela landet - Whole country	44 218	12 686	21 959	78 863
Maatalouslaskenta 2000 - Lantbruksräkningen 2000 - Agricultural Census 2000	47 962	13 421	23 351	84 734

Kuvio 10.1. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksittain kesällä 2003

Antal jordbrukare och delägare (%) enligt förvärvsarbete utanför gården och arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003

Number of farmers and joint owners (%) by off-farm employment and Employment and Economic Development Centre, summer 2003

för lantgården år 2003. Majoriteten (56 %) av odlarna och delägarna i sammanslutningar arbetade inte alls utanför gården. Arbete utanför gården var vanligast på Åland där 58 procent av odlarna och delägarna i sammanslutningar arbetade på heltid eller deltid utanför lantgården. I Nyland var den motsvarande andel nästan lika stor, dvs. 57 procent. Minst utanför gården arbetade odlare och delägare i sammanslutningar i Norra Savolax och Norra Karelen.

Det är stora skillnader i vanligheten med arbete utanför gården både enligt produktionsinriktning och enligt åkerstorleksklass. Odlare på gårdar och delägare i sammanslutningar som specialiserat sig på husdjursproduktion går betydligt mindre i arbete utanför gården än odlare på gårdar och delägare i sammanslutningar som specialiserat sig på spannmålsodling.

På mjölkgårdar gick 86 procent av odlarna och delägarna i sammanslutningar inte alls i arbete utanför gården år 2003. Den motsvarande siffran på spannmålsgårdarna var 38 procent. En granskning enligt åkerstorleksklass visar att ju större lantgård det är

frågan om, desto mindre tid eller behov har odlarna och delägarna i sammanslutningar att gå i arbete utanför gården.

Omkring hälften av under 50-åriga jordbrukare och delägare i sammanslutningar arbetar på lantgården på heltid, medan den andra hälften arbetar utanför lantgården på heltid eller på deltid. Efter femtioårsåldern minskar arbetandet utanför lantgårdarna klart. Männen arbetar utanför lantgården litet mera än kvinnliga odlare och delägare i sammanslutningar. En större del av kvinnorna jobbar emellertid på heltid utanför lantgården. Enligt utbildningsbakgrunden betraktat går de odlare och delägare i sammanslutningar som fått en grundutbildning inom lantbruksbranschen mindre i arbete utanför lantgården än andra.

Working outside the farm

It has gradually become more common that farmers and part-owners of farming enterprises go to work

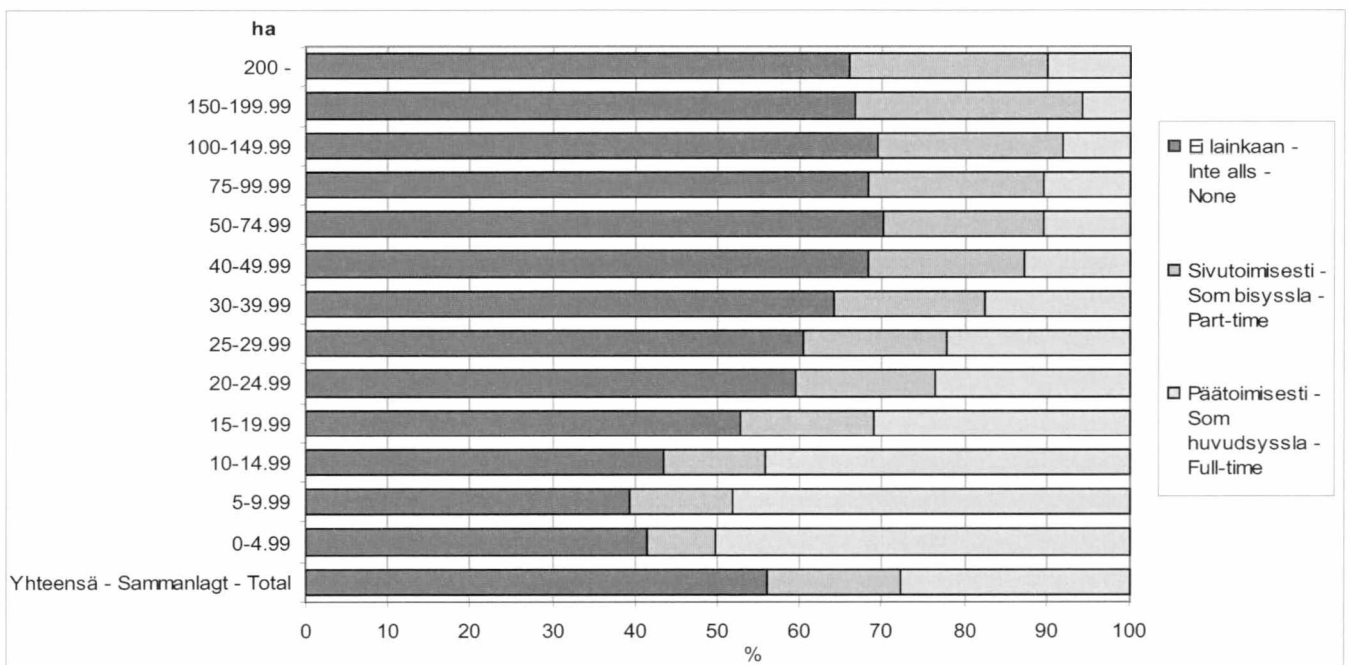
10.2. Viljelijöiden puolisoiden lukumäärä tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan työvoima- ja elinkeino-keskuksittain kesällä 2003

Antal jordbrukares Maka/make som förvärsarbetar utanför gården enligt arbetskrafts- och näringscentral sommaren 2003
Number of farmers' spouses employed off the farm by Employment and Economic Development Centre, summer 2003

Työvoima- ja elinkeinokeskus Arbetskrafts- och näringscentral Employment and Economic Development Centre	Ei lainkaan Inte alls None	Sivutoimisesti Som bisyssla Part-time	Päätoimisesti Som huvudsyssla Full-time	Yhteensä Sammanlagt Total
Uudenmaan	1 181	245	1 706	3 132
Varsinais-Suomen	2 384	450	2 851	5 685
Satakunnan	1 645	269	1 962	3 876
Hämeen	1 735	312	1 706	3 753
Pirkanmaan	1 617	263	1 646	3 526
Kaakkois-Suomen	1 528	235	1 391	3 154
Etelä-Savon	1 336	167	1 127	2 630
Pohjois-Savon	2 287	253	1 415	3 955
Pohjois-Karjalan	1 324	132	809	2 265
Keski-Suomen	1 439	163	1 192	2 794
Etelä-Pohjanmaan	2 696	354	3 150	6 200
Pohjanmaan	2 102	403	2 338	4 843
Pohjois-Pohjanmaan	2 423	224	1 694	4 341
Kainuun	542	46	317	905
Lapin	842	104	605	1 551
Ahvenanmaa	192	57	239	488
Koko maa - Hela landet - Whole country	25 273	3 677	24 148	53 097

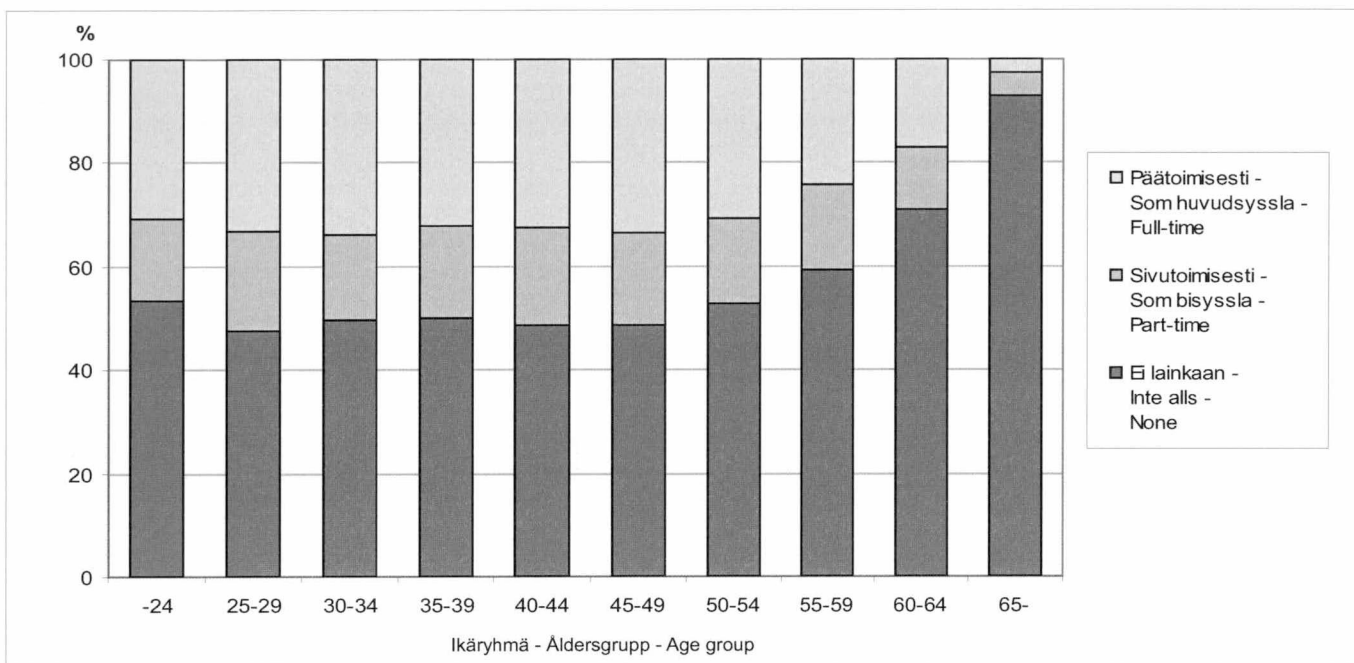
Kuvio 10.2. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan peltosuuruusluokittain kesällä 2003

Jordbrukarnas och delägarnas förvärsarbete utanför gården enligt åkerstorleksgrupper sommaren 2003
Off-farm employment of farmers and joint owners by field area group, summer 2003

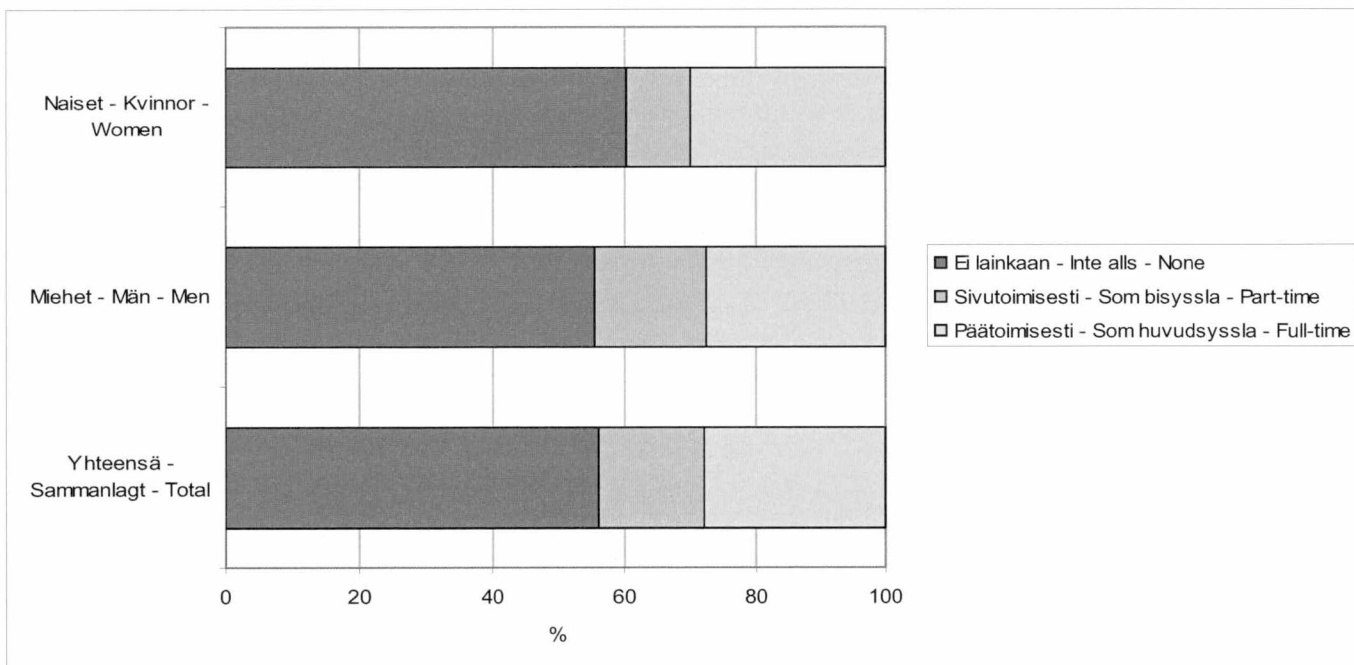
Kuvio 10.3. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin mukaan ikäryhmittäin kesällä 2003

Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt åldersgrupper sommaren 2003
Off-farm employment of farmers and joint owners by age group, summer 2003

Kuvio 10.4. Viljelijöiden ja yhtymien osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin ja sukupuolen mukaan kesällä 2003

Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt kön sommaren 2003
Off-farm employment of farmers and joint owners by sex, summer 2003

outside the farm. Approx. 28 percent of farmers and the part-owners of farming enterprises worked full-time outside the farm in 2003. The majority (56%) of the farmers and farming enterprise part-owners did not go to work outside the farm at all.

Working outside the farm was most common on Åland, where 58 percent of farmers and the part-owners of farming enterprises worked either full-time or part-time outside the farm. In Uusimaa, the corresponding share was almost as large, i.e., 57 percent. Going to work outside the farm was least common among the farmers and part-owners of farming enterprises in North Savo and North Karelia.

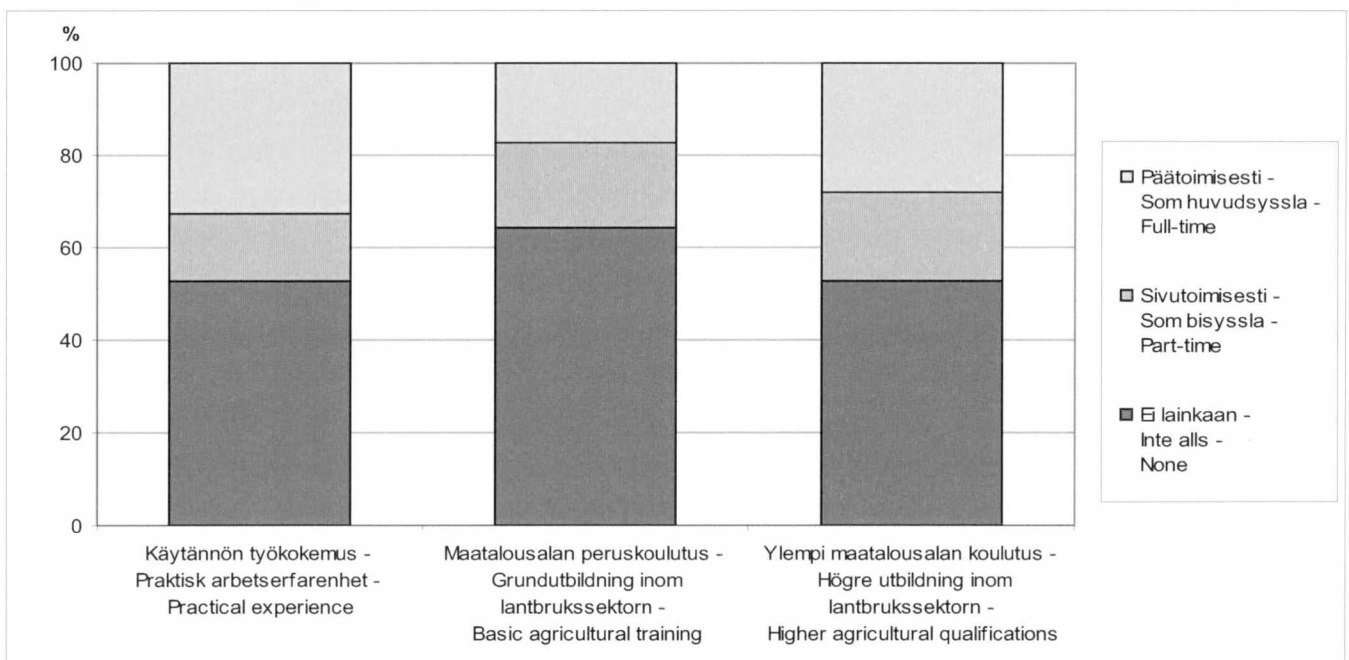
Both with respect to line of production and field area groups, there are substantial differences in the prevalence of going to work outside the farm. The farmers and part-owners of farming enterprises specialised in livestock production go to work outside the farm clearly less than the farmers and part-owners of farming enterprises on farms specialised

in grain production. Of the dairy farms, 86 percent of the farmers and part-owners of farming enterprises did not go to work outside the farm at all in 2003. The corresponding figure of cereal farms was 38 percent. Field area group examination indicates that the larger the farm concerned, the less farmers and part-owners of farming enterprises have the time or the need to go to work outside the farm.

Of the farmers and part-owners of farming enterprises below 50 years of age, about half work full-time on the farm and, correspondingly, half work outside the farm either full or part-time. After the age of 50, going to work outside the farm clearly decreases. Men go to work outside the farm slightly more than female farmers and part-owners of farming enterprises. Of the women, however, a greater proportion work full-time outside the farm. Examined with a view to educational back-ground, farmers and part-owners of farming enterprises who have received basic agricultural education go to work outside the farm less than others.

Kuvio 10.5. Viljelijöiden ja yhtiöiden osakkaiden lukumäärän %-osuudet tilan ulkopuolisen työssäkäynnin ja koulutuksen mukaan kesällä 2003

Jordbrukarnas och delägarnas förvärvsarbete utanför gården enligt utbildning inom lantbrukssektorn sommaren 2003
Off-farm employment of farmers and joint owners by agricultural qualifications, summer 2003

II

Maatalouden rakenne EU-maissa
Jordbrukets struktur i EU-länderna
Structure of agriculture in EU countries

III **Uudet EU-maat**
Nya Eu-länder
New EU countries

Johdanto

Maatalouden rakennetutkimus tehdään kaikissa EU-maissa sekä Euroopan talousalueen maissa. Kysymykset ja määritelmät ovat samanlaiset, joten tutkimuksen tuloksena saadaan vertailukelpoista tietoa kaikista EU-maista. Maatalouden rakennetutkimuksessa maatilalan määritelmä poikkeaa hieman Suomen maatilarekisterissä käytetystä määritelmästä. Rakennetutkimuksessa puutarhayritykset luokitellaan maataloiksi. EU-määritelmän mukaisia maataloita on Suomessa noin 1 200 enemmän kuin Maatilarekisterin maataloita. Nämä noin 1 200 maataloita ovat pääosin kasvihuoneyrityksiä. Tämän julkaisun Suomea kuvaavassa osassa kaikki tiedot koskevat maatilarekisterin maataloita. Tässä EU-maita kuvaavassa osassa maatilalan määritelmän on käytetty myös Suomen osalta maatalouden rakennetutkimuksessa käytettyä maatilalan määritelmää. Tästä syystä julkaisun tämän osion luvut poikkeavat hieman edellisen osion luvuista.

Huolimatta samoista aihealueista ja määritelmistä kaikki maatalouden rakennetutkimuksen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia eri jäsenmaissa. Merkittävin ero on maatilalan alarajan määritelmässä. Kaikissa jäsenmaissa maatilalan alaraja on määriteltä samalla periaatteen mukaisesti siten, että rajan ylittävien maatalojen tuotanto kattaa 99 prosenttia kunkin maan maataloustuotannosta. Käytännössä tämä on johtanut hieman erilaisiin maatilalan alarajan määrittelyihin. Esimerkiksi Tanskassa maatilalan alarajana on 5 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata tai vastaava määrä muuta maataloustuotantoa. Kreikassa maatilalan alarajana on 0,1 hehtaaria.

Suomessa maatalouden rakennetutkimuksen kohdejoukkona ovat maatilat ja puutarhayritykset, joiden käytössä oleva maatalousmaan ala on vähintään yksi hehtaari tai maatilalan taloudellinen koko on vähintään 1 Esu (= 1 200€). Erilaiset maatalojen alarajat vaikeuttavat hieman lähinnä pienten maatalojen vertailuja.

Inledning

Undersökningen av jordbrukets struktur utförs i alla EU-länder och länder som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Frågorna och definitionerna är likadana, varför undersökningen ger jämförbara uppgifter från alla EU-länder. I undersökningen av jordbrukets struktur avviker definitionen av jordbruk en aning från den definition som används i Finlands lantbruksregister. I strukturun-

dersökningen klassificeras trädgårdsföretag som lantgårdar. Enligt EU-definitionen finns det i Finland cirka 1 200 lantgårdar mera än vad som finns i lantbruksregistret.

Dessa cirka 1 200 lantgårdar är i huvudsak växt-husföretag. I den del i denna publikation som beskriver Finland gäller alla uppgifter lantbruksregistrets lantgårdar. I den här delen som beskriver EU-länder har den definition av lantgård som använts i strukturundersökningen använts även för Finlands del. Därför avviker kapitlet i denna del av publikationen litet från den föregående delens kapitel.

Trots samma frågor och definitioner är alla uppgifter i strukturundersökningen inte jämförbara i olika medlemsländer. Den viktigaste skillnaden torde vara definitionerna av lantgårdens nedre gräns. I alla medlemsländer har lantgårdens nedre gräns definierats enligt samma princip så att produktionen på de lantgårdar som överskrider gränsen utgör 99 procent av jordbruksproduktionen i varje land. I praktiken har detta lett till litet olika definitioner av lantgårdens nedre gräns. Till exempel i Danmark är lantgårdens nedre gräns 5 hektar eller motsvarande mängd annan lantbruksproduktion. I Grekland är lantgårdens nedre gräns 0,1 hektar.

I Finland är målgruppen för undersökningen av jordbrukets struktur de lantgårdar och trädgårdsföretag vars utnyttjade åkerareal är minst en hektar eller vars ekonomiska storlek är minst 1 Esu (= 1 200 €). De olika nedre gränserna för lantgårdarna försvårar litet framför allt jämförelserna av små lantgårdar.

Introduction

The Farm Structure Survey is conducted in all member states of the European Union as well as in the countries of the European Economic Area. The questions and definitions are similar, so that comparable data on all the EU member states is obtained as a result of the survey. The definition of a farm in the Farm Structure Survey deviates slightly from that used in Finland's Farm Register. In the Farm Structure Survey, horticultural enterprises are classified as farms. By the EU definition, the total number of farms in Finland is approx. 1,200 more than the number of farms listed in the Farm Register: the 1,200 farms are mainly greenhouse enterprises. In the section of this publication describing Finland, all information concerns the farms found

in the Farm Register. In the section describing the EU countries, the definition incorporated in the Farm Structure Survey has also been utilised with respect to Finland. For this reason, the figures in this section of the publication deviate somewhat from those in the previous section.

Despite the fact that the queries and definitions are the same, not all Farm Structure Survey data are completely comparable from member state to another. The most significant difference appears to be in the definition of the 'lower limit' of a farm. In all member states, this is defined according to the same principle: production by the farms which exceed the limit makes up 99 percent of each

country's agricultural production. In practice, this has led to slightly different definitions for the lower limit of the farm. For example, in Denmark, the lower limit of a farm is 5 hectares or an equivalent amount of other agricultural production. In Greece, the lower limit for a farm is 0.1 hectares.

In Finland, the target group for the Farm Structure Survey is farms and horticultural enterprises whose utilised agricultural area is at minimum one hectare, or the economic size of the farm is at least 1 ESU (= € 1,200). The various lower limits for farms make small-farm comparisons in particular somewhat difficult.

1. Maatilojen lukumäärä

Vanhoissa EU-maissa (EU-15) oli vuonna 2003 yhteensä noin 6,2 miljoonaa maatilaa. Eniten maatiloja on Italiassa (lähes 2 miljoonaa) ja Espanjassa (1,14 miljoonaa). Rakennetutkimuksen määritelmän mukaisia maatiloja oli Suomessa 74 950, mikä on 1,2 prosenttia EU-15 maiden maataloista.

Maatilojen lukumäärä EU-15 maissa on Suomen jäsenyyden aikana vähentynyt yli miljoonalla, mikä tarkoittaa noin 15 prosentin vähennystä. Maatilojen lukumäärän vähenemisvauhti kiihtyi EU-15-tasolla 2000-luvun alussa verrattuna 1990-luvun jälkipuoliskoon. Suomessa kehitys on ollut päinvastainen, maatilojen lukumäärä väheni EU-maiden nopeinta vauhti 1990-luvun jälkipuoliskolla. Maatilojen lukumäärä Suomessa väheni noin 8 prosentilla vuosien 2000 ja 2003 välillä, mikä on hyvin lähellä EU-15 maiden keskiarvoa. Suhteellisesti eniten maatilojen lukumäärä väheni vuosien 2000 ja 2003 välillä Ruotsissa (17%), Alankomaissa (16%) ja Tanskassa (16%).

Iso-Britannia on ainoa jäsenmaa, jossa maatilojen lukumäärä maatalouden rakennetutkimuksen mu-

kaan on kasvanut selvästi vuosien 2000 ja 2003 välillä. Tilojen lukumäärän kasvu Iso-Britanniassa johtuu kuitenkin tilastointitavan muutoksesta. Siellä pienet alle kuuden hehtaarin maatilat lisättiin tutkimuksen kohdejoukkoon ensimmäistä kertaa vuoden 2003 rakennetutkimuksessa. Ilman kohdejoukon laajentamista maatilojen lukumäärä Iso-Britanniassa olisi vähentynyt noin neljällä prosentilla.

* * *

Antalet lantgårdar

I de gamla EU-länderna (EU-15) fanns sammanlagt cirka 6,2 miljoner lantgårdar år 2003. Mest lantgårdar finns i Italien (nästan 2 miljoner) och i Spanien (1,14 miljoner). I Finland fanns 74 950 lantgårdar enligt strukturundersökningens definition, vilket är 1,2 procent av EU-15-ländernas lantgårdar.

Under Finlands medlemskap har antalet lantgårdar i EU-15-länderna minskat med över en miljon, vilket betyder en minskning på cirka 15 procent. Minsk-

1.1. Maatilojen lukumäärä EU- maissa vuosina 1990-2003

Antal lantbrukslägenheter i EU - länderna år 1990-2003

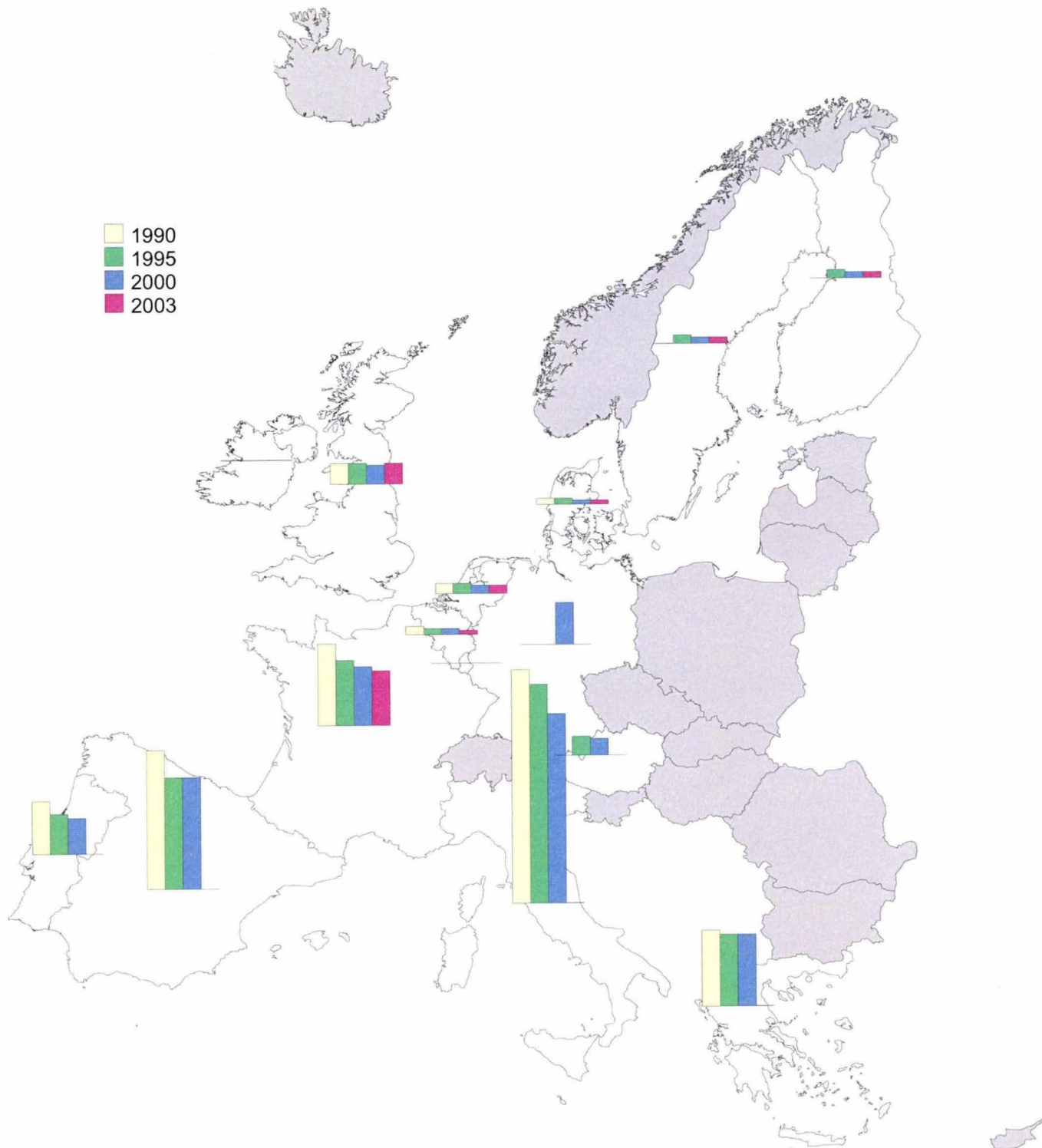
Number of agricultural holdings in EU countries, 1990-2003

Maa	Land	Country	Tilojen kokonaismäärä					
			Antal lantbrukslägenheter					
			Total number of holdings					
			1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL	Alankomaat		124 800	119 720	113 200	107 920	101 550	85 500
B	Belgia		85 040	76 330	70 980	67 180	61 710	54 940
E	Espanja		1 593 640	1 383 910	1 277 600	1 208 260	1 287 420	1 140 730
IRL	Irlanti		170 580	159 370	153 420	147 830	141 530	135 250
UK	Iso-Britannia		243 060	243 470	234 500	233 150	233 250	280 630
I	Italia		2 664 550	2 488 390	2 482 100	2 315 230	2 153 720	1 963 820
A	Itävalta		221 750	210 110	199 470	173 770
EL	Kreikka		850 140	819 150	802 410	821 390	817 060	824 460
L	Luxemburg		3 950	3 400	3 180	2 980	2 810	2 450
P	Portugali		598 740	489 030	450 640	416 690	415 970	359 280
F	Ranska		923 590	801 340	734 800	679 840	663 810	614 000
S	Ruotsi		88 830	89 580	81 410	67 890
D	Saksa		653 550	606 070	566 910	534 410	471 960	412 300
FIN	Suomi		100 950	91 440	81 190	74 950
DK	Tanska		81 270	73 780	68 770	63 150	57 830	48 610

Kartta 1.1. Maatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990, 1995, 2000 ja 2003

Antal lantbrukslägenheter i EU-länderna, år 1990, 1995, 2000 ja 2003

Number of farms in EU countries, 1990, 1995, 2000 ja 2003

ningstakten för antalet lantgårdar intensifierades på EU-15-nivån i början av 2000-talet jämfört med senare hälften av 1990-talet. Utvecklingen i Finland har varit den motsatta, antalet lantgårdar minskade snabbast av alla EU-länder under senare hälften av 1990-talet. I Finland minskade antalet lantgårdar med cirka 8 procent mellan åren 2000 och 2003, vilket är mycket nära EU-15-ländernas genomsnitt. Relativt sett mest minskade antalet lantgårdar mellan åren 2000 och 2003 i Sverige (17 %), Nederländerna (16 %) och Danmark (16 %).

Storbritannien är det enda medlemslandet där antalet lantgårdar har ökat tydligt mellan åren 2000 och 2003 enligt undersökningen av jordbrukets struktur. Ökningen i antalet gårdar i Storbritannien beror emellertid på en ändring i sättet att statistikföra. Där utökades undersökningens målgrupp med små lantgårdar på under sex hektar för första gången i årets 2003 undersökning av jordbrukets struktur. Utan utvidgningen av målgruppen skulle antalet lantgårdar i Storbritannien ha minskat med cirka fyra procent.

* * *

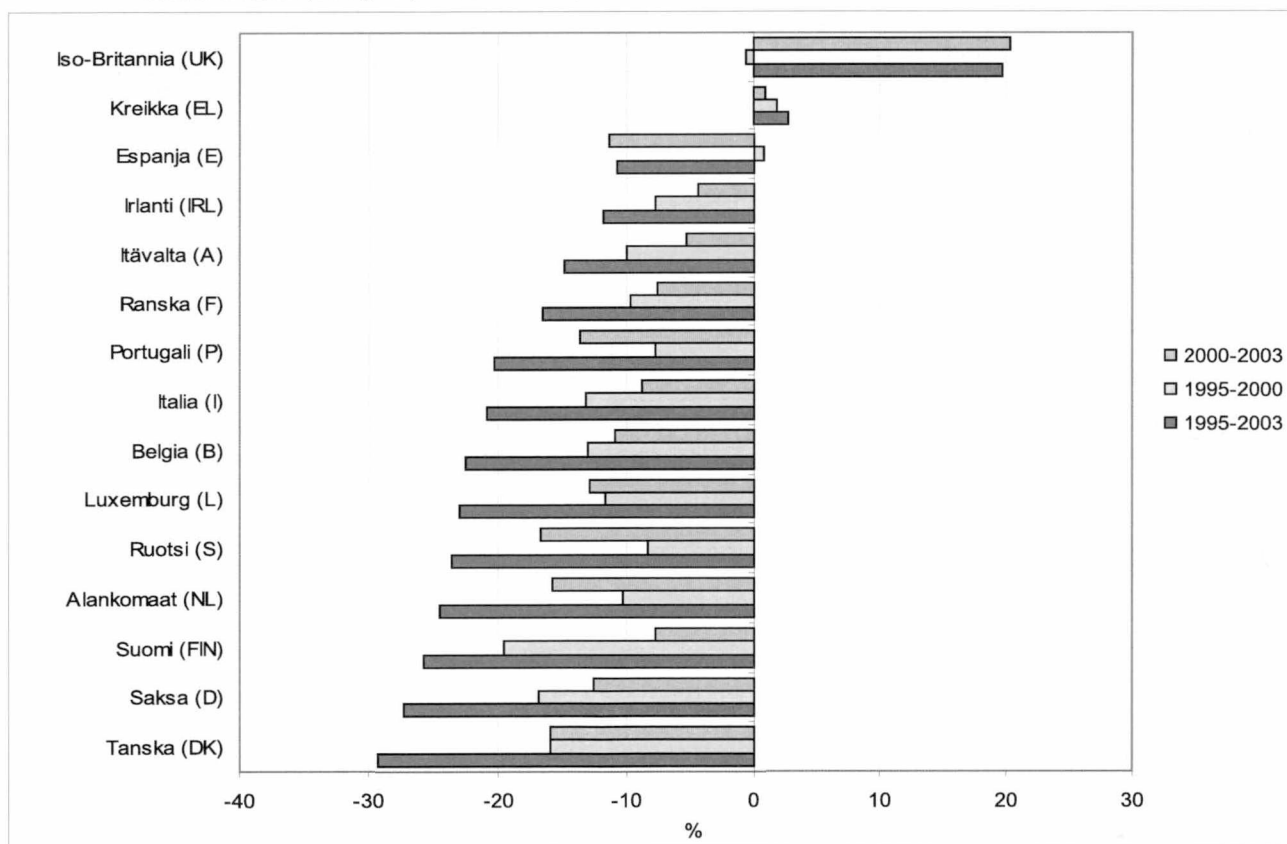
Number of farms

In 2003, there was a total of approx. 6.2 million farms in the 'old' EU countries (EU-15). The largest number of farms is noted in Italy (almost 2 million) and Spain (1.14 million). Farms conforming to the farm structure survey definition totalled 74,950 in Finland, which is 1.2 percent of the farms in the EU-15 countries as a whole.

The number of farms in the EU-15 countries has decreased during the period of Finland's membership by over one million, which denotes a decline of approx. 15 percent. The speed of reduction in the number of farms accelerated on the EU-15 level at the beginning of the 2000s as compared to the latter half of the 1990s. In Finland, development has taken place in the opposite direction: the total number of Finnish farms decreased most rapidly among the EU countries during the latter half of the 1990s. The number of farms in Finland declined by approx. 8 percent between 2000 and 2003, which is very close to the average for the EU-15 countries.

Kuvio 1.1. Maatilojen lukumäärän muutokset EU-maissa vuosina 1995-2003

Antal lantbrukslägenheter (ändring %) i EU-länderna år 1995-2003
Number of farms (change %) in EU countries, 1995-2003

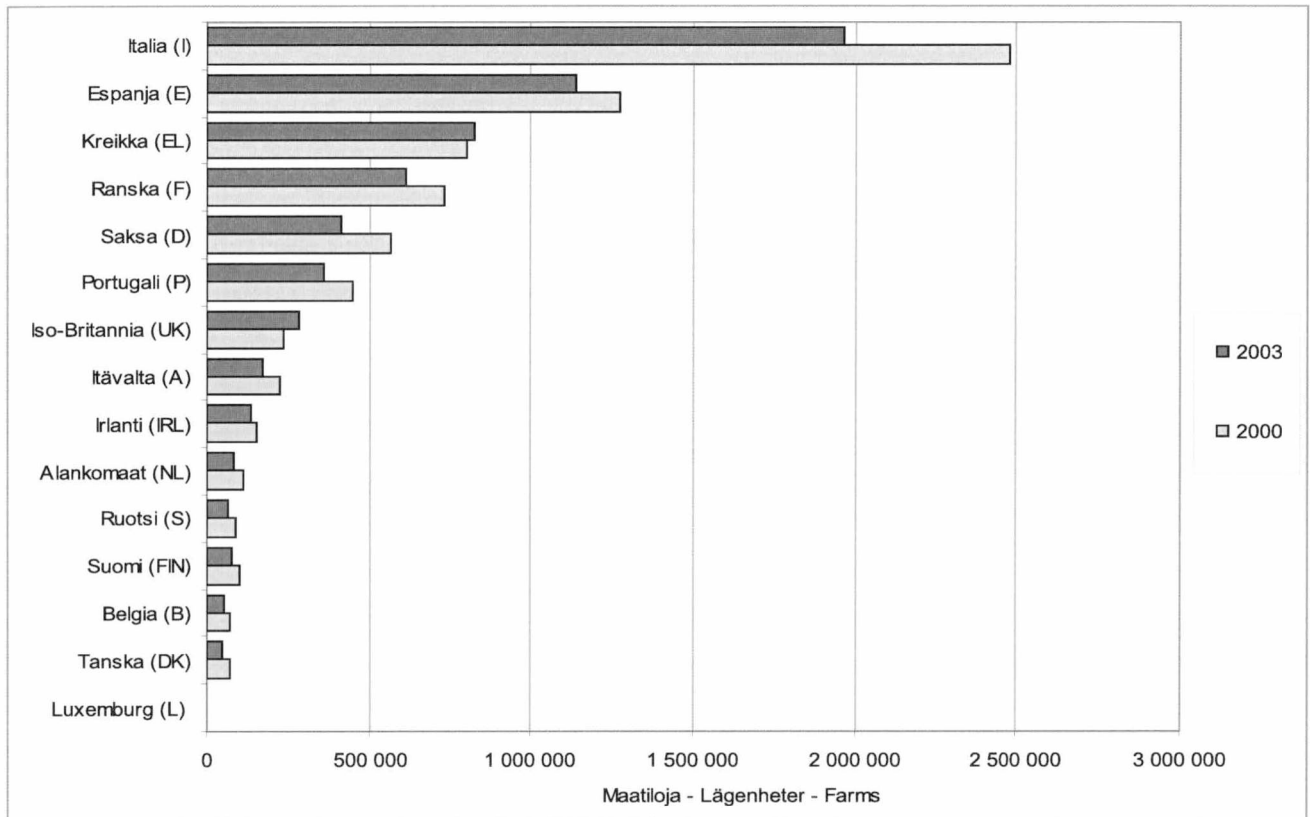

Relatively speaking, the greatest reduction in the number of farms occurred between the years 2000 and 2003 in Sweden (17%), the Netherlands (16%) and Denmark (16%).

Great Britain is the only member state where the number of farms, according to the Farm Structure Survey, has clearly grown between the years 2000

and 2003. The increase in the number of farms in Great Britain is, however, due to an alteration in the statistical method. The small, under 6-hectare farms there were added to the target group of the survey for the first time in the Farm Structure Survey for 2003. Without expansion in the target group, the number of farms in Britain would have declined by approx. four percent.

Kuvio 1.2. Maatilojen lukumäärä EU- maissa vuosina 2000 ja 2003
 Antal lantbrukslägenheter i EU- länderna år 2000 och 2003
 Number of farms in EU countries, 2000 and 2003

2. Maatalousmaa

EU-15 maissa käytössä olevaa maatalousmaata oli vuonna 2003 noin 126 miljoonaa hehtaaria. EU-15 maiden maatalousmaa on vähentynyt noin kahdella prosentilla vuosien 1995 ja 2003 välillä. Maatalousmaan alalla mitattuna Ranska on EU-15 maiden suurin maatalousmaa. Ranskassa käytössä olevan maatalousmaan pinta-ala vuonna 2003 oli 27,8 miljoonaa hehtaaria, mikä on hieman yli viidennes EU-15 maiden maatalousmaan alasta. Espanjassa on lähes yhtä paljon maatalousmaata kuin Ranskassa. Maatalousmaan alalla mitattuna muut suuret maatalousmaat ovat Saksa, Iso-Britannia ja Italia. Suomen maatalousmaan ala on 1,8 prosenttia EU-15 maiden maatalousmaasta.

Maatilojen keskikoko EU-15 maissa oli vuonna 2003 noin 20 hehtaaria, mikä on noin 2,5 hehtaaria enemmän kuin vuonna 1995. Keskimääräisellä maatalousmaan alalla mitattuna suurimmat maatilat löytyvät Iso-Britanniasta. Vuonna 2003 Iso-Britannian maatilojen keskikoko oli 57,4 hehtaaria. Iso-Britanniassa maatilojen rakennekehitys kulkee eri suuntaan kuin muissa EU-15 maissa. Isossa-Britanniassa maatilojen lukumäärä on kääntynyt kasvuun ja keskimääräinen maatalousmaan ala on pienentynyt yli 20 hehtaarilla vajaassa kymmenessä vuodessa. Tämä johtuu kuitenkin pienten al-

le 6 hehtaarin tilojen lisäämisestä tutkimuksen kohdejoukkoon, todellisuudessa Iso-Britannian tilojen keskikoko ei ole muuttunut näin paljoa.

Tanskan ja Luxemburgin maatilojen keskikoko ylitti 50 hehtaarin rajan 2000-luvun alussa. Jos kehitys jatkuu samanlaisena, seuraavana rakennetutkimusvuonna Iso-Britannian maatilat eivät enää ole EU-maiden suurimpia. Suomen maatilojen keskikoko (29,9 ha) on noin 10 hehtaaria EU-15 maiden keskikokoa suurempi. Pienimmät maatilat löytyvät Kreikasta ja Italiasta.

* * *

Jordbruksareal

Den utnyttjade jordbruksarealen i EU-15-länderna (i fortsättningen åkerarealen) var cirka 126 miljoner hektar år 2003. EU-15-ländernas åkerareal har minskat med cirka två procent mellan åren 1995 och 2003. Mätt med åkerarealen är Frankrike EU-15-ländernas största jordbruksland. År 2003 var den utnyttjade jordbruksarealen i Frankrike 27,8 miljoner hektar, vilket är litet över en femtedel av EU-15-ländernas åkerareal. I Spanien finns nästan lika mycket jordbruksmark som i Frankrike. Mät-

2.1. Maatilojen keskimääräinen maatalousmaan ala EU- maissa vuosina 1990-2003

Medeljordbruksareal i EU- länderna år 1990-2003

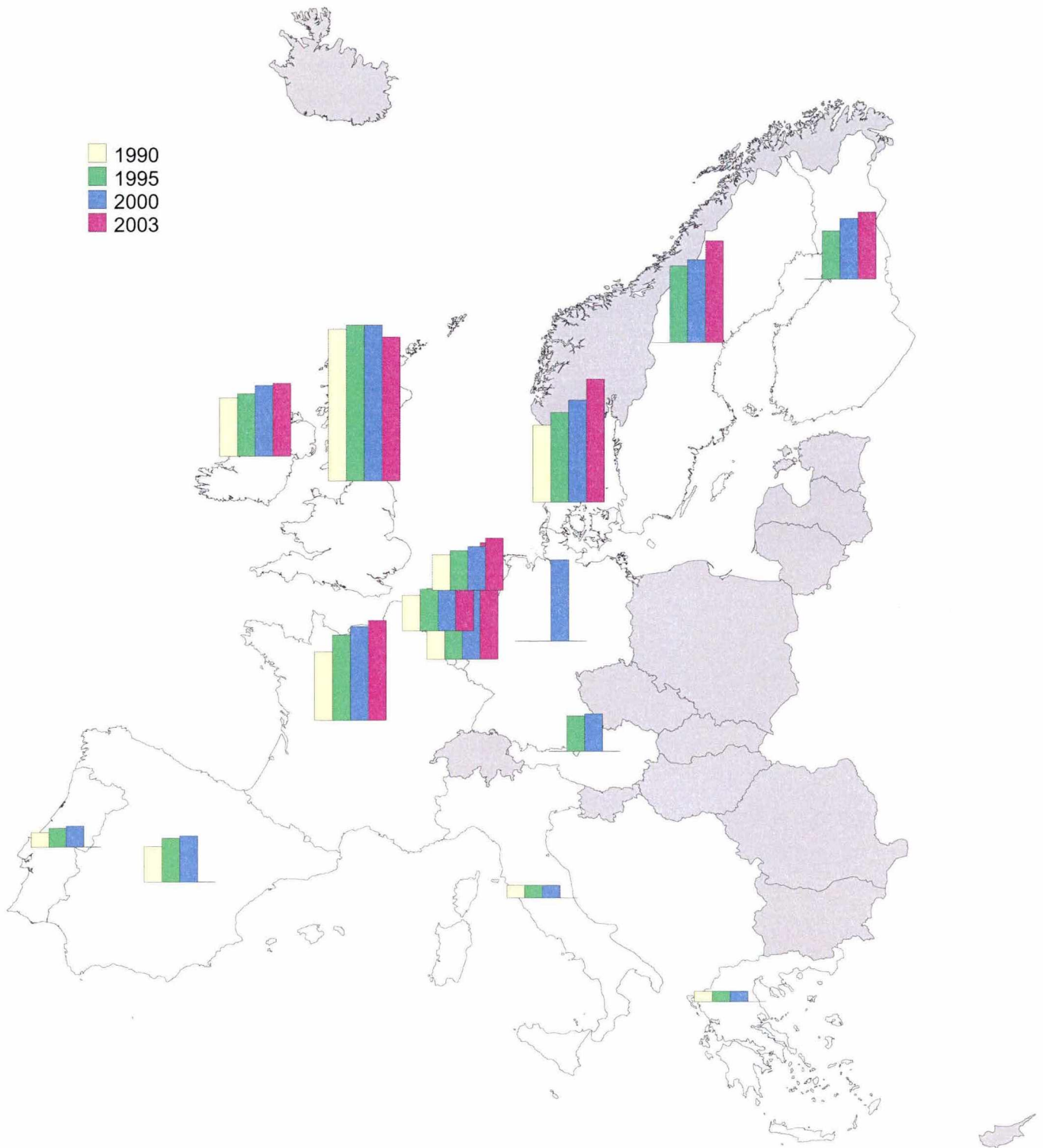
Average agricultural area in EU countries, 1990-2003

Maa Land Country		Keskimääräinen maatalousmaan ala (ha)					
		Medeljordbruksareal (ha) Average agricultural area (ha)					
		1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL	Alankomaat	16,1	16,8	17,7	18,6	20,0	23,5
B	Belgia	15,8	17,6	19,1	20,6	22,6	25,4
E	Espanja	15,4	17,9	19,7	21,2	20,3	22,1
IRL	Irlanti	26,0	26,8	28,2	29,4	31,4	32,3
UK	Iso-Britannia	67,9	67,3	70,1	69,3	67,7	57,4
I	Italia	5,6	5,9	5,9	6,4	6,1	6,7
A	Itävalta	15,4	16,3	17,0	18,7
EL	Kreikka	4,3	4,3	4,5	4,3	4,4	4,8
L	Luxemburg	32,0	37,4	39,9	42,5	45,4	52,3
P	Portugali	6,7	8,1	8,7	9,2	9,3	10,4
F	Ranska	30,5	35,1	38,5	41,7	42,0	45,3
S	Ruotsi	34,4	34,7	37,7	46,1
D	Saksa	26,1	28,1	30,3	32,1	36,3	41,2
FIN	Suomi	21,7	23,7	27,3	29,9
DK	Tanska	34,2	37,1	39,6	42,6	45,7	54,7

Kartta 2.1. Keskimääräinen maatalousmaan ala (ha) EU-maissa vuosina 1990, 1995, 2000 ja 2003

Medeljordbruksareal (ha) i EU-länderna år 1990, 1995, 2000 och 2003

Average agricultural area (ha) in EU countries, 1990, 1995, 2000 and 2003

2.2. Käytössä oleva maatalousmaa (ha) suuruusluokittain EU- maissa vuonna 2000

Den utnyttjade jordbruksareal (ha) enligt storleksgrupper i EU-länderna år 2000
Utilised agricultural area by area group in EU countries, 2000

Maa Land Country	Suuruusluokka (käytössä olevaa maatalousmaata) Storleksgrupp (utnyttjade jordbruksareal) Area group (utilised agricultural area)								Yhteensä Sammanlagt Total
	< 2 ha	2 -5 ha	5 - 0 ha	10 -20 ha	20 - 30 ha	30 -50 ha	50 100 ha	>100 ha	
NL Alankomaat	15 160	52 270	112 690	253 620	323 030	578 110	465 950	226 970	2 027 800
B Belgia	9 120	27 860	59 360	148 450	185 620	354 840	420 000	188 530	1 393 780
E Espanja	434 550	1 009 540	1 346 620	1 981 500	1 425 730	2 128 800	3 583 560	14 248 110	26 158 410
IRL Irlanti	3 160	30 620	125 990	504 390	615 720	1 147 360	1 307 610	709 120	4 443 970
UK Iso-Britannia	16 000	71 480	186 350	439 210	491 390	1 094 100	2 611 940	10 888 040	15 798 510
I Italia	1 018 610	1 437 640	1 517 640	1 789 680	1 120 640	1 395 350	1 634 060	3 148 640	13 062 260
A Itävalta	31 300	143 620	278 240	646 710	504 720	540 830	393 860	848 960	3 388 230
EL Kreikka	336 790	711 360	746 720	713 930	345 700	347 180	216 900	164 610	3 583 190
L Luxemburg	290	940	1 870	3 100	4 130	14 690	64 780	37 710	127 510
P Portugali	219 500	313 360	292 810	318 370	181 310	214 940	287 520	2 035 270	3 863 090
F Ranska	94 100	267 750	432 760	1 031 240	1 283 180	3 382 960	8 661 980	12 702 350	27 856 310
S Ruotsi	690	24 870	99 860	243 490	237 850	463 910	875 520	1 127 010	3 073 200
D Saksa	31 030	265 970	534 330	1 284 010	1 280 880	2 426 820	3 738 570	7 589 950	17 151 560
FIN Suomi	1 500	21 870	83 590	298 560	363 190	600 370	616 640	232 700	2 218 410
DK Tanska	550	3 750	68 650	168 580	186 440	374 860	809 370	1 032 380	2 644 580

2.3. Käytössä oleva maatalousmaa (ha) suuruusluokittain EU- maissa vuonna 2003

Den utnyttjade jordbruksareal (ha) enligt storleksgrupper i EU-länderna år 2003
Utilised agricultural area (ha) by area group in EU countries, 2003

Maa Land Country	Suuruusluokka (käytössä olevaa maatalousmaata) Storleksgrupp (utnyttjade jordbruksareal) Area group (utilised agricultural area)								Yhteensä Sammanlagt Total
	< 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	>100 ha	
NL Alankomaat	11 560	42 200	87 050	197 050	247 910	545 970	569 250	306 270	2 007 250
B Belgia	7 440	22 890	52 300	129 430	165 360	331 980	439 960	245 050	1 394 400
E Espanja	369 710	874 980	1 183 840	1 833 120	1 468 660	2 038 830	3 414 200	13 991 920	25 175 260
IRL Irlanti	2 600	29 820	121 450	479 960	560 460	1 116 150	1 304 160	757 090	4 371 710
UK Iso-Britannia	29 320	108 600	194 960	428 650	462 930	1 031 160	2 547 780	11 302 410	16 105 810
I Italia	901 620	1 332 220	1 427 810	1 709 780	1 180 050	1 465 030	1 769 100	3 330 200	13 115 810
A Itävalta	23 280	119 010	239 490	582 460	471 610	558 930	478 850	783 590	3 257 220
EL Kreikka	342 340	720 530	751 640	729 890	380 940	425 500	329 770	287 170	3 967 770
L Luxemburg	220	740	1 580	2 860	3 530	11 970	57 380	49 870	128 160
P Portugali	173 370	306 650	269 430	306 640	178 740	216 340	282 340	1 991 690	3 725 190
F Ranska	82 610	245 420	408 890	922 400	1 125 950	2 987 940	8 450 300	13 571 730	27 795 240
S Ruotsi	390	19 810	74 910	197 030	196 460	378 640	806 530	1 453 160	3 126 910
D Saksa	24 770	225 260	437 980	1 145 530	997 020	2 104 590	3 851 000	8 195 610	16 981 750
FIN Suomi	1 130	19 690	72 460	259 980	322 030	572 240	681 030	316 140	2 244 700
DK Tanska	480	2 930	57 690	128 170	138 330	278 760	678 630	1 373 210	2 658 210

ta med åkerarealen är de andra stora jordbruksländerna Tyskland, Storbritannien och Italien. Finlands åkerareal utgör 1,8 procent av EU-15-ländernas åkerareal.

Lantgårdarnas medelstorlek i EU-15-länderna år 2003 var cirka 20 hektar, vilket är cirka 2,5 hektar mera än år 1995. Mätt med den genomsnittliga åkerarealen finns de största lantgårdarna i Storbritannien. År 2003 var lantgårdarnas medelstorlek i Storbritannien 57,4 hektar. I Storbritannien går lantgårdarnas strukturutveckling i en annan riktning än i de andra EU-15-länderna. I Storbritannien har antalet lantgårdar börjat öka och medelåkerarealen har minskat med över 20 hektar på knappt tio år. Detta beror dock på att små gårdar på under 6 hektar har upptagits i undersökningens målgrupp; i verkligheten har medelstorleken på Storbritanniens gårdar inte förändrats så här mycket.

I Danmark och Luxemburg överskred lantgårdarnas medelstorlek gränsen på 50 hektar i början av 2000-talet. Om denna utveckling fortsätter, är Storbritanniens lantgårdar inte längre de största i EU-länderna. De finländska lantgårdarnas medelstorlek (29,9 ha) är cirka 10 hektar större än EU-15-ländernas medelstorlek. De minsta lantgårdarna finns i Grekland och Italien.

* * *

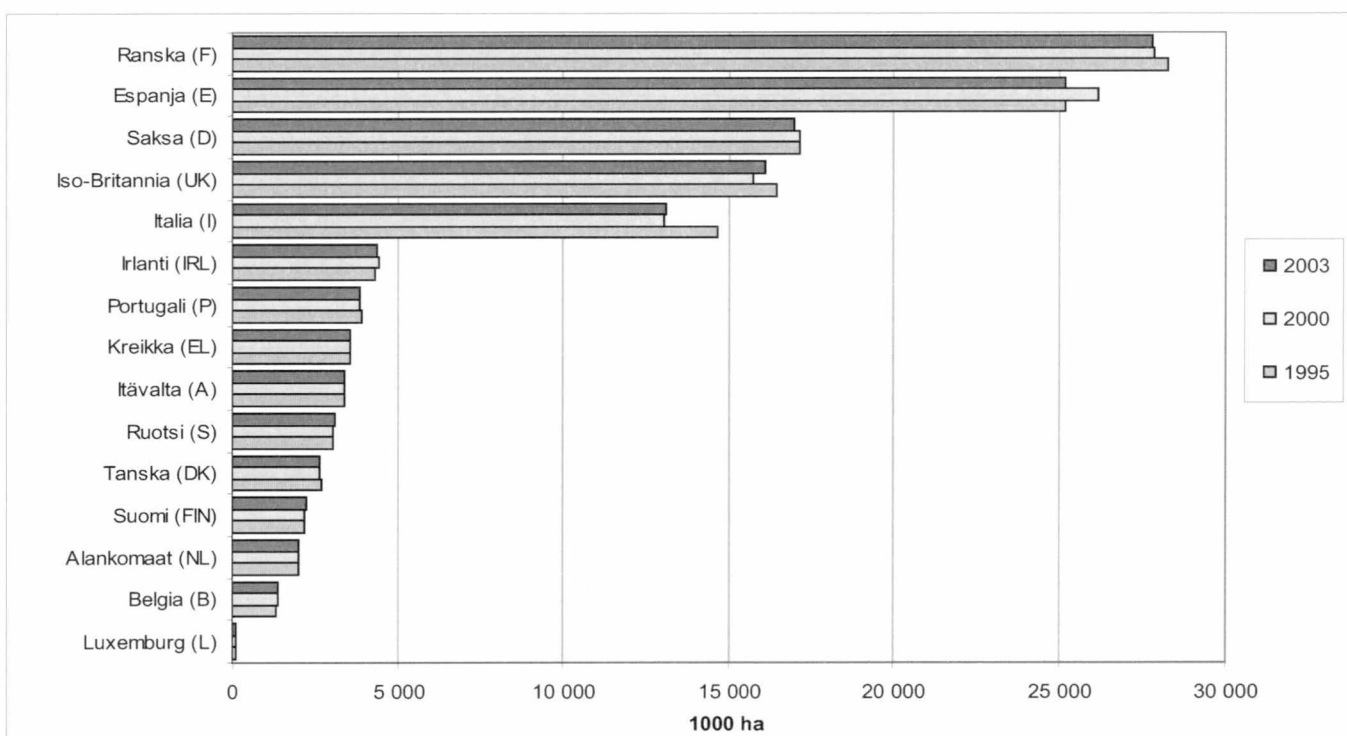
Agricultural area

In the EU-15 countries, the amount of utilised agricultural area (subsequently arable area) totalled approx. 126 million hectares in 2003. Arable area in the EU-15 countries has decreased by around two percent between 1995 and 2003. Measured by arable area, France is the largest agricultural country among the EU-15 countries. In France, the utilised agricultural area in 2003 was 27.8 million hectares, which is slightly over one-fifth of the arable area in the EU-15 countries. The utilised agricultural area of Spain is almost as large as that of France. Measured by arable area, the other large agricultural countries are Germany, Great Britain and Italy. Finland's arable area is 1.8 percent that of the EU-15 countries.

In 2003, the average size of EU-15 farms was around 20 hectares, which is approx. 2.5 hectares more than in 1995. Measured by arable area, the largest farms are found in Great Britain. In 2003, the average size of Britain's farms was 57.4 hectares. The structural development of farms in Great Britain is going in a different direction than that of the rest of the EU-15 countries. In Great Britain, the number of farms has begun to increase, and the average

Kuvio 2.1. Käytössä oleva maatalousmaa EU-maissa vuosina 1995 - 2003

Utnyttjad jordbruksareal i EU-länderna år 1995 - 2003
Utilised agricultural area in EU-countries, 1995 - 2003

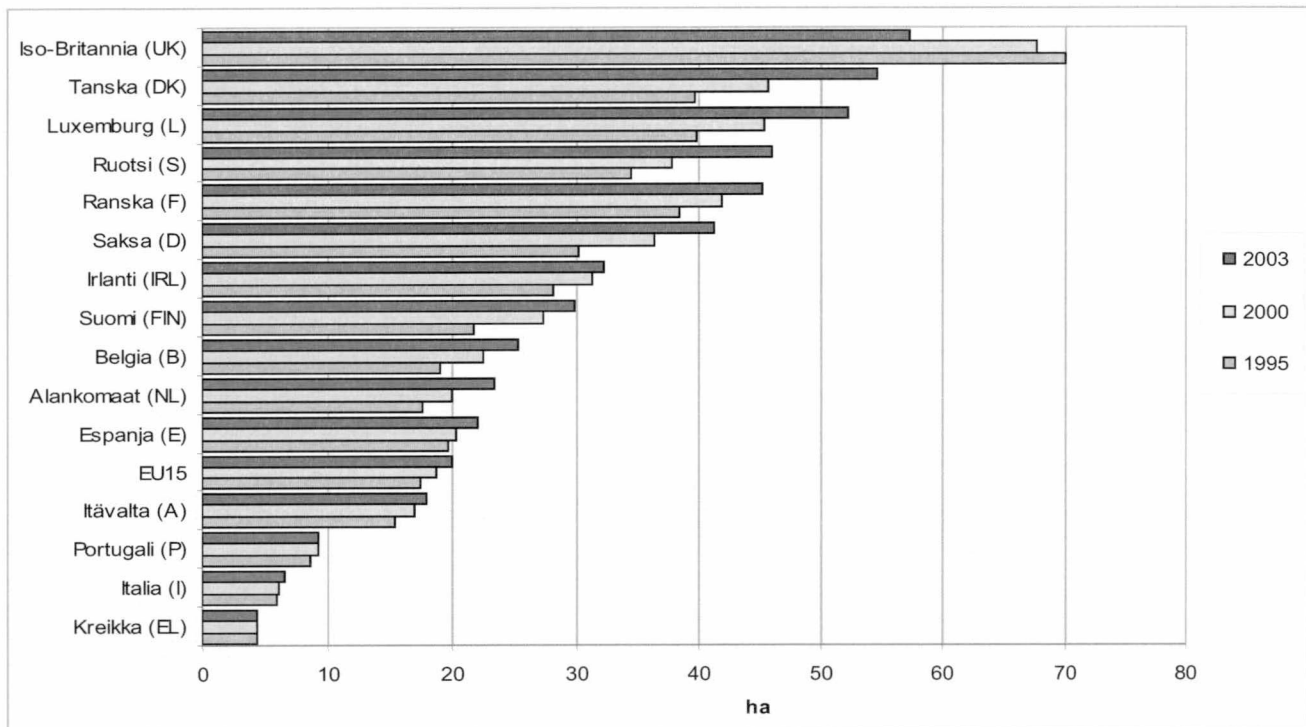

arable area has diminished by 20 hectares in just under ten years. This is, however, due to the fact that farms below 6 hectares in size were added to the target group of the survey: in reality, the mean size of British farms has not changed that much. The average size of the farms in Denmark and Luxembourg exceeded 50 hectares at the outset of

the 2000s. If this development continues the same way, Great Britain's farms will no longer be larger than those in the other EU countries. The mean size of Finland's farms (29.9 ha) is around 10 hectares larger than the average in the EU-15 countries. The smallest farms are found in Greece and Italy.

Kuvio 2.2. Keskimääräinen maatalousmaan ala (ha) EU-maissa vuosina 1995- 2003

Medeljordbruksareal (ha) i EU-länderna år 1995 - 2003
Average agricultural area (ha) in EU countries, 1995 - 2003

3. Taloudellinen koko

Keskimääräinen maatalousmaan ala ei välttämättä ole paras maatalon koon mittari. Toinen mahdollinen mittari on maatalon taloudellinen koko, joka kuvaa maatalon laskennallista kokonaisuutta yhden vuoden aikana. Mittayksikkönä käytetään ESUa (1 ESU = 1200 euroa). Tämä mittari huomioi pinta-alojen lisäksi yhteismitallisesti kotieläinten lukumäärän ja kasvihuonealan.

Taloudellisella koolla mitattuna EU-15 maiden maatalojen keskipitkinä vuonna 2003 oli noin 21 ESUa. Taloudellisen koon mukaan EU-maiden suurimmat maatalot löytyvät Alankomaista, missä keskimääräinen taloudellinen koko oli noin 96 ESUa. Taloudelliselta kooltaan tanskalaiset (76 ESUa) ja belgialaiset (59 ESUa) maatalot ovat seuraavaksi suurimpia. Suomen maatalojen taloudellinen koko (22 ESUa) oli vuonna 2003 hieman EU-15 maiden

keskiarvoa suurempi. Kreikan ja Portugalin maatalot ovat taloudellisella koolla mitattuna EU-15 maiden pienimpiä.

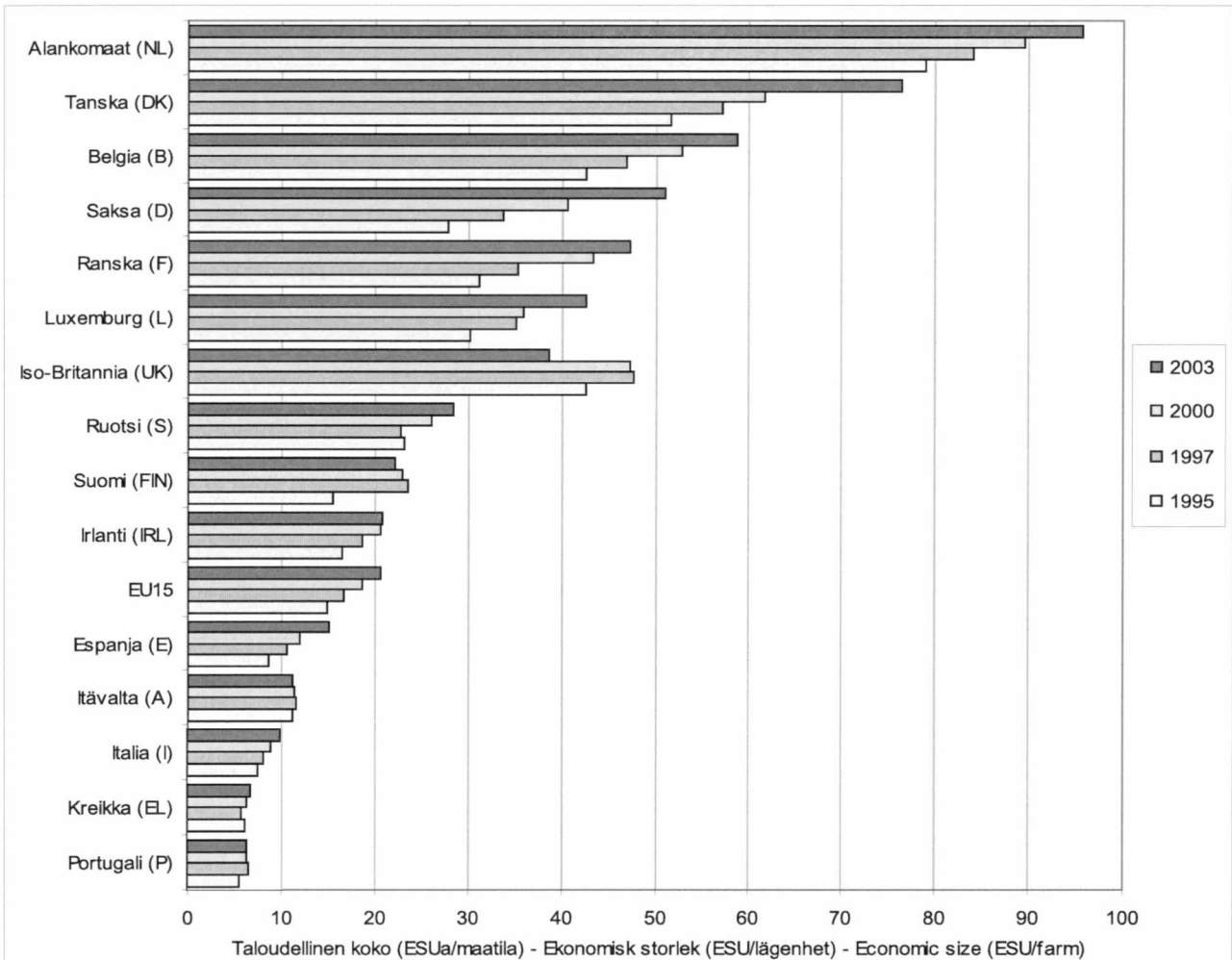
* * *

Ekonomiska storlek

Jordbruksarealen är inte nödvändigtvis den bästa mätaren av lantgårdens storlek. En annan möjlig mätare är lantgårdens ekonomiska storlek, som beskriver lantgårdens kalkylerade totalresultat under ett år. Som måttenhet används ESU (1 ESU = 1200 euro). Denna mätare beaktar förutom arealerna även antalet husdjur och växthusarealen på ett jämförbart sätt. Mätt med den ekonomiska stor-

Kuvio 3.1. Maatalojen taloudellinen koko EU-maissa vuosina 1995, 1997, 2000 ja 2003

Ekonomisk storlek i EU-länderna år 1995, 1997, 2000 och 2003
Economic size in EU-countries, 1995, 1997, 2000 and 2003

leken var lantgårdarnas medelstorlek i EU-15-länderna cirka 21 ESU år 2003. Enligt den ekonomiska storleken finns EU-ländernas största lantgårdar i Nederländerna där den genomsnittliga ekonomiska storleken var cirka 96 ESU. De till sin ekonomiska storlek näststörsta gårdarna är de danska (76 ESU) och belgiska (59 ESU) lantgårdarna. De finländska lantgårdarnas ekonomiska storlek (22 ESU) var litet större än EU-15-ländernas medeltal. Greklands

och Portugals lantgårdar är EU-15-ländernas minsta mätta med den ekonomiska storleken.

* * *

Economic size

The average agricultural area is not necessarily the best indicator of farm size. Another possible indicator is the farm's economic size, which describes the

3.1. Tilojen lukumäärä taloudellisen koon mukaan EU- maissa vuonna 2000

Antal lantbrukslägenheter enligt ekonomiska storleksgrupper i EU-länderna år 2000
Holdings by economic size classes of the agricultural area in EU countries, 2000

		Tilojen lukumäärä taloudellisissa kokoluokissa (ESUa)								
		Antal lägenheter i ekonomiska storleksgrupper (ESU)								
		Number of holdings in Economic size classes (ESU)								
Maa		0	0 - 2	2 - 4	4 - 8	8 - 16	16 - 40	40 - 100	>100	Yhteensä
Land										Sammanlagt
Country										Total
NL	Alankomaat	70	80	1 140	9 160	11 940	17 240	29 730	32 190	101 550
B	Belgia	150	5 840	4 370	5 650	6 350	11 070	18 360	9 920	61 710
E	Espanja	18 050	396 340	247 680	223 460	182 230	149 520	52 270	17 870	1 287 420
IRL	Irlanti	30	18 320	17 920	26 580	28 370	29 830	17 810	2 680	141 530
UK	Iso-Britannia	9400	56 480	20 570	22 190	23 610	33 330	37 440	30 230	233 250
I	Italia	19 220	1 007 300	403 810	291 500	193 850	149 390	63 370	25 280	2 153 720
A	Itävalta	330	57 580	27 390	32 290	35 540	36 670	8 920	750	199 470
EL	Kreikka	..	285 430	162 930	168 020	130 460	62 340	7 310	580	817 060
L	Luxemburg	20	330	210	280	290	550	1 010	120	2 810
P	Portugali	220	205 930	93 770	56 130	30 160	19 830	7 220	2 720	415 970
F	Ranska	770	111 870	57 970	55 350	62 790	133 710	168 620	72 730	663 810
S	Ruotsi	1 310	12 520	12 710	13 850	11 680	12 750	12 120	4 460	81 410
D	Saksa	-	54 710	58 920	61 590	64 480	102 390	93 470	36 400	471 960
FIN	Suomi	10	9 050	9 940	12 400	13 060	21 590	13 680	1 460	81 190
DK	Tanska	50	220	3 310	8 640	10 310	11 950	11 990	11 360	57 830

%

NL	Alankomaat	0,1 %	0,1 %	1,1 %	9,0 %	11,8 %	17,0 %	29,3 %	31,7 %	100,0 %
B	Belgia	0,2 %	9,5 %	7,1 %	9,2 %	10,3 %	17,9 %	29,8 %	16,1 %	100,0 %
E	Espanja	1,4 %	30,8 %	19,2 %	17,4 %	14,2 %	11,6 %	4,1 %	1,4 %	100,0 %
IRL	Irlanti	0,0 %	12,9 %	12,7 %	18,8 %	20,0 %	21,1 %	12,6 %	1,9 %	100,0 %
UK	Iso-Britannia	4,0 %	24,2 %	8,8 %	9,5 %	10,1 %	14,3 %	16,1 %	12,9 %	100,0 %
I	Italia	0,9 %	46,8 %	18,7 %	13,5 %	9,0 %	6,9 %	2,9 %	1,2 %	100,0 %
A	Itävalta	0,2 %	28,9 %	13,7 %	16,2 %	17,8 %	18,4 %	4,5 %	0,3 %	100,0 %
EL	Kreikka	..	34,9 %	19,9 %	20,6 %	16,0 %	7,6 %	0,9 %	0,1 %	100,0 %
L	Luxemburg	0,7 %	11,7 %	7,5 %	10,0 %	10,3 %	19,6 %	35,9 %	4,3 %	100,0 %
P	Portugali	0,1 %	49,5 %	22,5 %	13,5 %	7,3 %	4,8 %	1,7 %	0,6 %	100,0 %
F	Ranska	0,1 %	16,9 %	8,7 %	8,3 %	9,5 %	20,1 %	25,4 %	10,9 %	100,0 %
S	Ruotsi	1,6 %	15,4 %	15,6 %	17,0 %	14,3 %	15,7 %	14,9 %	5,4 %	100,0 %
D	Saksa	-	11,6 %	12,5 %	13,0 %	13,7 %	21,7 %	19,8 %	7,7 %	100,0 %
FIN	Suomi	0,0 %	11,1 %	12,2 %	15,3 %	16,1 %	26,6 %	16,8 %	1,8 %	100,0 %
DK	Tanska	0,1 %	0,4 %	5,7 %	14,9 %	17,8 %	20,7 %	20,7 %	19,6 %	100,0 %

estimated overall margin for one year. ESUs are used as the measurement unit (1 ESU=1,200 euros). This indicator not only takes areas into account but commensurably the number of livestock and greenhouse area as well. Measured by economic size, the average size of farms in the EU-15 countries was around 21 ESUs in 2003. According to economic size, the largest farms in the EU countries are located

in the Netherlands, where the average economic size was approx. 96 ESUs. By this measurement, the Danish (76 ESUs) and Belgian (59 ESUs) farms were the next largest in size. The economic size of Finnish farms (22 ESUs) was slightly larger than the mean for the EU-15 countries. Measured by the same criterion, the farms of Greece and Portugal are smaller than those in other EU-15 countries.

3.2. Tilojen lukumäärä taloudellisen koon mukaan EU- maissa vuonna 2003

Antal lantbrukslägenheter enligt ekonomiska storleksgrupper i EU- länderna år 2003
Holdings by economic size classes of the agricultural area in EU countries, 2003

		Tilojen lukumäärä taloudellisissa kokoluokissa (ESUa)								
		Antal lägenheter i ekonomiska storleksgrupper (ESU)								
		Number of holdings in Economic size classes (ESU)								
Maa	Land	0	0 - 2	2 - 4	4 - 8	8 - 16	16 - 40	40 - 100	>100	Yhteensä
Country										Sammanlagt
										Total
NL	Alankomaat	20	180	1 260	8 150	10 110	14 570	23 660	27 550	85 500
B	Belgia	120	4 680	3 640	4 980	5 470	9 220	16 170	10 660	54 940
E	Espanja	19 560	317 190	212 770	196 800	155 830	149 000	65 110	24 480	1 140 730
IRL	Irlanti	..	19 480	19 310	26 510	25 480	24 320	16 970	3 170	135 250
UK	Iso-Britannia	33 640	83 730	22 160	23 350	23 140	31 470	34 090	29 040	280 630
I	Italia	19 750	866 890	365 340	275 830	194 130	147 580	66 960	27 330	1 963 820
A	Itävalta	410	47 690	20 660	26 430	29 480	36 060	11 710	1 340	173 770
EL	Kreikka	..	309 180	169 240	157 950	111 910	65 480	9 760	930	824 460
L	Luxemburg	20	240	150	220	270	390	970	190	2 450
P	Portugali	190	185 350	74 650	47 670	25 150	17 190	6 600	2 480	359 280
F	Ranska	750	91 620	50 420	50 540	58 760	122 140	162 590	77 180	614 000
S	Ruotsi	850	13 920	10 550	11 210	8 870	9 300	8 950	4 250	67 890
D	Saksa	..	52 070	43 930	49 760	50 410	78 400	88 140	49 580	412 300
FIN	Suomi	..	6 060	9 810	12 880	13 570	20 360	10 880	1 390	74 950
DK	Tanska	10	130	2 520	7 060	8 400	10 040	8 580	11 890	48 610

		%								
NL	Alankomaat	0,0 %	0,2 %	1,5 %	9,5 %	11,8 %	17,0 %	27,7 %	32,2 %	100,0 %
B	Belgia	0,2 %	8,5 %	6,6 %	9,1 %	10,0 %	16,8 %	29,4 %	19,4 %	100,0 %
E	Espanja	1,7 %	27,8 %	18,7 %	17,3 %	13,7 %	13,1 %	5,7 %	2,2 %	100,0 %
IRL	Irlanti	..	14,4 %	14,3 %	19,6 %	18,8 %	18,0 %	12,5 %	2,3 %	100,0 %
UK	Iso-Britannia	12,0 %	29,8 %	7,9 %	8,3 %	8,2 %	11,2 %	12,1 %	10,3 %	100,0 %
I	Italia	1,0 %	44,1 %	18,6 %	14,0 %	9,9 %	7,5 %	3,4 %	1,4 %	100,0 %
A	Itävalta	0,2 %	27,4 %	11,9 %	15,2 %	17,0 %	20,8 %	6,7 %	0,8 %	100,0 %
EL	Kreikka	..	37,5 %	20,5 %	19,2 %	13,6 %	7,9 %	1,2 %	0,1 %	100,0 %
L	Luxemburg	0,8 %	9,8 %	6,1 %	9,0 %	11,0 %	15,9 %	39,6 %	7,7 %	100,0 %
P	Portugali	0,1 %	51,6 %	20,8 %	13,3 %	7,0 %	4,8 %	1,8 %	0,6 %	100,0 %
F	Ranska	0,1 %	14,9 %	8,2 %	8,2 %	9,6 %	19,9 %	26,5 %	12,6 %	100,0 %
S	Ruotsi	1,3 %	20,5 %	15,5 %	16,5 %	13,1 %	13,7 %	13,2 %	6,2 %	100,0 %
D	Saksa	..	12,6 %	10,7 %	12,1 %	12,2 %	19,0 %	21,4 %	12,0 %	100,0 %
FIN	Suomi	..	8,1 %	13,1 %	17,2 %	18,1 %	27,2 %	14,5 %	1,9 %	100,0 %
DK	Tanska	0,0 %	0,3 %	5,2 %	14,5 %	17,3 %	20,7 %	17,7 %	24,4 %	100,0 %

4. Maatilojen tuotantosuunnat

EU-15 alueella maatilojen yleisin tuotantosuunta on monivuotisten kasvien viljely. Tähän ryhmään kuuluvat mm. viininviljelyä, hedelmä- ja marjanviljelyä, sitrushedelmiä ja oliiveja viljelevät maatilat. Yli kolmasosalla EU-15 maiden maataloista päätuotantosuuntana on monivuotisten kasvien viljely. Monivuotisten kasvien viljely on selvästi merkittävin tuotantosuunta Etelä-Euroopan maissa (Italia, Kreikka, Portugali ja Espanja). Suuri osa monivuotisten kasvien viljelyä harjoittavista tiloista on pieniä ja niiden osuus EU-15 maiden maataloustuotannosta on pienempi kuin maatilojen lukumäärän suhteellinen osuus.

Peltoviljelyä ja laidunkarjan kasvatusta harjoittaa päätuotantosuuntanaan noin viidennes EU-15 maiden maataloista. Peltoviljelyksi tässä lasketaan tässä mm. viljan, riisin, öljykasvien, perunan, sokerijuurikkaan ja avomaan vihannesten viljelyä. Peltoviljely on hallitseva tuotantosuunta pohjoisissa EU-maissa (Suomi, Ruotsi ja Tanska). Näissä Pohjoismaissa noin puolet maataloista harjoittaa päätuotantosuuntanaan peltoviljelyä.

Laidunkarjan kasvatusta harjoitaviin maataloihin on luokiteltu nautakarjan, lampaiden ja vuohien kasvatusta harjoittavat maatilat. Tilojen lukumäärällä mitattuna laidunkarjan kasvatusta on merkittävin tuotantosuunta Alankomaissa, Belgiassa, Irlannissa, Isossa-Britanniassa, Itävallassa, Luxemburgissa, Ranskassa ja Saksassa. Irlannissa peräti 92 prosenttia maataloista kuuluu tähän ryhmään.

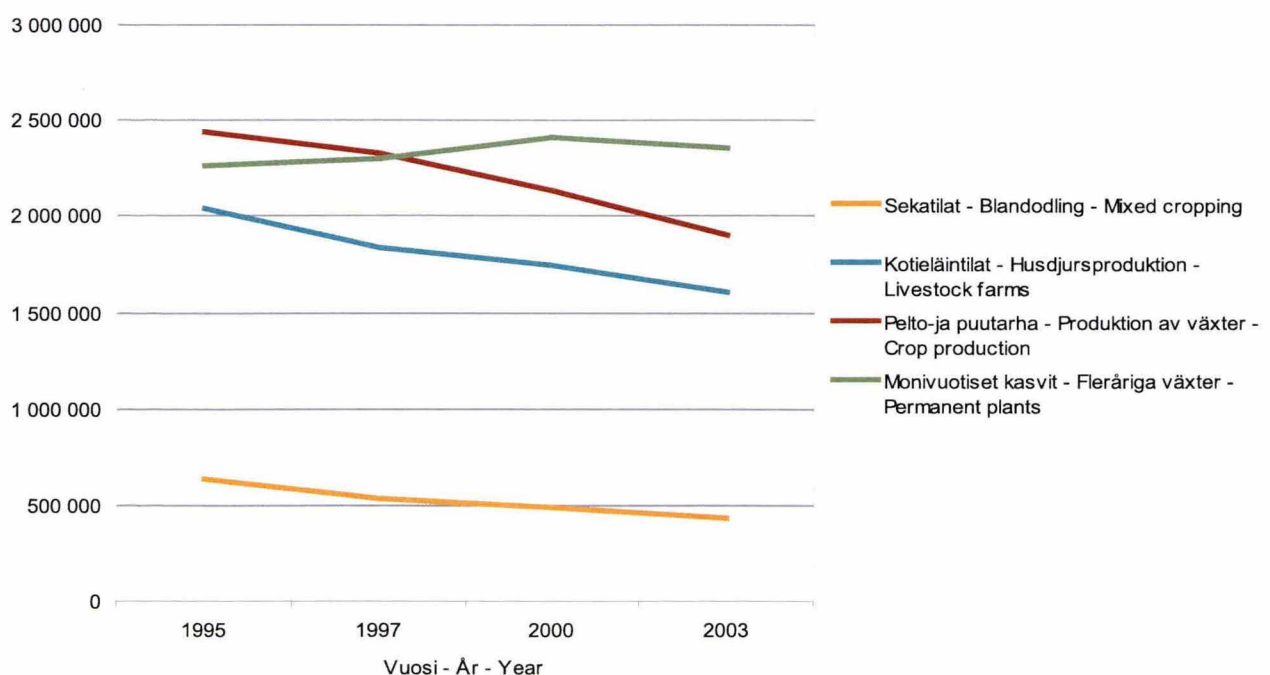
Näyttää siltä, että maatilat ovat erikoistumassa. Sekatilojen (esimerkiksi yhdistetty peltoviljely ja laidunkarjan kasvatusta) lukumäärä vähenee suhteellisesti nopeammin kuin peltoviljelyyn, monivuotisiin kasveihin ja laidunkarjan kasvatukseen erikoistuneiden tilojen määrä.

* * *

Lantgårdarnas produktionsinriktningar

I EU-15-området är lantgårdarnas allmänna produktionsinriktning odlingen av fleråriga växter. Till den här gruppen hör bl.a. lantgårdar som odlar vin, frukt och bär, citrusfrukter och oliver. Över en tredjedel av EU-15-ländernas lantgårdar har odlingen av mångåriga växter som huvudproduktionsinriktning. Odling av fleråriga växter är den klart viktigaste produktionsinriktningen i de sydeuropeiska länderna (Italien, Grekland, Portugal och Spanien).

Kuvio 4.1. Maatilojen lukumäärä tuotantosuunnittain EU-maissa 1995-2003
Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktning i EU-länderna 1995-2003
Number of farms by line of farm production in EU countries 1995-2003

En stor del av de gårdar som odlar fleråriga växter är små och deras andel av EU-15-ländernas lantbruksproduktion är mindre än deras andel av antalet lantgårdar.

Åkerbruk och betesdjurhållning bedrivs som huvudproduktionsinriktning av cirka en femtedel av EU-15-ländernas lantgårdar. Som åkerbruk räknas här bl.a. odling av spannmål, ris, oljeväxter, potatis, sockerbeta och frilandsodling av grönsaker. Åkerbruket är den dominerande produktionsinriktningen i de nordliga EU-länderna (Finland, Sverige och Danmark). I dessa nordliga länder bedriver cirka hälften av lantgårdarna åkerbruk som sin huvudproduktionsinriktning.

Till de lantgårdar som bedriver betesdjurhållning har klassificerats de lantgårdar som bedriver skötsel av nötkreatur, får och getter. Mätt med antalet gårdar är betesdjurhållningen den viktigaste produktionsinriktningen i Nederländerna, Belgien, Irland, Storbritannien, Österrike, Luxemburg, Frankrike och Tyskland. I Irland hör till och med 92 procent av lantgårdarna till den här gruppen.

På basis av uppgifterna ser det ut som om lantgårdarna håller på att specialiseras. Antalet blandbruk

(till exempel förening av åkerbruk och betesdjurhållning) minskar relativt sett snabbare än antalet gårdar som har specialiserat sig på åkerbruk, fleråriga växter och betesdjur

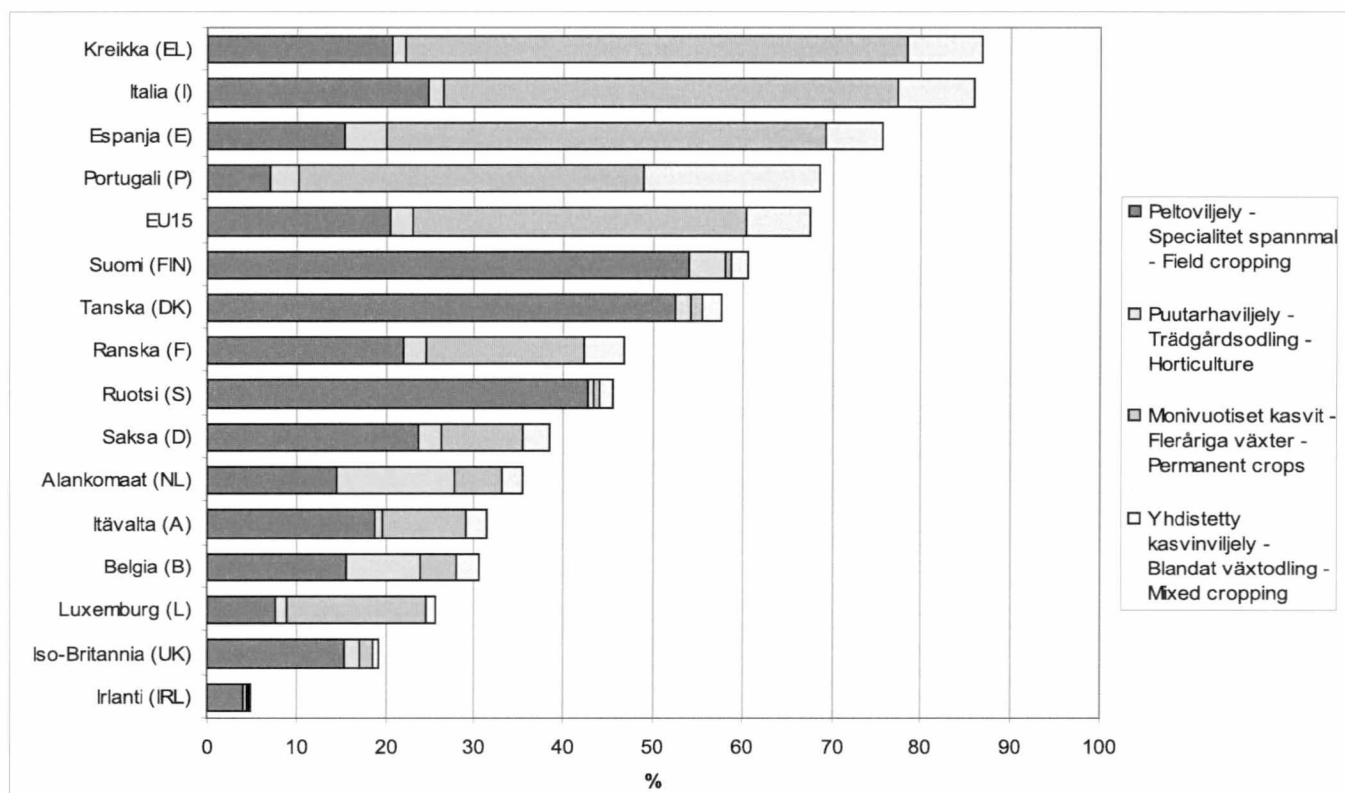
Line of farm production

In the EU-15 area, the most common line of farm production is cultivation of perennial crops. Among other things, this group comprises farms engaged in viticulture, fruit and berry growing as well as citrus fruit and olive growing. For over one-third of the farms in the EU-15 countries, the main line of production is the cultivation of perennial crops. The latter is clearly the most significant line of production in the countries of southern Europe (Italy, Greece, Portugal and Spain). Many of the farms engaged in such cultivation are small, and their share of EU-15 agricultural production is smaller than the relative share of the number of farms.

Arable farming and grazing livestock-breeding are the main lines of production on around one-fifth

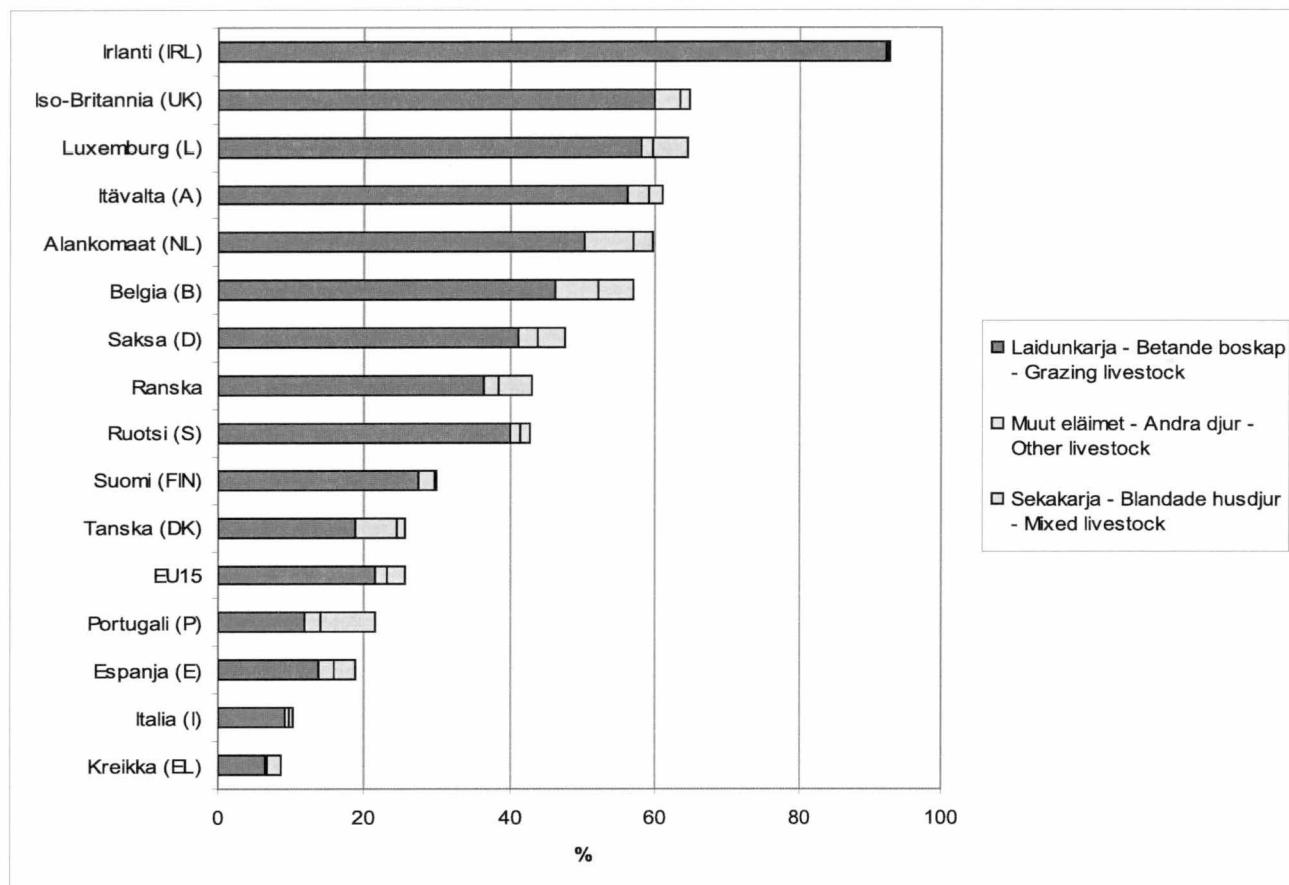
Kuvio 4.2. Peltoviljelytilat tuotantosunnittain EU-maissa vuonna 2003

Antal lägenheter med åker enligt produktionsinriktningar i EU-länderna år 2003
Number of farms with fieldcropping by production sector in EU-countries year 2003

Kuvio 4.3. Kotieläintilat tuotantosuunnittain EU-maissa vuonna 2003

Antal lägenheter med djur enligt produktionsinriktningar i EU-länderna år 2003
 Number of farms with livestock by production sectors in EU countries, 2003

of the EU-15 farms. Arable farming refers to the growing of cereals, rice, oil plants, potato, sugar beet and outdoor vegetables. Arable farming is the dominant line of production in the EU countries of the north (Finland, Sweden and Denmark). In these Nordic countries, arable farming is the primary line of production of around half the farms.

The farms that raise cattle, sheep and goats are classified under the farms engaged in grazing livestock-breeding. Measured by the number of farms, grazing livestock-breeding is the most impor-

tant line of production in the Netherlands, Belgium, Ireland, Great Britain, Austria, Luxembourg, France and Germany. In Ireland, as much as 92 percent of farms belong to this group.

It appears that farms are becoming more specialised. The number of mixed farms (e.g., arable farming combined with grazing livestock-breeding) is, in relative terms, declining more rapidly than the number of farms specialised in arable farming, cultivation of perennial crops and grazing livestock-breeding.

4.1. Tilojen lukumäärä tuotantosuunnan mukaan EU- maissa vuonna 2000

Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktningar i EU- länderna år 2000
Number of farms by production sector in EU countries, 2000

Maa Land Country	Pelto- viljely Specialitet spann- mål Field cropping	Puu- tarha- viljely Träd- gårds- odling Horti- culture	Moni- vuotiset kasvit Fleråriga växter Perma- nent crops	Laidun- karja Betande boskap Grazing livestock	Muut eläimet Andra djur Other livestock	Yhdistetty kasvin- viljely Blandat växtodling Mixed cropping	Seka- karja Blan- dade husdjur Mixed livestock	Sekakarja/ vilja Blandade djur/ spannmål Various crops/ livestock	Muut Andra Others	Yhteensä Samman- lagt Total
NL Alankomaat	13 940	14 110	5 330	48 900	8 780	2 300	3 410	4 730	70	101 550
B Belgia	8 890	4 740	2 610	28 320	4 260	1 690	3 340	7 710	150	61 710
E Espanja	199 020	55 980	619 040	190 210	25 480	88 690	36 570	54 390	18 050	1 287 420
IRL Irlanti	5 270	460	190	130 640	610	120	370	3 860	30	141 530
UK Iso-Britannia	42 530	4 830	3 250	148 980	6 780	2 440	2 600	12 450	9 400	233 250
I Italia	525 040	44 930	1 016 860	224 940	10 130	219 430	21 240	71 950	19 220	2 153 720
A Itävalta	33 930	1 550	19 980	108 250	6 950	5 870	7 250	15 370	330	199 470
EL Kreikka	189 790	13 820	432 170	49 060	3 120	71 610	15 500	41 990	..	817 060
L Luxemburg	190	30	480	1 570	50	20	130	320	20	2 810
P Portugali	36 120	12 600	144 010	49 830	7 280	87 610	32 680	45 630	220	415 970
F Ranska	134 400	15 790	117 620	247 260	13 110	31 200	32 930	70 760	770	663 810
S Ruotsi	42 020	1 370	440	19 730	990	1 220	700	13 630	1 320	81 410
D Saksa	111 750	11 050	42 600	171 510	7 790	21 640	21 950	83 670	-	471 960
FIN Suomi	38 450	3 570	510	29 320	2 320	1 550	460	5 010	20	81 190
DK Tanska	28 660	1 110	610	11 290	3 600	1 400	1 110	9 990	50	57 830

%

NL Alankomaat	13,7 %	13,9 %	5,2 %	48,2 %	8,6 %	2,3 %	3,4 %	4,7 %	0,1 %	100,0 %
B Belgia	14,4 %	7,7 %	4,2 %	45,9 %	6,9 %	2,7 %	5,4 %	12,5 %	0,2 %	100,0 %
E Espanja	15,5 %	4,3 %	48,1 %	14,8 %	2,0 %	6,9 %	2,8 %	4,2 %	1,4 %	100,0 %
IRL Irlanti	3,7 %	0,3 %	0,1 %	92,3 %	0,4 %	0,1 %	0,3 %	2,7 %	0,0 %	100,0 %
UK Iso-Britannia	18,2 %	2,1 %	1,4 %	63,9 %	2,9 %	1,0 %	1,1 %	5,3 %	4,0 %	100,0 %
I Italia	24,4 %	2,1 %	47,2 %	10,4 %	0,5 %	10,2 %	1,0 %	3,3 %	0,9 %	100,0 %
A Itävalta	17,0 %	0,8 %	10,0 %	54,3 %	3,5 %	2,9 %	3,6 %	7,7 %	0,2 %	100,0 %
EL Kreikka	23,2 %	1,7 %	52,9 %	6,0 %	0,4 %	8,8 %	1,9 %	5,1 %	..	100,0 %
L Luxemburg	6,8 %	1,1 %	17,1 %	55,9 %	1,8 %	0,7 %	4,6 %	11,4 %	0,7 %	100,0 %
P Portugali	8,7 %	3,0 %	34,6 %	12,0 %	1,8 %	21,1 %	7,9 %	11,0 %	0,1 %	100,0 %
F Ranska	20,2 %	2,4 %	17,7 %	37,2 %	2,0 %	4,7 %	5,0 %	10,7 %	0,1 %	100,0 %
S Ruotsi	51,6 %	1,7 %	0,5 %	24,2 %	1,2 %	1,5 %	0,9 %	16,7 %	1,6 %	100,0 %
D Saksa	23,7 %	2,3 %	9,0 %	36,3 %	1,7 %	4,6 %	4,7 %	17,7 %	0,0 %	100,0 %
FIN Suomi	47,4 %	4,4 %	0,6 %	36,1 %	2,9 %	1,9 %	0,6 %	6,2 %	0,0 %	100,0 %
DK Tanska	49,6 %	1,9 %	1,1 %	19,5 %	6,2 %	2,4 %	1,9 %	17,3 %	0,1 %	100,0 %

4.2. Tilojen lukumäärä tuotantosuunnan mukaan EU- maissa vuonna 2003

Antal lantbrukslägenheter enligt produktionsinriktningar i EU- länderna år 2003

Number of farms by production sector in EU countries, year 2003

Maa Land Country		Pelto- viljely	Puutarha viljely	Moni- vuotiset kasvit	Laidun- karja	Muut eläimet	Yhdis- tetty kasvin- viljely	Seka- karja	Seka- karja/ vilja	Muut	Yhteensä
		Specialitet spannmål	Träd- gårds- odling	Fleråriga växter	Betande boskap	Andra djur	Blandat växtod- ling	Blandade husdjur	Blandade spannmål	Andra	Samman- lagt
		Field cropping	Horti- culture	Perma- nent crops	Grazing livestock	Other livestock	Mixed cropping	Mixed live- stock	Various crops/ livestock comb.	Others	Total
NL	Alankomaat	12 470	11 220	4 640	43 060	5 740	1 940	2 150	4 270	20	85 500
B	Belgia	8 550	4 560	2 230	25 360	3 320	1 390	2 660	6 770	120	54 940
E	Espanja	175 740	52 920	560 630	155 790	24 640	73 460	35 410	42 600	19 560	1 140 730
IRL	Irlanti	5 370	830	270	124 650	510	80	340	3 220	..	135 250
UK	Iso-Britannia	43 250	5 000	3 640	168 300	9 430	2 210	3 730	11 430	33 640	280 630
I	Italia	486 740	32 810	999 440	177 920	10 820	167 930	12 520	55 870	19 750	1 963 820
A	Itävalta	28 630	1 120	14 510	96 300	10 100	4 030	6 440	12 230	410	173 770
EL	Kreikka	191 550	17 190	432 260	58 680	3 410	65 090	13 340	42 950	..	824 460
L	Luxemburg	190	30	380	1 420	40	30	120	240	20	2 450
P	Portugali	39 980	11 270	121 300	41 940	6 370	77 170	23 010	38 070	190	359 280
F	Ranska	134 840	15 990	108 780	222 860	13 450	27 690	28 230	61 410	750	614 000
S	Ruotsi	29 040	420	420	27 230	950	970	770	7 240	850	67 890
D	Saksa	97 750	10 180	38 110	169 280	11 390	12 760	15 030	57 800	..	412 300
FIN	Suomi	40 550	3 000	510	20 480	1 690	1 400	280	7 040	..	74 970
DK	Tanska	25 500	900	580	9 150	2 720	1 020	540	8 200	10	48 610

%

NL	Alankomaat	14,6 %	13,1 %	5,4 %	50,4 %	6,7 %	2,3 %	2,5 %	5,0 %	0,0 %	100,0 %
B	Belgia	15,6 %	8,3 %	4,1 %	46,2 %	6,0 %	2,5 %	4,8 %	12,3 %	0,2 %	100,0 %
E	Espanja	15,4 %	4,6 %	49,1 %	13,7 %	2,2 %	6,4 %	3,1 %	3,7 %	1,7 %	100,0 %
IRL	Irlanti	4,0 %	0,6 %	0,2 %	92,2 %	0,4 %	0,1 %	0,3 %	2,4 %	..	100,0 %
UK	Iso-Britannia	15,4 %	1,8 %	1,3 %	60,0 %	3,4 %	0,8 %	1,3 %	4,1 %	12,0 %	100,0 %
I	Italia	24,8 %	1,7 %	50,9 %	9,1 %	0,6 %	8,6 %	0,6 %	2,8 %	1,0 %	100,0 %
A	Itävalta	16,5 %	0,6 %	8,4 %	55,4 %	5,8 %	2,3 %	3,7 %	7,0 %	0,2 %	100,0 %
EL	Kreikka	23,2 %	2,1 %	52,4 %	7,1 %	0,4 %	7,9 %	1,6 %	5,2 %	..	100,0 %
L	Luxemburg	7,8 %	1,2 %	15,5 %	58,0 %	1,6 %	1,2 %	4,9 %	9,8 %	0,8 %	100,0 %
P	Portugali	11,1 %	3,1 %	33,8 %	11,7 %	1,8 %	21,5 %	6,4 %	10,6 %	0,1 %	100,0 %
F	Ranska	22,0 %	2,6 %	17,7 %	36,3 %	2,2 %	4,5 %	4,6 %	10,0 %	0,1 %	100,0 %
S	Ruotsi	42,8 %	0,6 %	0,6 %	40,1 %	1,4 %	1,4 %	1,1 %	10,7 %	1,3 %	100,0 %
D	Saksa	23,7 %	2,5 %	9,2 %	41,1 %	2,8 %	3,1 %	3,6 %	14,0 %	..	100,0 %
FIN	Suomi	54,1 %	4,0 %	0,7 %	27,3 %	2,3 %	1,9 %	0,4 %	9,4 %	..	100,0 %
DK	Tanska	52,5 %	1,9 %	1,2 %	18,8 %	5,6 %	2,1 %	1,1 %	16,9 %	0,0 %	100,0 %

5. Kasvinviljely

Viljelykasvien pinta ala EU-maissa vuonna 2003 oli noin 72 miljoonaa hehtaaria. Tämä on 57 prosenttia EU-maiden käytössä olevasta maatalousmaasta. Monivuotisen nurmen ja niityn osuus käytössä olevasta maatalousmaasta on noin 35 prosenttia ja monivuotisten kasvien noin 8 prosenttia. Edellä mainittu käytössä olevan maatalousmaan jakauma on pysynyt lähes vakiona vuodesta 1995 lähtien.

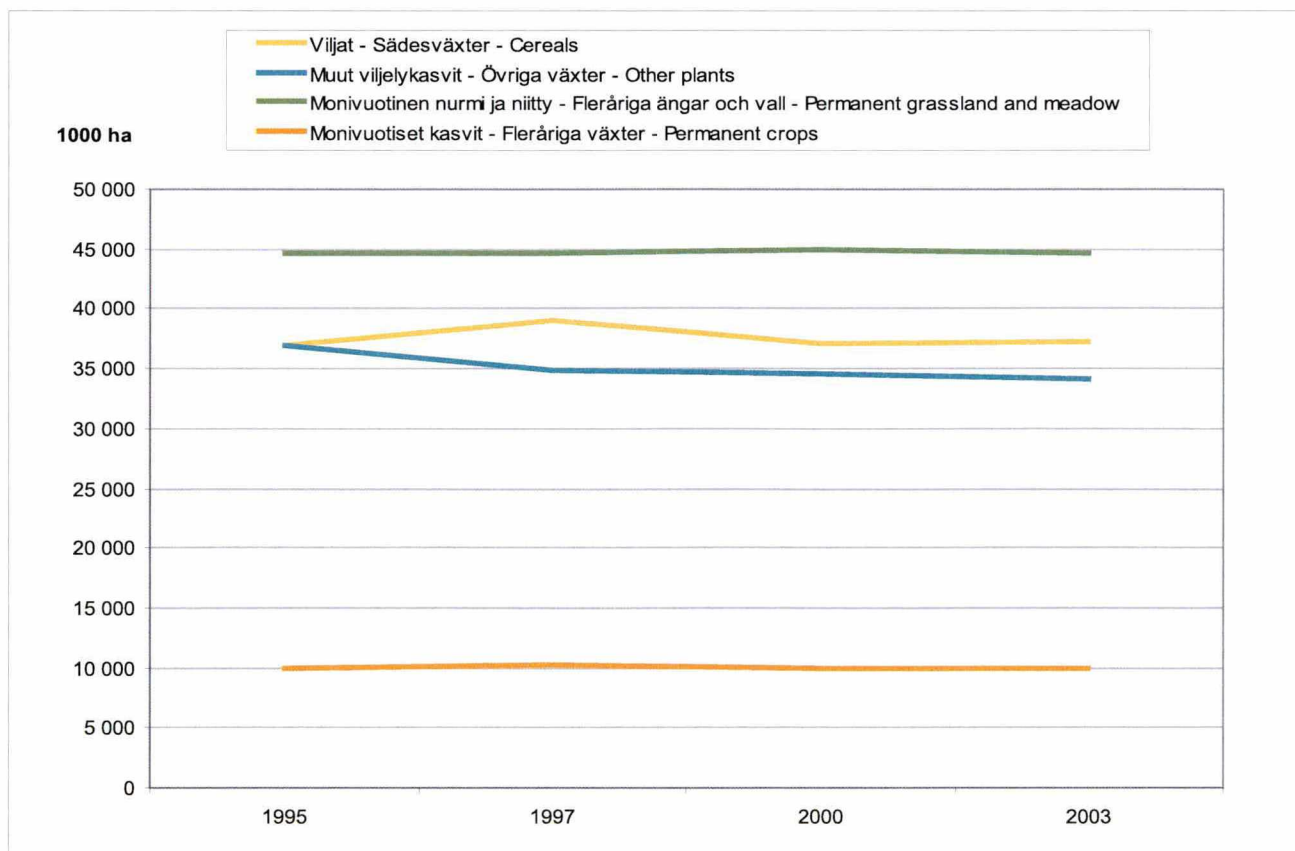
Viljelykasvien osuus käytössä olevasta maatalousmaasta vaihtelee Suomen lähes sadasta prosentista Irlannin 27 prosenttiin. Keskimäärin viljelykasvien pinta-ala EU-maissa on noin 20 hehtaaria, kun se Suomessa on noin 30 hehtaaria. Viljelykasvien keskimääräinen pinta-ala kasvoi vuosien 1995 ja 2003 välillä noin neljällä hehtaarilla.

Viljelykasveista merkittävin ryhmä on viljat. Viljojen kokonaispinta-ala on noin 37 miljoonaa hehtaaria. Teollisuuskasvien (mm. rypsi, rapsi, puuvilla, tupakka) pinta-ala on noin 5 miljoonaa hehtaaria, soke-rijuurikkaan ja perunan yhteenlaskettu pinta-ala on vajaat 3 miljoonaa hehtaaria. Jäsenmaista suurin viljanviljelymaa on Ranska, jossa viljoja viljellään noin 9 miljoonan hehtaarin alalla. Suomen vilja-ala (noin 1,2 miljoonaa hehtaaria) on hieman yli 3 prosenttia EU-15 maiden vilja-alasta. Isossa Britanniassa viljaviljelysten keskokoko on EU-maiden suurin, noin 50 hehtaaria per maatila. Suomessa vilja-ala on keskimäärin noin 20 hehtaaria, mikä on noin 5 hehtaaria EU15-maiden keskiarvoa suurempi.

Monivuotisen laitumen ja niityn pinta-ala on pysytellyt 45 ja 46 miljoonan hehtaarin välissä usean vuoden ajan. Irlannissa, Isossa Britanniassa, Itävallassa, Luxemburgissa ja Portugalissa monivuotisen laitumen ja niityn pinta-ala on suurempi kuin viljelykasvien pinta-ala. Irlannissa peräti lähes kolme neljäsosaa käytössä olevasta maatalousmaasta on luonnonlaidunta ja niittyä. EU-15 maissa monivuotisten laitumien ja niittyjen keskimääräinen maatalousmaan pinta-ala on noin 20 hehtaaria. Isossa Britanniassa keskokoko on EU-15 maiden suurin, 46 hehtaaria.

Monivuotisten kasvien (hedelmät, marjat, sitruhedelmät, oliivit, viinit, taimitarhat) pinta-ala on noin 10 miljoonaa hehtaaria. Monivuotisten kasvien osuus maatalousmaan pinta-alasta on merkittävä lähinnä Välimeren alueen maissa. Monivuotisista kasveista oliiviviljelmien pinta-ala on noin 4,3 miljoonaa hehtaaria, viinitarhojen 3,1 miljoonaa hehtaaria sekä hedelmä- ja marjaviljelmien hieman alle 2 miljoonaa hehtaaria.

Kuvio 5.1. Maatalousmaan käyttö EU-maissa vuosina 1995 - 2003
Disponering av jordbruksmark i EU-länderna år 1995 - 2003
Use of agricultural area in EU countries, 1995 - 2003

Monivuotisten kasvien pinta-ala on selvästi suurin Espanjassa (4,3 miljoonaa hehtaaria) ja Italiassa (2,5 miljoonaa hehtaaria). Monivuotisten kasvien pinta-ala keskimäärin maatilaa kohti on melko pieni, noin kolme hehtaaria per tila.

Växtodling

År 2003 var arealen för odlingsväxterna cirka 72 miljoner hektar i EU-länderna. Detta är 57 procent av den utnyttjade jordbruksarealen i EU-länderna. Fleråriga gräsmarkens och ängars andel av den utnyttjade jordbruksarealen var cirka 35 procent och fleråriga växters cirka 8 procent. Den ovannämnda fördelningen av den utnyttjade jordbruksarealen har varit så gott som konstant från år 1995.

Odlingsväxternas andel av den utnyttjade jordbruksarealen varierar från 100 procent i Finland till 27 procent i Irland. I EU-länderna är den genomsnittliga odlingsväxtarealen cirka 20 hektar, medan den är cirka 30 hektar i Finland. Den genomsnittliga arealen för odlingsväxter ökade med cirka fyra hektar mellan åren 1995 och 2003.

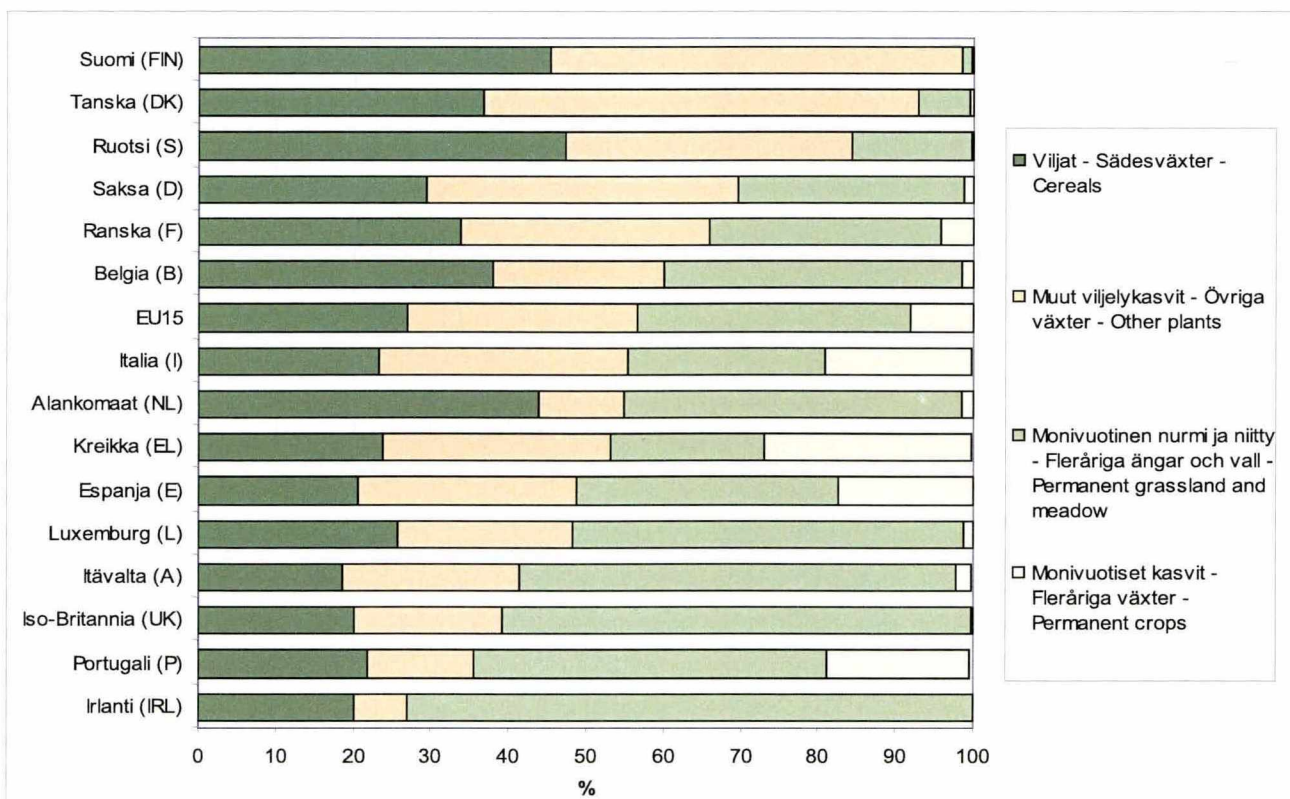
Den viktigaste gruppen av odlingsväxter är spannmålsväxter. Spannmålsväxternas totalareal är cirka

37 miljoner hektar. Arealen för industrigrödor (bl.a. ryps, raps, bomull, tobak) är cirka 5 miljoner hektar, den sammanlagda arealen för sockerbeta och potatis är knappt 3 miljoner hektar. Det största spannmålsodlingslandet av medlemsländerna är Frankrike där det odlas spannmål på cirka 9 miljoner hektar. Finlands spannmålsareal (cirka 1,2 miljoner hektar) utgör litet över 3 procent av EU-15-ländernas spannmålsareal. I Storbritannien är spannmålsgrödarnas genomsnittliga storlek det största i EU-länderna, cirka 50 hektar per gård. I Finland är spannmålsarealen i genomsnitt cirka 20 hektar per gård, vilket är cirka 5 hektar större än EU-15-ländernas medeltal.

Arealen för flerårig betesmark och äng har hållit sig mellan 45 och 46 miljoner hektar under flera år. I Irland, Storbritannien, Österrike, Luxemburg och Portugal är den fleråriga betesmarkens och ängens areal större än arealen för odlingsväxter. I Irland är till och med tre fjärdedelar av den utnyttjade jordbruksarealen naturlig betesmark och äng. I EU-15-länderna är fleråriga betesmarkens och ängars genomsnittliga areal cirka 20 hektar. I Storbritannien är den genomsnittliga storleken den största i EU-15-länderna, 46 hektar.

Arealen för fleråriga växter (frukter, bär, citrusfrukter, oliver, viner, plantskolor) är cirka 10 miljoner hektar. De fleråriga växternas andel av arealen är

Kuvio 5.2. Maatalousmaan käyttö EU-maissa vuonna 2003
Disponering av jordbruksmark i EU-länderna år 2003
Use of agricultural area in EU countries, 2003

betydande i Medelhavsländerna. Av fleråriga växter är olivodlingarnas areal cirka 4,3 miljoner hektar, vingårdarnas 3,1 miljoner hektar och frukt- och bärödlingsarealen under 2 miljoner hektar. Arealen för fleråriga växter är klart störst i Spanien (4,3 miljoner hektar) och Italien (2,5 miljoner hektar). Per gård är arealen för fleråriga växter ganska liten, cirka tre hektar per gård.

* * *

Crop production

The area under crop varieties was 72 million hectares in the EU countries in 2003. This accounts for 57 percent of the utilised agricultural area in the EU countries. The share of permanent grasslands and meadows of the utilised agricultural area was approx. 35 percent and that of perennial crops was around 8 percent. The above-mentioned distribution of the utilised agricultural area has remained nearly constant since 1995.

The proportion of the areas under crop varieties of the utilised agricultural area varies from nearly 100% in Finland to 27 percent in Ireland. The average area under crop varieties in the EU countries is around 20 hectares, while in Finland it is around 30 hectares. The average area under crop varieties grew between 1995 and 2003 by around four hectares.

The most significant group of crops is grains. The total area under grains is approx. 37 million hectares. The area under crop varieties for industrial use (i.e. turnip rape, rape, cotton, tobacco)

is approx. 3 million hectares. Of the EU member states, the largest country for grain production is France, where the area under grains is approx. 9 million hectares. Finland's grain area (approx. 1.2 million hectares) is slightly over 3 per-cent of the grain area of the EU-15 countries. In Great Britain, the average size of farms cultivating grain is the largest in the EU — around 50 hectares per farm. In Finland, the average grain area is approx. 20 hectares per farm, which is approx. 5 hectares larger than the EU-15 average.

The area for permanent pasture and meadowland has remained between 45 and 46 million hectares for several years. In Ireland, Great Britain, Austria, Luxembourg and Portugal, the area of permanent pasture and meadowland is larger than that under crops. In Ireland, nearly three-quarters of the utilised agricultural area are natural grazing grounds and meadowlands. In the EU-15 countries, the area of permanent pasture and meadowland is around 20 hectares. The average size in Great Britain is the largest in the EU-15, i.e. 46 hectares.

The area under perennial crops (fruit, berries, citrus fruit, olives, grapes, nurseries) is approx. 10 million hectares. The share of perennial crops of the total area is significant in the Mediterranean countries in particular. As regards perennial crops, the area for olive farms is around 4.3 million hectares, the area for vineyards is 3.1 million hectares and the area for fruit and berry farms is slightly below 2 million hectares. The area for perennial crops is clearly the greatest in Spain (4.3 million hectares) and in Italy (2.5 million hectares). On average, the area for perennial crops per farm is rather small: approx. three hectares.

6. Kotieläintuotannon rakenne

Vuonna 2003 noin 2,7 miljoonalla EU-maiden maatilalla oli kotieläimiä. Näillä maataloilla oli noin 112 miljoonaa eläinyksikköä. Kotieläintilojen lukumäärä on vähentynyt vuodesta 1995 noin 1,2 miljoonalla tilalla, mikä tarkoittaa 30 prosentin vähennystä. Samalla aikavälillä kaikkien maatalojen määrä väheni puolet hitaammin, eli 15 prosentilla. Tilakoon kasvusta johtuen kotieläinyksiköiden määrä on pysynyt samalla tasolla vuodesta 1995 lähtien. Keskimääräinen eläinyksikkömäärä tilaa kohden oli vuonna 2003 noin 41, kun vuonna 1995 keskimääräinen eläinyksikkömäärä oli hieman alle 30.

Kotieläintilojen osuus kaikista maataloista on noin 43 prosenttia, kun vuonna 1995 yli puolet EU-maiden maataloista piti kotieläimiä. Kotieläintilojen osuus ja rakenne vaihtelee selvästi jäsenmaittain. Irlannissa lähes kaikilla maataloilla (96%) on kotieläimiä, kun taas Italiassa kotieläintilojen osuus kaikista maataloista on alle viidennes. Suomessa kotieläintilojen osuus (45%) on hieman yli EU-15 maiden keskiarvon.

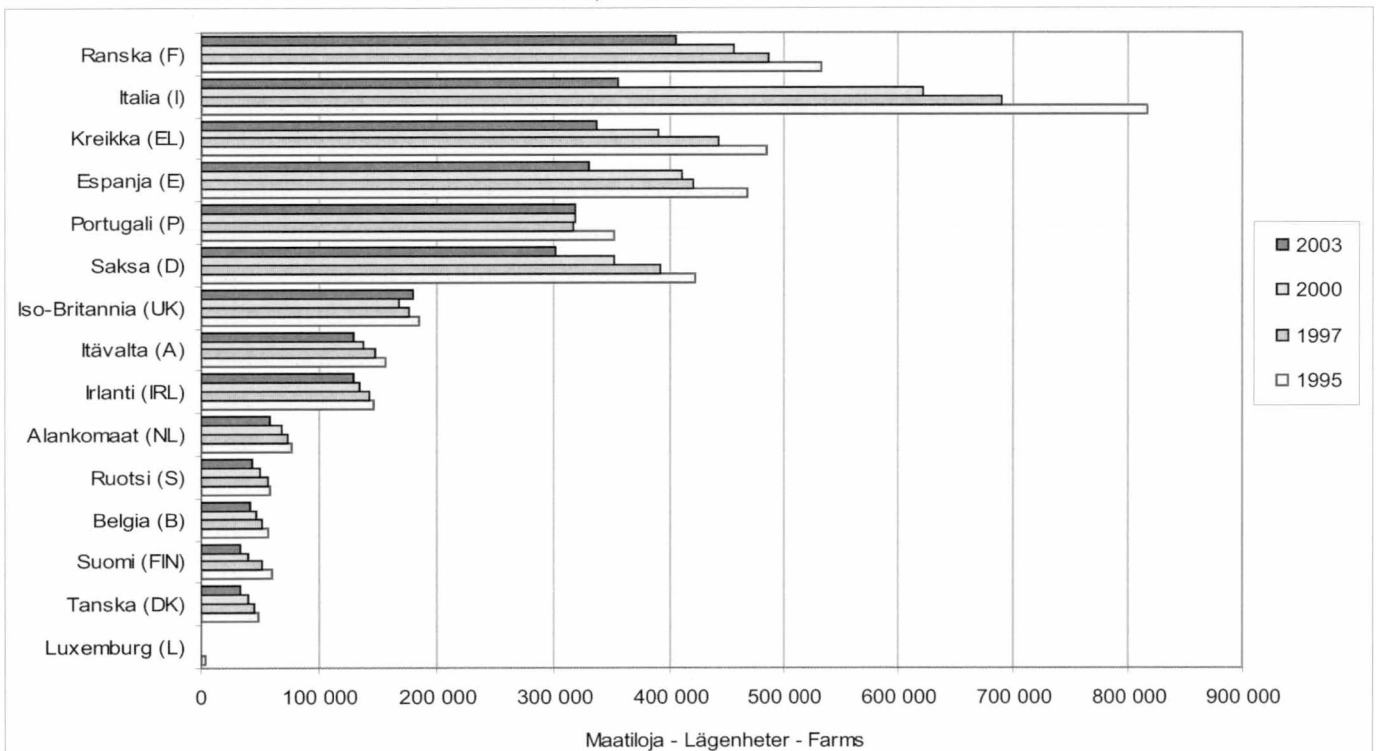
Kotieläintilojen väheneminen on ollut suhteellisesti nopeinta Italiassa, jossa kotieläintilojen määrä väheni 57 prosentilla vuosien 1995 ja 2003 välillä. Suomessa kotieläintilojen vähenemistähti on ollut EU-maiden toiseksi nopeinta (44 % vuosien 1995

ja 2003 välillä). Irlannissa ja Iso-Britanniassa kotieläintilojen vähenemisvauhti on ollut kaikkein hitainta.

Kotieläintilojen koko eläinyksiköiden määrällä mitattuna on suurin Tanskassa (138 eläinyksikköä / tila) ja Alankomaissa (106 eläinyksikköä/tila). Portugalissa ja Kreikassa keskimääräinen eläinyksikkömäärä jää alle kymmenen. Suomen kotieläintilat (35 eläinyksikköä/tila) ovat hieman EU-15 maiden keskiarvoa (42 eläinyksikköä/tila) pienempiä. Suomessa kotieläintilojen keskikoko on viime vuosina kasvanut nopeammin kuin monessa muussa EU-maassa, joten todennäköisesti lähivuosina Suomen kotieläintilojen keskikoko saavuttaa EU-15 maiden keskitason.

Lähes joka toisella EU-15 maan kotieläintilalla on nautoja. Irlannissa ja Belgiassa nautoja kasvatetaan yli 80 prosentilla kotieläintiloista. Suomessa nautoja on hieman yli 70 prosentilla kotieläintiloista. Luxemburgissa ovat EU-15 maiden suurimmat nautatilat, missä keskimääräinen eläinmäärä on yli 100 nautaa. Lypsykarjatilojen keskikoko on suurin Iso-Britanniassa (77 lehmää/tila) ja Tanskassa (75 lehmää/tila). Nautatilojen määrä on vähentynyt vajalla kolmanneksella vuodesta 1995, eli hieman nopeammin kuin kaikkien kotieläintilojen määrä.

Kuvio 6.1. Kotieläintilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1995-2003
Antal lantbrukslägenheter med husdjur i EU-länderna år 1995-2003
Number of farms with livestock in EU countries, 1995-2003

Maatalouden rakennemuutos vuosien 1995 ja 2003 välillä on kohdistunut voimakkaimmin sikatiloihin, ainakin jos mittarina käytetään tilamäärän ja tilakoon muutosta. Sikatilojen määrä väheni EU-maissa vuosien 1995 ja 2003 välillä yli 40 prosentilla. Monissa jäsenmaissa yli puolet sikatiloista lopetti sikojen pitämisen tällä aikavälillä. Tilamäärän nopeasta vähenemisestä huolimatta sikojen lukumäärässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Sikatilojen keskikoko onkin noussut alle sadasta eläimestä noin 177 eläimeen.

Noin joka toisella EU-maan kotieläintilalla oli siipikarjaa vuonna 2003. Suurin osa siipikarjatilastoista (yli 60 prosenttia) on pieniä alle 5 eläinyksikön tiloja. Kreikassa ja Portugalissa yli 80 prosentilla kotieläintiloista on siipikarjaa. Alankomaissa, Suomessa ja Irlannissa siipikarjatilojen osuus kaikista kotieläintiloista on alle 10 prosenttia. Siipikarjatilojen määrä on vähentynyt yhtä nopeasti kuin sikatilojenkin. Tilakoko on yli kaksinkertaistunut vuosien 1995 ja 2003 välillä noin 450 eläimestä yli 900 eläimeen. Alankomaissa siipikarjatilojen keskikoko on yli 30 000 eläintä.

Lähes joka neljännellä kotieläintilalla on lampaita. Lammastilojen osuus kotieläintiloista on suurin Isossa Britanniassa (47%) ja pienin Suomessa (alle 6%). Keskimäärin lammastiloilla on 150 lammasta. Ylivoimaisesti suurin tilakoko on Isossa Britanniassa (421 lammasta/tila) ja pienin Itävallassa (noin

21 lammasta/tila). Lammastilojen määrä on viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt selvästi hitaammin kuin muiden kotieläintilojen määrä. EU-15 maissa lammastilojen lukumäärä väheni vuosien 1995 ja 2003 välillä noin neljänneksellä. Lampaiden lukumäärä on vähentynyt hieman tilamäärän vähentymistä hitaammin, joten lammastilojen keskikoko on kasvanut. EU-15 maissa oli vuonna 2003 hieman vajaa sata miljoonaa lammasta.

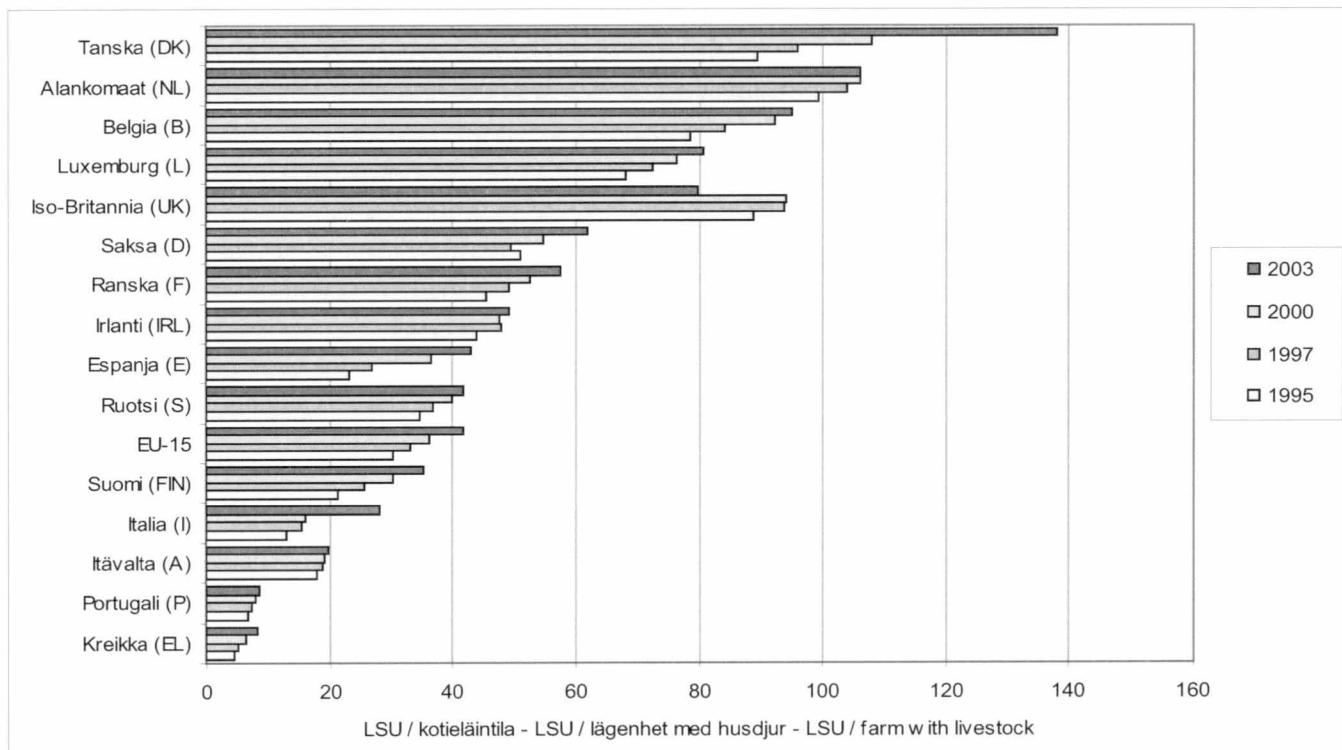
Husdjursproduktionens struktur

År 2003 hade cirka 2,7 miljoner av EU-ländernas lantgårdar husdjur. På dessa lantgårdar var cirka 112 miljoner djurenheter. Antalet husdjursgårdar har minskat med cirka 1,2 miljoner gårdar från år 1995, vilket innebär en minskning på 30 procent. Under samma tidsperiod minskade det totala antalet gårdar dubbelt så långsamt, dvs. med 15 procent. På grund av ökningen i gårdsstorleken har antalet husdjursenheter hållits på samma nivå sedan år 1995. Det genomsnittliga antalet djurenheter per gård var cirka 41 å 2003, när det genomsnittliga antalet djurenheter var litet under 30 år 1995.

Andelen husdjursgårdar av alla gårdar är cirka 43 procent, när över hälften av EU-ländernas lantgårdar hade husdjur år 1995. Husdjursgårdarnas an-

Kuvio 6.2. Eläinyksiköitä/kotieläintila EU-maissa vuosina 1995-2003

Antal djurenheter/ lägenhet med djur i EU-länderna år 1995-2003
Number of livestock-units/ farm with livestock in EU countries, 1995-2003

6.1. Nautaeläinten ja nautaeläintilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003

Antal nötkreatur och lägenheter med nötkreatur i EU-länderna år 1990 - 2003

Number of cattle and farms with cattle in EU countries, 1990 - 2003

Maa Land Country	Nautaeläintiloja (kpl) Antal lägenheter med nötkreatur (st) Number of farms with cattle					
	1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL Alankomaat	65 490	60 230	56 220	52 090	47 880	39 190
B Belgia	57 430	50 850	46 880	43 450	38 370	33 610
E Espanja	310 990	243 270	225 010	202 730	188 210	150 800
IRL Irlanti	151 420	142 230	138 090	134 420	124 110	116 580
UK Iso-Britannia	143 570	139 340	132 930	126 850	114 900	111 300
I Italia	319 570	267 330	251 970	230 850	173 620	147 850
A Itävalta	115 580	106 900	100 660	87 420
EL Kreikka	53 030	45 020	40 050	32 600	28 330	24 510
L Luxemburg	2 740	2 310	2 140	2 010	1 890	1 620
P Portugali	219 550	159 510	146 640	125 290	102 460	84 770
F Ranska	457 510	377 150	344 540	312 040	282 010	258 210
S Ruotsi	41 720	38 550	33 980	27 910
D Saksa	237 960	196 550
FIN Suomi	43 820	38 870	30 010	24 350
DK Tanska	37 130	33 700	30 250	27 610	24 190	19 330

Maa Land Country	Nautaeläimiä (kpl) Antal nötkreatur (st) Number of cattle (heads)					
	1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL Alankomaat	4 949 590	4 796 770	4 654 200	4 410 640	4 205 690	3 759 190
B Belgia	3 229 610	3 212 750	3 255 870	3 157 100	3 041 570	2 778 080
E Espanja	4 777 280	4 830 780	5 275 470	5 656 510	6 346 460	5 973 210
IRL Irlanti	6 911 980	6 963 810	6 992 030	7 525 950	7 036 010	6 998 400
UK Iso-Britannia	12 051 860	11 647 900	11 582 810	11 540 420	11 090 680	10 507 290
I Italia	7 759 060	7 591 330	7 417 490	7 334 720	6 231 200	6 261 130
A Itävalta	2 324 100	2 195 740	2 151 340	2 038 580
EL Kreikka	592 410	500 940	520 230	518 910	652 390	733 140
L Luxemburg	214 990	208 880	213 890	212 340	207 930	189 670
P Portugali	1 401 210	1 283 110	1 405 010	1 335 740	1 415 190	1 398 180
F Ranska	21 646 670	20 290 360	20 757 650	20 088 020	20 258 920	19 454 360
S Ruotsi	1 771 300	1 781 310	1 712 990	1 606 830
D Saksa	14 895 810	13 638 720
FIN Suomi	1 140 590	1 146 900	1 056 480	1 000 080
DK Tanska	2 226 810	2 195 490	2 090 370	2 004 210	1 887 060	1 724 410

del och struktur varierar betydligt från medlemsland till medlemsland. I Irland finns det husdjur på nästan alla lantgårdar (96 %), medan husdjursgårdarnas andel är under en femtedel av alla lantgårdar i Italien. I Finland är husdjursgårdarnas andel (45 %) litet över EU-15-ländernas medeltal.

Minskningen i antalet husdjursgårdar har varit relativt sett snabbast i Italien, där antalet husdjursgårdar minskade med 57 procent mellan åren 1995 och 2003. I Finland har husdjursgårdarnas minskningstakt varit näst snabbast i EU-länderna (44 % mellan åren 1995 och 2003). I Irland och Storbritannien har antalet husdjursgårdar minskat allra långsammast.

Mätt med antalet djurenheter är husdjursgårdarnas storlek störst i Danmark (138 djurenheter per gård) och i Nederländerna (106 djurenheter per gård). I Portugal och Grekland är det genomsnittliga antalet djurenheter under tio. Finländska husdjursgårdar (35 djurenheter per gård) är litet mindre än genomsnittet i EU-15-länderna (42 djurenheter per gård). Under de senaste åren har husdjursgårdarnas genomsnittliga storlek ökat i Finland snabbare än i många andra EU-länder, varför det är sannolikt att husdjursgårdarnas genomsnittliga storlek når EU-15-ländernas medelnivå under de närmaste åren.

Nästan varannan husdjursgård i EU-15-länderna har nötkreatur. I Irland och Belgien uppföds nötkreatur på över 80 procent av husdjursgårdarna. I Finland finns nötkreatur på nästan över 70 procent av husdjursgårdarna. EU-15-ländernas största nötkreatursgårdar finns i Luxemburg, där det genomsnittliga antalet djur är över 100 nötkreatur. Mjölkgårdarnas genomsnittliga storlek är störst i Storbritannien (77 kor per gård) och i Danmark (75 kor per gård). Antalet nötkreatursgårdar har minskat med nästan en tredjedel från år 1995, dvs. litet snabbare än antalet alla husdjursgårdar.

Jordbrukets strukturomvandling mellan åren 1995 och 2003 har drabbat svingårdarna starkast, åtminstone mätt med antalet gårdar och gårdsstorleken. Mellan åren 1995 och 2003 minskade antalet svingårdar med över 40 procent i EU-länderna. I flera medlemsländer upphörde över hälften av svingårdarna med svinuppfödningen under denna period. Trots att antalet gårdar minskat snabbt, har det inte skett betydande ändringar i antalet svin. Svingårdarnas genomsnittliga storlek har faktiskt ökat från under ett hundra djur till cirka 177 djur. Omkring varannan husdjursgård i EU-länderna hade fjäderfä år 2003. Största delen av fjäderfägårdarna (över 60 procent) var små gårdar på under 5 djurenheter. I Grekland och Portugal har över 80 procent av husdjursgårdarna fjäderfä. I Nederländerna, Finland och Irland är fjäderfägårdarnas andel av alla husdjursgårdar under 10 procent. Antalet fjäderfägårdar har minskat lika mycket som antalet

svingårdar. Mellan åren 1995 och 2003 har gårdsstorleken mer än fördubblats från cirka 450 djur till över 900 djur. I Nederländerna är fjäderfägårdarnas genomsnittliga storlek över 30 000 djur.

Nästan var fjärde husdjursgård har får. Fårgårdarnas andel av husdjursgårdarna är störst i Storbritannien (47%) och minst i Finland (under 6 %). På fårgårdarna finns i genomsnitt 150 får. Gårdsstorleken är överlägset störst i Storbritannien (421 får per gård) och minst i Österrike (cirka 21 får per gård). Under de senaste tio åren har antalet fårgårdar minskat klart långsammare än antalet andra husdjursgårdar. I EU-15-länderna minskade antalet fårgårdar med cirka en fjärdedel mellan åren 1995 och 2003. Antalet får har minskat litet långsammare än antalet gårdar, varför fårgårdarnas medelstorlek har ökat. I EU-15-länderna fanns knappt hundra miljoner får år 2003.

* * *

Structure of livestock production

In 2003, approx. 2.7 million farms in the EU countries had livestock. These farms had approx. 112 million animal units. The number of livestock farms has declined since 1995 by approx. 1.2 million farms, which means a reduction of 30 percent. During the same time period, the total number of all farms decreased twice as slowly, i.e. by 15 percent. Due to the growth in farm size, the number of animal units has remained unchanged since 1995. The average number of animal units per farm in 2003 was 41, whereas in 1995 the average number of animal units was slightly under 30.

With respect to all farms, the share of livestock farms is around 43 percent, whereas over half the farms in the EU kept animals in 1995. The share and structure of the animal farms clearly varies from one member state to another. In Ireland, virtually all farms (96%) have animals, while in Italy the proportion of livestock farms is below one-fifth. In Finland, the proportion of livestock farms (45%) is slightly above the average for the EU-15 countries.

The decline in the number of livestock farms has been the quickest, relatively speaking, in Italy, where the number of such farms decreased by 57 percent between 1995 and 2003. In Finland, the pace of decrease in livestock farms has been the second quickest among the EU countries (44% between 1995 and 2003). The pace of decrease has been the slowest of all in Ireland and Great Britain.

Measured by the numbers of animal units, the size of livestock farms is the largest in Denmark (138 animal units / farm) and in the Netherlands (106 animal units / farm). In Portugal and Greece, the average number of animal units remains below ten.

Finland's livestock farms (35 animal units / farm) are slightly smaller than the average size for the EU-15 countries. In Finland, the average size of livestock farms has grown faster in the last few years than in many other EU countries, so evidently the average size of livestock farms in Finland during the next few years shall reach the average level for the EU-15 countries.

Almost every second animal farm in the EU-15 countries has cows. In Ireland and Belgium, cattle are bred on over 80 percent of the livestock farms. In Finland, slightly over 70 percent of all animal farms have cows. The largest cattle farms among the EU-15 countries are in Luxembourg, where the average number of animals exceeds 100. The average size of dairy farms is the largest in Great Britain (77 cows / farm) and in Denmark (75 cows / farm). The total number of cattle farms has declined by slightly under one-third since 1995, i.e. somewhat faster than the total number of all livestock farms.

The structural change in agriculture between 1995 and 2003 has been most vigorous on pig farms, at least measured by the number and size of farms. The number of pig farms decreased in the EU countries by over 40 percent between 1995 and 2003. In many member states, over half of the pig farms ceased to keep pigs during this period. Despite the quick reduction in the total number of farms, no significant changes have occurred in the total number of pigs. The average size of pig farms

has indeed risen from under 100 animals to around 177 animals.

Almost every second animal farm in the EU countries had poultry in 2003. Most poultry farms (over 60 percent) are small farms with under 5 animal units. In Greece and Portugal, over 80 percent of the animal farms had poultry. In the Netherlands, Finland and Ireland, the poultry farms account for under 10% of all animal farms. The number of poultry farms has decreased as rapidly as that of the pig farms. Farm size has more than doubled from approx. 450 to over 900 animals between 1995 and 2003. In the Netherlands, the mean size of poultry farms is in excess of 30,000 animals.

Almost every fourth livestock farm raises sheep. The proportion of sheep farms is the biggest in Great Britain (47%) and the smallest in Finland (below 6%). The average number of sheep on sheep farms is 150. Overwhelmingly, the largest farm-size is in Great Britain (421 sheep / farm), and the smallest is in Austria (approx. 21 sheep / farm). During the last ten years, the number of sheep farms has clearly fallen more slowly than the number of other animal farms. In the EU-15 countries, the number of sheep farms declined by around one-quarter between 1995 and 2003. The total number of sheep has declined slightly more slowly than the number of farms, so the average size of the sheep farms has grown. In the EU-15 countries, there were slightly under one hundred million sheep in 2003.

6.2. Lypsylehmien ja lypsylehmätilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003

Antal mjölkkor och antal lägenheter med mjölkkor i EU-länderna år 1990 - 2003

Number of farms with dairy cows and number of dairy cows in EU countries, 1990 - 2003

Maa Land Country	Lypsylehmätiloja (kpl) Antal lägenheter med mjölkkor (st) Number of farms with dairy cows					
	1 990	1 993	1 995	1 997	2 000	2 003
NL Alankomaat	47 080	40 530	37 470	37 270	35 060	25 000
B Belgia	31 270	24 650	21 880	19 610	18 190	16 570
E Espanja	206 750	144 000	122 690	101 540	77 810	51 030
IRL Irlanti	49 070	46 750	42 440	39 730	31 810	27 000
UK Iso-Britannia	44 800	41 350	38 390	36 310	31 860	28 210
I Italia	206 370	143 080	114 940	103 610	81 600	67 500
A Itävalta	90 080	86 500	77 470	65 130
EL Kreikka	37 620	30 630	27 960	19 490	12 060	11 550
L Luxemburg	1 890	1 550	1 400	1 280	1 230	1 040
P Portugali	99 040	67 490	58 460	47 440	32 990	27 050
F Ranska	226 610	177 810	161 220	148 090	128 340	113 930
S Ruotsi	17 640	15 790	13 960	9 720
D Saksa	152 650	121 820
FIN Suomi	32 740	30 820	23 910	19 400
DK Tanska	23 170	17 930	15 960	13 190	11 160	7 950

Maa Land Country	Lypsylehmiä (kpl) Antal mjölkkor (st) Number of dairy cows (heads)					
	1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL Alankomaat	1 877 870	1 746 730	1 707 880	1 642 680	1 649 730	1 477 770
B Belgia	841 860	698 410	688 380	633 220	615 860	585 400
E Espanja	1 597 840	1 403 780	1 356 840	1 338 740	1 242 310	1 096 410
IRL Irlanti	1 330 810	1 343 040	1 312 080	1 315 970	1 177 450	1 155 550
UK Iso-Britannia	2 844 910	2 661 100	2 555 370	2 475 870	2 334 840	2 191 940
I Italia	2 641 760	2 298 030	2 173 310	2 179 180	1 896 050	1 857 000
A Itävalta	705 680	730 190	697 310	580 520
EL Kreikka	204 760	171 400	183 600	148 190	153 790	170 190
L Luxemburg	60 530	50 180	48 600	46 310	45 140	40 600
P Portugali	405 600	371 830	381 760	381 420	355 730	335 280
F Ranska	5 304 390	4 698 260	4 624 350	4 411 140	4 193 270	4 050 960
S Ruotsi	481 390	468 090	448 520	402 520
D Saksa	4 765 140	4 380 830
FIN Suomi	396 050	392 290	364 120	333 870
DK Tanska	761 930	714 110	702 470	670 350	640 190	596 030

6.3. Sikojen ja sikatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003

Antal svin och lägenheter med svin i EU-länderna år 1990 -2003

Number of pigs and farms with pigs in EU countries, 1990 - 2003

Maa Land Country		Sikatiloja (kpl) Antal lägenheter med svin (st) Number of farms with pigs					
		1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL	Alankomaat	29 300	26 880	22 390	21 010	16 430	10 730
B	Belgia	19 970	15 070	12 940	11 630	10 230	8 650
E	Espanja	310 920	235 440	209 860	138 990	180 630	130 750
IRL	Irlanti	2 870	2 590	2 440	2 450	1 280	1 110
UK	Iso-Britannia	16 900	16 160	13 180	14 040	11 190	10 860
I	Italia	345 940	285 700	279 000	251 560	187 250	124 440
A	Itävalta	106 430	95 790	82 200	61 000
EL	Kreikka	32 260	54 550	33 670	37 510	36 250	42 160
L	Luxemburg	770	500	420	390	360	230
P	Portugali	238 730	172 940	162 370	151 920	132 630	108 340
F	Ranska	148 870	105 870	89 960	77 950	59 550	52 990
S	Ruotsi	10 650	8 500	6 020	3 680
D	Saksa	..	245 600	206 400	181 200	141 450	102 170
FIN	Suomi	7 500	6 490	4 380	3 630
DK	Tanska	31 360	26 860	21 420	18 830	15 480	11 110

Maa Land Country		Sikoja (kpl) Antal svin (st) Number of pigs (heads)					
		1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL	Alankomaat	13 845 840	14 964 450	14 397 460	15 189 060	13 566 820	11 169 100
B	Belgia	6 657 180	7 121 850	7 240 950	7 313 220	7 368 540	6 538 610
E	Espanja	11 840 650	13 064 020	12 699 750	14 226 020	22 015 030	21 210 710
IRL	Irlanti	1 303 700	1 570 180	1 500 670	1 700 320	1 722 110	1 713 320
UK	Iso-Britannia	7 550 430	7 762 680	7 823 120	7 968 590	6 442 720	5 045 250
I	Italia	8 392 360	8 396 340	8 060 680	8 292 790	8 603 330	8 580 150
A	Itävalta	3 694 780	3 669 870	3 425 450	3 178 310
EL	Kreikka	933 530	807 720	847 570	876 960	969 850	1 082 040
L	Luxemburg	76 550	71 800	72 640	77 150	86 210	84 140
P	Portugali	2 439 200	2 617 970	2 367 920	2 418 820	2 418 430	2 117 510
F	Ranska	12 203 030	13 929 190	14 162 420	15 080 360	14 869 720	15 236 860
S	Ruotsi	2 313 460	2 359 300	2 115 340	1 903 160
D	Saksa	28 719 494	26 335 320	24 515 863	24 416 703	26 101 030	26 608 940
FIN	Suomi	1 399 820	1 475 510	1 295 800	1 374 850
DK	Tanska	9 197 170	11 567 820	11 083 910	11 383 180	11 626 040	12 948 940

6.4. Siipikarjan ja siipikarjatilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990-2003

Antal fjäderfän och lägenheter med fjäderfän i EU-länderna år 1990 - 2003

Number of poultry and farms with poultry in EU countries, 1990 - 2003

Maa Land Country	Siipikarjatilaja (kpl) Antal lägenheter med fjäderfän Number of farms with poultry						
	1990	1993	1995	1997	2000	2003	
NL	Alankomaat	6 220	5 650	4 890	4 680	4 460	2 670
B	Belgia	14 820	10 470	8 780	7 960	6 950	6 140
E	Espanja	397 480	335 150	303 220	273 680	239 460	192 590
IRL	Irlanti	26 630	20 070	17 310	15 470	10 650	8 980
UK	Iso-Britannia	47 770	44 530	40 630	36 460	33 270	39 960
I	Italia	761 450	606 350	537 000	466 510	477 530	141 760
A	Itävalta	99 300	91 490	82 910	69 110
EL	Kreikka	397 900	422 250	416 870	381 430	326 850	346 220
L	Luxemburg	1 690	1 180	1 010	910	790	690
P	Portugali	415 850	322 920	290 950	258 030	265 670	227 640
F	Ranska	504 870	383 570	336 740	293 200	260 010	195 500
S	Ruotsi	8 690	6 660	5 850
D	Saksa	120 330	93 320
FIN	Suomi	8 190	5 120	2 630	2 280
DK	Tanska	13 730	10 960	9 720	8 260	6 750	4 240

Maa Land Country	Siipikarjaa (1000 kpl) Antal fjäderfän (1000 st) Number of poultry (1000 heads)						
	1990	1993	1995	1997	2000	2003	
NL	Alankomaat	95 310	98 430	91 860	95 670	107 570	81 230
B	Belgia	26 890	28 590	33 030	38 060	40 640	32 030
E	Espanja	117 500	104 410	109 310	100 420	181 470	179 600
IRL	Irlanti	12 050	12 970	12 240	13 500	13 960	12 740
UK	Iso-Britannia	137 680	144 910	138 110	152 700	167 930	174 990
I	Italia	172 430	149 830	138 230	133 350	170 680	173 110
A	Itävalta	13 770	14 580	14 330	12 280
EL	Kreikka	33 840	31 850	27 090	35 220	39 320	38 520
L	Luxemburg	90	70	60	70	60	80
P	Portugali	31 150	32 860	29 970	32 060	42 630	35 430
F	Ranska	244 790	263 610	280 940	277 270	289 490	295 170
S	Ruotsi	12 690	13 710	12 200
D	Saksa	118 300	124 950
FIN	Suomi	10 190	11 040	12 570	11 000
DK	Tanska	16 340	19 820	19 550	18 940	20 970	17 800

6.5. Lampaiden ja lammastilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990-2003

Antal får och lägenheter med får i EU-länderna år 1990-2003

Number of sheep and farms with sheep in EU countries, 1990-2003

Maa Land Country		Lammastiloja (kpl) Antal lägenheter med får (st) Number of farms with sheep					
		1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL	Alankomaat	24 680	25 360	21 690	19 740	18 330	14 730
B	Belgia	7 980	6 300	5 330	5 000	4 600	4 140
E	Espanja	129 030	120 440	107 870	102 830	107 000	91 950
IRL	Irlanti	54 840	53 410	47 190	43 880	43 680	38 460
UK	Iso-Britannia	95 700	95 540	91 020	86 270	82 180	84 560
I	Italia	158 810	150 350	152 830	128 740	96 150	78 590
A	Itävalta	19 660	18 270	17 330	14 850
EL	Kreikka	160 420	150 980	151 220	140 010	128 550	133 540
L	Luxemburg	310	240	250	230	210	210
P	Portugali	101 290	84 760	77 350	69 580	71 200	62 240
F	Ranska	149 410	124 280	113 290	100 070	95 670	81 430
S	Ruotsi	9 560	9 430	8 260	7 650
D	Saksa	33 980	30 400
FIN	Suomi	4 780	3 970	2 170	1 900
DK	Tanska	6 010	5 100	4 390	3 860	3 590	2 930

Maa Land Country		Lampaita (kpl) Antal får (st) Number of sheep (heads)					
		1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL	Alankomaat	1 690 280	1 916 250	1 674 180	1 465 420	1 400 650	1 184 570
B	Belgia	189 270	179 210	155 980	154 700	160 450	146 030
E	Espanja	17 500 850	18 950 760	19 019 300	19 669 370	20 926 770	19 970 440
IRL	Irlanti	8 888 200	7 919 150	7 995 170	7 997 870	6 891 530	6 849 270
UK	Iso-Britannia	43 938 850	44 266 870	43 331 490	42 159 400	41 898 890	35 639 170
I	Italia	8 721 620	10 388 960	10 667 970	10 893 710	6 808 330	8 166 980
A	Itävalta	353 790	372 760	339 250	314 420
EL	Kreikka	8 258 130	7 716 490	8 328 130	7 858 030	8 752 670	9 425 890
L	Luxemburg	7 510	6 780	7 550	8 010	8 220	9 450
P	Portugali	2 926 280	2 786 110	2 779 940	2 737 100	2 929 770	2 684 590
F	Ranska	11 070 920	10 452 460	10 056 950	9 824 270	9 416 240	9 261 870
S	Ruotsi	461 380	442 580	437 370	448 480
D	Saksa	3 239 482	2 369 000	2 394 740	2 301 920	2 723 660	2 668 840
FIN	Suomi	151 840	158 480	99 530	98 320
DK	Tanska	143 450	157 360	145 220	142 410	142 880	143 700

6.6. Vuohien ja vuohitilojen lukumäärä EU-maissa vuosina 1990 - 2003

Antal getter och lägenheter med getter i EU-länderna år 1990 - 2003

Number of goats and farms with goats in EU countries, 1990 - 2003

Maa Land Country	Vuohitiloja (kpl) Antal lägenheter med getter (st) Number of farms with goats					
	1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL Alankomaat	2 460	2 760	2 680	3 980	3 650	4 710
B Belgia	1 040	900	770	980	950	1 040
E Espanja	96 710	71 790	56 290	51 450	53 590	40 630
IRL Irlanti	5 970	5 580	4 690	4 440	2 180	1 870
UK Iso-Britannia	10 870	10 480	8 840	8 140	7 120	10 020
I Italia	87 330	78 580	75 190	63 270	48 070	31 320
A Itävalta	12 130	11 860	11 800	10 420
EL Kreikka	202 610	192 760	174 380	159 400	138 250	127 450
L Luxemburg	100	90	80	70	60	80
P Portugali	94 000	74 480	66 800	58 330	55 010	45 270
F Ranska	51 890	38 200	33 220	29 620	27 290	25 850
S Ruotsi	520
D Saksa	-	-	-	-	-	..
FIN Suomi	840	990	710	550
DK Tanska	-	-	-	-	-	-

Maa Land Country	Vuohia (kpl) Antal getter (st) Number of goats (heads)					
	1990	1993	1995	1997	2000	2003
NL Alankomaat	55 390	56 800	76 060	118 550	152 790	274 200
B Belgia	9 030	8 300	8 950	12 280	16 250	26 240
E Espanja	2 497 000	2 279 180	2 152 510	2 062 080	2 724 630	2 392 570
IRL Irlanti	17 420	16 750	13 500	12 180	8 100	7 670
UK Iso-Britannia	95 080	79 540	80 140	66 590	68 490	86 810
I Italia	1 246 520	1 321 440	1 372 940	1 351 000	922 660	898 220
A Itävalta	47 410	51 660	50 810	52 020
EL Kreikka	5 176 470	4 901 050	5 009 060	4 878 370	5 327 200	5 287 270
L Luxemburg	570	510	390	360	260	1 880
P Portugali	720 520	616 360	585 850	551 290	537 240	442 030
F Ranska	1 162 110	1 055 850	1 083 910	1 110 580	1 201 940	1 315 490
S Ruotsi	5 540
D Saksa	-	-	-	-	-	..
FIN Suomi	5 690	8 120	8 560	6 760
DK Tanska	-	-	-	-	-	-

7. Työvoima

Kaikkiaan noin 13 miljoonaa henkilöä osallistui maataloustöihin EU-15-maiden maataloilla ja puutarhayrityksissä vuonna 2003. Tämä on noin kaksi prosenttia työikäisestä (15–64-vuotiaista) väestöstä. Maataloustöihin osallistuvien osuus työikäisestä väestöstä on suurin Kreikassa ja Portugalissa. Tosin näissä maissa yli 65-vuotiata maataloustöihin osallistuvia viljelijöitä ja muita henkilöitä on suhteellisen paljon. Täten suhteuttaminen työikäiseen väestöön ei kerro koko totuutta näistä maista. Maataloustöihin osallistuvien osuus on pienin Belgiassa, Saksassa ja Ruotsissa (0,5–0,7 prosenttia).

Maataloustöihin osallistuvat henkilöt tekivät maataloustöitä yhteensä noin 6,3 miljoonaa henkilötyövuotta. Tästä luvusta puuttuu urakoitsijoiden ja lyhytaikaisen tilapäistyövoiman työpanos. Alankomaissa maataloustöihin osallistuvien henkilöiden (3,1) ja henkilötyövuosien (2,2) määrä tilaa kohden on EU-15 maiden suurin. Tämä selittyy Alankomaiden suurella keskimääräisellä tilakoolla. Etelä-Euroopan maissa keskimääräiset henkilötyövuodet tilaa kohden ovat pienimmät. Suomen maatilat (1,30 henkilötyövuotta/tila) työllistävät keskimäärin hieinan EU-15 maiden keskiarvoa enemmän.

Viljelijöiden ikääntyminen on yhteinen ongelma lähes kaikille vanhoille EU-jäsenvaltioille. Iäkkäitä viljelijöitä on eniten välimeren maissa. Italiassa ja Portugalissa lähes 40 prosenttia viljelijöistä on yli 65-

vuotiaita. Suomessa yli 65-vuotiaiden viljelijöiden osuus (6,1%) on toiseksi pienin Saksan jälkeen.

Viljelijöiden koulutustaso on huonoin Etelä-Euroopan maissa. Yli 90 prosenttia Kreikan, Portugalin, Italian ja Espanja maanviljelijöistä ei ole suorittanut minkäänlaista maatalousalan tutkintoa. Saksassa, Ranskassa ja Luxemburgissa on eniten maatalousalan korkeakoulututkinnon suorittaneita viljelijöitä. Suomen viljelijöiden maatalousalan koulutustaso on lähellä EU-15 maiden keskitasoa.

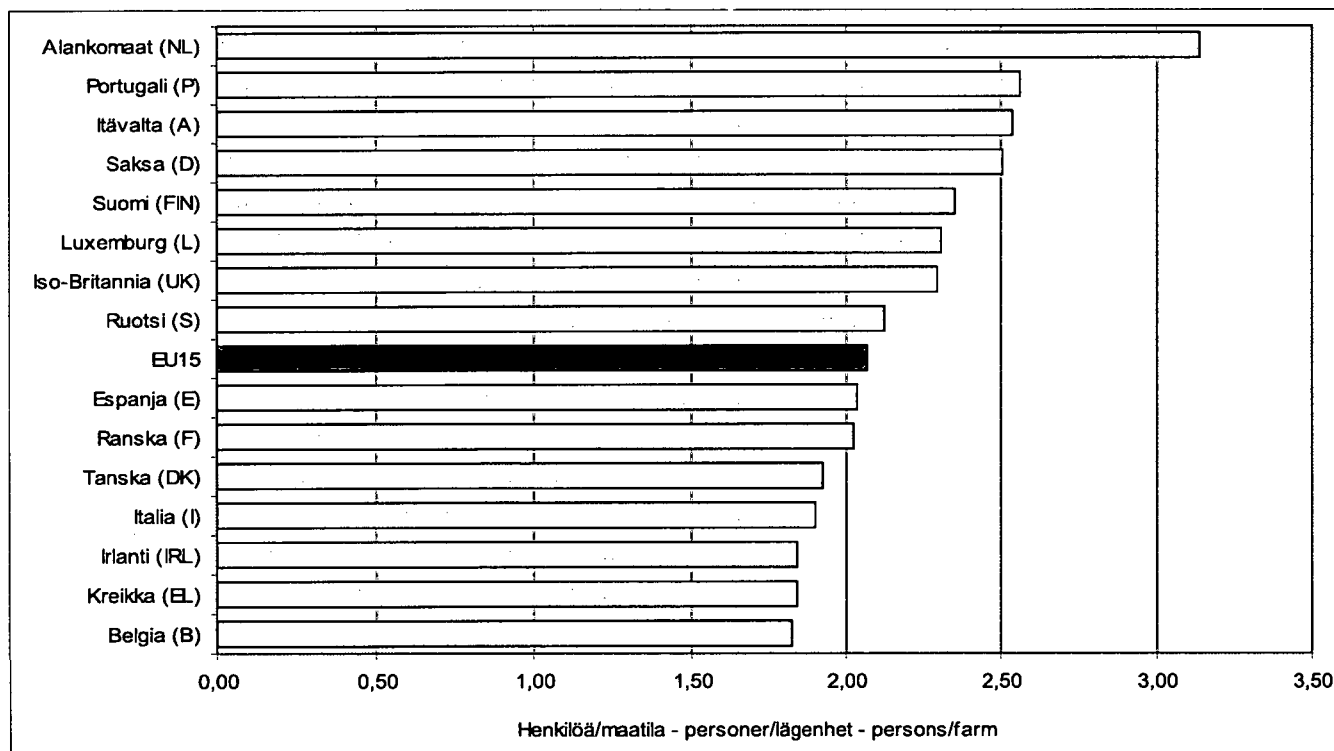
Viljelijöiden tilan ulkopuolinen työssäkäynti on yleisintä Pohjoismaissa, Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Irlannissa. Suomalaisista viljelijöistä noin 46 prosenttia tekee ansiotöitä myös tilan ulkopuolella. Tilan ulkopuolella ansiotöitä tekevien osuus on Suomea suurempi vain Ruotsissa (60%) ja Saksassa (48,8%). Belgialaisista ja luxemburgilaisista viljelijöistä vain alle viidennes käy töissä oman maatalan ulkopuolella.

Arbetskraft

År 2003 deltog cirka 13 miljoner personer i jordbruksarbeten på lantgårdar och trädgårdsföretag i EU-15-länderna. Detta är cirka två procent av den arbetsföra befolkningen (15–64-åringar). De i jord-

Kuvio 7.1. Maataloustöihin osallistuvien henkilöiden lukumäärä maataloa kohti EU-maissa vuonna 2003

Antal personer som deltar i jordbruksarbete/lägenhet i EU-länderna år 2003
Number of persons/farm who work in agriculture in EU countries, 2003

bruksarbeten deltagande personernas andel av den arbetsföra befolkningen är störst i Grekland och Portugal. I dessa länder finns det visserligen relativt många över 65-åriga odlare och andra personer som deltar i jordbruksarbete. Således berättar relateringen till personer i arbetsför ålder inte hela sanningen om dessa länder. De personers andel som deltar i jordbruksarbeten är minst i Belgien, Tyskland och Sverige (0,5–0,7 procent).

Personer som deltog i jordbruksarbete utförde sammanlagt cirka 6,3 miljoner årsverken jordbruksarbete. I den här siffran ingår inte entreprenörernas och den kortvariga tillfälliga arbetskraftens insats. I Nederländerna är antalet personer som deltar i jordbruksarbeten (3,1) och antalet årsverken (2,2) per gård störst i EU-15-länderna. Detta förklaras av Nederländernas stora genomsnittliga gårdsstorlek. I de sydeuropeiska länderna är de genomsnittliga årsverkerna per gård mindre. Finlands lantgårdar (1,30 årsverken/gård) sysselsätter i genomsnitt litet mera än EU-15-ländernas medeltal.

Odlarnas åldrande är ett gemensamt problem för nästan alla gamla EU-medlemsstater. Odlarnas åldersstruktur är äldst i Medelhavsländerna. I Italien och Portugal är nästan 40 procent av odlarna över 65-åriga. I Finland är andelen över 65-åriga odlare (6,1%) näst minst efter Tyskland.

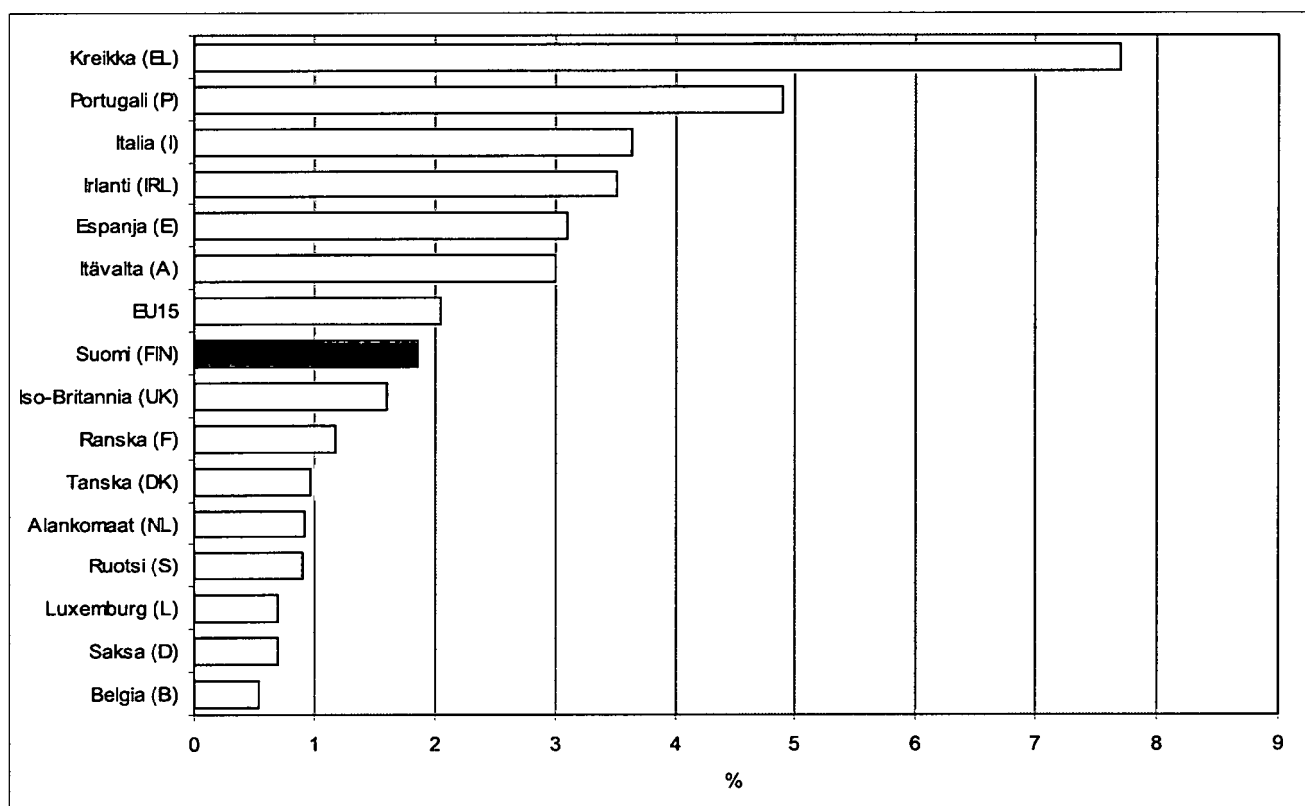
Odlarnas utbildningsnivå är lägst i Sydeuropa. Över 90 procent av Greklands, Portugals, Italiens och Spaniens jordbrukare har inte avlagt någon examen alls inom lantbruksbranschen. I Tyskland, Frankrike och Luxembourg finns mest odlare som avlagt högskoleexamen inom lantbruksbranschen. Utbildningsnivån inom lantbruksbranschen är nära EU-15-ländernas medelnivå.

Odlarnas förvärvsarbete utanför gården är vanligt i de Nordiska länderna, Tyskland, Storbritannien och Irland. Av finländska odlare förvärvsarbetar cirka 46 procent av odlarna även utanför gården. Andelen som förvärvsarbetar utanför gården är större bara i Sverige (60 %) och Tyskland (48,8 %). Av belgiska och luxemburgska odlare går bara en femtedel i arbete utanför den egna lantgården.

Labour force

A total of approx. 13 million people took part in agricultural work on EU-15 farms and in horticultural enterprises in 2003. This represents around 2 percent of the working-age population (aged 15-64). The share of the working-age population participating in farming is greatest in Greece and Portugal. However, the number of farmers

Kuvio 7.2. Maataloustöihin osallistuvien henkilöiden osuus väestöstä (15-64 vuotiaat) EU-maissa vuonna 2003
Andel personer som deltar i jordbruksarbete (15-64 åriga) av befolkningen i EU-länderna år 2003
Proportion of persons working in the farm (15-64 years old) of the population in EU countries, 2003

and other persons who are over 65 years old and participate in agricultural work is considerably large in these countries. Consequently, proportioning to the working-age population does not tell the whole truth about these countries. The share of those participating in agricultural work is the smallest in Belgium, Germany and Sweden (0.5-0.7 percent).

Those participating in agricultural work put in a total of approx. 6.3 million man-years. The work contribution of contractors and short-term temporary labour is missing from this figure. In the Netherlands, those taking part in agricultural work (3.1) and the number of man-years (2.2) per farm is the largest in the EU-15 countries. This is explained by the large average farm size in the Netherlands. In the countries of southern Europe, the average man-years per farm are the smallest. Finnish farms (1.30 man-years / farm) require, on average, slightly more work than the mean value for the EU-15 countries.

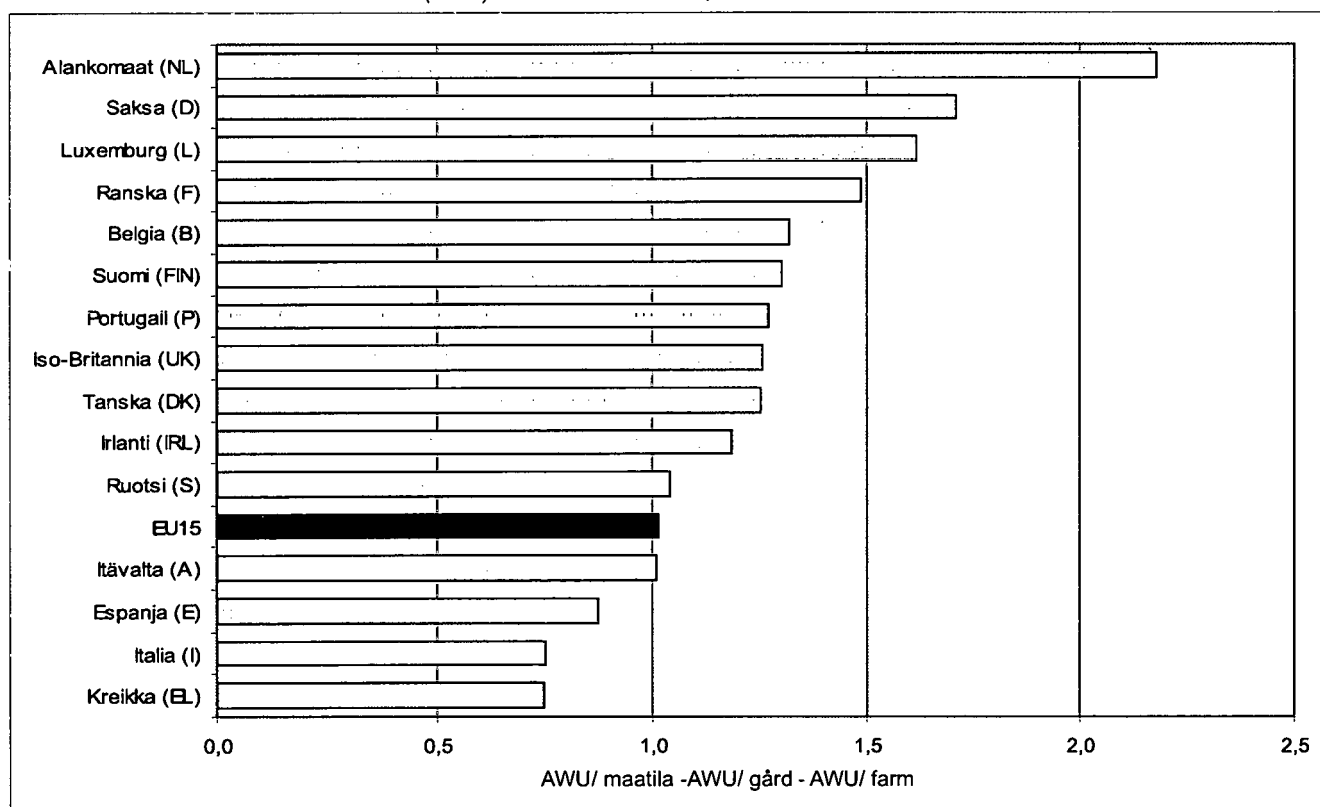
The aging of farmers is a problem common to virtually all the 'old' member states of the European Union. The Mediterranean countries are the oldest

in terms of the age structure of farmers. In Italy and Portugal, almost 40 percent of farmers are over 65 years old. In Finland, the proportion of farmers who are over 65 (6.1%) is second-lowest after Germany.

The educational level of farmers is the poorest in the countries of southern Europe. Over 90 percent of farmers in Greece, Portugal, Italy and Spain have no degree in the field of agriculture. Germany, France and Luxembourg have the highest numbers of farmers with an academic degree. The educational level of Finnish farmers is close to the average of the EU-15 countries.

Working outside the farm is common for farmers in the Nordic countries, Germany, Great Britain and Ireland. Of Finnish farmers, around 46 percent are engaged in gainful employment outside the farm as well. Only Sweden (60%) and Germany (48.8%) have larger proportions of farmers gainfully employed outside the farm than Finland. Of the farmers of Belgium and Luxembourg, only one-fifth work outside their farms.

Kuvio 7.3. Maataloustöihin käytetyt henkilötyövuodet (AWU) maatilaa kohti EU-maissa vuonna 2003
 Antal arbetskraftsenheter (AWU) per lantbrukslägenhet i EU-länderna år 2003
 Number of annual work units (AWU) / farm in EU countries, 2003

7.1. Viljelijäperheen ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikalukittain EU-maissa vuonna 2000

Arbets tid för jordbruksbefolkning och fast anställda i EU-länderna enligt arbetstid år 2000
Working hours of farming population and regular workers in EU countries by worktime, 2000

Maa Land Country	Henkilöä / Työaikalukitta, h /vuosi Personer / Timmar per år i jordbruket Persons / Work class, hours/year						Total
	0	1-449	450-899	900-1349	1350-1799	1800-	
NL Alankomaat	..	44 300	41 910	36 920	27 130	125 480	275 730
B Belgia	-	21 930	20 010	6 870	5 460	52 880	107 150
E Espanja	..	1 407 980	284 660	126 840	135 290	441 740	2 439 040
IRL Irlanti	..	59 010	39 250	32 350	19 790	107 550	257 950
UK Iso-Britannia	..	192 860	73 930	49 280	34 810	222 610	575 760
I Italia	..	2 651 740	543 300	199 910	165 500	403 180	3 963 630
A Itävalta	860	258 570	81 360	64 440	33 810	87 770	526 810
EL Kreikka	-	719 660	293 230	205 140	65 300	147 920	1 431 250
L Luxemburg	..	400	940	1 450	1 030	2 580	6 500
P Portugali	..	461 640	194 670	116 640	149 380	141 450	1 063 770
F Ranska	..	339 190	176 280	122 690	84 560	596 420	1 319 580
S Ruotsi	..	73 580	22 070	15 070	11 060	35 080	156 850
D Saksa	-	385 440	248 640	115 940	4 140	382 380	1 136 540
FIN Suomi	..	73 450	21 820	16 820	11 550	60 020	183 870
DK Tanska	380	29 840	14 680	7 130	5 570	45 460	103 050

7.2. Viljelijäperheen ja vakinaisesti palkattujen lukumäärä työaikalukittain EU-maissa vuonna 2003

Arbets tid för jordbruksbefolkning och fast anställda i EU-länderna enligt arbetstid år 2003
Working hours of farming population and regular workers in EU countries by worktime, 2003

Maa Land Country	Henkilöä / Työaikalukitta, h /vuosi Personer / Timmar per år i jordbruket Persons / Work class, hours/year						Total
	0	1-449	450-899	900-1349	1350-1799	1800-	
NL Alankomaat	6 680	54 080	39 690	33 240	26 230	108 230	261 480
B Belgia	30	18 540	14 750	10 110	4 690	51 980	100 110
E Espanja	419 870	1 270 870	340 770	121 540	109 080	392 320	2 323 210
IRL Irlanti	30 090	57 330	36 350	29 430	17 870	104 540	248 890
UK Iso-Britannia	38 750	259 250	85 090	53 760	36 510	204 300	644 320
I Italia	193 110	2 172 680	636 080	244 350	191 860	492 700	3 737 660
A Itävalta	14 090	181 000	88 000	51 850	23 480	95 780	440 810
EL Kreikka	146 350	793 240	313 930	220 800	62 010	129 910	1 519 890
L Luxemburg	470	360	920	1 130	730	2 440	5 650
P Portugali	22 960	387 620	162 850	97 420	126 670	136 760	911 320
F Ranska	147 840	306 340	164 710	113 050	65 930	592 550	1 242 830
S Ruotsi	16 080	62 810	22 640	15 140	11 110	32 260	144 250
D Saksa	27 960	187 520	189 260	192 350	105 050	339 930	1 014 090
FIN Suomi	11 550	70 530	23 290	17 480	11 300	53 490	176 270
DK Tanska	21 050	27 960	11 870	6 430	4 270	42 780	93 720

8. Muu yritystoiminta

EU-tasolla maatalouden rakennetutkimuksessa kerättiin tietoja vain sellaisesta maatalouden muusta yritystoiminnasta, jolla on yhteys maatalouteen. Tämä tarkoittaa sitä, että muuhun yritystoimintaan käytetään maatalouden kalustoa, rakennuksia, aluetta tai tuotteita ja että joku viljelijäperheen perheenjäsen tai yhtymän osakas osallistuu muun yritystoiminnan toimintoihin. Tämän julkaisun luvussa I/7 on esitetty tietoja Suomen maatalojen muusta yritystoiminnasta. Luvussa I/7 Suomen tiedoissa on mukana myös sellainen yritystoiminta, jolla ei ole yhteyttä maatalouteen. Tästä syystä luvun I/7 ja tiedot poikkeavat hieman tämän luvun tiedoista. Sen lisäksi tässä EU-osiossa Suomen luvuissa on mukana myös puhtaat puutarhayritykset, kun luvun I/7 tiedot kuvaavat vain maataloja.

Muuta yritystoimintaa koskevat tiedot kerättiin maatalouden rakennetutkimuksessa ensimmäistä kertaa vuonna 2000. Vuonna 2000 nämä kysymykset olivat kuitenkin vapaaehtoisia monelle jäsenmaalle, eikä näitä tietoja ole helposti saatavilla. Täten vuoden 2003 rakennetutkimuksesta saadaan ensimmäistä kertaa kattavat tiedot maatalojen muusta yritystoiminnasta EU-15 maiden alueella.

Muuta yritystoimintaa harjoittavia tiloja on suhteessa eniten Alankomaissa (29,7% tiloista), Ranskassa (25,6%) ja Suomessa (25,3%). Harvinaisinta muu yritystoiminta on Kreikassa (1,6 %), Espanjassa (2,4%), Belgiassa (3,8%), Irlannissa (4,7%) ja Italiassa (5,2%). Alankomaissa ja Saksassa Eurostatin käyttämä toimialaluokitus ei näytä toimivan kovin hyvin, koska suurin osa muusta yritystoiminnasta luokitellaan luokkaan 'muut toimialat'. Alankomaissa, Suomessa, Tanskassa ja Ruotsissa yleisin muun yritystoiminnan toimiala (kun jätetään luokka muut toimialat huomioimatta) on urakointi. Ranskassa, Saksassa ja Portugalissa elintarvikkeiden jatkojalostus on yleisin muun yritystoiminnan toimiala. Turismi on Iso-Britanniassa suosituin muun yritystoiminnan toimiala, sitä harjoittaa noin 9 prosenttia maataloista.

Annan företagsverksamhet

I undersökningen av jordbrukets struktur samlades uppgifter på EU-nivå bara om annan sådan företagsverksamhet på lantgården som står i samband med jordbruket. Detta innebär att jordbrukets utrustning, byggnader, område eller produkter används i annan företagsverksamhet och att en av odlarfamiljens familjemedlemmar eller sammanslutningens delägare deltar i annan företagsverksamhet. I kapitel I/7 i denna publikation har presenterats uppgifter om annan företagsverksamhet på Finlands

lantgårdar. I uppgifterna om Finland i kapitel I/7 är även sådan företagsverksamhet med som inte har samband med jordbruket. Därför avviker uppgifterna i kapitlet I/7 något från uppgifterna i detta kapitel. Dessutom finns även rena trädgårdsföretag med i kapitlet om Finland i den här EU-delen, medan kapitlet I/7 uppgifter enbart beskriver lantgårdar.

Uppgifter om annan företagsverksamhet insamlades i undersökningen av jordbrukets struktur för första gången år 2000. År 2000 var dessa frågor emellertid frivilliga för många medlemsländer, och dessa uppgifter är inte lättillgängliga. I strukturundersökningen från år 2003 får man således för första gången täckande uppgifter om annan företagsverksamhet på lantgårdarna i EU-15-ländernas område.

Relativt sett mest gårdar som bedriver annan företagsverksamhet finns i Nederländerna (29,7 % av gårdarna), Frankrike (25,6 %) och Finland (25,3 %). Mest sällsynt är annan företagsverksamhet i Grekland (1,6 %), Spanien (2,4 %), Belgien (3,8 %), Irland (4,7 %) och Italien (5,2 %). I Nederländerna och Tyskland verkar den näringsgrensindelning som Eurostat använder inte fungera bra, eftersom största delen av annan företagsverksamhet klassificeras i klassen 'andra näringsgrenar'. I Nederländerna, Finland, Danmark och i Sverige är den allmänaste branschen inom annan företagsverksamhet (om man inte beaktar klassen andra branscher) entreprenad. I Frankrike, Tyskland och Portugal är vidareförädling av livsmedel den allmänaste branschen inom annan företagsverksamhet. I Storbritannien är turismen den populäraste branschen inom annan företagsverksamhet, och den bedrivs av cirka 9 procent av lantgårdarna.

Other types of entrepreneurial activity

On the EU level, the Farm Structure Survey gathered information only about other types of entrepreneurial activity on the farm connected with farming. This refers to the fact that farming-related equipment, buildings, area or products are utilised for other types of entrepreneurial activity and that a family member of the farming family or part-owner of a farming enterprise participates in the entrepreneurial activities. Chapter I/7 of this publication provides data on other types of entrepreneurial activity on Finnish farms. The data on Finland included in chapter I/7 covers also the types of entrepreneurial activity which are not connected with farming. For this reason, the information

in chapter I/7 differs somewhat from the details in this chapter. In addition, purely horticultural enterprises are included in the Finnish figures in this EU section, while the information in chapter I/7 only describes farms.

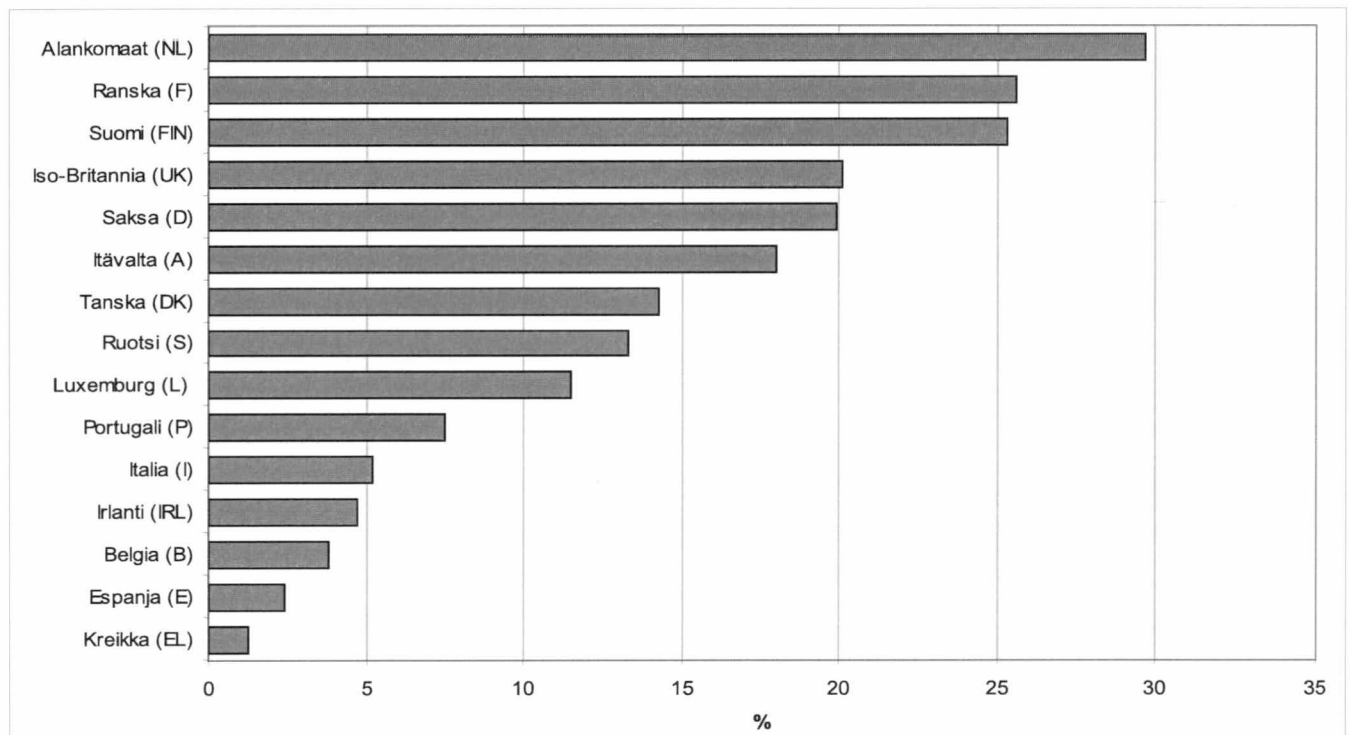
Data on other types of entrepreneurial activity was collected in the Farm Structure Survey for the first time in 2000. In 2000, these queries were, however, voluntary for many member states, nor were these details easily accessible. In this respect, comprehensive information concerning other types of entrepreneurial activity in the EU-15 area was obtained for the first time from the 2003 Farm Structure Survey.

Most of the farms engaged in other types of entrepreneurial activity are, in relative terms, found in

the Netherlands (29.7% of farms), France (25.6%) and Finland (25.3%). Other types of entrepreneurial activity are rarest in Greece (1.6%), Spain (2.4%), Belgium (3.8%), Ireland (4.7%) and Italy (5.2%). In the Netherlands and Germany, Eurostat's sector classification does not seem to function very well, as the largest share of entrepreneurship is classified as 'other sectors'. In the Netherlands, Finland, Denmark and Sweden, the most common type of other entrepreneurial activity (when the 'other sectors' group is not taken into account) is contracting. In France, Germany and Portugal, further processing of foods is the most common type of other entrepreneurial activity. In Great Britain, tourism is the most popular type of other entrepreneurship: it is practised by approx. 9 percent of farms.

Kuvio 8.1. Maatilan toimintaan liittyvää muuta yritystoimintaa harjoittavien tilojen lukumäärän %-osuudet kaikista maataloista EU-maissa vuonna 2003

Procentandelar för gårdar som idkar annan lantbruksanknuten företagsverksamhet av alla gårdar i EU-länderna år 2003
Percentages of farms engaged in other business activity related to operation of farm, of all farms in EU countries in 2003

Maatalouden rakenne uusissa jäsenmaissa
Jordbrukets struktur i de nya medlemsländerna
Agricultural structure in new member states

1. Johdanto

Tässä uusien jäsenmaiden maatalouden rakennetta koskevassa osiossa esitetyt tiedot on kerätty uusille jäsenmaille vuonna 2003 vapaaehtoisena olleen rakennetutkimuksen yhteydessä. Maatiloiksi on laskettu rakennetutkimuksen määritelmän mukaisesti vain ne maatila- ja puutarhayritykset, joilla on vähintään hehtaari käytössä olevaa maatalousmaata tai joiden taloudellinen koko on vähintään 1 ESU (1 200 euroa). Vaikka tämä edellä mainittu raja vaihtelee jäsenmaittain, sulkee se pois kaikkien pienimmät tilat, joiden osuus uusien jäsenmaiden maataloustuotannosta on suhteellisen merkittävä.

Inledning

Uppgifterna i den här delen om jordbrukets struktur i de nya medlemsländerna har samlats år 2003 i samband med en strukturundersökning som var frivillig för de nya medlemsländerna. I enlighet med strukturundersökningens definition har enbart de jordbruks- och trädgårdsföretag räknats som lantgårdar som har minst en hektar utnyttjad jordbruks-

real eller vilkas ekonomiska storlek är minst 1 ESU (1 200 euro). Även om den ovannämnda gränsen varierar från medlemsland till medlemsland, utesluter den de allra minsta gårdarna, vilkas andel av de nya medlemsländernas jordbruksproduktion är relativt betydande.

Introduction

Information on the structure of agriculture in the new member states in this section has been collected from a voluntary structure survey in 2003 in the new member states. In line with the survey criteria, only those farm and horticultural enterprises with the minimum utilised agricultural area of a hectare, or with the minimum economic size of 1 ESU (1,200 euros), have been counted as farms. Although this limit varies by member state, it excludes the smallest farms, the share of which in the agricultural production of the new member states is relatively significant.

1.1. Maatilojen lukumäärä uusissa EU-maissa vuonna 2003

Antal lantbrukslägenheter i de nya medlemsländerna år 2003

Number of farms in new EU countries, 2003

Maa		Tilojen lukumäärä	Yli 1 ESUn tilojen lukumäärä
Land		Antal lägenheter	Antal lägenheter minst 1 ESU
Country		Number of farms	Number of farms minimum 1 ESU
CZ	Tseki	45 770	25 000
EE	Viro	36 860	14 500
CY	Kypros	45 200	28 400
LV	Latvia	126 610	52 700
LT	Liettua	272 110	89 400
HU	Unkari	773 380	161 000
MT	Malta	10 990	7 300
PL	Puola	2 172 210	1 056 300
SL	Slovenia	77 150	61 400
SK	Slovakia	71 740	12 200

2. Uusien jäsenmaiden maatalouden rakenne ja ominaispiirteet

Tshekki

Tshekissä oli vuonna 2003 kaikkiaan 25 000 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa, joilla oli käytössä olevaa maatalousmaata noin 3,6 miljoonaa hehtaaria. Kaikkiaan 36 % tshekkiläisistä tiloista harjoitti sekaviljelyä, loput tiloista oli erikoistunut peltoviljelyyn (18%), monivuotisiin kasveihin (6%) ja maidontuotantoon (5 %).

Viljelijäväestöstä 16 % oli vuonna 2003 naisia ja noin 40 % kuului yli 55-vuotiaiden ikäryhmään. Alle 35-vuotiaiden osuus oli noin 12 %. Kolmannes viljelijöistä harjoitti maatalouden ohessa muuta yritystoimintaa.

Viro

Virossa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 14 500 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa, joilla työskenteli 27 600 henkilöä päätoimisesti. Näillä tiloilla oli 0,7 miljoonaa hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata.

Virolaisista tiloista 52 % harjoitti sekaviljelyä, loput tiloista harjoitti erikoistunutta tuotantoa. Näistä maidontuotantoon erikoistuneita tiloja oli 18%, peltoviljelytiloja 10 % ja laidunkarjatiloja 7 %. Kolmannes Viron viljelijäväestöstä oli naisia, ja noin puolet si-

joittui yli 55-vuotiaiden ikäryhmään. Alle 35-vuotiaiden osuus oli ainoastaan 9 %. Vajaa kolmannes viljelijöistä harjoitti muuta yritystoimintaa maatalouden ohella.

Kypros

Kyproksella oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 28 400 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa. Käytössä olevaa maatalousmaata Kyproksella oli vuonna 2003 noin 150 000 hehtaaria eli keskimäärin 5,2 hehtaaria tilaa kohden.

Kyproksen maataloustuotanto on keskittynyt monipuoliseen kasvintuotantoon. Talven sateiden aikana pääsato saadaan vehnävästä ja ohrasta. Muita tärkeitä kasveja ovat peruna, vihannekset, kasvikset, hedelmät sekä nurmikasvit. Kotieläintuotannolla on myös Kyproksen maataloudelle keskeinen merkitys.

Latvia

Latviassa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 52 700 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa. Maatalouden parissa työskenteli vuonna

2.1. Maatilojen keskimääräinen käytössä oleva maatalousmaa uusissa EU-maissa vuonna 2003

Medelåkerareal i de nya medlemsländerna år 2003
Average agricultural area in new EU countries, 2003

Maa		Keskimääräinen maatalousmaa (ha/tila)	Keskimääräinen maatalousmaa (ha/tila) yli 1 ESUn tiloilla
Land		Medelåkerareal (ha /lägenhet)	Medelåkerareal (ha/lägenhet) i lägenheter minst 1 ESU
Country		Agricultural area (ha/farm)	Average agricultural area (ha/farm) in farms minimum 1 ESU
CZ	Tšekki	79,3	143,8
EE	Viro	21,6	48,3
CY	Kypros	3,5	5,2
LV	Latvia	11,8	22,8
LT	Liettua	9,2	20,4
HU	Unkari	5,6	25,4
MT	Malta	1,0	1,3
PL	Puola	6,6	12,2
SL	Slovenia	6,3	7,3
SK	Slovakia	29,8	172,1

2003 kaikkiaan 90 900 henkilöä päätoimisesti. Näillä tiloilla oli 1,2 miljoonaa hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, mikä tarkoittaa keskimäärin 22,8 hehtaaria tilaa kohden.

Latvialaisista tiloista 72 % harjoitti sekaviljelyä päätuotantosuuntanaan, loput tiloista harjoitti erikoistunutta tuotantoa. Näistä peltoviljelyyn erikoistuneita tiloja oli 11 % ja lypsykarjatiloja 9 % ja öljy- ja valkuaiskasveja 4 % .

Latvian viljelijäväestöstä oli vuonna 2003 naisia 42 %, ja viljelijäväestöstä 45 % sijoittui yli 55-vuotiaiden ikäryhmään. Alle 35-vuotiaiden osuus oli ainoastaan 9 %. Neljännes viljelijöistä harjoitti muuta yritystoimintaa maatalouden ohella.

Liettua

Liettuassa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 89 400 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa, joilla työskenteli 120 700 henkilöä päätoimisesti. Näillä tiloilla oli 1,8 miljoonaa hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, mikä tarkoittaa noin 20,4 hehtaaria tilaa kohden.

Liettuan tiloista 71 % harjoitti sekaviljelyä, loput tiloista harjoitti erikoistunutta tuotantoa. Näistä maidontuotantoon erikoistuneita tiloja oli 11 %, peltoviljelytiloja 8 % ja öljy- ja valkuaiskasveihin erikoistuneita tiloja 6 %.

Liettuan viljelijäväestöstä naisia oli 38% vuonna 2003 ja yli 55-vuotiaiden ikäryhmään sijoittui 55% viljelijäväestöstä. Vain 7 % kuului alle 35-vuotiaiden ikäryhmään. Maatalouden ohessa muuta yritystoimintaa harjoitti 17 % viljelijöistä.

Unkari

Unkarissa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 161 000 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa, joilla työskenteli 255 000 henkilöä päätoimisesti. Näillä tiloilla oli noin 4 miljoonaa hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, mikä tarkoittaa noin 25 hehtaaria tilaa kohden.

Vuonna 2003 noin 34 % unkarilaisista tiloista harjoitti sekaviljelyä. Peltoviljelytiloja oli 34 %, monivuotisiin kasveihin erikoistuneita 15 % ja laidunkarjatiloja 6 %.

Unkarin viljelijäväestöstä naisia oli 38 % ja yli 55 vuoden ikäryhmään sijoittui 45 % viljelijäväestöstä. Maatalouden ohessa muuta yritystoimintaa harjoitti 36 % viljelijöistä.

Malta

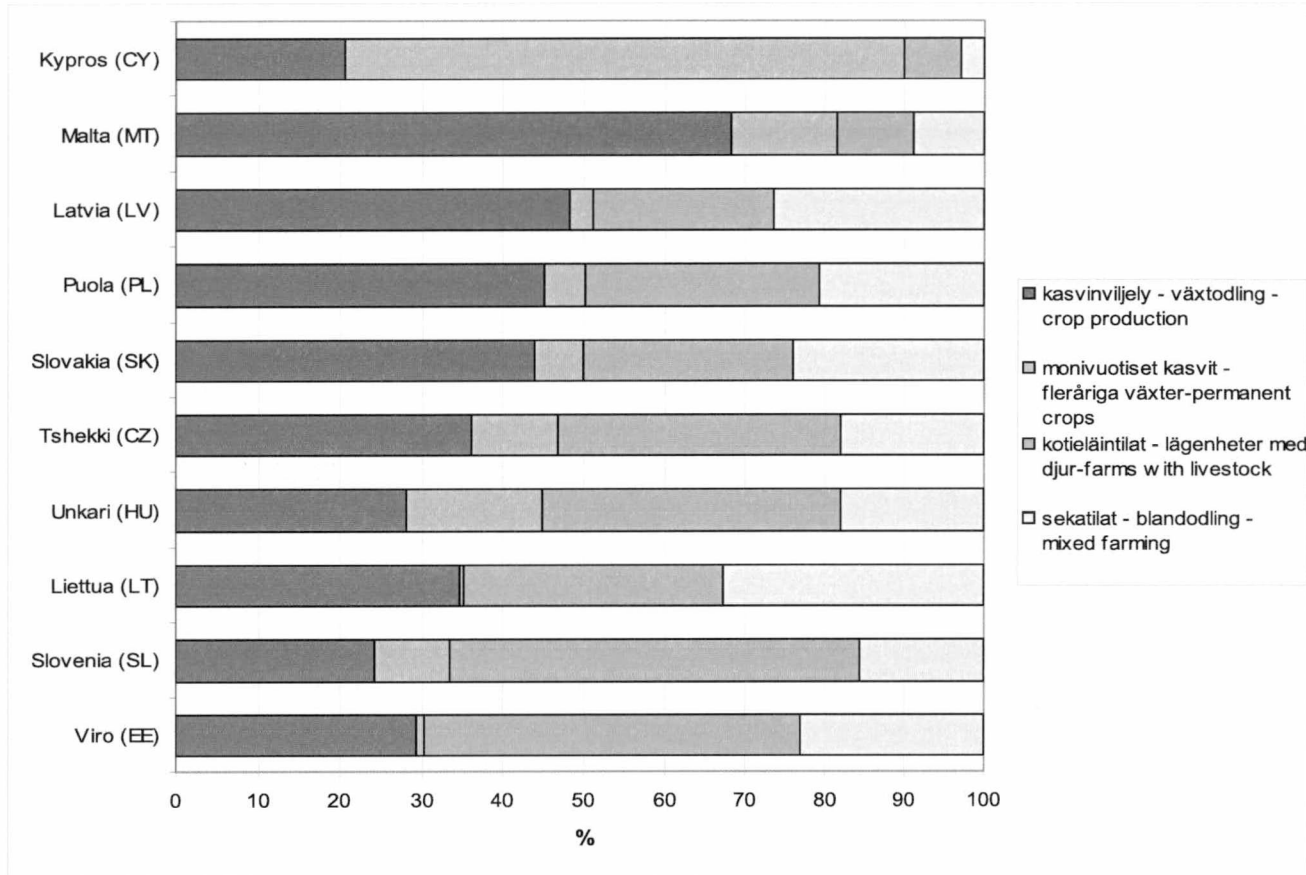
Maltalla oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 7 300 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa, joilla työskenteli 4 000 henkilöä päätoimi-

2.2. Käytössä oleva maatalousmaa (%) suuruusluokittain uusissa EU- maissa vuonna 2003

Den utnyttjade jordbruksareal (%) enligt storleksgrupper i nya EU-länderna år 2003
Utilised agricultural area (%) by area group in new EU countries, 2003

Maa Land Country	Suuruusluokka (käytössä olevaa maatalousmaata) Storleksgrupp (utnyttjade jordbruksareal) Area group (utilised agricultural area)					Yhteensä Sammanlagt Total
	< 5 ha	5-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	>100 ha	
CZ Tseki	30,70 %	29,20 %	15,30 %	8,20 %	16,60 %	100 %
EE Viro	17,30 %	45,80 %	22,20 %	7,20 %	7,50 %	100 %
CY Kypros	80,20 %	15,30 %	3,00 %	0,90 %	0,60 %	100 %
LV Latvia	18,80 %	58,00 %	16,20 %	4,10 %	2,90 %	100 %
LT Liettua	20,10 %	60,90 %	13,40 %	3,30 %	2,30 %	100 %
HU Unkari	52,30 %	32,30 %	8,70 %	3,20 %	3,40 %	100 %
MT Malta	96,60 %	3,30 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %
PL Puola	34,40 %	55,40 %	8,50 %	1,10 %	0,60 %	100 %
SL Slovenia	49,20 %	46,90 %	3,60 %	0,20 %	0,10 %	100 %
SK Slovakia	54,30 %	19,00 %	7,20 %	4,40 %	15,10 %	100 %

Kuvio 2.1. Maatilojen lukumäärä tuotantosuunnittain uusissa EU-maissa vuonna 2003
 Antal lantbrukslängheter enligt produktionsinriktning i de nya EU-länderna år 2003
 Number of farms by production sector in new EU countries, 2003

sesti. Näillä tiloilla oli 9 500 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, mikä tarkoittaa noin 1,3 hehtaaria tilaa kohden.

Maltalaisista tiloista 37 % harjoitti sekaviljelyä, loput tiloista harjoitti erikoistunutta tuotantoa. Näistä puutarhatuotantoon erikoistuneita tiloja oli 25 %, peltoviljelytiloja 19 % ja monivuotisiin kasveihin erikoistuneita tiloja 12 % (joista valtaosa hedelmä- ja sitrusviljelmiä).

Maltan maatalous on selkeästi kasvintuotantoon keskittynyttä, käytössä olevasta maatalousmaasta viljakasvit käsittävät noin neljänneksen. Viljelijäväestöstä 11 % oli naisia, ja viljelijäväestöstä 43 % sijoittui yli 55-vuotiaiden ikäryhmään. Puolet viljelijöistä harjoitti muuta yritystoimintaa maatalouden ohella.

Puola

Puolassa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin miljoona taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa. Käytössä olevaa maatalousmaata Puolassa oli vuonna 2003 noin 12,8 miljoonaa hehta-

taaria eli keskimäärin 12,2 hehtaaria tilaa kohden. Suurin osa maatalousmaasta on laidunta ja niittyä.

Tärkeimpiä viljelykasveja Puolassa ovat viljakasvit, erityisesti vehnä ja ruis, seuraavina tulevat peruna, rehukasvit, sokerijuurikas, öljykasvit ja palkkasvit. Erityisesti hedelmiä ja hedelmätuotteita vietään runsaasti.

Monet kotieläintilat ovat viime vuosina siirtyneet kotieläintuotannosta viljelykasveihin, osittain siksi, että lihankulutus Puolassa on laskenut. Sianlihan tuotanto on kuitenkin säilynyt kilpailukykyisenä, ja Puola onkin yksi Euroopan suurimmista sianlihan tuottajista. Nautakarjan ja erityisesti lampaiden määrä on laskenut rajusti.

Slovenia

Suurin osa Slovenian maatalousmaasta sijoittuu vuoristoiselle alueelle ja tästä johtuen vain noin kolmannes maatalousmaasta on viljelyskelpoista. Sloveniassa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 61 400 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU: n kokoista maatilaa, joilla työskenteli päätoimisesti 84 300

henkilöä. Näillä tiloilla oli 448 800 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, mikä tarkoittaa keskimäärin 7,3 hehtaaria tilaa kohden. Slovenialaisista tiloista 55 % harjoitti vuonna 2003 sekaviljelyä, loput tiloista harjoitti erikoistunutta tuotantoa. Näistä lypsykarjatilaja oli 15 %, lammas- ja vuohitiloja 7 % ja lihakarjatilaja 6 %.

Kaikkiaan 23 % Slovenian viljelijäväestöstä oli vuonna 2003 naisia, ja 54 % viljelijäväestöstä sijoittui yli 55-vuotiaiden ikäryhmään. Alle 35-vuotiaiden osuus oli ainoastaan 4 %. Muuta yritystoimintaa maatalouden ohella harjoitti 60 % viljelijöistä.

Slovakia

Slovakiassa oli vuonna 2003 kaikkiaan noin 12 200 taloudelliselta kooltaan vähintään 1 ESU:n kokoista maatilaa, joilla työskenteli 80 500 henkilöä päätoimisesti. Näillä tiloilla oli 2,1 miljoonaa hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, mikä tarkoittaa keskimäärin 172 hehtaaria tilaa kohden.

Slovakian tiloista 40 % harjoitti sekaviljelyä, loput tiloista harjoitti erikoistunutta tuotantoa. Näistä peltoviljelytiloja oli 21%, sekä öljy- ja proteiinikasveihin erikoistuneita tiloja 20 %.

Nautakarjan lukumäärä on viime vuosien aikana laskenut jyrkästi. Kotieläimiä Slovakiassa oli vuonna 2003 kaikkiaan 954 180 eläinyksikön verran. Vilja on säilynyt pitkään tärkeimpänä viljelykasvina. Valtaosa perunantuotannosta tapahtuu Slovakiassa pientiloilla ja kotipuutarhoissa. Ne ovat myös tärkeimpiä hedelmien ja vihannesten tuottajia.

Slovakian viljelijäväestöstä naisia oli 14 %, ja viljelijäväestöstä 43 % sijoittui yli 55-vuotiaiden ikäryhmään. Alle 35-vuotiaiden osuus oli ainoastaan 9 %. Kolmannes viljelijöistä harjoitti muuta yritystoimintaa maatalouden ohella.

Lantbrukets struktur och särdragen i de nya medlemsländerna

Tjeckien

I Tjeckien fanns år 2003 sammanlagt cirka 25 000 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. Gårdarna hade 3,6 miljon hektar utnyttjad jordbruksareal. 36 % av Tjeckiens gårdar bedrev blandodling. I Tjeckien bedrev 36 % av gårdarna blandodling, resten av gårdarna hade specialiserat sig på åkerbruk (18 %), fleråriga växter (6 %) och mjölkproduktion (5 %).

År 2003 var 16 % Tjeckiens jordbruksbefolkning kvinnor, och 40 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Under 35-åringarnas andel var 12 %. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 30 % av lantgårdarna.

Estland

I Estland fanns år 2003 sammanlagt cirka 14 500 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 27 600 personer på heltid. Gårdarna hade 0,7 miljon hektar utnyttjad jordbruksareal.

Av Estlands gårdar hade 52 % blandodling som sin huvudproduktionsinriktning. 18 % av gårdarna hade specialiserat sig på mjölkproduktion, 10 % var åkerbruksgårdar och 7 % betesboskapsgårdar.

År 2003 var cirka 30 % Estlands jordbruksbefolkning kvinnor, och hälften av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Under 35-åringarnas andel var endast 9 %. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 30 % av lantgårdarna.

Cypern

I Cypern fanns år 2003 sammanlagt cirka 28 400 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. Gårdarna hade ungefär 150 000 hektar utnyttjad jordbruksareal dvs. i medeltal 5,2 hektar per gård.

Cyperns jordbruksproduktion har koncentrerat sig på mångsidig växtproduktion. Under vinterregnen fås huvudskörden från vete och korn. Andra viktiga växter är potatis, grönsaker, vegetabilier, frukter och vallväxter. Också husdjursproduktionen är viktig för Cyperns jordbruk.

Lettland

I Lettland fanns år 2003 sammanlagt cirka 52 700 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 90 900 personer på heltid. Gårdarna hade 1,2 miljon hektar utnyttjad jordbruksareal, dvs. i medeltal 22,8 hektar per gård.

72 % av gårdarna hade blandodling som sin huvudproduktionsinriktning, 11% av gårdarna var gårdar som hade specialiserat sig på åkerbruk, 9 % var mjölkboskapsgårdar och 4 % gårdar som specialiserat sig på odling av olje- och proteinväxter.

År 2003 var 42 % Lettlands jordbruksbefolkning kvinnor, och 45 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Under 35-åringarnas andel var endast 9 %. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 25 % av lantgårdarna.

Litauen

I Litauen fanns år 2003 sammanlagt cirka 89 400 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 120 700 personer på heltid. Gårdarna hade 1,8 milj. hektar utnyttjad jordbruksareal, dvs. i medeltal 20,4 hektar per gård. I Litauen hade 71 % av gårdarna blandodling som sin huvudsakliga produktionsinriktning. Av gårdarna hade 11 % specialiserat sig på mjölkproduktion, 8 % på åkerbruk och 6 % på olje- och proteinväxter.

År 2003 var 38 % Litauens jordbruksbefolkning kvinnor, och 55 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Under 35-åringarnas andel var endast 7 %. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 17 % av lantgårdarna.

Ungern

I Ungern fanns år 2003 sammanlagt cirka 161 000 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 255 000 personer på heltid. Gårdarna hade ungefär 4 miljon hektar utnyttjad jordbruksareal, dvs. i medeltal 25 hektar per gård.

Av de ungerska gårdarna bedrev 34 % blandodling. 34 % av gårdarna hade specialiserat sig på odling av jordbruksgrödor, 15 % på odling av fleråriga växter, medan 6 % av gårdarna var betesboskapsgårdar.

År 2003 var 38 % av Ungerns jordbruksbefolkning kvinnor, och 45 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 36 % av lantgårdarna.

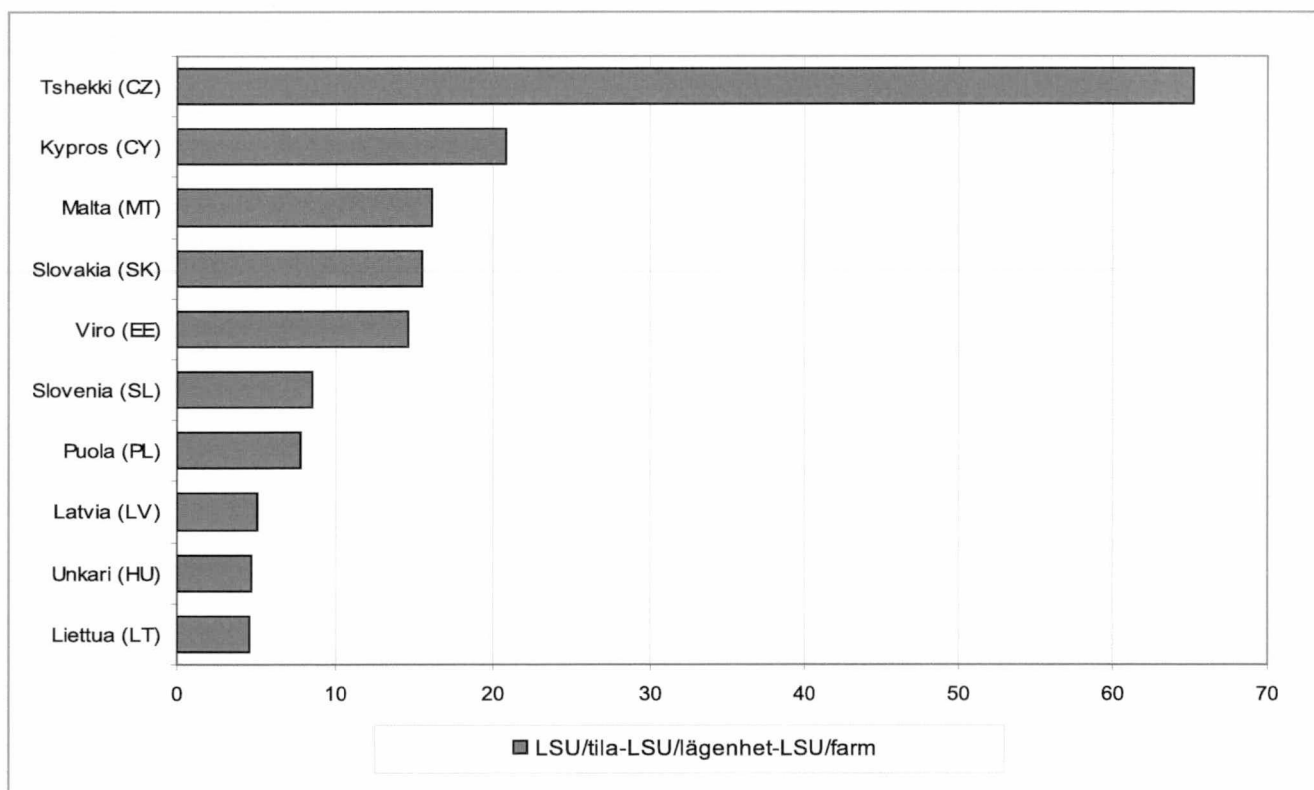
Malta

På Malta fanns år 2003 sammanlagt cirka 7 300 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 4000 personer på heltid. Gårdarna hade 9 500 hektar utnyttjad jordbruksareal.

Kuvio 2.2. Kotieläinysiköt maatilaa (yli 1 ESUn tilat) kohti uusissa EU-maissa vuonna 2003

Djurenheter/ lägenhet (lägenheter med minst 1 ESU) i de nya EU-länderna år 2003

Animal units/farm (farms with minimum 1 ESU) in new EU countries, 2003

al, dvs. i medeltal 1,3 hektar per gård. På Malta hade jordbruket klart koncentrerats på växtproduktionen, spannmålsväxternas andel av den utnyttjade jordbruksarealen är cirka en fjärdedel.

Av de maltesiska gårdarna 37 % hade blandodling som sin huvudproduktionsinriktning. 25 % av gårdarna hade specialiserat sig på trädgårdsodling, 19 % var åkerbruksgårdar och 12 % gårdar som specialiserat sig på fleråriga växter (majoriteten av dessa gårdar var frukt- och citrusodlingar).

År 2003 var 11 % Maltas jordbruksbefolkning kvinnor, och 43 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 50 % av lantgårdarna.

Polen

I Polen fanns år 2003 sammanlagt cirka 1 milj. lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. Gårdarna hade 12,8 miljon hektar utnyttjad jordbruksareal, dvs. i medeltal 12,2 hektar per gård.

Största delen av Polens jordbruksareal utgjordes av fleråriga vallar och ängar. De viktigaste odlingsväxterna är spannmålsväxterna, speciellt vete och råg, följda av potatis, foderväxter, sockerbeta, oljeväxter och baljväxter. Speciellt frukter och fruktprodukter exporteras i stora mängder.

Under de senaste åren har många husdjursgårdar gått över från djurhushållning till växtodling, delvis därför att köttkonsumtionen i Polen har minskat. Produktionen av svinkött har bevarat sin konkurrenskraft och Polen är en av de största svinköttsproducenterna i Europa. Antalet nötkreatur och får har sjunkit drastiskt.

Slovenien

Största delen av Sloveniens jordbruksareal finns i ett bergigt område, varför bara en tredjedel av jordbruksmarken är odlingsbar. I Slovenien fanns år 2003 sammanlagt cirka 61 400 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 84 300 personer på heltid. Gårdarna hade 448 800 hektar utnyttjad jordbruksareal, dvs. i medeltal 7,3 hektar per gård.

Av Sloveniens gårdar 55 % bedrev blandodling som sin huvudproduktionsinriktning. 15 % av gårdarna var mjölkgårdar, 7 % får- och getgårdar och 6 % köttboskapsgårdar. År 2003 var 23 % Sloveniens jordbruksbefolkning kvinnor, och 54 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgrup-

pen över 55 år. Under 35-åringarnas andel var endast 4 %. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 60 % av lantgårdarna.

Slovakien

I Slovakien fanns år 2003 sammanlagt cirka 12 200 lantgårdar vars ekonomiska storlek var minst 1 ESU. På dessa gårdar arbetade 80 500 personer på heltid. Gårdarna hade 2,1 milj. hektar utnyttjad jordbruksareal, dvs. i medeltal 172 hektar per gård.

Av Slovakiens gårdar bedrev 40 % blandodling. 21 % av gårdarna hade specialiserat sig på odling av jordbruksgrödor och 20 % på odling av olje- och proteinväxter.

Boskapsmängden har minskat kraftigt i Slovakien under de senaste åren. År 2003 var antalet husdjur i Slovakien sammanlagt 954 180 djurenheter. Säden har länge varit den viktigaste odlingsväxten. Majoriteten av potatisproduktionen sker i Slovakien på små gårdar och i köksträdgårdar. De är också de viktigaste producenterna av frukter och grönsaker.

År 2003 var 14 % Slovakiens jordbruksbefolkning kvinnor, och 43 % av jordbruksbefolkningen placerade sig i åldersgruppen över 55 år. Under 35-åringarnas andel var endast 9 %. Annan företagsverksamhet vid sidan om jordbruket bedrevs av så många som 30 % av lantgårdarna.

Farm structure and characteristics in new EU countries

Czech Republic

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Czech Republic was approx. 25 000. These farms had 3,6 million hectares of utilised agricultural area. In the Czech Republic, 36% of farms were engaged in mixed farming, the rest specialised in arable farming (18%), perennial crops (6%), and milk production (5%).

Year 2003, 16% of Czech Republic's farming population were women, and 40% of the farming population were in the over-55 age group. The under-35s accounted for 12 %. As many as 30% of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Estonia

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Estonia was approx. 14,500, with 27,600 people working on them as their main employment. These farms had 0,7 million hectares of utilised agricultural area. Mixed farming was the main production sector of 52% of Estonia's farms. 18% specialised in milk production, 10% were practising arable farming and 7% were grazing cattle farms.

In 2003, 30 % of Estonia's farming population were women, and 50% of the farming population were in the over-55 age group. The under-35s accounted for only 9%. As many as 30 % of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Cyprus

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Cyprus was approx. 28,400. These farms had 150,000 hectares of utilised agricultural area, or an average of 5.2 hectares per farm.

The agricultural production of Cyprus is concentrated on diversified plant production. During the winter rains the main crops are wheat and barley. Other important crops are potato, vegetables, fruit and grasses. Livestock production also plays a central part in the agriculture of Cyprus.

Latvia

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Latvia was approx. 52,700, with 90,900 people working on them as their main employment. These farms had 1,2 million hectares of utilised agricultural area, or an average of 22.8 hectares per farm.

In Latvia, the main crops are cereals, potatoes, sugar beet and grasses. Mixed farming was the main production sector of 72% Latvia's farms. 11% were arable farms, 9% were dairy farms and 4% specialised in oil and protein crops.

In 2003, 42 % of Latvia's farming population were women, and 45% of the farming population were in the over-55 age group. The under-35s accounted for only 9%. As many as 25 % of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Lithuania

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Lithuania was approx. 89,400, with 120,700 people working on them as their main employment. These farms had 1,8 million hectares of utilised agricultural area, or an average of 20.4 hectares per farm.

71% of farms in Lithuania practised mixed farming as their main line of production. 11% specialised in milk production, 8% in arable farming and 6% of the farms specialised in oil and protein crops. The main crops were cereals (particularly wheat and barley), potatoes and vegetables. Milk and meat were the main products of animal husbandry.

Year 2003, 38% of Lithuania's farming population were women, and 55% of the farming population were in the over-55 age group. The under-35s accounted for only 7%. As many as 17% of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Hungary

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Hungary was approx. 161,000, with 255,000 people working on them as their main employment. These farms had 4 million hectares of utilised agricultural area, or an average of 25 hectares per farm.

Of Hungarian farms, 34% practised mixed farming. 34% were specialised in field crops, 16% in perennial plants and 6% were grazing cattle farms. Year 2003, 38% of Hungary's farming population were women, and 45% of the farming population were in the over-55 age group. As many as 36% of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Malta

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Malta was approx. 7,300, with 4,000 people working on them as their main employment. These farms had 9,500 hectares of utilised agricultural area, or an average of 1,3 hectares per farm. The agriculture of Malta is distinctly focused on vegetable production. The most important export products are vegetables, potatoes and fruit. About a quarter of the utilised agricultural area is under cereal crops.

Mixed farming was the main line of production on 37% of Maltese farms. 25% specialised in horticultural production, 19% were arable farms and 12% specialised in perennial crops (the majority of which were fruit and citrus farms).

In 2003, 11 % of Malta's farming population were women, and 43% of the farming population were in the over-55 age group. As many as 60% of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Poland

In 2003, there were ca. 1 million farms in Poland, with a total of 12,8 million hectares of utilised agricultural area, or an average of 12,2 hectares per farm. Most of Poland's agricultural area consisted of permanent grassland and meadows. The most important crops were cereals, particularly wheat and rye, followed by potato, fodder crops, sugar beet, oil crops and legumes. Especially fruit and fruit products are extensively exported.

In recent years, many livestock farms have switched from livestock production to crop production, partly because meat consumption in Poland has decreased. The production of pork has, however, maintained its competitiveness, and Poland is one of the biggest pork producers in Europe. The numbers of cattle and particularly of sheep have fallen.

Slovenia

The greater part of the agricultural area of Slovenia lies in a mountainous region; therefore only one third of agricultural area is capable of being cultivated. In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Slovenia was approx. 61,400, with 84,300 people working on them as their main employment. These farms had 448,800 hectares of utilised agricultural area, or an average of 7.3 hectares per farm.

Of Slovenian farms, 55% practised mixed farming. 15% were dairy farms, 7% sheep and goat farms, and 6% were beef cattle farms.

In 2003, 23% of Slovenia's farming population were women, and 54% of the farming population were in the over-55 age group. The under-35s accounted for only 4%. As many as 60% of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

Slovakia

In 2003, the total number of farms of at least 1 ESU in Slovakia was approx. 12,200, with 80,500 people working on them as their main employment. These farms had 2,1 milion hectares of utilised agricultural area. 40% of Slovakia's farms practised diversified farming. 21% specialised in arable farming, and 20% were farms specialising in oil and protein crops.

Cattle numbers in Slovakia have fallen substantially in recent years. The number of livestock in Slovakia in 2003 equalled 954,180 livestock units. Cereals have long remained the most important crop varieties. The bulk of potato production in Slovakia takes place on smallholdings and in domestic gardens. They are also the most important producers of fruit and vegetables.

In 2003, 14% of Slovakia's farming population were women, and 43% of the farming population were in the over-55 age group. The under-35s accounted for only 9%. As many as 30% of the farms were also engaged in other entrepreneurial activities.

* * *

Maatilat Suomessa ja EU:ssa

Maa-, metsä- ja kalatalous 2005:54

Jord- och skogsbruk samt fiske

Agriculture, forestry and fishery

MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖN TIETOPALVELUKESKUS

Tilastoryhmä

PL 310

00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 020 77 2005

Faksi 020 77 21 204

www.mmmtike.fi

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS INFORMATIONSTJÄNSTCENTRAL

Statistik

PB 310

00023 STATSRÅDET

Telefon 020 77 2005 Fax 020 77 21 204

INFORMATION CENTRE OF THE MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY

Statistics

PO BOX 310

FIN-00023 GOVERNMENT HELSINKI FINLAND

Phone +358 20 77 2005 Fax +358 20 77 21 204